

สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล

นายวริทธิ์ คัมภีพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THAILAND BOARD OF INVESTMENT'S TAX PRIVILEGES AND
CORPORATE TAX INCIDENCE

Mr. Warit Kampepan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics Program in Economics

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการ

ลงทุนและภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล

โดย

นายวิฑูรย์ คัมภีร์พันธ์

สาขาวิชา

เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชโยดม สรรพศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นवलน้อย ตรีรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย)

วริทธิ์ คัมภีพันธ์: สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล. (THAILAND BOARD OF INVESTMENT'S TAX PRIVILEGES AND CORPORATE TAX INCIDENCE) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 201 หน้า.

ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลไว้อยู่ที่ร้อยละ 30 แต่อย่างไรก็ตาม ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เกิดขึ้นนั้นจะน้อยกว่าร้อยละ 30 และไม่เท่ากันในอุตสาหกรรมแต่ละประเภท เนื่องจากภาครัฐได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่แตกต่างกันเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมส่งออก เพราะฉะนั้นวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จึงทำการศึกษาสิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในแต่ละอุตสาหกรรม โดยจะแบ่งการศึกษาออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2554 ในส่วนที่สองจะเป็นการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่ออัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยใช้ข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554 ในรูปแบบข้อมูล panel data นอกจากนี้ยังใช้การประมาณค่าด้วยวิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data และวิธี Fixed effects estimation จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะสนับสนุนอุตสาหกรรมส่งออกและอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

อุตสาหกรรมส่งออกจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยอยู่ที่ร้อยละ 13.3 และอุตสาหกรรมบริการจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยสูงที่สุด โดยอยู่ที่ร้อยละ 17.5 ส่วนอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางและอุตสาหกรรมภายในประเทศจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13.7 และ 14.5 ตามลำดับ อีกทั้งยังพบว่าอัตราภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉลี่ยมีการเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ. 2545-2554 เนื่องจากบริษัทต่างๆมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลงจากปีฐาน (พ.ศ. 2545) ถ้าหากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเพิ่มขึ้นของความแตกต่างในรายได้ของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมต่อรายรับรวมร้อยละ 10 ความแตกต่างของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยจะมีการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ .82 ในปี พ.ศ. 2550 และร้อยละ 1.04 ในปี พ.ศ. 2554 นอกจากนี้บริษัทในอุตสาหกรรมส่งออกและอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางจะมีความแตกต่างของอัตราภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉลี่ยที่ต่ำกว่าบริษัทในอุตสาหกรรมในประเทศ

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2554.....ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

##5085174229: MAJOR ECONOMICS

KEYWORDS: TAX/ THE EFFECTIVE CORPORATE TAX RATE/ TAX BENEFITS/ BOI
 WARIT KAMPEPAN: THAILAND BOARD OF INVESTMENT'S TAX
 PRIVILEGES AND CORPORATE TAX INCIDENCE. THESIS ADVISOR:
 CHAIRAT AEMKULWAT, Ph.D., 201 pp.

Although the statutory corporation income tax rate in Thailand has long been 30 percent, the effective corporate tax rate is much lower than 30 percent. It varies by industry since the government gives differential tax privileges to induce investment, particularly to the exporting industry. Therefore, the study investigates on Thailand Board of Investment's (BOI's) tax privileges and the relationship between BOI's tax privileges and the effective corporate tax rate in various industries. It consists of two parts. The first part studies tax privileges of Thailand Board of Investment over 1993-2011. The second part estimates the impact of the level of tax-free income due to BOI's tax privileges on industries' effective corporate tax rates. The company level data from the Stock Exchange of Thailand (SET) were collected in 1997, 2002, 2007 and 2011 in order to employ the panel data analysis – the three-period first differenced panel data and the fixed effects methods. The study finds that BOI preferably supports export and intermediate goods industries, especially, electronics component industry and agricultural industry, more than any other industries.

The export industry has the lowest effective corporate tax rate of 13.3 percent and the service industry has highest effective corporate tax rate of 17.5 percent. The effective corporate tax rates of intermediate goods and domestic industries are 13.7 and 14.5 percent, respectively. The effective corporate tax rate has increased over 2002-2011 since companies losses have been lowered since the base year 2002. In addition, if a SET company increases the tax-holiday income gap as a percentage of total income by 10 percentage point, the effective corporate tax rate gap is expected to go down by .82 percentage points in 2007 and 1.04 percentage points in 2011. Moreover, the export and intermediate goods industries are predicted to reduce the effective corporate tax rate gaps more than those in the domestic industry.

Field of Study.....Economics.....Student's Signature.....
 Academic Year.....2011.....Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้ถ้าหากขาดความอนุเคราะห์จากบุคคลท่านต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่คอยให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังคอยดูแลเอาใจใส่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นवलน้อย ตรีรัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายนอกมหาวิทยาลัยที่ให้ความกรุณาต่อข้าพเจ้าเสมอมา อีกทั้งยังคอยให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณอาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าตลอดเวลาที่ผ่านมา

ขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์แก่ข้าพเจ้า

สุดท้ายนี้ขอบคุณเพื่อนๆ และรุ่นพี่หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตทุกคนที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูป.....	ฐ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
	1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
	1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
	1.5 สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษา.....	5
	1.6 นิยามศัพท์.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	2.1 แนวคิดและทฤษฎี.....	8
	2.1.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล.....	10
	2.1.2 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของนิติบุคคลแต่ละประเภท.....	11
	2.1.3 สิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ.....	12
	2.1.4 การคำนวณภาระภาษี.....	14
	2.2 การเปรียบเทียบอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลและสิทธิประโยชน์ทางภาษีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	16
	2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
	2.3.1 การศึกษาภาระภาษี.....	25
	2.3.2 การศึกษาด้านผลกระทบการจัดเก็บภาษีต่อปัจจัยต่างๆ และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี.....	31
	2.3.3 การศึกษาประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นในการจัดเก็บภาษี.....	38
3	บทบาทของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ.....	42
	3.1 ความเป็นมาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI).....	42

3.2 นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.....	46
3.2.1 การให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประเภทของกิจการ.....	50
3.2.2 การให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามที่ตั้งของกิจการ.....	52
3.3 การเปลี่ยนแปลงในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย.....	59
3.4 ผลงานและจำนวนกิจการที่ได้รับการส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.....	65
3.5 แหล่งที่มาของเงินทุนและประเภทของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน.....	70
3.6 ประเภทของนักลงทุนที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริม.....	78
3.7 ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งและขนาดของโครงการ.....	81
3.8 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.....	86
3.8.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงปี พ.ศ. 2536-2544.....	87
3.8.2 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงปี พ.ศ. 2545-2554.....	91
4 ข้อมูลที่ใช้ทำการศึกษา.....	104
4.1 ตัวแปรที่ใช้ทำการศึกษา.....	104
4.2 วิธีทำการศึกษา.....	111
4.2.1 การศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะภาษีในช่วงเวลาต่างๆ ด้วยวิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data.....	111
4.2.2 การศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะภาษีในช่วงเวลาต่างๆ ด้วยวิธี Fixed effects estimation.....	113
4.2.3 การศึกษาผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ด้วยวิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data.....	114
4.2.4 การศึกษาผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI การประมาณค่าด้วยวิธี Fixed effects estimation.....	115
5 ผลการศึกษา.....	117

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ.....	117
5.1.1 การวิเคราะห์ภาวะภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์.....	117
5.1.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ.....	124
5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลอื่นๆ ที่ใช้ทำการศึกษา.....	130
5.2 ผลการประมาณค่าทางสถิติ.....	133
5.2.1 ผลการประมาณค่าการศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาต่างๆ.....	133
5.2.2 การศึกษาผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิ ประโยชน์จาก BOI.....	143
5.3 การวิเคราะห์ผลการศึกษา.....	151
6 สรุปและเสนอแนะ.....	156
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	156
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	161
เอกสารอ้างอิง.....	162
บรรณานุกรม.....	167
ภาคผนวก.....	168
ภาคผนวก ก.....	169
ภาคผนวก ข.....	182
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	201

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ข้อกำหนดและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของนิติบุคคลประเภทต่างๆในปี พ.ศ. 2554	12
2.2 ข้อดีและข้อเสียของสิทธิประโยชน์ทางภาษีแต่ละประเภท	17
2.3 สรุปการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	18
2.3 สรุปการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ต่อ)	19
3.1 ประเภทกิจการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความสำคัญพิเศษในปี พ.ศ. 2553	52
3.2 สรุปสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามที่ตั้งของกิจการ	56
3.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของภาคส่วนต่างๆในระหว่างปี พ.ศ. 2536-2554	61
3.4 สัดส่วนและอัตราการขยายตัวการลงทุนในประเทศของภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐบาล ในปี พ.ศ. 2536-2554	64
3.5 การลงทุนทางตรงของนักลงทุนต่างชาติในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554	71
3.6 เงินลงทุนของกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมในอุตสาหกรรมต่างๆ	78
3.7 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลผลิตจากการเกษตรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554	92
3.8 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เซรามิกส์และโลหะขั้นมูลฐานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554	93
3.9 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเบาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554	93
3.10 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2545-2554	94
3.10 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2545-2554 (ต่อ)	95
3.11 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554	96
3.12 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554	97
3.12 ออกนโยบายในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554 (ต่อ)	98
3.13 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมบริการและสาธารณสุขไปภาคตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554	99
3.13 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมบริการและสาธารณสุขไปภาคตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 -2554 (ต่อ)	100

3.14 การออกนโยบายเพื่อสนับสนุนในด้านต่างๆ.....	101
3.14 การออกนโยบายเพื่อสนับสนุนในด้านต่างๆ (ต่อ).....	102
4.1 สรุปที่มาและความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของตัวแปร.....	109
4.1 สรุปที่มาและความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของตัวแปรต่างๆ (ต่อ).....	110
5.1 ภาวะภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554.....	118
5.2 จำนวนบริษัทที่ขาดทุนและใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554.....	119
5.3 ระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรม ต่างๆ.....	125
5.4 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในปี พ.ศ. 2545.....	130
5.5 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในปี พ.ศ. 2550.....	131
5.6 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในปี พ.ศ. 2554.....	131
5.7 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ในช่วง เวลาต่างๆ โดยใช้ข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด.....	134
5.8 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของ การได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ในช่วงเวลาต่าง โดยแบ่งตามประเภทสินค้าและบริการ.....	135
5.9 สรุปอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมต่างๆ เมื่อแบ่งตามประเภทสินค้าและบริการ ในปี พ.ศ. 2550 และ 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545.....	137
5.10 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะ ภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาต่างๆ โดยแบ่งตามประเภทของสินค้า.....	138
5.11 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของ การได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ในช่วงเวลาต่างๆ โดยแบ่งตามเกณฑ์ของ ตลาดหลักทรัพย์.....	139
5.12 สรุปอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมต่างๆ เมื่อแบ่งตามเกณฑ์ตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2550 และ 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545.....	141
5.13 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ในช่วง เวลาต่างๆ โดยแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	142
5.14 ผลการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์.....	144

5.15 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของ ความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI โดยแบ่งตามประเภทสินค้า และบริการ	145
5.16 ผลการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI แบ่งตามประเภทของสินค้าและบริการ	147
5.17 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของ ความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI โดยแบ่งตามเกณฑ์ของ ตลาดหลักทรัพย์	148
5.18 ผลการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI แบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	150

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บได้ระหว่างปี พ.ศ. 2532 ถึง พ.ศ. 2554	1
1.2 ขั้นตอนการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล	2
2.1 การเกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ	8
2.2 สัดส่วนการเข้ามาลงทุนทางตรงของนักลงทุนต่างชาติตามมูลค่าการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนในปี พ.ศ. 2552	22
3.1 แสดงดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2530 ถึงปี พ.ศ. 2554	43
3.2 การแบ่งเขตการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	53
3.3 สัดส่วนการส่งออกและการนำเข้าของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2554	60
3.4 สัดส่วนการลงทุนภายในประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554	65
3.5 สัดส่วนเงินลงทุนต่อการลงทุนภาคเอกชนและอัตราการขยายตัวของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554	66
3.6 สัดส่วนของจำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติ ที่ออกสิทธิบัตรและดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริม	67
3.7 จำนวนแรงงานในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554	69
3.8 สัดส่วนเงินลงทุนของกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมจำแนกตามประเทศ	73
3.9 สัดส่วนเจ้าของกิจการในกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน	79
3.10 สัดส่วนกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมที่ตั้งกิจการอยู่ในพื้นที่ต่างๆ	83
3.11 สัดส่วนของจำนวนกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมขนาดต่างๆ	85
3.12 สัดส่วนเงินลงทุนของกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมขนาดต่างๆ	86

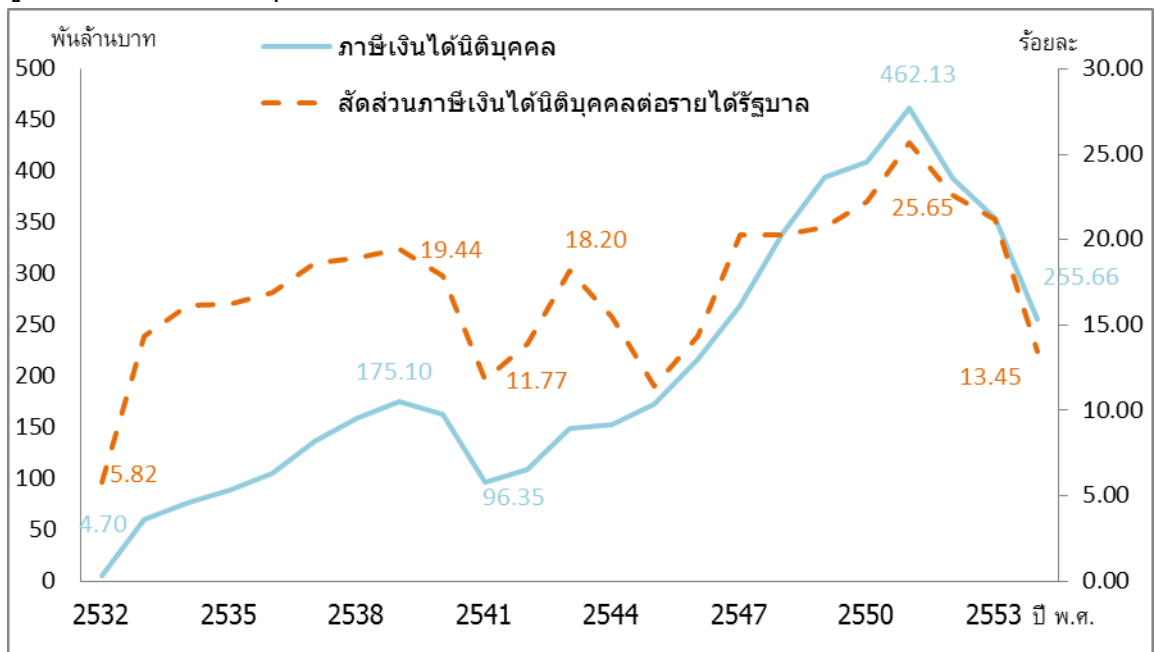
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นรายได้ที่สำคัญของภาครัฐซึ่งใช้ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นภาษีทางตรงที่จัดเก็บจากกำไรสุทธิของนิติบุคคลที่ประกอบกิจการ จากรูปที่ 1.1 จะเห็นว่ามีการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากในอดีต โดยในปี พ.ศ. 2532 มีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งมีสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลเพียงร้อยละ 6 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังเริ่มขยายตัวจึงทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงยังไม่มากนัก แต่หลังจากปี พ.ศ. 2532 ได้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลได้มากขึ้นมาตลอด ซึ่งมีสัดส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อรายได้ของรัฐบาลประมาณร้อยละ 15 - 20 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลลดลงมากเนื่องจากบริษัทหลายแห่งประสบปัญหาขาดทุนหรือเลิกกิจการ ดังนั้นในปีนี้จะจึงเป็นปีที่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลได้น้อยลง โดยมีสัดส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อรายได้รัฐบาลประมาณร้อยละ 12 ต่อรายได้รัฐบาล

รูปที่ 1.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บได้ระหว่างปี พ.ศ. 2532 ถึง พ.ศ. 2554

ที่มา: กระทรวงการคลัง (2554: ออนไลน์)

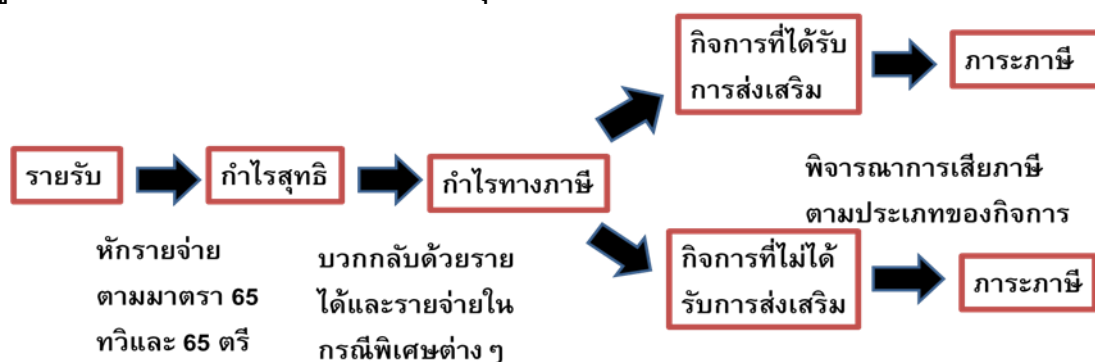
หลังจากปี พ.ศ. 2544 วิกฤตเศรษฐกิจเริ่มคลี่คลายลงการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2551 สามารถจัดเก็บภาษีได้มากที่สุดซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 25 ของรายได้รัฐบาล แต่ในปี พ.ศ. 2552 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ลดลง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาของประเทศ โดยในระยะหลังภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นมีสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลที่สูงมาก สาเหตุส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศและการเข้ามาลงทุนของชาวต่างชาติ

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้วจะพบว่า อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เกิดขึ้นจริงอาจต่ำกว่าร้อยละ 30 และอาจไม่เท่ากันในแต่ละอุตสาหกรรม เนื่องจากในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล บริษัทจะนำรายรับจากการดำเนินกิจการมาหักด้วยรายจ่ายตามมาตรา 65 ทวิและมาตรา 65 ตี¹ ซึ่งจะได้เป็นกำไรสุทธิ จากนั้นจะนำกำไรสุทธิมาทำการคำนวณกำไรทางภาษีและทำการคำนวณจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บริษัทต้องเสียจากกำไรทางภาษี ซึ่งนอกจากการพิจารณาอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประเภทของนิติบุคคลและข้อกำหนดบางข้อที่ทางบริษัทสามารถหักลดหย่อนภาษีหรือใช้เป็นรายจ่ายในกรณีพิเศษได้ อาทิ การนำค่าใช้จ่ายในการวิจัยและการพัฒนาและค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแรงงานมาเป็นรายจ่ายในกรณีพิเศษ จะต้องพิจารณาด้วยว่ากิจการนั้นได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) หรือไม่ โดยบริษัทต่างๆ อาจมีการประกอบกิจการในหลายๆกิจการพร้อมกัน ซึ่งมีทั้งกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์และไม่ได้รับสิทธิประโยชน์รวมอยู่ ดังนั้นจะต้องพิจารณาว่าในแต่ละกิจการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอะไรบ้าง จากนั้นก็จะคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลของแต่ละกิจการตามสิทธิประโยชน์ที่แต่ละกิจการได้รับ แล้วค่อยนำภาษีเงินได้นิติบุคคลในแต่ละกิจการมารวมเป็นจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมดที่บริษัทนั้นจะต้องเสียให้แก่ภาครัฐ

ด้วยสาเหตุนี้เองที่อาจทำให้อุตสาหกรรมในแต่ละประเภทมีจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องเสียให้แก่ภาครัฐไม่เท่ากัน โดยบริษัทต่างๆ อาจมีการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ไม่เท่ากันตามลักษณะเฉพาะของแต่ละกิจการว่ามีความสอดคล้องกับข้อกำหนดในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) หรือไม่ ซึ่งการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ต้องกำหนดขึ้นให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐด้วย ดังนั้นอาจทำการอนุมานได้ว่าอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากย่อมเป็นอุตสาหกรรมที่ภาครัฐมีการออกนโยบายให้การสนับสนุน

¹ มาตรา 65 ทวิจะเกี่ยวกับการคำนวณค่าเสื่อมราคา การประเมินมูลค่ายุติธรรม ส่วนมาตรา 65 ตีจะเกี่ยวกับรายจ่ายที่ไม่สามารถนำมาหักกับรายรับได้ (สมเดช วิจารณ์สุธีธร, 2553: 393-611)

รูปที่ 1.2 ขั้นตอนการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

ที่มา: ธัญพร ตันติยวงศ์ (2552)

โดยส่วนใหญ่แล้วในประเทศที่กำลังพัฒนาภาครัฐจะมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการลงทุน ซึ่งอุตสาหกรรมแต่ละประเภทอาจมีการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่เท่ากัน ตามลักษณะความแตกต่างที่เกิดขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรม อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรในการนำเข้าและการส่งออกย่อมเป็นผลดีแก่กิจการที่เน้นการนำเข้าและการส่งออก การให้สิทธิประโยชน์ในด้านค่าสึกหรอจากทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรย่อมเป็นผลดีแก่กิจการที่มีการใช้เครื่องจักรในจำนวนมากหรือการยกเว้นภาษีเงินได้ที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาให้แก่ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนตามที่กำหนดก็ย่อมเป็นผลดีแก่กิจการที่ต้องการพัฒนาเทคโนโลยี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาครัฐมีการให้สิทธิประโยชน์หลายอย่างเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนโดยจะทำให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี การพัฒนาความสามารถของแรงงาน การเกิดการจ้างงานและยังเกิดประโยชน์แก่ประเทศอีกหลายอย่างที่ไม่สามารถประเมินค่าได้ แต่อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้ามผลกระทบของการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีก็จะทำให้ภาครัฐมีรายได้เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศลดลง การสูญเสียทรัพยากรในประเทศหรือการเกิดปัญหามลพิษเนื่องจากการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่มากเกินไป การกำหนดนโยบายการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงควรทำการพิจารณาในหลายๆ ด้านเนื่องจากถ้าหากจัดเก็บในอัตราที่ไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดผลกระทบหลายอย่าง อาทิ ถ้าเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราที่สูงเกินไปอาจจะทำให้ไม่เกิดการลงทุนหรือถ้าหากเก็บในอัตราต่ำเกินไปก็จะทำให้ภาครัฐมีรายได้น้อยเกินไปหรือปัญหาอื่นๆดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ดังนั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจะต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจน้อยที่สุด ซึ่งนโยบายทางภาษีของแต่ละประเทศจะไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างพื้นฐานและลักษณะเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

ไม่เพียงเท่านั้นลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรมก็จะมีผลกระทบต่อ การกำหนดนโยบายภาษีของภาครัฐที่ต่างกันด้วย ตัวอย่างเช่น ในอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เครื่องจักรเป็นจำนวนมากจะต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐโดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในค่าเสื่อมของ

เครื่องจักร ดังนั้นถ้าหากภาครัฐต้องการให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมประเภทนี้ย่อมต้องมีการกำหนดนโยบายที่ให้สิทธิประโยชน์ในด้านค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร หรือในบางอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันที่สูงทำให้มีกำไรต่ำ การกำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต่ำหรือการให้สิทธิประโยชน์ในด้านระยะเวลาปลอดภาษี (Tax holidays) จะเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถดึงดูดให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมเหล่านี้ได้ ดังนั้นการศึกษาเรื่องสิทธิประโยชน์ทางภาษีและภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงมีความสำคัญ ซึ่งจะทำให้สามารถเสนอแนะนโยบายที่เหมาะสมที่จะสามารถดึงดูดให้เกิดการลงทุนและเกิดรายได้ให้กับภาครัฐเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงทำการศึกษาระยะภาษีของนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทยในอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อศึกษาการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีของบริษัทในแต่ละอุตสาหกรรมและปัจจัยต่างๆ ที่กระทบต่อภาษีเงินได้นิติบุคคล อีกทั้งยังสามารถทำให้ทราบถึงการให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมต่างๆ ด้วยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่างๆจากภาครัฐ นอกจากนี้ยังทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เกิดขึ้นจากในอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตประจำวัน โดยใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และจะทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูล Panel data ด้วยวิธี three time periods first difference panel data และวิธี fixed effects estimation

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และระดับการได้รับการส่งเสริมของอุตสาหกรรมต่างๆจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลจำแนกตามอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ
3. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจในด้านการได้รับสิทธิประโยชน์ของอุตสาหกรรมต่างๆ อีกทั้งจะทราบถึงระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ของอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งจะแสดงถึงการให้ความสำคัญและการสนับสนุนอุตสาหกรรมบางประเภทของภาครัฐในปัจจุบันได้
2. ทำให้ทราบผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลในแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งจะสามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ในอนาคตได้

3. ทำให้ทราบผลของการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาจะทำการศึกษาสองส่วน ซึ่งส่วนแรกจะเป็นการพรรณนาเกี่ยวกับบทบาทความสำคัญและการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา โดยทำการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2554 ในส่วนที่สองนั้นจะเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลและศึกษาผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งจะใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในปี พ.ศ. 2540 ปี พ.ศ. 2545 ปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2554² โดยบริษัทที่ใช้ในการศึกษาจะต้องจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ตลอดช่วงเวลาที่ทำการศึกษานอกจากนี้จะสมมติให้บริษัทในอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาดังกิจการอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้นจึงไม่มีความแตกต่างในการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในด้านตำแหน่งที่ตั้งของกิจการ เพื่อต้องการเปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลและการได้รับสิทธิประโยชน์ของอุตสาหกรรมในประเภทต่างๆ อีกทั้งได้สมมติให้ภาวะภาษีเฉลี่ยจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นตัวแทนภาวะภาษีเฉลี่ยของบริษัทต่างๆ ในประเทศ เนื่องจากภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บได้ประมาณร้อยละ 60 มาจากบริษัทที่จะทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Chadin Rochananonda, 2006: 31)

1.5 สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษา

ในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีและมีภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งมาจากลักษณะที่ต่างกันของอุตสาหกรรมและการให้ความสำคัญของภาครัฐที่ไม่เท่ากัน ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมส่งออกจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมามากกว่าอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคภายในประเทศ จึงทำให้บริษัทในอุตสาหกรรมส่งออกมีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลน้อยกว่าบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคในประเทศ นอกจากนี้ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้นิติบุคคลจากในอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านระบบเศรษฐกิจ ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตประจำวันต่างๆ มากมาย อาทิ การตั้งเขตการค้าเสรี การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ ของภาครัฐ

² อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าทางสถิตินั้น จะทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554 เท่านั้น เนื่องจากข้อมูลปี พ.ศ. 2540 นั้น บริษัทหลายแห่งได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ จึงไม่เหมาะที่จะทำการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์

ภาวะภาษี หมายถึง ส่วนของรายได้ที่ลดลงอันเนื่องมาจากการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล ซึ่งภาวะภาษีสามารถแยกออกเป็น 2 ความหมาย คือ

1. ภาวะภาษีทางกฎหมาย จะหมายถึง ภาวะในจำนวนหนี้ภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษี อาจไม่จำเป็นที่จะต้องรับภาวะภาษีที่แท้จริงก็ได้ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. ภาวะภาษีทางเศรษฐกิจหรือภาวะภาษีที่เกิดขึ้นจริง จะหมายถึง ภาวะภาษีที่จะต้องตกอยู่กับผู้บริโภคในขั้นสุดท้าย ซึ่งบุคคลนั้นจะไม่สามารถผลักภาวะภาษีไปยังผู้อื่นได้อีกแล้ว (ลักษณะการวินิจฉัยคดี, 2552: 15) ในการศึกษาเป็นการศึกษาภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งเป็นภาษีทางตรง ดังนั้นภาวะภาษีทั้งสองความหมายนี้จึงเป็นตัวเดียวกัน

ภาษีทางตรง หมายถึง ผู้เสียภาษีตามกฎหมายเป็นผู้เสียภาษีตัวจริงและเป็นภาษีที่ผลักภาวะภาษีไปข้างหน้าหรือข้างหลังได้ยาก (ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 2546ข: 15)

ภาษีทางอ้อม หมายถึง ผู้เสียภาษีตามกฎหมายสามารถผลักภาวะภาษีให้ผู้อื่นได้ง่าย ซึ่งผู้เสียภาษีตัวจริงส่วนใหญ่คือผู้บริโภคสินค้า (ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 2546ข: 16)

ความเป็นธรรมตามแนวนอน หมายถึง การที่คนสองคนที่มีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากันควรเสียภาษีเท่ากัน (ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 2546ข: 46)

ความเป็นธรรมตามแนวตั้ง หมายถึง การที่คนสองคนที่มีความสามารถไม่เท่ากันควรเสียภาษีแตกต่างกัน (ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 2546ข: 46)

ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ หมายถึง ส่วนของสินทรัพย์ถาวรของกิจการ เมื่อกิจการได้ซื้อหรือนำเข้ามาใช้ในกิจการแล้วมีการเสื่อมสภาพหรือมีมูลค่าลดลง กิจการจะต้องตัดส่วนนั้นเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี เพื่อแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรตามสภาพที่แท้จริงในแต่ละงวดบัญชีหรือเป็นการปันส่วนของของมูลค่าที่เสื่อมสภาพในทรัพย์สิน โดยโอนไปเป็นค่าใช้จ่ายตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้นตามระยะเวลาที่กิจการคาดว่าจะได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ (สมเดช โรจน์คุริเสถียร, 2553: 395)

สิทธิประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์ในด้านต่างๆ ที่ภาครัฐให้แก่กิจการ เพื่อสนับสนุนกิจการเหล่านั้น โดยกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ภาครัฐกำหนด ซึ่งสิทธิประโยชน์ในการศึกษานี้จะเป็นสิทธิประโยชน์จากกรมสรรพากรและสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี หมายถึง สิทธิประโยชน์ประเภทหนึ่งที่ภาครัฐให้กับกิจการ ซึ่งกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์นี้จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามระยะเวลาหรือเงื่อนไขที่กำหนด

การนำผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี หมายถึง การที่ภาครัฐอนุญาตให้กิจการนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นมาลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ ซึ่งในประเทศไทยจะใช้วิธีผลขาดทุนยกยอด

ไปบัญชีหน้า (Loss Carry forward) ซึ่งจะอนุญาตให้กิจการนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบบัญชีถัดไปได้ โดยได้กำหนดให้มีระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

รายรับรวม หมายถึง รายได้ทั้งหมดของกิจการ ซึ่งกิจการต่างๆ สามารถมีรายได้จากหลายแหล่ง อาทิ รายได้จากการดำเนินกิจการ รายได้จากเงินปันผล รายได้จากดอกเบี้ยและการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ

กำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ หมายถึง รายรับรวมหักด้วยต้นทุนในการดำเนินกิจการ ซึ่งในการประมาณค่าทางสถิติจะใช้กำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ใน การประมาณค่า

กำไรทางภาษี หมายถึง กำไรที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยจะนำกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้มาหักด้วยต้นทุนทางการเงิน จากนั้นจะบวกกลับด้วยรายได้หรือรายจ่ายทางภาษีในกรณีต่างๆที่ภาครัฐกำหนด

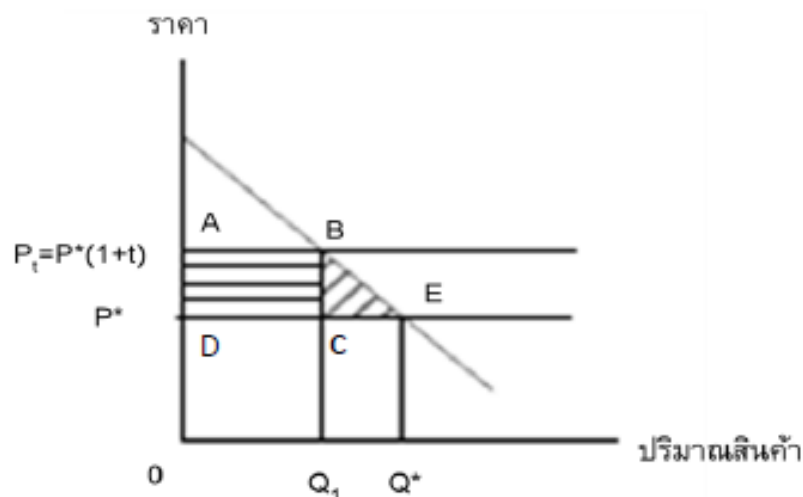
บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

ภาษีถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของภาครัฐเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสาเหตุในการจัดเก็บภาษีของภาครัฐมีหลายสาเหตุ ดังนี้ เพื่อใช้ในการจัดสรรทรัพยากรโดยภาครัฐจะนำรายได้ส่วนหนึ่งมาใช้ในการจัดสรรบริการและสาธารณูปโภคให้แก่ประชาชน ตัวอย่างเช่น การป้องกันประเทศหรือการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานต่างๆ หรือในบางครั้งภาครัฐจะใช้รายได้จากภาษีในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยการใช้นโยบายการใช้จ่ายเกินดุลเพื่อให้เกิดการจ้างงานและเพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจตามทฤษฎีของเคนส์ อีกทั้งการจัดเก็บภาษีสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมได้อีกทางหนึ่ง โดยบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้มากย่อมจะมีภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามด้วยซึ่งตรงกับหลักความเป็นธรรมแนวตั้ง³ นอกจากนี้การจัดเก็บภาษียังสามารถเป็นการควบคุมการบริโภคสินค้าบางชนิดที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมได้ อาทิ การจัดเก็บภาษีธรรมสากับสินค้าประเภทสุราและบุหรี่เพื่อไม่ให้ประชาชนบริโภคสินค้าเหล่านี้มากเกินไป แต่อย่างไรก็ตามการจัดเก็บภาษีก็สามารถทำให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน โดยสามารถทำให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจและสามารถเป็นการบิดเบือนการตัดสินใจของประชาชนได้

รูปที่ 2.1 การเกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

ที่มา: (ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 2546ก: 112)

³ ความเป็นธรรมแนวตั้ง คือ ผู้ที่มีรายได้มากควรเสียภาษีมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า

จากรูปที่ 2.1 จะเห็นว่าเมื่อไม่ได้เก็บภาษีจะมีการบริโภคปริมาณสินค้าที่ Q^* ในราคา P^* ต่อมาเกิดการเก็บภาษีทำให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้นเป็น P_t และมีการบริโภคที่ Q_t แทน จะเห็นได้ว่าภาครัฐจะได้พื้นที่จากภาษีเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยม ABCD ซึ่งมาจากส่วนต่างของราคา P^* กับราคา P_t คูณกับปริมาณสินค้าที่มีการบริโภค (Q_t) แต่อย่างไรก็ตามในการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลทำให้ปริมาณบริโภคสินค้าลดลงหรือทำให้อรรถประโยชน์ของผู้บริโภคลดลง ในการเก็บภาษีจะทำให้อรรถประโยชน์ของผู้บริโภคลดลงเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยม ABED เมื่อนำภาษีที่รัฐจัดเก็บได้มาลบกับอรรถประโยชน์ที่ลดลงที่จะเหลือเป็นพื้นที่สามเหลี่ยม BEC ซึ่งก็คือความสูญเสียไปทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเก็บภาษี ดังนั้นการจัดเก็บภาษีจึงทำให้เกิดการบิดเบือนการบริโภคของประชาชนได้

ในการจัดเก็บภาษีแต่ละชนิดควรจัดเก็บให้มีความเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศมากที่สุด นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งภาษีออกเป็นภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม โดยภาษีทางตรงผู้เสียภาษีตามกฎหมายจะเป็นผู้เสียภาษีและเป็นผู้ที่ผลภาระภาษีได้ยาก ส่วนภาษีทางอ้อมจะเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีไม่จำเป็นต้องรับภาระภาษีไว้เอง ภาระภาษีทางอ้อมมักจะเกิดกับผู้บริโภคเนื่องจากส่วนใหญ่จะจัดเก็บจากการซื้อสินค้าหรือบริการ อาทิ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต อีกทั้งในการจัดเก็บภาษีจะต้องพิจารณาถึงการให้น้ำหนักระหว่างประสิทธิภาพ⁴ ความเป็นกลาง⁵ และความเป็นธรรม โดยการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพควรจัดเก็บภาษีอัตราที่สูงในสินค้าที่มีความยืดหยุ่นต่ำ อาทิ สินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ซึ่ง Ramsey (1927) ได้เสนอว่าอัตราภาษีการขายที่เหมาะสมควรที่จะลดอุปสงค์แต่ละสินค้าในสัดส่วนเดียวกัน ข้อดีของการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพจะเป็นการทำให้ภาครัฐมีรายได้ที่สูง แต่อย่างไรก็ตามจะทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยมีสัดส่วนภาระภาษีต่อรายได้ที่มากกว่าคนที่มียาได้มาก ทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยมีภาระเพิ่มขึ้นในการดำรงชีวิตจึงเกิดความไม่เป็นธรรมในสังคมได้ ส่วนความเป็นธรรมสามารถเป็นออกได้เป็น ความเป็นธรรมแนวตั้งซึ่งผู้มีรายได้มากควรที่จะมีภาระภาษีมากกว่าผู้มีรายได้น้อยกับความเป็นธรรมในแนวนอนซึ่งผู้มีรายได้เท่ากันก็ควรมีภาระภาษีที่เท่ากัน นอกจากการพิจารณาในเรื่องประสิทธิภาพและความเป็นกลางแล้วก็ควรพิจารณาถึงผลกระทบของการจัดเก็บภาษีในด้านอื่นๆด้วย ตัวอย่างเช่น ถ้าหากมีการเพิ่มอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะมีผลทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานลดลง นั่นคือจะทำให้อุปทานของแรงงานลดลงตามไปด้วย ส่วนการเพิ่มอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจะส่งผลทำให้รายได้ของบริษัทลดลงซึ่งจะทำให้บริษัทมีกำไรสะสมลดลงและสามารถส่งผลกระทบต่อการลงทุน ซึ่งจะกระทบต่อการเพิ่มจำนวนแรงงานและทำให้เศรษฐกิจของประเทศไม่ขยายตัวอย่างที่ควรจะเป็นได้ ดังนั้นความสำคัญของภาษีจึงไม่ได้อยู่ที่เพียงเป็นรายได้ให้แก่ภาครัฐเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นนโยบายซึ่งจะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตหรือความเป็นอยู่ของประชาชนอีกด้วย

⁴ ประสิทธิภาพในทางภาษีอากร คือ การจัดเก็บภาษีที่ทำให้เกิดความสูญเสียไปทางเศรษฐกิจน้อยที่สุด

⁵ การจัดเก็บภาษีที่มีความเป็นกลาง คือ มีการจัดเก็บอัตราภาษีแก่ผู้เสียภาษีในอัตราเดียวกัน

2.1.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีทางตรงที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร ในปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 จากเงินได้สุทธิของนิติบุคคลที่ประกอบกิจการหรือมีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนด⁶ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในภูมิภาคเดียวกันแล้ว ประเทศไทยถือว่ามีอัตราภาษีที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศที่มีศักยภาพที่จะเป็นคู่แข่งกับประเทศไทย⁷ อาทิ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย ซึ่งอาจมีผลทำให้เกิดการย้ายการลงทุนไปสู่ประเทศเหล่านี้ได้⁸ แต่อย่างไรก็ตามนอกจากการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อให้มีศักยภาพและมีความเหมาะสมในการเป็นที่ตั้งเพื่อการลงทุนแล้ว ภาครัฐยังได้เห็นถึงความสำคัญและมีการใช้นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อเป็นปัจจัยที่จะดึงดูดให้เกิดการลงทุนที่มากขึ้นอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล บริษัทต่างๆ จะนำรายรับทั้งหมดมาหักด้วยค่าใช้จ่ายต่างๆ ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้มาตรา 65 ทวิและ 65 ตริ แต่อย่างไรก็ตามสามารถมีข้อกำหนดในการลดหย่อนภาษีหรือสามารถนำค่าใช้จ่ายบางกรณีเป็นค่าใช้จ่ายในกรณีพิเศษได้ อาทิ⁹

สามารถนำค่าใช้จ่ายในการวิจัยและการพัฒนาและค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแรงงานมาลดหย่อนภาษีได้ 100 เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งการที่ภาครัฐให้การสนับสนุนก็เนื่องจากจะทำให้เกิดความรู้หรือเทคโนโลยีต่างๆ มากขึ้นและยังทำให้แรงงานมีความชำนาญเพิ่มมากขึ้น

สามารถคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินแล้วนำมาหักกับรายรับในแต่ละปีได้ ซึ่งจะมีอัตราที่แตกต่างกันในแต่ละประเภท เช่น ร้อยละ 5 สำหรับอาคารถาวร ร้อยละ 20 สำหรับเครื่องจักร เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามอัตราของการเสื่อมสภาพอาจจะเปลี่ยนแปลงและไม่เท่ากันในแต่ละปีได้ จึงสามารถคำนวณค่าเสื่อมราคาจากจำนวนปีที่ประมาณว่าสินทรัพย์จะเสื่อมสภาพจะต้องไม่ต่ำกว่า 100 หารด้วยเปอร์เซ็นต์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ได้

สามารถนำรายจ่ายจากการบริจาคให้การกุศลและรายจ่ายเพื่อการกีฬา มาลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งรายจ่ายในแต่ละประเภทจะต้องไม่เกิน 2 เปอร์เซ็นต์ของกำไรสุทธิ

สามารถนำค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิงมาเป็นรายจ่ายซึ่งต้องไม่เกิน 0.3 เปอร์เซ็นต์ของรายรับและต้องมีจำนวนเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท

สามารถนำการขาดทุนที่เกิดขึ้นในปีก่อนหน้า มาลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้แต่ต้องมีระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

⁶ ในความเป็นจริงอัตราภาษีที่เกิดขึ้นจะต่ำกว่าร้อยละ 30 เนื่องจากรัฐบาลมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

⁷ สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

⁸ โดยปกติแล้วประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีการจัดเก็บอัตราภาษีในอัตราที่ต่ำ เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอัตราภาษีที่สูงกว่า

⁹ ต้องพิจารณาว่าตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือไม่

ยกเว้นภาษีจากเงินได้ที่ได้รับจากการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบกรเพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่ทดแทน

2.1.2 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของนิติบุคคลแต่ละประเภท

ในการคำนวณภาระภาษีของนิติบุคคลจะต้องพิจารณว่านิติบุคคลนั้นจดทะเบียนในลักษณะใดด้วย เนื่องจากนิติบุคคลแต่ละประเภทก็จะมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลและข้อกำหนดที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ความแตกต่างของนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยและนิติบุคคลต่างประเทศที่จะต้องพิจารณว่านิติบุคคลต่างชาตินั้น จดทะเบียนอยู่ในประเทศที่ทำข้อตกลงสนธิสัญญาทางภาษีกับประเทศไทยหรือไม่ นอกจากนี้บริษัทขนาดเล็ก (SME) จะมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เท่ากันตามกำไรของกิจการหรือข้อกำหนดในการจัดเก็บภาษีจากเงินปันผลของบริษัทจำกัดและบริษัทจำกัดมหาชนที่แตกต่างกัน¹⁰ ซึ่งบริษัทจำกัดมหาชนจะมีข้อกำหนดที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีจากเงินปันผลแต่บริษัทจำกัดจะต้องนำเงินปันผลทั้งหมดมารวมเป็นเงินได้เพื่อคำนวณภาษีนิติบุคคล จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า บริษัทจำกัดมหาชนมีภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลน้อยกว่าบริษัทจำกัด ซึ่งเกิดจากการให้สิทธิประโยชน์ของภาครัฐเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นิติบุคคลเข้ามาจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดมหาชน นอกจากนี้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในประเภทต่างๆ จะแสดงในตารางที่ 2.1

จากตารางที่ 2.1 จะพบว่าภาครัฐมีการให้การสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ (SME) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจส่วนบุคคลของประชาชน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีกำไรมากขึ้นสำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและเพื่อให้สามารถมีศักยภาพในการแข่งขันกับธุรกิจใหญ่ๆ ได้และยังพบว่าภาครัฐมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหลายๆ อย่างเพื่อดึงดูดให้บริษัทจำกัดเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือตลาด MAI¹¹ เนื่องจากการเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะทำให้บริษัทจำกัดเปลี่ยนสถานะเป็นบริษัทจำกัดมหาชน ทำให้คนทั่วไปสามารถเป็นหุ้นส่วนในกิจการเหล่านี้ได้ซึ่งแตกต่างจากบริษัทจำกัดที่มีจำนวนผู้ถือหุ้นอยู่ไม่มากนัก ดังนั้นจึงควรมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพราะทำให้ประชาชนทั่วไปที่ลงทุนจะได้รับประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางภาษีเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้ภาครัฐยังมีการกำหนดในการจัดเก็บอัตราภาษีจากกำไรสุทธิของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคในอัตราที่ต่ำ เพื่อดึงดูดให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี ความรู้และความสามารถของแรงงานซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประเทศ

¹⁰ บริษัทจำกัดมหาชน คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งจะมีสิทธิประโยชน์หลายอย่างมากกว่าการเป็นบริษัทจำกัด แต่บริษัทจำกัดมหาชนจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้

¹¹ MAI ย่อมาจาก Market for Alternative Investment ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทขนาดกลางสามารถจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดมหาชนได้

ตารางที่ 2.1 ข้อกำหนดและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของนิติบุคคลประเภทต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2554

ประเภทนิติบุคคล	ฐานภาษี	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลและ บริษัทขนาดเล็ก (SME)	กำไรสุทธิไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท	ยกเว้น
	กำไรสุทธิมากกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ไม่เกินหนึ่งล้านบาท	15
	กำไรสุทธิมากกว่าหนึ่งล้านบาท แต่ไม่เกินสามล้านบาท	25
	กำไรสุทธิมากกว่าสามล้านบาท	30
บริษัทที่จดทะเบียนใน SET	กำไรสุทธิสามร้อยล้านบาทแรก	25
	กำไรสุทธิเมื่อเกินสามร้อยล้านบาท	30
บริษัทที่เพิ่งจดทะเบียนใน SET	กำไรสุทธิสำหรับ 3 ช่วงเวลาบัญชีแรก	25
	กำไรสุทธิหลังจาก 3 ช่วงเวลาบัญชีแรก	30
บริษัทที่จดทะเบียนใน MAI	กำไรสุทธิ 20 ล้านบาทแรก	20
	กำไรสุทธิเมื่อเกิน 20 ล้านบาทแรก	30
บริษัทที่เพิ่งจดทะเบียนใน MAI	กำไรสุทธิสำหรับ 3 ช่วงเวลา บัญชีแรกเมื่อจดทะเบียน	20
	กำไรสุทธิสำหรับภายหลัง 3 ช่วงเวลาบัญชีเมื่อจดทะเบียน	30
การจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการ ภูมิภาค (ROH)	กำไรสุทธิ	10

ที่มา: ภ.ง.ด. 51 กรมสรรพากร

จากข้อกำหนดต่าง ๆ ที่กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้ว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ภาครัฐจัดเก็บจริง ๆ นั้นจะต่ำกว่าร้อยละ 30 ซึ่งเป็นอัตราตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากภาครัฐมีการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มากมายเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุน ซึ่งจะทำให้เกิดการจ้างงาน การพัฒนาทางเศรษฐกิจและทางเทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ตามก็จะทำให้ภาครัฐขาดรายได้ไปเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้การลงทุนก็สามารถทำให้เกิดปัญหาผลกระทบภายนอกเป็นลบและการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นภาครัฐจึงควรพิจารณานโยบายการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติมากที่สุด

2.1.3 สิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

ในหลายประเทศได้มีการใช้นโยบายในการดึงดูดให้เกิดการลงทุน โดยการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่นักลงทุนที่เข้ามาลงทุน ซึ่ง UNCTAD (United Nations Conference on trade and development) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “สิทธิประโยชน์” ไว้ว่าเป็น “มาตรการที่รัฐบาลนำมาใช้ในการดึงดูดการลงทุน เพื่อชี้้นำให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมหรือภูมิภาคที่

ต้องการให้ความสำคัญหรือเพื่อกำหนดลักษณะของการลงทุน” นอกจากนี้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนยังรวมถึง ผลประโยชน์ต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจที่จัดทำให้แก่ธุรกิจเพื่อสนับสนุนให้ดำเนินการไปในทิศทางที่รัฐบาลต้องการและมาตรการที่กำหนดเพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งจะยกระดับการลงทุนที่มีอยู่ให้เพิ่มขึ้นและป้องกันการเคลื่อนย้ายไปลงทุนในประเทศอื่น (อัจฉรา จันทรินายและคณะ, 2544: 2-12) โดยสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร (Tax Benefit)

การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรเป็นวิธีที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในหลายประเทศ โดยส่วนใหญ่ประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรในด้านการศึกษาและการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่จะให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรในด้านระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคลและการยกเว้นอากรขาเข้า ซึ่งวัตถุประสงค์ในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีก็เพื่อลดภาระภาษีที่เกิดกับบริษัทที่ประกอบกิจการทำให้บริษัทต่างๆ มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดหรือนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันตามลักษณะทางเศรษฐกิจ สภาพสังคมและเป้าหมายที่รัฐบาลของประเทศนั้นต้องการ โดยประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ อุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาการส่งออกหรืออุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการวิจัยและการพัฒนา ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมรถยนต์ ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการดึงเงินตราจากต่างประเทศเข้ามา

สิทธิประโยชน์ทางการเงิน (Financial Benefit)

โดยส่วนใหญ่แล้วสิทธิประโยชน์ทางการเงินมักจะมีการใช้ในประเทศที่พัฒนาแล้วมากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนามีความจำเป็นที่จะต้องนำเงินไปพัฒนาประเทศด้านต่างๆ อาทิ การสร้างสาธารณูปโภค การพัฒนาการศึกษา ซึ่งจะทำให้มีทรัพยากรด้านการเงินที่จำกัด การให้สิทธิประโยชน์ทางการเงินจะครอบคลุมในด้านการจัดหาเงินทุนให้แก่ภาคเอกชนเพื่อนำมาลงทุนในโครงการต่างๆ ซึ่งอาจมีการให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำหรืออาจเป็นการร่วมทุนกับรัฐบาลก็ได้ อีกทั้งยังรวมถึงการให้เงินช่วยเหลือ การให้เครดิตและการประกันเครดิตในอัตราพิเศษ¹² นอกจากนี้การให้สิทธิประโยชน์ทางการเงินยังอาจรวมถึงการดูแลในด้านต้นทุนการผลิต การตลาด การฝึกอบรม การวิจัยและพัฒนาทางเทคโนโลยีอีกด้วย

¹² การให้เครดิตมีหลายประเภท อาทิ การให้เครดิตสำหรับการส่งออก ส่วนการประกันในอัตราพิเศษอาจครอบคลุมถึงการประกันความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเงิน (Non-financial Benefit)

สิทธิประโยชน์ประเภทนี้เป็นการให้การสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคโดยการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมหรือการพัฒนาสาธารณูปโภคให้เพียงพอในพื้นที่ที่จะทำการลงทุนและการบริการด้านต่าง ๆ อาทิ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ การอำนวยความสะดวกด้านกฎหมายในขั้นตอนต่าง ๆ การช่วยศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการและการช่วยเหลือด้านเทคนิคและการฝึกอบรม ถึงแม้การให้ความช่วยเหลือเหล่านี้จะไม่สามารถที่จะตีค่าเป็นตัวเงินได้ แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างมากในการทำธุรกิจ

จะเห็นได้ว่ามีนโยบายหรือการให้สิทธิประโยชน์มากมายเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุน ซึ่งการดำเนินนโยบายที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการวางมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทั้งสามประเภทให้สอดคล้องกัน โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางการเงินนั้นจะมีผลโดยตรงต่อช่วงแรกในการดำเนินกิจการเนื่องจากจำเป็นที่จะต้องใช้ทุนในการดำเนินกิจการ ส่วนการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรนั้นจะมีผลต่อการดำเนินกิจการเนื่องจากมีการนำเข้าเครื่องจักรหรือวัตถุดิบและมีการประกอบกิจการจนมีผลกำไรเกิดขึ้นแล้ว นอกจากนี้การให้สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเงินนั้นจะมีผลตั้งแต่ช่วงก่อนการดำเนินการซึ่งต้องอาศัยข้อมูลด้านต่าง ๆ ในการประกอบการตัดสินใจและตลอดจนเมื่อดำเนินการไปแล้วซึ่งอาจต้องอาศัยคำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินการโดยส่วนใหญ่แล้วประเทศที่กำลังพัฒนาจะใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดการลงทุน ซึ่งจะเป็นการนำเงินลงทุนเข้าประเทศได้ทางหนึ่ง อีกทั้งการให้สิทธิประโยชน์โดยมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่รัฐบาลตั้งไว้ อาทิ จะมีการให้สิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมที่ภาครัฐกำหนดทำให้อุตสาหกรรมนั้นเกิดการพัฒนาหรือการให้สิทธิประโยชน์ตามเขตที่ตั้งซึ่งจะทำให้เกิดการกระจายความเจริญไปในพื้นที่ที่ต้องการได้ จะสามารถเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้รัฐบาลดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

2.1.4 การคำนวณภาระภาษี

ในการคำนวณภาระภาษีที่จัดเก็บได้เป็นจำนวนเงินจริงนั้นค่อนข้างที่จะมีความซับซ้อน เพราะถึงแม้จะมีการกำหนดอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงผู้ที่มีการรับเท่ากันอาจมีภาระภาษีที่ไม่เท่ากันได้ เนื่องจากมีการให้สิทธิประโยชน์ประเภทต่าง ๆ แก่ผู้เสียภาษี นอกจากนี้การพิจารณาภาระภาษีเป็นจำนวนเงินจริงนั้นไม่สามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากนัก ดังนั้นจึงมีการคิดค้นการคำนวณภาระภาษีในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

การคำนวณอัตราภาระภาษีเฉลี่ย

เป็นการคำนวณโดยการพิจารณาในด้านจำนวนเงินที่เสียภาษีจริงเมื่อเทียบกับจำนวนรายรับที่เกิดขึ้น จึงทำให้เห็นสัดส่วนที่แท้จริงของภาระภาษีต่อรายรับ ซึ่งมีการนิยมใช้วิธีนี้ในการ

คำนวณภาระภาษี เนื่องจากมีความง่ายในการคำนวณและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก นอกจากนี้ยังสามารถนำผลการคำนวณมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นๆ ได้ ซึ่งลักษณะ วรรณิจิต จรุง (2552: 33) ได้ทำการคำนวณอัตราภาระภาษีเฉลี่ยดังนี้

$$a = \left(\frac{t}{i}\right) * 100 \quad (1)$$

เมื่อ a = อัตราภาระภาษีเฉลี่ย
 t = จำนวนภาษีที่เสียจริง
 i = รายรับที่ผู้เสียภาษีได้รับ

การคำนวณอัตราภาระภาษีหน่วยสุดท้าย

เป็นการคำนวณที่จะพิจารณาในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เสียภาษีหรือการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีของภาครัฐเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของจำนวนรายรับของผู้เสียภาษีไปหนึ่งหน่วย ซึ่งถ้าหากอัตราภาระภาษีหน่วยสุดท้ายมีค่ามากกว่า 0 จะแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายรับของผู้เสียภาษีกับภาษีที่จัดเก็บได้มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรายรับเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยจะทำให้มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นหรือเป็นอัตราภาษีแบบก้าวหน้า แต่ถ้าหากอัตราภาระภาษีหน่วยสุดท้ายมีค่าน้อยกว่า 0 จะแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนรายรับของผู้เสียภาษีกับภาษีที่จัดเก็บได้มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ เมื่อรายรับเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยจะทำให้ภาระภาษีลดลงหรือเป็นอัตราภาษีแบบถดถอย ในการคำนวณ อัตราภาระภาษีหน่วยสุดท้ายไม่ค่อยได้รับความนิยมมากนักเนื่องจากมีความยากในการคำนวณและการหาข้อมูล ซึ่งชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์ (2546ข: 53) ได้ทำการคำนวณอัตราภาระภาษีหน่วยสุดท้ายดังต่อไปนี้

$$m = \frac{\Delta t}{\Delta i} \quad (2)$$

เมื่อ m = อัตราภาระภาษีหน่วยสุดท้าย
 Δt = การเปลี่ยนแปลงของจำนวนภาษีที่จัดเก็บได้
 Δi = การเปลี่ยนแปลงของรายรับของผู้เสียภาษี

2.2 การเปรียบเทียบอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลและสิทธิประโยชน์ทางภาษีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนโดยเฉพาะจากนักลงทุนต่างชาติ เป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนา ภูมิภาคอาเซียนเป็นภูมิภาคหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากนักลงทุน¹³ เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคนี้เพิ่งเริ่มมีการเปิดประเทศและประเทศเหล่านี้ยังไม่มีผู้เข้ามาทำธุรกิจมากนัก ตลอดจนมีทรัพยากรทางธรรมชาติ และมีเสถียรภาพทางการเมืองในระดับหนึ่ง ดังนั้นประเทศในภูมิภาคอาเซียนจึงได้มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะดึงดูดให้เกิดการลงทุนเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม จากแนวคิดทางทฤษฎีของ Horst (1997) ซึ่งระบุว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีของประเทศหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ได้ด้วยและเมื่อแต่ละประเทศต่างให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีก็จะทำให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้แต่ละประเทศเสียผลประโยชน์มากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการใช้นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีให้มีความเหมาะสม โดยต้องพิจารณาถึงลักษณะภายในประเทศและประเทศใกล้เคียงด้วย นอกจากนี้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแต่ละประเภทนั้นมีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกันออกไป

ซึ่งจากตารางที่ 2.2 จะเห็นได้ว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราที่ต่ำและการกำหนดระยะเวลาปลอดภาษี (Tax holidays) จะมีความง่ายในการดำเนินการ แต่ก็อาจมีผลเสียได้ โดยการกำหนดระยะเวลาปลอดภาษี (Tax holidays) อาจดึงดูดให้เกิดการลงทุนในระยะสั้นมากกว่าการลงทุนในระยะยาว อีกทั้งยังอาจเป็นการบิดเบือนการแข่งขันระหว่างบริษัทใหม่กับบริษัทเก่าได้ ส่วนการกำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราที่ต่ำก็อาจทำให้บริษัทรู้สึกเหมือนไม่ได้รับสิทธิพิเศษและสามารถทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี โดยบริษัทที่มีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่สูงจะเคลื่อนย้ายผลกำไรไปสู่อำนาจที่มีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต่ำกว่าได้ผ่านทางราคาโอน อีกทั้งการให้สิทธิประโยชน์ในด้านอื่น ๆ อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ตามที่ตั้งของโครงการอาจสามารถดึงดูดการลงทุนได้ทางหนึ่ง แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจตั้งสถานที่ประกอบการได้เช่นกัน ซึ่งข้อดีและข้อเสียของการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีประเภทต่าง ๆ จะแสดงในตารางที่ 2.2

¹³ อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ในขณะนั้น ได้มีประเทศสมาชิกอยู่เพียง 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศสิงคโปร์ หลังจากนั้นจึงได้มีหลายประเทศเข้ามาเป็นสมาชิกมากขึ้น ต่อมาภายหลังประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว ประเทศพม่าและประเทศกัมพูชา ได้เข้ามาเป็นสมาชิกตามลำดับ จนในปัจจุบันได้จำนวนสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศในเริ่มแรกอาเซียนได้ก่อตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมือง แต่เมื่อเวลาผ่านไปการค้าระหว่างประเทศมีบทบาทมากขึ้น จึงทำให้อาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันทางการค้าระหว่างประเทศ ทางเศรษฐกิจและการลงทุนในภูมิภาคมากขึ้น

ตารางที่ 2.2 ข้อดีและข้อเสียของสิทธิประโยชน์ทางภาษีแต่ละประเภท

สิทธิประโยชน์	ข้อดี	ข้อเสีย
การกำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราที่ต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> • มีความง่ายในการดำเนินการ • ต้นทุนของรายได้ภาษีมีความโปร่งใส 	<ul style="list-style-type: none"> • ทำให้บริษัทได้ประโยชน์มากที่สุด แต่จะทำให้บริษัทรู้สึกเหมือนไม่ได้มีสิทธิพิเศษ • ก่อให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีโดยบริษัทที่มีอัตรากำไรที่สูงจะเคลื่อนย้ายผลกำไรไปสู่บริษัทที่มีอัตรากำไรต่ำกว่าได้ผ่านทางราคาโอน
การกำหนดให้มี Tax holidays	<ul style="list-style-type: none"> • มีความง่ายในการดำเนินการ • เป็นการอนุญาตให้ผู้เสียภาษีไม่ต้องติดต่อกับฝ่ายจัดเก็บภาษี ซึ่งจะสะดวกสำหรับผู้เสียภาษี 	<ul style="list-style-type: none"> • อาจจะต้องดูให้เกิดโครงการในระยะสั้นมากกว่าโครงการในระยะยาว • เป็นการบิดเบือนการแข่งขันกันระหว่างบริษัทใหม่และบริษัทเก่า • ก่อให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี เนื่องจากอาจมีความไม่แน่นอนในการกำหนดระยะเวลาหรือการขยายระยะเวลาที่ยกเว้นภาษี
การสนับสนุนการลงทุนและการให้เครดิตทางภาษี	<ul style="list-style-type: none"> • ทำให้มีแรงจูงใจในการวิจัยและพัฒนา • มีความแน่นอนและทำให้เกิดการกระจายผลประโยชน์สู่ภาคอื่นๆ • ต้นทุนของรายได้ภาษีมีความโปร่งใส 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นการบิดเบือนการเลือกสินทรัพย์ทุน ซึ่งบริษัทอาจจะนิยมเลือกสินทรัพย์ที่มีอายุไม่นาน • ผู้จัดเก็บภาษีมีความยุ่งยากในการตรวจสอบ • อาจทำให้บริษัทพยายามใช้เงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ในทางที่ผิด
ให้สิทธิประโยชน์ในค่าเสื่อมราคา	<ul style="list-style-type: none"> • โดยทั่วไปจะไม่มีการกระทบทางลบต่อโครงการในระยะยาว • ลดความเสี่ยงและภาระในการดำเนินการของบริษัท 	<ul style="list-style-type: none"> • ผู้จัดเก็บภาษีมีความยุ่งยากในการตรวจสอบ • ผู้เสียภาษีได้รับสิทธิประโยชน์ไม่เท่ากัน อาทิ บริษัทที่มีเครื่องจักรมากจะได้รับประโยชน์มากกว่าบริษัทที่มีจำนวนแรงงานมาก
การยกเว้นภาษีทางอ้อม อาทิ ภาษีศุลกากร	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นการอนุญาตให้ผู้เสียภาษีไม่ต้องติดต่อกับฝ่ายจัดเก็บภาษี ซึ่งจะสะดวกสำหรับผู้เสียภาษี 	<ul style="list-style-type: none"> • บริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ไม่มากนัก • มีแนวโน้มที่จะนำไปใช้ในทางที่ผิดเนื่องจากอาจทำให้เกิดการซื้อวัตถุดิบโดยไม่ตั้งใจ
การกำหนด Export Processing Zones	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นการอนุญาตให้ผู้เสียภาษีไม่ต้องติดต่อกับฝ่ายจัดเก็บภาษี ซึ่งจะสะดวกสำหรับผู้เสียภาษี 	<ul style="list-style-type: none"> • บิดเบือนการตัดสินใจในการตั้งสถานประกอบการ • มีความไม่เป็นธรรมกับอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับประโยชน์

ที่มา: Fletcher Kevin (2002)

ตารางที่ 2.3 สรุปการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประเทศ	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	อัตราภาษีจากเงินปันผลและกำไรจากการขายหลักทรัพย์	การคำนวณค่าเสื่อมราคา	
			สิ่งก่อสร้าง	เครื่องจักร
Malaysia	ปกติจะร้อยละ 25 แต่นิติบุคคลขนาดเล็กและขนาดกลางจะร้อยละ 20	เงินปันผลกับกำไรจากการขายหลักทรัพย์ยกเว้น	ร้อยละ 10 ในปีแรก จากนั้นจะร้อยละ 3	ร้อยละ 20 ในปีแรก จากนั้นร้อยละ 14
Indonesia	ร้อยละ 25 นอกจากนี้นิติบุคคลที่มีรายได้ไม่เกิน 50 billion (IDR) จะลดหย่อนภาษีได้ 50 %	เงินปันผล นิติบุคคลในประเทศจะร้อยละ 15 และนิติบุคคลต่างประเทศจะร้อยละ 20 ส่วนกำไรจากการขายนำมารวมเป็นรายได้แล้วคำนวณภาษี	ร้อยละ 5 สำหรับสิ่งก่อสร้างถาวร และร้อยละ 10 สำหรับสิ่งก่อสร้างไม่ถาวร	พิจารณาตามอายุการใช้งาน โดยอยู่ระหว่างร้อยละ 5-25
Philippines	ร้อยละ 30	เงินปันผลยกเว้น เงินได้จากการขายหลักทรัพย์ที่ไม่ได้อยู่ในตลาดหลักทรัพย์จะเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 5 ใน 100,000 (PHP) แรกต่อมาจะเสียภาษีร้อยละ 10 และเงินได้จากการขายหลักทรัพย์ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์จะเสียภาษีร้อยละ 0.5 ของราคาขาย	ไม่แน่นอนจะพิจารณาตามสภาพเศรษฐกิจหรือตามอายุการใช้งาน	ไม่แน่นอนจะพิจารณาตามสภาพเศรษฐกิจหรือตามอายุการใช้งาน
Thailand	ร้อยละ 30 ส่วนนิติบุคคลขนาดเล็กร้อยละ 0-30 ตามจำนวนเงินได้	ในเงินปันผลจะยกเว้นสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ส่วนบริษัทจำกัดนำรายได้กึ่งหนึ่งมารวมเป็นรายได้และกำไรจากการขายหลักทรัพย์จะนำเงินได้มารวมเป็นรายได้	ร้อยละ 5 เมื่อใช้วิธีคำนวณแบบ straight-line-basic	ร้อยละ 20 เมื่อใช้วิธีคำนวณแบบ straight-line-basic
Vietnam	ปกติร้อยละ 25 แต่นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจในด้านทรัพยากรธรรมชาติจะร้อยละ 32-50	เงินปันผลยกเว้น ส่วนกำไรจากการขายหลักทรัพย์นิติบุคคลจะนำเงินได้มารวมเป็นรายได้	6-50 ปี พิจารณาตามวิธีผลรวมจำนวนปี (Sum of The year Digit)	3-15 ปี พิจารณาตามวิธีผลรวมจำนวนปี (Sum of The year Digit)
Singapore	ร้อยละ 17 นอกจากนี้จะลดหย่อน 75% ในเงินได้ \$10,000 แรก และ 50% ใน \$290,000 ถัดมา	เงินปันผลและกำไรจากการขายยกเว้น	ในปีแรกร้อยละ 25 และปีต่อมาร้อยละ 3	3 ปี พิจารณาตามวิธีผลรวมจำนวนปี (Sum of The year Digit)

ที่มา: KPMG-Asia Pacific Taxation (2008a, 2008b, 2010, 2011a, 2011b)

ตารางที่ 2.3 สรุปการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ต่อ)

ประเทศ	นำผลขาดทุน มาลดหย่อน ภาษี	ระยะเวลา ปลอดภาษี	สิทธิประโยชน์อื่นๆ
Malaysia	carry back ไม่ เกิน 3 ปี	5-10 ปี	<ul style="list-style-type: none"> สามารถนำค่าใช้จ่ายในการลงทุนในสินทรัพย์ทุนมาลดหย่อนภาษีได้ ร้อยละ 100 มากที่สุด 10 ปี สามารถนำค่าใช้จ่ายในการลงทุนในสินทรัพย์ทุนที่เชื่อมโยงกับโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนมาลดหย่อนภาษีได้ ร้อยละ 60
Indonesia	Carry forward ไม่เกิน 5 ปี	ปกติจะ 5 ปี แต่อาจได้รับ การพิจารณา 10 ปีได้	<ul style="list-style-type: none"> สามารถลดอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย เหลือ 10% สำหรับเงินปันผลที่ นิติบุคคลต่างชาติได้รับ บริษัทที่จดทะเบียนใน Indonesian stock exchange จะมีอัตราภาษี ลดลงร้อยละ 5
Philippines	Carry forward ไม่เกิน 3 ปี	6 ปี สำหรับ โครงการใน ระยะบุกเบิก นอกนั้น 4 ปี	<ul style="list-style-type: none"> สามารถนำรายจ่าย 50% ของค่าแรงมาลดหย่อนภาษีได้ใน 5 ปีแรก มีการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า ส่งออกหรือสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตของโครงการที่ตั้งอยู่ใน โซนที่กำหนด สามารถนำค่าใช้จ่าย 100% ในการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างและ สาธารณูปโภคพื้นฐานสำหรับโครงการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทได้
Thailand	Carry forward ไม่เกิน 5 ปี	0-8 ปี	<ul style="list-style-type: none"> ยกเว้นภาษีจากเงินได้ที่มาจากค่าลิขสิทธิ์และค่าแห่งกวีตวิลล์สำหรับ โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเป็นเวลา 5 ปี ได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆตามที่ตั้งของโครงการ อาทิ ลดหย่อนภาษี สำหรับกำไรสุทธิจากการลงทุนร้อยละ 50 หักค่าใช้จ่ายจากค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและ ค่าประปาได้ 2 เท่า อีกทั้งยังยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับวัตถุดิบและวัสดุที่จำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศและ ยกเว้นอากรขาออกในผลิตภัณฑ์ส่งออก
Vietnam	carry forward ไม่เกิน 5 ปี	2-4 ปี	<ul style="list-style-type: none"> กิจการที่ได้รับส่งเสริมพิเศษ จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10-20 เป็น เวลา 10-15 ปี การโอนกำไรกลับประเทศไม่ต้องเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย มีการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ เครื่องจักรและวัสดุ ก่อสร้างที่ใช้ในการผลิตสินค้าส่งออก
Singapore	carry back ไม่ เกิน 3 ปี และ ไม่เกิน S\$200,000	5-15 ปี	<ul style="list-style-type: none"> โครงการที่พัฒนาทางเทคโนโลยีหรือช่วยเหลือด้านเทคนิคจะได้รับ การยกเว้นภาษีบางส่วนหรือทั้งหมดจากเงินได้ที่เป็นค่าลิขสิทธิ์และ ค่าช่วยเหลือด้านเทคนิค มีการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุกแก่บริษัทที่ต้องการพัฒนาหรือ ขยายกิจการ

ที่มา: KPMG-Asia Pacific Taxation (2008a, 2008b, 2010, 2011a, 2011b)

จากตารางที่ 2.3 เมื่อพิจารณาอัตราภาษีจะพบว่าประเทศไทยมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยอยู่ที่ร้อยละ 30 เท่ากับประเทศฟิลิปปินส์และส่วนใหญ่หลายประเทศ อาทิ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซียและประเทศเวียดนามจะมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ที่ร้อยละ 25 แต่ประเทศเวียดนามจะมีการจัดเก็บภาษีในนิติบุคคลที่ประกอบการในด้านทรัพยากรธรรมชาติและเชื้อเพลิงสูงถึงร้อยละ 32-50 ซึ่งแสดงถึงการที่ประเทศเวียดนามไม่ได้ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมด้านนี้มากนักหรือมาจากกรณีที่ความต้องการให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากเกินไป ส่วนประเทศสิงคโปร์จะมีอัตราภาษีต่ำที่สุด โดยอยู่ที่ร้อยละ 17 สาเหตุประการหนึ่งมาจากประเทศสิงคโปร์ต้องการดึงดูดให้เกิดการลงทุนและอาจเพื่อแข่งขันกับฮ่องกงที่มีอัตราภาษีร้อยละ 16.5¹⁴ เพื่อเป็นศูนย์กลางธุรกิจในทวีปเอเชีย นอกจากนี้ส่วนใหญ่ประเทศต่างๆ ได้มีการลดอัตราภาษีสำหรับนิติบุคคลขนาดเล็กหรือยกเว้นภาษีส่วนหนึ่งสำหรับนิติบุคคลที่มีรายได้ไม่มากนัก ซึ่งแสดงถึงการให้การช่วยเหลือนิติบุคคลขนาดเล็กหรือนิติบุคคลที่มีรายได้ไม่มากนักให้สามารถแข่งขันกับนิติบุคคลขนาดใหญ่หรือดำเนินธุรกิจต่อไปได้

อีกทั้งเมื่อพิจารณาการจัดเก็บภาษีจากเงินปันผลและกำไรจากการขายหลักทรัพย์จะพบว่า ประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์จะยกเว้นภาษีจากเงินปันผลเหล่านี้ ส่วนประเทศไทยจะมีความคล้ายคลึงกับประเทศเวียดนามและประเทศฟิลิปปินส์ที่จะยกเว้นภาษีจากเงินปันผลที่ได้ที่มาจากเงินปันผลและจะจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรจากการขายหลักทรัพย์ แต่ประเทศไทยจะยกเว้นภาษีจากเงินปันผลในนิติบุคคลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น นิติบุคคลที่มีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องนำรายได้จากเงินปันผลกึ่งหนึ่งมารวมกับรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากนิติบุคคลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นั้นประชาชนทั่วไปสามารถเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทเหล่านั้นได้ ดังนั้นการที่ภาครัฐยกเว้นการจัดเก็บภาษีจากเงินปันผลอาจเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์มากขึ้น นอกจากนี้ประเทศอินโดนีเซียได้มีการจัดเก็บภาษีจากเงินปันผลและกำไรจากการขายหลักทรัพย์ทั้ง 2 อย่าง

สิทธิประโยชน์ด้านค่าเสื่อมราคาในทรัพย์สินเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประโยชน์แก่บริษัท เนื่องจากบริษัทสามารถเอาค่าเสื่อมราคาในแต่ละปีมาหักลบกับรายรับของบริษัทได้ กล่าวคือเป็นการพิจารณาต้นทุนของการสึกหรอจากการใช้งานเครื่องจักรเพื่อผลิตสินค้าของบริษัทด้วย ซึ่งการกำหนดให้มีความค่าเสื่อมราคาที่สูงจะสามารถช่วยลดภาระในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการได้ในระดับหนึ่ง โดยผู้ประกอบการจะมีสภาพคล่องและช่วยคืนทุนจากการซื้อเครื่องจักรได้เร็วขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงอันเนื่องจากการเกิดความเสียหายที่อาจเกิดกับทรัพย์สินของผู้ประกอบการ อาทิ การเกิดน้ำท่วมหรือการเกิดการจลาจล โดยการหักค่าเสื่อม

¹⁴ ประเทศฮ่องกงมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำที่สุดในโลก

ราคาที่สูงจะช่วยให้ผู้ประกอบการมีเงินทุนในการซื้อสินทรัพย์ที่เสียหาย ในแต่ละประเทศก็มีการคำนวณค่าเสื่อมราคาหลายวิธี อาทิ อาจให้อัตราค่าเสื่อมราคาที่สูงในปีแรกหรือให้อัตราเดียวกันทุกปีก็ได้ แต่โดยเฉลี่ยแล้วประเทศในภูมิภาคอาเซียนจะมีการให้อัตราค่าเสื่อมราคาโดยเฉลี่ยของทรัพย์สินประเภทอาคารถาวรในร้อยละ 5¹⁵ และมีอัตราค่าเสื่อมโดยเฉลี่ยของทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรประมาณร้อยละ 20-25

ส่วนใหญ่ในทุกประเทศมีการอนุญาตให้นำผลขาดทุนมาใช้ลดหย่อนภาษีได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือบริษัทที่ประสบปัญหาในการดำเนินกิจการ ประเทศในภูมิภาคอาเซียนก็มีการใช้วิธีการนำผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีที่ต่างกัน โดยประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศเวียดนาม มีการใช้วิธีนำผลขาดทุนยกยอดไปบัญชีหน้า (Loss Carry forward) ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่เกิน 5 ปี ส่วนประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซียจะใช้วิธีนำผลขาดทุนไปหักกำไรย้อนหลัง (Loss Carry back) ซึ่งจะอยู่ที่ไม่เกิน 3 ปี แต่ละวิธีก็มีข้อดีและข้อเสียต่างกัน โดยวิธีนำผลขาดทุนไปหักกำไรย้อนหลังจะทำให้บริษัทมีเงินทุนส่วนหนึ่งที่ขอคืนจากจำนวนภาษีที่จ่ายในปีก่อนหน้าเพื่อนำมาปรับโครงสร้างหรือแก้ไขปัญหาค่าขาดทุนในบริษัท แต่อย่างไรก็ตามวิธีนี้จะค่อนข้างยุ่งยากและมีข้อจำกัดด้านจำนวนเงินและด้านระยะเวลามากกว่าแบบวิธีนำผลขาดทุนยกยอดไปบัญชีหน้า ซึ่งถ้าหากไม่มีข้อจำกัดเมื่อเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจแล้วบริษัทต่างๆ ขาดทุนเป็นจำนวนมากและเมื่อบริษัทเหล่านี้ทำการขอภาษีคืนพร้อมกันอาจทำให้รัฐบาลของประเทศนั้นประสบปัญหาด้านการคลังได้ ส่วนวิธีนำผลขาดทุนยกยอดไปบัญชีหน้านั้นมีข้อเสียตรงที่จะไม่มีประโยชน์เลยถ้าหากบริษัทไม่สามารถแก้ไขปัญหาค่าขาดทุนได้

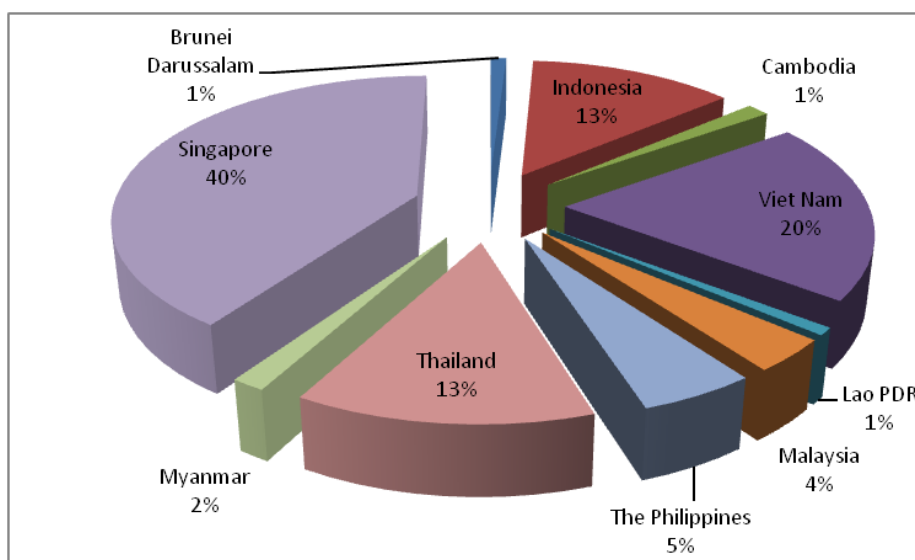
การกำหนดระยะเวลาปลอดภาษี (Tax holidays) เป็นวิธีที่สะดวกและดึงดูดให้เกิดการลงทุนได้ แต่ข้อเสียก็คือ อาจดึงดูดให้เกิดการลงทุนในระยะสั้นมากกว่าระยะยาว อีกทั้งยังอาจเป็นการบิดเบือนการแข่งขันระหว่างบริษัทใหม่กับบริษัทเก่าได้ โดยประเทศสิงคโปร์ได้มีการกำหนดระยะเวลาไว้อยู่ที่ประมาณ 5-15 ปี ส่วนประเทศเวียดนามได้มีการกำหนดระยะเวลาไว้อยู่ที่ประมาณ 2-4 ปี นอกจากนี้ประเทศต่างๆ ยังมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีด้านอื่นๆ อีกหลายอย่าง ซึ่งจะแตกต่างกันตามสภาพเศรษฐกิจและการให้ความสำคัญของแต่ละประเทศ อาทิ ยกเว้นภาษีอากรนำเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต การนำค่าใช้จ่ายในการพัฒนาทางเทคโนโลยีหรือพัฒนาแรงงานมาลดหย่อนภาษี

โดยภาพรวมแล้วประเทศสิงคโปร์มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเกือบทุกประเภทมากกว่าประเทศอื่นๆ มีเพียงการนำผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีเท่านั้นที่ให้สิทธิประโยชน์น้อยกว่าประเทศอื่นๆ นอกจากนี้ประเทศสิงคโปร์ยังเน้นการสนับสนุนในด้านการพัฒนาทางเทคโนโลยีและยังมีการช่วยเหลือด้านเงินทุนให้แก่บริษัทที่ต้องการพัฒนาบริษัทอีกด้วย ดังนั้นจากรูปที่ 2.2 จะพบว่าในปี พ.ศ. 2552 ประเทศสิงคโปร์มีปริมาณการเข้ามาลงทุนทางตรงของนัก

¹⁵ ถ้าเป็นทรัพย์สินประเภทอาคารไม่ถาวรจะมีอัตราค่าเสื่อมมากกว่าอาคารถาวร

ลงทุนต่างชาติ (FDI) มากที่สุด โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 40 ของปริมาณ FDI ทั้งหมดที่เข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองลงมาจะเป็นประเทศเวียดนาม ซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 แต่เมื่อพิจารณาในด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีจะพบว่าประเทศเวียดนามมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่แตกต่างจากประเทศอื่นๆมากนัก ดังนั้นปริมาณการเข้ามาของ FDI ที่สูงมาจากปัจจัยด้านอื่นๆ ด้วย เช่น เศรษฐกิจของประเทศเวียดนามเริ่มมีการขยายตัวมากขึ้นและประเทศเวียดนามนั้นมีเขตแดนติดกับประเทศจีนดังนั้นเมื่อเศรษฐกิจในประเทศจีนขยายตัวย่อมส่งผลต่อประเทศเวียดนามด้วย อีกทั้งประเทศเวียดนามยังมีทรัพยากรทางธรรมชาติและมีความสงบทางการเมืองจึงทำให้สามารถดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนได้ ส่วนอันดับที่ 3 ได้แก่ ประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 13 เท่ากัน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าประเทศอินโดนีเซียจะมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำกว่าประเทศไทย ซึ่งควรจะดึงดูดการเข้ามาลงทุนได้มากกว่าประเทศไทย แต่ประเทศอินโดนีเซียอาจยังคงมีความไม่สงบทางการเมืองอยู่บ้าง เนื่องจากมีภูมิประเทศเป็นเกาะจำนวนมาก จึงอาจทำให้ประชาชนในแต่ละเกาะมีวิถีชีวิตที่ต่างกันและมีความต้องการแยกตัวเป็นอิสระ อีกทั้งประเทศไทยมีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคมากกว่า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประเทศทั้งสองมีปริมาณ FDI ใกล้เคียงกัน จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีจะสามารถดึงดูดให้เกิดการลงทุนได้ แต่อย่างไรก็ตามภาครัฐก็ไม่ควรละเลยปัจจัยในด้านอื่นๆ ที่สามารถกระทบต่อการตัดสินใจลงทุน อาทิ การพัฒนาสาธารณูปโภค ความสงบทางการเมือง โดยเฉพาะในอนาคตที่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนจะมีการเปิดเสรีมากขึ้น ดังนั้นภาครัฐจึงควรพัฒนาประเทศให้มีความพร้อมและศักยภาพที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นๆได้

รูปที่ 2.2 สัดส่วนการเข้ามาลงทุนทางตรงของนักลงทุนต่างชาติตามมูลค่าการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนในปี พ.ศ. 2552

ที่มา: สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2552: ออนไลน์)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นมีการศึกษาอย่างกว้างขวางในหลายๆ ด้าน ซึ่งการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาสามารถแบ่งออกได้เป็นสามส่วน ได้แก่ ส่วนแรกจะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งจะทำการศึกษาความแตกต่างของภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศต่างๆ หรืออุตสาหกรรมต่างๆ โดยคำนวณหาอัตราภาระภาษีเฉลี่ยหรืออัตราภาระภาษีหน่วยสุดท้ายของนิติบุคคลแต่ละประเทศหรือแต่ละอุตสาหกรรม ส่วนที่สองจะเป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาในด้านผลกระทบของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะศึกษาผลกระทบของการจัดเก็บภาษีต่อระบบเศรษฐกิจ อาทิ ปริมาณการเข้ามาลงทุนของ FDI และผลกระทบของการจัดเก็บภาษีต่อโครงสร้างของบริษัท นอกจากนี้ในส่วนที่สามจะเป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคล

มีงานวิจัยเป็นจำนวนมากที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่างๆ ซึ่งมีงานวิจัยหลายชิ้นได้ใช้แนวคิดทางทฤษฎีและแบบจำลอง model of multinationals' transfer pricing and regulations ของ Horst (1997) โดยแนวคิดนี้ได้กำหนดกลไกของโมเดลออกเป็น 3 stage ใน stage แรกจะกำหนดให้มี 2 ประเทศ (ประเทศ A และประเทศ B) จากนั้นรัฐบาลในแต่ละประเทศจะทำการเลือกอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายให้มีรายได้จากภาษีเงินได้นิติบุคคลมากที่สุด ซึ่งจะมีข้อสมมุติว่าอัตราภาษีต้องมากกว่า 0 และต้องต่ำกว่า 1 ใน stage ต่อมาจะเป็นส่วนของบริษัทข้ามชาติ (firm 1) ที่ตั้งอยู่ในประเทศ A และทำหน้าที่ผลิตสินค้าชั้นกลาง โดยจะทำการเลือกราคาโอนเพื่อให้ได้กำไรสุทธิสูงที่สุด¹⁶ ส่วนใน stage สุดท้าย กำหนดให้มี 2 บริษัท ซึ่งประกอบกิจการในประเทศ B โดยหนึ่งในนั้นเป็นบริษัทลูกของบริษัทข้ามชาติที่ตั้งอยู่ในประเทศ A (firm 2) ส่วนอีกหนึ่งบริษัทเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศ B ปกติ (firm 3) โดยทั้งสองบริษัทจะเลือกปริมาณของสินค้าชั้นกลางที่ต้องซื้อจากบริษัทข้ามชาติเพื่อให้ได้กำไรสุทธิสูงสุด ซึ่งจะมีข้อสมมุติให้ทั้งสองประเทศเป็นสมาชิกอยู่ในเขตการค้าเสรี (FTA) ดังนั้นจะไม่มีมีการจัดเก็บภาษีศุลกากร นอกจากนี้จะสมมุติให้จะต้องเกิดการผลิตผลผลิต แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจาก firm 2 เป็นบริษัทลูกของ firm 1 จึงอาจทำให้ firm 1 ขายสินค้าชั้นกลางให้แก่ firm 2 ในราคาที่ต่ำกว่า firm 3 ได้ ซึ่งจะทำให้เป็นอุปสรรคและข้อเสียเปรียบของ firm 3 ซึ่งเป็นบริษัทในประเทศ ดังนั้นจะทำการสมมุติให้รัฐบาลของประเทศ B จะทำการบังคับให้ firm 1 ขายสินค้าชั้นกลางให้กับ firm 3 ในราคาที่เท่ากันกับที่ขายให้กับ firm 2 จากข้อสมมุตินี้จะทำการอนุมานได้ว่า รัฐบาลของประเทศ B จะสามารถรับรู้งบการเงินและข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องของบริษัทข้ามชาติ

¹⁶ ราคาโอนจะสามารถหาได้จากการนำต้นทุนต่อหน่วยสินค้ารวมกับกำไรต่อหน่วยสินค้าซึ่งก็คือ ราคาที่ขายสินค้านั่นเอง

จากนั้นจะทำการพิจารณาค่ากำไรสูงสุดของแต่ละบริษัท แต่เนื่องจากแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกันในตำแหน่งที่ตั้งและลักษณะการดำเนินงานจึงทำให้มี Profit function ที่แตกต่างกันด้วย อาทิ Firm 1 ซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศ A จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา t_A และจะมีกำไรจากส่วนต่างของราคาโอนและต้นทุนต่อหน่วยที่ใช้ในการผลิตคูณกับปริมาณที่ Firm 2 และ Firm 3 ใช้ในการผลิตผลผลิตส่วน Firm 2 และ Firm 3 ที่ประกอบกิจการในประเทศ B จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา t_B และมีกำไรจากส่วนต่างของรายรับทั้งหมดกับต้นทุนที่ใช้ในการผลิต จากนั้นจะสามารถทำการหาค่า x_2^* และ x_3^* ที่ทำให้ได้ค่ากำไรสูงสุด โดยการทำการ Differential Profit function เทียบกับ x_2 และ x_3 จะเห็นได้ว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจะไม่กระทบต่อปริมาณการใช้สินค้าขั้นกลาง (x_2 และ x_3) แต่มีเพียงราคาโอน (θ) เท่านั้นที่จะกระทบต่อการใช้สินค้าขั้นกลาง ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีจะไม่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการใช้สินค้าขั้นกลางในบริษัทต่างๆ นอกจากนี้ผลกระทบของราคาโอน (θ) ต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศที่ผลิตสินค้าขั้นกลางจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลกระทบของราคาโอน (θ) ต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศที่นำสินค้าขั้นกลางมาผลิตเป็นผลผลิตสุดท้าย กล่าวคือ สมมุติว่าประเทศที่ผลิตสินค้าขั้นกลางเพิ่มอัตราภาษีอาจจะมีผลทำให้ราคาโอน มีการปรับสูงขึ้นซึ่งจะมีผลทำให้ต้นทุนในการผลิตของบริษัทปลายน้ำเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นประเทศ B อาจจะมีการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลง โดยความรุนแรงของผลกระทบนี้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยสองส่วนด้วยกัน ส่วนแรกจะขึ้นกับลักษณะความสัมพันธ์ของอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งสองประเทศว่ามีลักษณะความสัมพันธ์กันอย่างไร และส่วนที่สองจะเป็นลักษณะของอุปสงค์และ production function ของบริษัทปลายน้ำ

ในการพิจารณาด้านรายได้ภาษีของประเทศแต่ละประเทศนั้นจะทำการหาอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ทำให้เกิดรายได้แก่รัฐบาลมากที่สุด โดยการ Differential สมการรายได้จากภาษีเทียบกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศนั้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อทั้งสองประเทศอยู่ในเขตการค้าเสรี ซึ่งทั้งสองประเทศจะมีการร่วมมือกันทางภาษี ดังนั้นจึงต้องมีการร่วมมือกันในการพิจารณากำหนดอัตราภาษีของแต่ละประเทศ เพื่อให้แต่ละประเทศมีรายได้จากภาษีมากที่สุด จากนั้นจะทำการหาอัตราภาษีของประเทศ A ที่ทำให้ได้รายได้ภาษีของทั้งสองประเทศสูงสุดโดยการ Differential สมการรายได้จากภาษีทั้งสองประเทศเทียบกับ t_A จากนั้นจะใช้วิธีเดียวกันในการหาอัตราภาษีของประเทศ B ที่ทำให้ทั้งสองประเทศมีรายได้จากภาษีมากที่สุดโดยการ Differential สมการสมการรายได้จากภาษีทั้งสองประเทศเทียบกับ t_B

จากผลการศึกษาทางทฤษฎีจะเห็นได้ว่าผลกระทบของรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศ A กับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศ A มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน และผลกระทบของรายได้ภาษีเงินได้ของประเทศ A กับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศ B มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ในกรณีประเทศ B ก็จะมีลักษณะเหมือนกัน จึงสรุปได้ว่าถ้าหากประเทศใดเพิ่มอัตราภาษีก็จะมีผลทำให้รายได้ภาษีของประเทศนั้นลดลงและจะมีผลทำให้อีก

ประเทศมีรายได้ภาษีเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณา The second-order cross derivatives เทียบกับ t_A และ t_B จะสามารถแสดงถึงความสอดคล้องของแนวคิดที่ว่าถ้าหากทั้งสองประเทศมีการให้ความร่วมมือกันในการจัดเก็บภาษีโดยพิจารณาการจัดเก็บภาษีร่วมกันแล้วจะทำให้ทั้งสองประเทศได้รับผลประโยชน์มากกว่าการไม่ร่วมมือกัน นอกจากนี้ผลกระทบของราคาโอน (θ) ต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศที่ผลิตสินค้าชั้นกลางจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลกระทบของราคาโอน (θ) ต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศที่นำสินค้าชั้นกลางมาผลิตเป็นผลผลิตสุดท้าย กล่าวคือ สมมุติว่าประเทศที่ผลิตสินค้าชั้นกลาง เพิ่มอัตราภาษีอาจจะมีผลทำให้ราคาโอนมีการปรับสูงขึ้นซึ่งจะมีผลทำให้ต้นทุนในการผลิตของบริษัทปลายน้ำเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นประเทศ B อาจจะทำการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลง จากแนวคิดทางทฤษฎีดังกล่าวทำให้มีผู้สนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างกว้างขวางในหลายๆ ด้าน อาทิ การศึกษาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศและในอุตสาหกรรมต่างๆ การศึกษาในด้านผลกระทบของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งการศึกษาระยะภาษีของนิติบุคคลมีผู้ศึกษาดังต่อไปนี้

2.3.1 การศึกษาภาระภาษี

ในปัจจุบันมีผู้สนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับภาระภาษีมากมายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เนื่องจากอัตราภาระภาษีที่เกิดขึ้นนั้นมักจะไม่เท่ากับอัตราภาษีตามที่กฎหมายกำหนด โดยส่วนใหญ่จะทำการคำนวณหาอัตราภาระภาษีเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับแต่ละประเทศหรือในแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาดังต่อไปนี้

Blouin, Collins และ Shackelford (2001) ได้ทำการศึกษาภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความแตกต่างของภูมิลำเนาของผู้ถือหุ้น โดยมีสมมุติฐานที่ว่าบริษัทของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ถูกนักลงทุนต่างชาติเข้ามาซื้อกิจการจะมีภาระภาษีน้อยกว่าบริษัทของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ถูกนักลงทุนภายในประเทศเข้ามาซื้อกิจการ ซึ่งทำการศึกษาข้อมูลการจ่ายภาษีของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาก่อนการถูกเข้าซื้อกิจการ (ปี ค.ศ. 1994-1995) และหลังจากถูกเข้าซื้อกิจการ (ปี ค.ศ. 1997-1998) โดยใช้ข้อมูลงบการเงินและข้อมูลการเสียภาษีของ 31 บริษัทที่ถูกเข้าซื้อกิจการในปี ค.ศ. 1996 โดยนักลงทุนชาวต่างชาติและ 31 บริษัทที่ถูกเข้าซื้อกิจการในปี ค.ศ. 1996 โดยนักลงทุนในประเทศ ซึ่งใช้วิธีการประมาณค่าแบบ difference-in-differences จากการศึกษาพบว่าเกิดการปฏิเสธสมมุติฐานหลัก ซึ่งหลังจากการเข้าซื้อกิจการโดยนักลงทุนชาวต่างชาติและนักลงทุนในประเทศ บริษัทเหล่านั้นมีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลมากขึ้นอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งมีสาเหตุมาจากมีการปรับโครงสร้างและมีความสามารถในการทำกำไรในบริษัทมากขึ้น จึงทำให้มีภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นตาม

ในการศึกษาภาวะภาษีเปรียบเทียบกันระหว่างประเทศ Collins และ Shackelford (1995) เป็นงานวิจัยชิ้นแรกที่ใช้ข้อมูลงบการเงินในการศึกษาภาวะภาษีของนิติบุคคลเปรียบเทียบกันระหว่างประเทศ ซึ่งทำการศึกษาภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในประเทศแคนาดา ประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเวลานั้นเป็นประเทศที่เป็นผู้นำในด้านอุตสาหกรรม ในระหว่างปี ค.ศ. 1982-1991 โดยใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทต่างๆ จาก The Global Vantage database (Standard & Poor's international financial database) ซึ่งมีข้อมูลงบการเงินของ 7220 บริษัทใน 30 ประเทศ เพื่อหาอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของแต่ละประเทศและศึกษาว่าบริษัทข้ามชาติมีภาวะภาษีมากกว่าบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศหรือไม่¹⁷ โดยทำการประมาณค่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ย 3 วิธี ได้แก่ วิธีแรกจะคำนวณโดยใช้จำนวนภาษีหารด้วยกำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้ วิธีที่สองจะคำนวณโดยใช้จำนวนภาษีหารด้วยกำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคา รายจ่ายเงินบำนาญ ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา ส่วนวิธีที่สามจะคำนวณโดยใช้จำนวนภาษีหารด้วยรายรับรวมของบริษัท จากนั้นประมาณค่าโดยใช้วิธี multiple regression อีกทั้งยังทำการควบคุมประเภทของอุตสาหกรรมและปี จากการศึกษาค้นพบว่าในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980s ทุกประเทศจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและจะสูงที่สุดในช่วงปี ค.ศ. 1984-1985 จากนั้นจึงค่อยๆลดลงในปีต่อมา เมื่อพิจารณาอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณโดยวิธีแรก ประเทศญี่ปุ่นจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 51 รองลงมาจะเป็นประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดาซึ่งมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 ร้อยละ 25 และร้อยละ 17 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีเพียงบริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีภาวะภาษีมากกว่าบริษัทที่ประกอบกิจการภายในประเทศ

Collins และ Shackelford (2002)¹⁸ ซึ่งตั้งประเด็นการศึกษาไว้ว่า ในปัจจุบันบริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีภาวะภาษีแตกต่างจากบริษัทของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ประกอบกิจการในประเทศหรือไม่และบริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกามีภาวะภาษีแตกต่างจากบริษัทข้ามชาติของประเทศอื่นหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลงบการเงินจาก The Global Vantage database (Standard & Poor's international financial database) ระหว่างปี ค.ศ. 1992-1997 และได้มีการเพิ่มประเทศเยอรมันเข้ามาเป็นประเทศที่ทำการศึกษา ซึ่งสาเหตุที่ขยายขอบเขตการศึกษาก็เนื่องจากในช่วงทศวรรษที่ 1980s กับในช่วงทศวรรษที่ 1990s ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆทางเศรษฐกิจมากมาย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย การพัฒนาในด้านวิถีชีวิตและการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีต่างๆ อีกทั้งในช่วงทศวรรษที่ 1990s เป็นช่วงเศรษฐกิจขยายตัวของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ แต่เกิดเศรษฐกิจหดตัวในประเทศญี่ปุ่น

¹⁷ อย่างไรก็ตามข้อมูลการเงินของบริษัทต่างๆ มีหลักกฎหมายและการทำบัญชีที่แตกต่างกัน จึงต้องมีการแปลงข้อมูลข้อมูลการเงินของประเทศต่างๆ ให้ตรงกัน

¹⁸ ต่อมาภายหลัง Collins และ Shackelford (2002) ได้มีการศึกษาขยายงานวิจัยของ Collins และ Shackelford (1995)

โดยใช้วิธีการคำนวณอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเหมือนเดิมและทำการประมาณค่าโดยใช้วิธี multiple regression อีกทั้งยังทำการควบคุมประเภทของอุตสาหกรรมและปี จากการศึกษพบว่าประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษจะมีภาวะภาษีที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งบริษัทข้ามชาติของทั้งสองประเทศนี้จะมีภาวะภาษีมากกว่าบริษัทที่ประกอบกิจการภายในประเทศ โดยเฉพาะในบริษัทประเภทการเงินและการประกันภัย ซึ่งบริษัทข้ามชาติจะมีภาวะภาษีที่คำนวณจากจำนวนภาษีหารด้วยกำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้อยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 ส่วนบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศจะมีภาวะภาษีอยู่ที่ร้อยละ 25 นอกจากนี้ยังพบว่ามีเพียงประเทศแคนาดาที่บริษัทข้ามชาติมีภาวะภาษีไม่แตกต่างกับบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศ โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 18 ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ว่าบริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกามีความเสียเปรียบในการประกอบกิจการในต่างประเทศ

ในการศึกษาภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ได้มีผู้ทำการศึกษา ดังนี้ Chadin Rochananonda (2006) ได้ทำการศึกษาการใช้นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในประเทศไทยเพื่อดึงดูดให้เกิดการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ (FDI) ซึ่งทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลงบการเงินของ 238 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในแต่ละอุตสาหกรรม และข้อมูลของมูลค่าการเข้ามาลงทุนของ FDI ในระหว่างปี ค.ศ. 2002-2004 เพื่อหาอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในแต่ละอุตสาหกรรม จากการศึกษพบว่าโดยรวมแล้วประเทศไทยมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 17 ซึ่งแสดงถึงรัฐบาลมีการใช้นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะพบว่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของแต่ละอุตสาหกรรมจะไม่เท่ากัน โดยในส่วนของอุตสาหกรรมส่งออกจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 12 ในขณะที่ในส่วนของอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าอุปโภคภายในประเทศจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 ซึ่งในส่วนของอุตสาหกรรมส่งออกที่เป็นอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้เครื่องจักรในการผลิตจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่ต่ำกว่าอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก เนื่องจากอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรจะต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องจักรและยังพบว่าภาครัฐมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลางต่างๆ อาทิ ผลิตภัณฑ์ทางเคมีและปิโตรเลียมมากกว่าอุตสาหกรรมที่ผลิตผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย ดังนั้นการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเข้ามาลงทุน นอกจากนี้ในส่วนของอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าอุปโภคภายในประเทศ อุตสาหกรรมประเภทนี้จะอาศัยการเข้ามาเจาะตลาดในประเทศ ซึ่งปัจจัยทางด้านที่ตั้งจะมีอิทธิพลมากกว่า ดังนั้นการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะกำหนดการตัดสินใจในการเข้ามาลงทุนของอุตสาหกรรมประเภทนี้

ภายหลัง Euamporn Phijaisanit (2010) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของสิทธิประโยชน์ทางภาษีและปริมาณ FDI ต่อรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยศึกษาประเทศไทยกับประเทศเวียดนามในระหว่างปี ค.ศ. 2005-2008 ซึ่งใช้ข้อมูลงบการเงินของ 240 บริษัทที่จดทะเบียนใน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และ 121 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โฮจิมินห์ (HO Chi Minh Stock Exchange) ในขั้นแรกจะทำการคำนวณอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในแต่ละอุตสาหกรรมก่อนจากนั้นจะทำการศึกษาผลกระทบของการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและมูลค่าการเข้ามาลงทุนของ FDI ต่อรายได้ภาษี โดยใช้วิธี OLS Panel Data Pooled Regression จากการศึกษาพบว่าประเทศไทยและประเทศเวียดนามมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่คล้ายกัน โดยในอุตสาหกรรมส่งออกจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่ต่ำกว่าอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าอุปโภคภายในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Chadin Rochananonda (2006) นอกจากนี้ยังพบว่าการเพิ่มขึ้นของ FDI ร้อยละหนึ่งจะลดรายได้ภาษีประมาณร้อยละ 15-20 และการเพิ่มขึ้นของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยร้อยละหนึ่งจะเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาลประมาณร้อยละ 1.04 เมื่อพิจารณาโดยใช้ข้อมูลเฉพาะประเทศไทย แต่เมื่อทำการประมาณค่าโดยใช้ข้อมูลของประเทศไทยกับเวียดนามตัวแปรต่างๆก็ยังคงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ธัญพร ตันติยวงศ์ (2552) ศึกษาคุณลักษณะต่างๆที่มีผลกระทบต่อการวางแผนภาษี โดยแบ่งประเภทบริษัทตามลักษณะผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ซึ่งพิจารณาตามสัดส่วนการถือครองหุ้น อาทิ บริษัทครอบครัว บริษัทต่างชาติ บริษัทภาครัฐ และแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรม อีกทั้งยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีต่อมูลค่าของกิจการ ซึ่งการวางแผนภาษีหมายถึงการทำให้ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลลดลง สามารถแบ่งออกเป็น การวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงโดยไม่กระทบกับกำไรทางบัญชีวัดจากค่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยและการวางแผนทางภาษีที่ทำให้กำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีสอดคล้องในทิศทางเดียวกันวัดจากค่าอัตราส่วนค่าใช้จ่ายภาษีต่อกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Tax/CFO) กับอัตราส่วนค่าใช้จ่ายภาษีต่อสินทรัพย์ของกิจการ (Tax/Asset) การศึกษานี้ใช้ข้อมูลรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2550 ทำการศึกษาโดยใช้วิธี OLS Panel Data Pooled Regression จากการศึกษาพบว่าลักษณะการถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีผลกระทบต่อการวางแผนภาษีที่แตกต่างกัน บริษัทที่มีกลุ่มครอบครัวเป็นผู้มีอำนาจควบคุมนั้นมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของการวางแผนภาษีที่ทำให้ทั้งกำไรทางภาษีและกำไรทางบัญชีสอดคล้องในทางเดียวกัน เนื่องจากไม่มีความจำเป็นต้องรายงานกำไรทางบัญชีให้สูง ข้อมูลและผลประกอบการต่างๆ ที่แท้จริงสามารถติดต่อสื่อสารกันได้เป็นการภายใน จึงทำให้มีแรงจูงใจในการรายงานกำไรทางบัญชีต่ำ เพื่อที่จะได้มีกำไรทางภาษีต่ำและเสียภาษีน้อย ส่วนบริษัทต่างชาติจะมีแรงจูงใจในการวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงโดยไม่กระทบกับกำไรทางบัญชีมากกว่า เนื่องจากบริษัทต่างชาติมักมีการจ้างผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมาเป็นผู้บริหารบริษัทและในการกำหนดผลตอบแทนผู้บริหารนั้นอาจมีการกำหนดโดยอ้างอิงจากกำไรทางบัญชี ดังนั้นผู้บริหารเหล่านี้จึงมีแรงจูงใจที่จะรายงานกำไรทางบัญชีให้สูงและทำการวางแผนภาษีเพื่อลดภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล อีกทั้งบริษัทภาครัฐนั้นจะมีการวางแผน

ภาษีทั้งสองวิธีน้อยกว่า เนื่องจากบริษัทของภาครัฐไม่ได้มีจุดประสงค์ในการประกอบการเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องวางแผนภาษี

ในด้านคุณลักษณะอื่นๆ จะพบว่าบริษัทขนาดใหญ่ บริษัทที่มีหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูง และบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรสูง (ROA) นั้นจะมีการวางแผนภาษีสูง โดยเฉพาะบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจะมีการวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงโดยไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทในกลุ่มเกษตรและอาหารเป็นกลุ่มที่มีการวางแผนภาษีมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่าของกิจการ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่านักลงทุนไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาระภาษีมากนัก

ธราทิพย์ โยธาธุฒิ (2550) ทำการศึกษาลักษณะทั่วไปของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมและศึกษาผลของมาตรการภาษีที่มีต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการผลิตเครื่องแต่งกาย โดยใช้ข้อมูลบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการผลิตเครื่องแต่งกายจำนวน 1410 ราย จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากรและบริษัทมหาชนออนไลน์ จำกัด (มหาชน) ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2548 ซึ่งจะทำการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดของกิจการ ในการศึกษานี้จะทำการคำนวณอัตราภาระภาษีเฉลี่ย 2 วิธี โดยวิธีแรกจะคำนวณจากภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลหารด้วยกำไรสุทธิและวิธีที่สองจะคำนวณจากภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลหารด้วยรายรับรวม จากการศึกษาพบว่านิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบกิจการผลิตเครื่องแต่งกายส่วนมากจะตั้งกิจการอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนใหญ่จะมีขนาดจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 84.9 เมื่อพิจารณาผลของการหักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ในอัตราพิเศษจะพบว่า การใช้วิธีหักค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษจะทำให้กิจการขนาดย่อมมีภาระภาษีโดยเฉลี่ยลดลงประมาณ 0.23 ล้านบาทต่อกิจการและทำให้กิจการขนาดกลางมีภาระภาษีลดลง 5.05 ล้านบาทต่อกิจการ นอกจากนี้ค่าอัตราภาระภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากกำไรสุทธินั้นมีแล้วโน้มลดลงสำหรับกิจการขนาดย่อมและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสำหรับกิจการขนาดกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 25.27 และ 29.91 ตามลำดับ ส่วนค่าอัตราภาระภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากรายรับจะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 และ 1.65 ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงนโยบายการให้การสนับสนุนบริษัทขนาดเล็กนั้นทำให้มีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามอัตราก้าวหน้า ดังนั้นบริษัทขนาดเล็กที่มีกำไรน้อยจึงมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต่ำกว่าบริษัทที่มีกำไรมากกว่า

ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์และคณะ (2542) ได้ทำการศึกษากการกระจายภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย เนื่องจากได้มีข้อถกเถียงที่ว่าผู้ประกอบการสามารถผลักภาระภาษีไปข้างหน้าโดยจะผลักภาระภาษีไปให้ผู้บริโภคผ่านทางการเพิ่มราคาสินค้าและผู้ประกอบการสามารถผลักภาระภาษีไปข้างหลังซึ่งภาระภาษีจะตกอยู่กับผู้ประกอบการหรือแรงงานผ่านทางการลดค่าจ้างได้ โดยได้กำหนดให้มีการผลักภาระภาษีไปข้างหน้าได้บางส่วนกับผลักภาระภาษีไปข้างหน้าไม่ได้เลย ในการศึกษานี้ได้พิจารณาแบ่งตามชั้นรายได้ ตามเส้นความยากจน

ตามกลุ่มอาชีพและตามภูมิภาค โดยใช้ข้อมูลการสำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (SES) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติและใช้ข้อมูลรายไตรมาสของภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี พ.ศ. 2529 พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2537 จากการศึกษาพบว่าภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลมีแนวโน้มสูงขึ้นตามเวลาที่ผ่านมา โดยในปี พ.ศ. 2529 ค่าเฉลี่ยของภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลเท่ากับร้อยละ 1.85 ของรายได้และในปี พ.ศ. 2537 ค่าเฉลี่ยของภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลเท่ากับร้อยละ 5.01 ของรายได้ นอกจากนี้ถ้าหากตลาดสินค้ามีการแข่งขันมากจนผู้ผลิตไม่สามารถผลักภาระภาษีให้ผู้บริโภคได้ ภาระภาษีส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มชั้นผู้มีรายได้สูง กลุ่มผู้ประกอบการและในเขตกรุงเทพมหานครมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนการผลักภาระภาษีโดยการลดค่าจ้างนั้นไม่สามารถทำได้มากนัก เนื่องจากอัตราค่าจ้างแรงงานนั้นจะถูกกำหนดจากอุปสงค์และอุปทานในตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตามหากผู้ประกอบการสามารถผลักภาระภาษีไปสู่ผู้บริโภคได้มากขึ้นก็จะทำให้ภาระภาษีของกลุ่มชั้นผู้มีรายได้ต่ำเพิ่มมากขึ้น

ฝ่ายการวิจัยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (2544) ได้ทำการศึกษาภาระภาษีการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินต่างๆ อาทิ เงินปันผล กำไรจากการขายหลักทรัพย์ ดอกเบี้ย ที่เกิดกับนักลงทุนแต่ละประเภท อาทิ บุคคลธรรมดา บริษัทจำกัด บริษัทจำกัดมหาชน และกองทุนรวม นอกจากนี้ยังได้เปรียบเทียบความแตกต่างของนักลงทุนในประเทศกับนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งจะทำให้การศึกษาโดยคำนวณภาระภาษีของนักลงทุนจากการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินแต่ละประเภท จากการศึกษาพบว่าการจัดเก็บภาษีจากการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆนั้นมีความไม่เป็นธรรม เนื่องจากภาระภาษีที่เกิดกับนักลงทุนแต่ละประเภทจะไม่เท่ากัน ตัวอย่างเช่น ในกรณีการลงทุนในหลักทรัพย์ของบุคคลธรรมดา ซึ่งสามารถมีผลตอบแทนจากสองทาง คือ เงินปันผลและกำไรจากการขายหลักทรัพย์ อย่างไรก็ตามบุคคลธรรมดาที่ได้รับเงินปันผลจะมีภาระภาษีมากกว่าบุคคลธรรมดาที่ได้รับกำไรจากการขายหลักทรัพย์¹⁹ ดังนั้นจึงอาจเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลธรรมดาขายหลักทรัพย์ในช่วงก่อนวันจ่ายเงินปันผลได้²⁰ นอกจากนี้ยังมีกรณีการได้รับเงินปันผลของบริษัทจำกัดและบริษัทจำกัดมหาชน ซึ่งบริษัทจำกัดมหาชนจะไม่ต้องนำเงินได้จากเงินปันผลที่ได้รับมาคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่บริษัทจำกัดต้องนำเงินได้จากเงินปันผลครึ่งหนึ่งมารวมเป็นเงินได้เพื่อใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นบริษัทจำกัดจึงสามารถมีภาระภาษีที่มากกว่าบริษัทจำกัดมหาชนได้ ส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นจะต้องพิจารณาว่านิติบุคคลนั้นจดทะเบียนในประเทศที่อยู่ในอนุสัญญาภาษีซ้อนหรือไม่ ซึ่งถ้าหากอยู่ในอนุสัญญาภาษีซ้อนจะพิจารณาตามข้อกำหนดในอนุสัญญาภาษีซ้อน แต่ถ้าไม่ได้อยู่ในอนุสัญญาภาษีซ้อนจะเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 10

¹⁹ บุคคลธรรมดาจะได้รับการยกเว้นภาษีจากกำไรจากการขายหลักทรัพย์ ส่วนบุคคลธรรมดาที่ได้รับเงินปันผลจะเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 10 อย่างไรก็ตามบุคคลธรรมดาสามารถเลือกนำเงินปันผลมารวมในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลปลายปีได้ ซึ่งถ้าหากนำมารวมจะได้เครดิตภาษี

²⁰ ในช่วงก่อนวันจ่ายปันผล ราคาของหลักทรัพย์มักจะสูงขึ้นและจะลดลงหลังจากวันจ่ายปันผล

2.3.2 การศึกษาด้านผลกระทบการจัดเก็บภาษีต่อปัจจัยต่าง ๆ และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

ในการศึกษาในด้านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและผลกระทบของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นได้มีผู้ทำการศึกษาในหลายๆ ด้าน อาทิ ผลกระทบต่อการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ผลกระทบในด้านการทำให้เกิดการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ โดยการศึกษาการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยส่วนใหญ่จะเป็นการเสนอแนะรัฐบาลในด้านการกำหนดนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ได้แก่

Rolfe et.al (1993) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการลงทุนต่างๆ อาทิ จำนวนปี ชนิดและปริมาณในการลงทุน ชนิดของผลิตภัณฑ์ ขนาดของแรงงานและประเภทของตลาดต่อการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุน ซึ่งใช้ข้อมูลจากการส่งแบบสอบถามไปที่ 891 บริษัทของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ประกอบกิจการอยู่ในประเทศแถบทะเลแคริบเบียน โดยให้บริษัทเหล่านี้ให้คะแนนความพอใจจาก 1-9 เพื่อแสดงความสำคัญของสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ดึงดูดให้พวกเขาลงทุนและข้อมูลลักษณะรายละเอียดของบริษัท จากนั้นใช้การวิเคราะห์แบบ MANOVA จากการศึกษาพบว่า การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจะขึ้นกับปัจจัยต่างๆ ที่ทำการศึกษา ตัวอย่างเช่น เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยในด้านประเภทของตลาดจะพบว่า บริษัทที่ส่งออกจะมีความสำคัญในการให้สิทธิประโยชน์ประเภทภาษีศุลกากรมากกว่าบริษัทที่มีตลาดภายในประเทศอย่างมีระดับนัยสำคัญ ดังนั้นการกำหนดนโยบายทางภาษีจึงต้องพิจารณาถึงลักษณะของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศหรือเมื่อพิจารณาบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศ Mexico มีการให้ความสำคัญในสิทธิประโยชน์หลายประเภท จึงมีการเสนอแนะให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีขึ้นมา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรมที่ลงทุนก่อนและหลังปี ค.ศ. 1989 จะพบว่าอุตสาหกรรมที่ลงทุนหลังปี ค.ศ. 1989 มีการให้ความสำคัญกับการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีประเภทต่างๆ อาทิ สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี²¹ หรือการให้สิทธิประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาอย่างมีระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสามารถมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้ามาลงทุนของนักลงทุน

นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาในด้านผลกระทบการจัดเก็บภาษี ซึ่งมีการศึกษาผลกระทบของการจัดเก็บภาษีกับการเปลี่ยนแปลงการลงทุนของ FDI²² โดย Becker, Clemens และ Riedel (2010) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบทางคุณภาพ²³ และผลกระทบทาง

²¹ เป็นการยกเว้นการจัดเก็บภาษีตามจำนวนปีที่ตกลงกับภาครัฐ แต่นิติบุคคลนั้นจะต้องทำตามเงื่อนไขที่ภาครัฐกำหนด

²² เป็นการเข้ามาลงทุนทางตรงของนักลงทุนชาวต่างชาติ อาทิ การตั้งโรงงาน

²³ ผลกระทบทางคุณภาพในที่นี้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์หรือความรุนแรงของผลกระทบที่ผู้ที่มีส่วนได้ประโยชน์ได้รับจากการลงทุน

ปริมาณ²⁴ ของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อการลงทุนของ FDI ซึ่งใช้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ และข้อมูลทางการเงินของบริษัทข้ามชาติในโซนยุโรป 22 ประเทศ ในช่วงเวลาปี ค.ศ. 2000 ถึง 2006 อีกทั้งยังใช้ข้อมูลต่าง ๆ อาทิ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีและ GDP (ใช้เป็นตัวแทนของตลาด) ของแต่ละประเทศ จากการศึกษาค้นพบว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณ capital stock ลดลงร้อยละ 1.4 อีกทั้งยังทำให้ปริมาณการลงทุนลดลงไปร้อยละ 1.1 ในระยะสั้นและร้อยละ 1.8 ในระยะยาว นอกจากนี้ยังพบว่าผลกระทบจากการเพิ่มอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจะมีผลกระทบทางปริมาณมากกว่าทางคุณภาพ ซึ่งสามารถบอกเป็นนัยได้ว่ารัฐบาลไม่ควรสนใจเฉพาะปริมาณการไหลเข้ามาลงทุนของ FDI แต่ควรพิจารณาถึงลักษณะเฉพาะของประเทศตนเองด้วย

Monteiro, Moreira Brandão และ da Silva Martins (2011)²⁵ ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่กระทบต่อรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลของรัฐบาล อาทิ ภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล (ใช้อัตรากาไรสุทธิและอัตรากาไรหน่วยสุดท้ายเป็นตัวแทน) GDP ศักยภาพทางธุรกิจ อัตราการว่างงาน ปริมาณการเข้ามาลงทุนของ FDI และการทุจริต²⁶ โดยใช้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ของประเทศในสมาชิกสหภาพยุโรป 27 ประเทศ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998-2009 ในการศึกษาได้ใช้วิธี The Feasible Generalized Least Squares (FGLS) จากการศึกษาค้นพบ GDP และภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ภาษี ซึ่งค่าอัตรากาไรสุทธิและอัตรากาไรหน่วยสุดท้าย โดยเฉลี่ยในสหภาพยุโรปมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อยๆ ในทุกๆ ปี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของอัตรากาไรสุทธิจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 25.08 และ 18.88 ตามลำดับ²⁷ ที่เป็นเช่นนี้อาจแสดงถึงประเทศต่างๆ มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ศักยภาพทางธุรกิจและการเข้ามาลงทุนของ FDI มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนอัตราการว่างงานและการทุจริตมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล

มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ทำการศึกษาผลกระทบของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อโครงสร้างของบริษัท อาทิ หนี้สินของบริษัท ขนาดของบริษัทและอายุของบริษัท ซึ่งค่าใช้จ่ายภาษีที่บริษัทต้องเสียนั้นอาจเป็นแรงจูงใจให้กับเจ้าของกิจการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของบริษัท เพื่อให้บริษัทมีภาระภาษีลดลงได้ งานวิจัยที่ทำการศึกษาผลกระทบของการจัดเก็บภาษีต่อโครงสร้างของบริษัทมีดังต่อไปนี้

²⁴ ผลกระทบทางปริมาณในที่นี้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของขนาด capital stock ของ firm

²⁵ ผู้แต่งเป็นชาวสเปน ซึ่งมีการใช้ทั้งนามสกุลของพ่อและแม่ทั้งสองฝ่าย

²⁶ ศักยภาพทางธุรกิจและการทุจริตใช้ Industry turnover index และ Corruption Perceptions Index เป็นตัวแทน ตามลำดับ

²⁷ ประเทศที่มีอัตรากาไรสุทธิต่ำที่สุดคือ ประเทศ Cyprus และประเทศ Bulgaria โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 10 ส่วนประเทศที่มีอัตรากาไรสุทธิสูงที่สุด คือ ประเทศ Malta โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 35

Overesch และ Voeller (2008) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อโครงสร้างสินทรัพย์ของบริษัท โดยใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทที่ประกอบกิจการในทวีปยุโรป 23 ประเทศ อาทิ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด จำนวนสินทรัพย์ทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีการใช้ตัวแปร dummy ว่าบริษัทได้นำส่วนขาดทุนมาใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือไม่ ซึ่งเก็บรวบรวมโดย AMADEUS data base อีกทั้งยังใช้ข้อมูลรายละเอียดในการจัดเก็บภาษีของแต่ละประเทศ อาทิ อัตราภาษีประเภทต่างๆ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000-2005 โดยใช้ OLS Panel data Regression model แบบที่มี time fixed effect และ company fixed effect ซึ่ง model ลักษณะนี้จะสามารถพิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงของโลกเมื่อเวลาผ่านไป ผลของวัฏจักรทางเศรษฐกิจของบริษัทและผลของความต่างกันในแต่ละบริษัท จากการศึกษพบว่า การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเกี่ยวกับหนี้สินจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญและอัตราภาษีของเงินปันผลก็จะส่งผลกระทบต่อหนี้สินของบริษัทในทิศทางเดียวกันเช่นกัน ส่วนอัตราภาษีของดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับหนี้สินของบริษัท นอกจากนี้ยังพบว่าในบริษัทขนาดเล็กจะได้รับผลกระทบเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเกี่ยวกับหนี้สินมากกว่าบริษัทที่ขนาดใหญ่กว่า

Gropp (1997) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการคาดการณ์ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทต่อหนี้สินของบริษัทเหล่านั้น เนื่องจากมีสมมุติฐานที่ว่าบริษัทที่มีภาวะภาษีที่สูงอาจจะมีแรงจูงใจในการที่จะก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น โดยใช้ข้อมูลงบการเงินจาก 929 บริษัท ใน The New York Stock Exchange หรือ The American Stock Exchange ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979-1991 ซึ่งในขั้นแรกได้ทำการคำนวณอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยจากข้อมูลงบการเงินของบริษัท จากนั้นทำการประมาณค่าการคาดการณ์อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในเวลาถัดไปด้วยวิธี generalized least squares และทำการประมาณค่าผลกระทบของการคาดการณ์ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อการเพิ่มหนี้สินของบริษัทด้วยวิธี generalized least squares แบบ Fixed effect model จากการศึกษพบว่า ค่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในเวลาปัจจุบันและการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี มีความสำคัญต่อการคาดการณ์ค่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในเวลาถัดไป ซึ่งความสัมพันธ์ของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในเวลาปัจจุบันกับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในอนาคตมีค่าเป็นบวก ส่วนความสัมพันธ์ของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีกับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในเวลาถัดไปมีความสัมพันธ์เป็นลบ นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อค่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามจะทำให้จะทำให้หนี้สินของบริษัทเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.4²⁸

Pfaffermayr, Stockl และ Winner (2008) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลกับจำนวนอายุและอัตราส่วนหนี้สินของบริษัทเหล่านั้น เพื่อพิจารณาผลกระทบของภาวะภาษีต่ออัตราส่วนหนี้สินตามช่วงเวลาอายุของบริษัท โดยใช้ข้อมูล

²⁸ การเพิ่มขึ้นของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอาจมาจากหลายสาเหตุ อาทิ การเพิ่มอัตราภาษี การเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

รายละเอียดต่าง ๆ ในงบการเงิน อาทิ ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล อัตราส่วนหนี้สิน จำนวนอายุของบริษัท ขนาดและกำไรของบริษัท (อัตราส่วน ROA) ของ 405,000²⁹ บริษัท ในประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป 35 ประเทศและพิจารณาประเภทอุตสาหกรรมตาม 126 NACE 3-digit industries ซึ่งรวบรวมโดย the Bureau van Dijk's AMADEUS database ในระหว่างปี ค.ศ. 1999-2004 โดยใช้แบบจำลอง two-period model of optimal capital structure choice under corporate taxation และใช้วิธี OLS Panel Data Regression model แบบ fixed industry effect ในการประมาณค่า จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนหนี้สินมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับภาวะภาษีของบริษัทและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนอายุของบริษัท ซึ่งบริษัทที่มีอายุมากจะมีอัตราส่วนหนี้สินต่ำกว่าบริษัทที่อายุน้อยกว่า โดยถ้าหากภาวะภาษีเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้อัตราหนี้สินเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.56 นอกจากนี้ถ้าหากบริษัทมีอายุเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลอัตราหนี้สินสุทธิลดลงไปประมาณร้อยละ 0.93

Buettner, et.al, (2006) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อโครงสร้างสินทรัพย์ของบริษัทข้ามชาติเยอรมัน โดยใช้ข้อมูลงบการเงิน อาทิ internal debt external debt³⁰ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในแต่ละประเทศ จำนวนสินทรัพย์ จำนวนผลการขาดทุนสะสมที่นำมาลดหย่อนภาษี อีกทั้งยังมีการใช้ตัวแปร dummy สำหรับประเภทอุตสาหกรรมของบริษัท 71 อุตสาหกรรม ของ 40,300 บริษัทใน 26 ประเทศที่บริษัทข้ามชาติของเยอรมันถือหุ้นครอบครองอยู่ ซึ่งเก็บรวบรวมโดย Bundesbank database ในช่วงเวลาปี ค.ศ. 1996-2003 ซึ่งใช้วิธี panel data regression model แบบที่มี time fixed effect และมี group-specific effect (แบ่งกลุ่มตามบริษัทข้ามชาติที่ถือหุ้นอยู่ในบริษัทนั้น) ในการศึกษา จากการศึกษาพบว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศที่บริษัทข้ามชาติตั้งอยู่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับหนี้สิน โดยเมื่ออัตราภาษีเพิ่มขึ้นส่งผลต่อ external debt มากกว่า internal debt อีกทั้งยังพบว่าการนำผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีนี้นี้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับ internal debt อย่างมีระดับนัยสำคัญ

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศในทวีปเอเชีย ตัวอย่างเช่น Guha (2007) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของบริษัทกับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยสำหรับบริษัทส่วนบุคคลในประเทศอินเดียระหว่างปี ค.ศ. 1992-2001 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการใช้นโยบายใหม่ทางเศรษฐกิจของอินเดียตามคำแนะนำของ World bank โดยใช้ข้อมูล panel data ซึ่งเป็นรายละเอียดต่างๆ ของ 8900 บริษัท อาทิ financial leverage อัตราส่วนสินทรัพย์ทั้งหมดเพื่อใช้เป็นตัวแทนของขนาดบริษัท ความสามารถในการส่งออกและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศอินเดียเพื่อใช้เป็นตัวแทน time-specific effect เก็บรวบรวมโดย Prowess corporate

²⁹ ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากประเทศสเปน ประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศส โดยมีอัตราส่วนอยู่ร้อยละ 17.63 ร้อยละ 16.88 และร้อยละ 14.11 ตามลำดับ

³⁰ internal debt คือ หนี้สินภายในประเทศ ส่วน external debt คือ หนี้สินภายนอกประเทศ

data base จากนั้นทำการเผยแพร่โดย Centre for Monitoring Indian Economy ซึ่งใช้วิธี panel data fixed effects regression model จากการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ของขนาดบริษัทกับอัตราการภาวะหนี้มีค่าเป็นลบ กล่าวคือ เมื่อบริษัทมีขนาดที่ใหญ่ขึ้นจะสามารถทำให้มีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ลดลงได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากบริษัทจะมีความสามารถในการดำเนินการและสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้มากกว่าบริษัทขนาดเล็ก

ในประเทศไทยก็ได้มีการศึกษาผลกระทบของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในหลายๆ ด้าน อาทิ ผลกระทบต่อการออม ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อความต้องการที่อยู่อาศัยหรือแม้กระทั่งเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการตกแต่งบัญชีเพื่อหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษี ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

ออมทรัพย์ ชีวะพฤกษ์ (2523) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการเก็บภาษีต่อการออมภายในประเทศ โดยทำการศึกษาภาษีทางตรง อาทิ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีทางอ้อม อาทิ ภาษีสินค้าเฉพาะอย่าง³¹ ภาษีการขายทั่วไป³² ที่กระทบต่อการออมของภาครัฐบาล ภาคครัวเรือนและภาคเอกชน ซึ่งใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายปีต่างๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การออมสุทธิของภาครัฐบาล ภาคครัวเรือนและภาคเอกชน รายได้จากภาษีประเภทต่างๆ อาทิ รายได้จากภาษีเงินได้นิติบุคคล ในช่วงปี พ.ศ. 2505-2520 และใช้วิธี multiple regression ในการประมาณค่า จากการศึกษาพบว่ารายได้จากภาษีที่เพิ่มขึ้นจะทำให้การออมของรัฐบาลเพิ่มมากขึ้นด้วย เนื่องจากรัฐบาลมีรายได้มากขึ้นทำให้มีเงินเหลือในการออมมากขึ้น ส่วนในภาคครัวเรือนนั้นรายได้จากภาษีก็ได้ทำให้การออมในภาคครัวเรือนสูงขึ้น อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาดังกล่าวรายได้ของครัวเรือนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อรายได้เพิ่มมากขึ้นจึงทำให้เกิดการออมมากขึ้น นอกจากนี้รายได้จากภาษีที่เพิ่มขึ้นยังทำให้การออมของภาคเอกชนลดลง เนื่องจากภาคเอกชนจะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรในการดำเนินการ จึงทำให้กำไรสุทธิของกิจการลดลงและจะส่งผลให้จำนวนเงินออมของภาคเอกชนลดลง ซึ่งการลดลงของการออมในภาคเอกชนนี้จะส่งผลให้เกิดการลงทุนในอนาคตที่น้อยลงและสามารถส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคตได้อีกด้วย

ราตรี พิริยะประสาธน์ (2534) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่กำหนดความต้องการที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล³³ อีกทั้งยังทำการศึกษาว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจะส่งผลกระทบต่อความต้องการที่อยู่อาศัยหรือไม่ เนื่องจากผู้ประกอบการที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอาจสามารถทำการผลักภาระไปสู่ผู้ซื้อที่อยู่อาศัยโดยการเพิ่มราคาที่อยู่อาศัยได้ โดย

³¹ ในขณะนั้นภาษีเฉพาะอย่างคือภาษีสรรพสามิตที่เก็บจากสินค้า 10 ชนิด อาทิ เครื่องดื่ม สุรา ไม้ขีดไฟ ยาสูบ ยานยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

³² ภายหลังได้เปลี่ยนเป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม

³³ ในการศึกษาทำการศึกษาเฉพาะบ้านที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยอย่างเดียวเท่านั้น ไม่รวมสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและเพื่อการพาณิชย์ และจะแบ่งที่อยู่อาศัยออกเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้สูง ซึ่งเป็นบ้านที่มีราคามากกว่าหนึ่งล้านบาทและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ปานกลางและต่ำ ซึ่งเป็นบ้านที่มีราคาตั้งแต่สองแสนห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท

แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้มีรายได้มาก ซึ่งใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา รายปีต่างๆ อาทิ ราคาที่อยู่อาศัย รายได้ของครัวเรือน ลักษณะต่างๆของครัวเรือน ความต้องการที่อยู่อาศัยและอัตราส่วนการใช้ทุนและแรงงานโดยเฉลี่ยต่อการสร้างที่อยู่อาศัยหนึ่งหลังจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติและธนาคารแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2513-2532 โดยใช้วิธี log-linear multiple regression model ในการศึกษาปัจจัยที่กระทบความต้องการที่อยู่อาศัยและใช้วิธี Two-Sector Tax Incidence เพื่อทดสอบการผลักระยะภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการ จากการศึกษาพบว่ารายได้ของครัวเรือนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความต้องการที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางถึงรายได้ต่ำ ส่วนในกลุ่มผู้มีรายได้สูงนั้นจำนวนสมาชิกในครอบครัวจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด รองลงมาจะเป็นรายได้ นอกจากนี้ยังพบว่าภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ถูกผลักภาระภาษีไปยังผู้ซื้อผ่านการขึ้นราคาที่อยู่อาศัยในระดับที่สูงกว่า โดยราคาจะสูงขึ้นจากเดิมประมาณร้อยละ 2 สำหรับที่อยู่อาศัยระดับสูงและร้อยละ 16.8 สำหรับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ปานกลางถึงรายได้ต่ำ ซึ่งทำให้ความต้องการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำลดลง เนื่องจากมีราคาที่สูงขึ้นจึงไม่มีกำลังซื้อที่อยู่อาศัย สิ่งที่เกิดขึ้นนี้ได้ขัดแย้งกับความต้องการของภาครัฐที่ต้องการให้ผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลางเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยได้ ดังนั้นภาครัฐจึงควรออกนโยบายสนับสนุนธุรกิจที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ปานกลางถึงรายได้ต่ำและควรมีการสนับสนุนในด้านกาให้สินเชื่อในการกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยด้วย

ณพล สุกใส (2551) ทำการศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีของรัฐบาลต่อดุลยภาพทั่วไปของระบบเศรษฐกิจ (General equilibrium) และศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีของรัฐบาลต่อระดับของหนี้ต่อหุ้น (Debt-equity ratio) ของภาคการผลิต โดยทำการสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปเพื่อวิเคราะห์ผลของมาตรการภาษี ซึ่งได้แบ่งระบบเศรษฐกิจเป็น 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาคครัวเรือน ภาคการผลิตและภาครัฐบาล อีกทั้งยังกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีในระบบ 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีกำไรจากการขาย ส่วนการศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีต่อโครงสร้างเงินทุนของภาคการผลิตจะสมมุติให้มีสินทรัพย์ 2 ชนิด ได้แก่ พันธบัตรเอกชนและหุ้น จากการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีกำไรจากการขายหลักทรัพย์จะทำให้การออมของภาคครัวเรือนลดลง จึงทำให้ภาคการผลิตต้องเพิ่มอัตราผลตอบแทนของทุนให้สูงขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการสะสมทุนเพิ่มขึ้น เมื่อภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นจะทำให้อัตราผลตอบแทนของทุนลดลง เนื่องจากจะมีกำไรจากการดำเนินงานลดลง จึงทำให้มีแรงจูงใจในการลงทุนลดลง ซึ่งการใช้ปัจจัยทุนและราคาของปัจจัยทุนก็จะลดลงไปด้วย เมื่อมีการใช้ปัจจัยทุนลดลงก็จะทำให้การบริโภคและการสะสมทุนลดลงไปด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าภาคการผลิตจะใช้เงินทุนที่มีต้นทุนต่ำที่สุด ซึ่งการเพิ่มขึ้นของภาษีจะกระทบต่อการออกหุ้นและพันธบัตร แต่อย่างไรก็ตามต้องพิจารณาโครงสร้างภาษีในระบบเศรษฐกิจว่าจะส่งผลต่อสินทรัพย์ชนิดใด

มากกว่ากัน โดยถ้าหากรัฐบาลมีการเพิ่มอัตราภาษีแล้วทำให้ต้นทุนส่วนเพิ่มของการออกพันธบัตรสูงกว่าต้นทุนส่วนเพิ่มของการออกหุ้น ภาคการผลิตจะทำการปรับลดการออกพันธบัตรลงและออกหุ้นเพิ่มขึ้น ซึ่งก็คือ สัดส่วนของหนี้สินต่อหุ้นลดลง จะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของภาษีประเภทต่างๆ จะทำให้เกิดการชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้การสะสมทุน การบริโภค การจ้างงานและปริมาณการผลิตลดลง ดังนั้นภาครัฐควรมีการวางแผนกระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อชดเชยผลของการชะลอตัวทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการจัดเก็บภาษีประเภทต่างๆ

อาทิตย์ ทองทิพย์ (2553) ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ของภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีศุลกากรในประเทศไทย นอกจากนี้ยังทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรต่างๆ อาทิ หนี้สาธารณะ ผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร ผลิตภัณฑ์นอกภาคการเกษตร มูลค่าการนำเข้า จำนวนประชากรในเขตเมือง อัตราเงินเฟ้อและผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกรมสรรพากรในช่วงปี พ.ศ. 2525-2549 โดยใช้วิธี ordinary least square (OLS) ในการประมาณค่า จากการศึกษพบว่ารัฐบาลมีการจัดเก็บภาษีได้เพิ่มมากขึ้นจากในอดีต เมื่อพิจารณาภาษีทางตรงจะพบว่าภาษีเงินได้นิติบุคคลมีสัดส่วนของรายได้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงกว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา³⁴ ส่วนภาษีทางอ้อมนั้นภาษีสรรพสามิตจะมีสัดส่วนของรายได้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ามูลค่าการนำเข้าและปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนอัตราเงินเฟ้อและผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล

อรจิรา ปัญจะเทวคุปต์ (2549) ได้ทำการศึกษาการพยายามตกแต่งบัญชีของนิติบุคคล เพื่อให้มีการระภาษีเงินได้นิติบุคคลลดลง โดยการสร้างรายจ่ายที่เป็นเท็จผ่านทางรายจ่ายประเภทเงินเดือนและค่าแรง ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าขนส่ง ค่าเช่าและค่านายหน้า ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้กรมสรรพากรได้กำหนดให้ผู้จ่ายมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายนำส่งกรมสรรพากรภายใน 7 วันนับตั้งแต่สิ้นเดือนของเดือนที่มีการจ่ายเงิน แต่อย่างไรก็ตามกรมสรรพากรได้มีการอนุญาตให้ยื่นแบบดังกล่าวเพิ่มเติมโดยไม่จำกัดระยะเวลา ซึ่งเป็นช่องทางให้เกิดการสร้างรายจ่ายที่เป็นเท็จได้ เนื่องจากถึงแม้ว่าจะต้องเสียภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายแต่จำนวนภาษีที่เสียก็จะมีจำนวนน้อยกว่าการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นในการศึกษารุ่นนี้ได้กำหนดให้การยื่นแบบเพิ่มเติมคือการพยายามตกแต่งบัญชีเพื่อลดภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยใช้ข้อมูลการเสียภาษีของนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาทในจังหวัดสมุทรสาครและประกอบกิจการในรอบระยะ

³⁴ อย่างไรก็ตามมีเพียงช่วงเวลา พ.ศ. 2525-2529 ที่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีสัดส่วนมากกว่าภาษีเงินได้นิติบุคคล

บัญชีปี พ.ศ. 2547 จำนวน 1483 รายและใช้วิธี Logistic regression ในการประมาณค่า จากการศึกษาพบว่ารายจ่ายในด้านค่าขนส่งและค่านายหน้าจะเพิ่มโอกาสให้กิจการยื่นแบบแสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่ายเพิ่มเติมมากกว่ารายจ่ายประเภทอื่นๆ ดังนั้นผู้ประกอบการอาจสามารถทำการตกแต่งบัญชีผ่านทางรายจ่ายด้านค่าขนส่งและค่านายหน้าได้

2.3.3 การศึกษาประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นในการจัดเก็บภาษี

ในประเทศไทยมีการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีและความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างกว้างขวาง เนื่องจากการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีนั้นจะทำให้รู้ว่าประเทศไทยมีการจัดเก็บภาษีได้ดีแค่ไหน ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีได้ ส่วนการศึกษาความยืดหยุ่นนั้นจะทำให้รู้ว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นมีลักษณะเป็นแบบก้าวหน้าหรือว่าแบบถดถอย ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังต่อไปนี้

นุชรี ปลั่งเปรื่อง (2534) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย ซึ่งแบ่งเป็น 9 เขต ตามการบริหารราชการของกรมสรรพากร โดยใช้ข้อมูลทศนิยมเดือนกรกฎาคมปีจากกรมสรรพากรและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519-2532 ในการศึกษานี้จะทำการวัดประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้ 3 วิธี ได้แก่ วิธีแรกจะวัดจากอัตราส่วนรายรับจากภาษีต่อรายได้(ในการศึกษานี้ใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติแทนรายได้) วิธีที่สองจะวัดจากอัตราส่วนรายรับจากภาษีต่อค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและวิธีที่สามจะวัดจากค่าความยืดหยุ่นของภาษี โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลการจัดเก็บเฉลี่ยรวมของทั้งระบบและวิเคราะห์โดยการสร้างสมการถดถอย จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนรายรับจากภาษีต่อรายได้ของประเทศมีค่าเฉลี่ย 1.70 อีกทั้งเขตที่มีอัตราส่วนรายรับจากภาษีต่อรายได้ของเขตนั้นมากที่สุด คือ เขต 1 ซึ่งเป็นพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สระบุรี อ่างทอง ลพบุรี ชัยนาท สิงบุรี และพระนครศรีอยุธยา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 3.38 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในพื้นที่เขต 1 มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมากที่สุด เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพตามรายจ่ายจะพบว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้นเรื่อยๆ โดยรายได้จากภาษี 100 บาทจะมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ 2.48 บาท ในปี พ.ศ. 2504 และ 0.53 บาทในปี พ.ศ. 2532 เมื่อพิจารณาเป็นจำนวนคนจะพบว่าในปี พ.ศ. 2504 เจ้าหน้าที่ 1 คนจะจัดเก็บภาษีได้ 0.47 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2532 เจ้าหน้าที่ 1 คนจะจัดเก็บภาษีได้ 14.32 ล้านบาท นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในด้านค่าความยืดหยุ่นจะพบว่าเขต 6 เป็นเขตที่มีค่าความยืดหยุ่นมากที่สุด ซึ่งถ้ารายได้ของเขต 6 เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้รายรับจากการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.64

กฤษฎณา เรื่องศรี (2550) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลและวัดประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ นอกจากนี้ยังทำการพยากรณ์รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายปีต่างๆ อาทิ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ การลงทุนภายในประเทศและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2549 ในการศึกษานี้จะทำการประมาณค่าด้วยวิธี ordinary least square (OLS) และใช้วิธี Smoothly Exponential Growth Rate ในการพยากรณ์รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล จากการศึกษาพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและการลงทุนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศร้อยละ 1 จะทำให้รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 2.34 และถ้ามีการลงทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ส่วนการพยากรณ์รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลในอีก 6 ปีข้างหน้าจะพบว่าเมื่ออัตราการขยายตัวร้อยละ 1.09 ต่อปี นอกจากนี้ยังพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2544-2549 ประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อฐานกำไรสุทธิประมาณร้อยละ 60.13

ธีระพล ลาชโรจน์ (2553) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยได้เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียนและทำการเปรียบเทียบการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียน³⁵ นอกจากนี้ยังทำการเปรียบเทียบการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงก่อนและหลังการจดทะเบียน โดยใช้ข้อมูลพฤติกรรมการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2544-2549 ซึ่งทำการศึกษาโดยใช้การพรรณนาข้อมูล จากการศึกษาพบว่า ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มมากขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคจะพบว่าประเทศไทยค่าเฉลี่ยของสัดส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเท่ากับร้อยละ 2.73 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในภูมิภาคที่อยู่ร้อยละ 4.08 โดยประเทศเวียดนามจะมีสัดส่วนมากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 6.69 และประเทศอินโดนีเซียจะมีสัดส่วนน้อยที่สุดอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.37 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลให้มากขึ้น เพื่อเป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับประเทศ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนภาษีที่เก็บจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะพบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากในอดีต จากร้อยละ 12.89 ต่อจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2542 เพิ่มขึ้น

³⁵ การศึกษาประสิทธิภาพจะคำนวณจากสัดส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติและทำการเปรียบเทียบกับประเทศเวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย

เป็นที่ประมาณร้อยละ 22.74 ต่อจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมดในปี พ.ศ. 2551 หรือเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว นอกจากนี้ยังพบว่าในช่วงเวลาก่อนและหลังการเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ บริษัทจดทะเบียนจะมีการเสียภาษีที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคจะมีการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าภาษีเงินได้นิติบุคคลมากที่สุด เนื่องจากในช่วงก่อนจดทะเบียน บริษัทจดทะเบียนจะต้องเริ่มปรับปรุงโครงสร้างของบริษัทและมาตรฐานทางบัญชีให้มีความโปร่งใสขึ้น หลังจากการจดทะเบียนแล้ว บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยงบการเงินแก่สาธารณะชนและได้รับการตรวจสอบมากขึ้น อีกทั้งบริษัทจดทะเบียนจะมีความน่าเชื่อถือและสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ดีขึ้น จึงทำให้มีกำไรจากการดำเนินงานมากขึ้นด้วย ดังนั้นจึงทำให้บริษัทจดทะเบียนมีการเสียภาษีเงินได้มากขึ้น

ชาญ อ่อนน้อม (2543) ได้ศึกษาโครงสร้างของระบบภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย โดยได้วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งทำการวัด 3 วิธี ได้แก่ อัตราส่วนรายรับจากภาษีต่อรายได้ (ใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเป็นตัวแทนรายได้) อัตราส่วนรายรับจากภาษีต่อค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและวัดโดยผลของการจัดเก็บภาษีต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ 1 คน นอกจากนี้ยังทำการศึกษาประสิทธิภาพของนโยบายภาษีอากรด้วยการวัดจากค่าความลอยตัวและวัดจากค่าความยืดหยุ่นของภาษี³⁶ โดยใช้การประมาณค่าด้วยวิธี ordinary least square (OLS) ซึ่งใช้ข้อมูลจากกรมสรรพากรและธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2542 และทำการศึกษาโดยแบ่งเป็นภาคตามการบริหารราชการของกรมสรรพากร จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนของรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อรายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในอดีตและมีเพียงภาค 1-3 (เขตกรุงเทพมหานคร) และพื้นที่ในภาค 4 และภาค 5 ที่มีสัดส่วนมากกว่าค่าเฉลี่ย ดังนั้นพื้นที่เหล่านี้จึงมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี³⁷ เมื่อพิจารณาอัตราส่วนรายได้จากภาษีต่อค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้ต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ 1 คน มีค่าเพิ่มมากขึ้นจากในอดีต ซึ่งแสดงถึงการมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าค่าความยืดหยุ่นและค่าความลอยตัวของภาษีเงินได้นิติบุคคลมีค่าเท่ากับ 1.40 และ 1.36 ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงการออกมาตรการต่างๆของรัฐบาลจะทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ลดลง

ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะทำการศึกษาสิทธิประโยชน์ทางภาษีและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล ในช่วงเวลาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะทำการศึกษาโดยใช้ panel data คล้ายกับงานวิจัยของ Euamporn Phijaisanit (2010) และธัญพร ตันติยวงค์ (2552) แต่อย่างไรก็ตามได้มีความแตกต่างในวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดย Euamporn Phijaisanit จะทำการศึกษาผลกระทบของสิทธิประโยชน์ทางภาษีและปริมาณ FDI ต่อรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล อีกทั้งทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลเป็นรายอุตสาหกรรม ส่วนธัญพร ตันติยวงค์จะมุ่งเน้น

³⁶ ค่าความลอยตัว คือ ความยืดหยุ่นของภาษีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรการภาษีอากร

³⁷ ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดว่าถ้าสัดส่วนมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยถือว่าพื้นที่นั้นมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

ศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะผู้กู้กับการวางแผนภาษี โดยไม่ได้สนใจในด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษี อีกทั้งในสองงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาแบบ OLS Panel Data Pooled Regression แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่กระทบต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล อาทิ การได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI สัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนในการดำเนินกิจการ การร่วมทุนกับนักลงทุนต่างชาติและจะทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลเป็นรายบริษัท นอกจากนี้ยังทำการศึกษาในแบบ Fixed effect model

บทที่ 3

บทบาทของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

เนื้อหาในบทนี้จะเป็นการพรรณนาถึงบทบาท ความสำคัญและการให้สิทธิประโยชน์ของ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ซึ่งจะทำการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2554 โดยจะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกจะเป็นที่มาและสาเหตุในการให้ สิทธิประโยชน์ต่างๆ ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในส่วนที่ 2 จะเป็นนโยบายการให้สิทธิ ประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีทั้งการให้สิทธิประโยชน์ตามประเภทกิจการ และตามที่ตั้งของกิจการ ในส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมและการเติบโตในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ของประเทศไทย ส่วนที่ 4 จะเป็นผลงานและปัญหาในการให้การส่งเสริมของคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนในช่วงเวลาที่ผ่านมา ส่วนที่ 5 จะเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินลงทุนจาก ต่างประเทศและกิจการในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้การ ส่งเสริม ส่วนที่ 6 จะเกี่ยวกับลักษณะของเจ้าของกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริม ในส่วนที่ 7 จะ แสดงลักษณะของที่ตั้งของกิจการและขนาดในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมและในส่วน สุดท้ายจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของนโยบายการให้การส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน

3.1 ความเป็นมาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

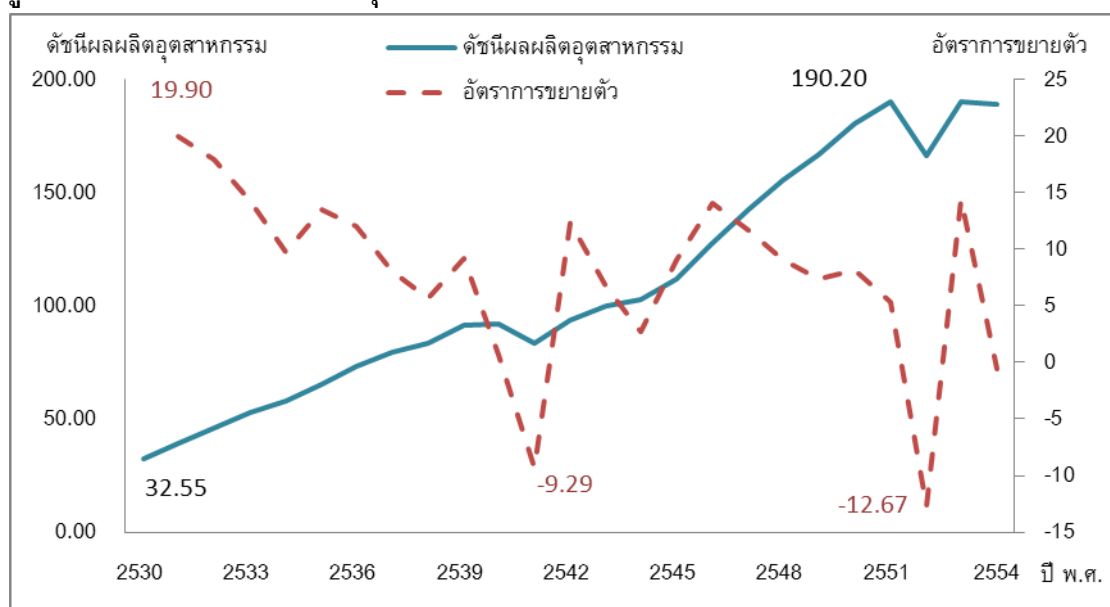
ประเทศไทยมีการเติบโตทางอุตสาหกรรมอย่างเห็นได้ชัด โดยในอดีตประเทศไทยจะเน้น ในด้านเกษตรกรรม แต่เมื่อเวลาผ่านไปอุตสาหกรรมก็ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นทำให้ภาค เกษตรกรรมมีบทบาทลดลง จากรูปที่ 3.1 จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ 2530 ประเทศไทยยังมีผลผลิต ในภาคอุตสาหกรรมไม่มากนัก โดยมีดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมอยู่ที่ประมาณ 30 จุด³⁸ ซึ่ง ในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นเป็นช่วงที่ประเทศไทยเน้นทางด้านเกษตรกรรมและยังขาดแคลน ปัจจัยที่สำคัญในด้านอุตสาหกรรมหลายอย่าง อาทิ เครื่องจักร ความรู้ทางเทคโนโลยี สาธารณูปโภคและแรงงานฝีมือ หลังจากนั้นจึงเริ่มมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทำให้การขยายตัว ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 10-20 ในแต่ ละปี เนื่องจากในช่วงแรกๆ นั้น ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมมีค่าไม่มากนัก ดังนั้นเมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงจึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูง³⁹ ซึ่งภายในเวลาไม่นานดัชนีผลผลิต

³⁸ ปี พ.ศ. 2543 เป็นปีฐานซึ่งมีดัชนี เท่ากับ 100

³⁹ ในช่วงปี พ.ศ. 2530-2536 ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวสูงมาก อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปอัตราการ ขยายตัวจะลดลง เนื่องจากดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมมีค่ามากขึ้น จึงทำให้คิดเป็นร้อยละการเปลี่ยนแปลงได้น้อยลง

ภาคอุตสาหกรรมก็เพิ่มขึ้นประมาณ 2 เท่า แต่อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤตทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2541 ซึ่งทำให้บริษัทหลายแห่งประสบปัญหาขาดทุนและเลิกกิจการไป ดังนั้นในช่วงนั้นผลผลิตภาคอุตสาหกรรมจึงลดลง ซึ่งมีอัตราการหดตัวเกือบร้อยละ 10 หลังจากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2544 เมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวได้เกิดการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว จนทำให้ภายในระยะเวลาไม่นานดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมก็เพิ่มขึ้นอีกเท่าตัวหรือประมาณ 4 เท่านับจากปี พ.ศ. 2530 อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2551 ได้เกิดวิกฤตซับไพร์มในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในประเทศไทย จึงทำให้ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมลดลง โดยหดตัวลงประมาณร้อยละ 12 หลังจากนั้นเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมก็กลับมาขยายตัวอีกครั้ง

รูปที่ 3.1 แสดงดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2530 ถึงปี พ.ศ. 2554

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การขยายตัวทางอุตสาหกรรมนี้ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและสภาพสังคมของพวกเราด้วย ตัวอย่างเช่น ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2529 จนถึงปี พ.ศ. 2534 นักลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ได้ดำเนินโครงการทำให้เกิดการจ้างงานประมาณร้อยละ 0.68 ของจำนวนผู้มีงานทำในขณะนั้น (Halvorsen, 1995: 414) ถึงแม้ว่าสัดส่วนของจำนวนการจ้างงานของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดนั้นยังมีไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาดังกล่าวก็ได้เกิดการจ้างงานจากกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมอีกเป็นจำนวนมากด้วย ดังนั้นเมื่อการขยายตัวทางอุตสาหกรรมทำให้เกิดการจ้างเป็นจำนวนมาก จึงเป็นผลทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งเปลี่ยนการประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมแทน

สิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องนั้นมาจากการให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากภาครัฐ โดยผ่านนโยบายต่าง ๆ อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อให้เกิดการดึงดูดการลงทุนหรือการผ่อนปรนข้อจำกัดและอำนวยความสะดวกในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่ง Halvorsen (1995: 400) ได้อธิบายสาเหตุในการให้สิทธิประโยชน์เหล่านี้ส่วนหนึ่งมาจาก การชดเชยความบกพร่องของตลาด ในประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่แล้วบางทีสิ่งที่ทำให้เกิดความบกพร่องของตลาดมาจากภาครัฐหรือข้อจำกัดในด้านกฎหมาย ซึ่งสามารถเห็นได้จากในช่วงเวลาหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองไม่นาน ประเทศไทยก็ได้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองหลายครั้ง ซึ่งความไม่แน่นอนทางการเมืองหรือปัจจัยในด้านต่าง ๆ อาทิ การขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน สามารถส่งผลกระทบต่อ การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนได้ การแก้ปัญหาความบกพร่องของตลาดนี้บางทีอาจกระทำได้อย่างดีนั้นจึงมีการให้สิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นหนึ่งในหน่วยงานของภาครัฐที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบ อุตสาหกรรม โดยได้มีการจัดตั้งในปี พ.ศ. 2497 ซึ่งในตอนนั้นใช้ชื่อว่า “คณะกรรมการส่งเสริม อุตสาหกรรม”⁴⁰ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนในด้านอุตสาหกรรม และกำหนดนโยบายสิทธิประโยชน์เหล่านี้ ซึ่งในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการ กำหนดเป้าหมายของนโยบายการส่งเสริมการลงทุน 6 ประการ ดังนี้

ประการแรกเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้สิทธิประโยชน์ โดยจะให้สิทธิและ ประโยชน์แก่โครงการที่มีผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างแท้จริง เนื่องจากถึงแม้ว่าการ ให้สิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมต่าง ๆ นั้นได้ให้เกิดการจ้างงานและการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและเทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ตามการให้สิทธิประโยชน์นั้นได้ทำให้ประเทศสูญเสียรายได้ เข้าสู่ประเทศ อีกทั้งยังทำให้เกิดปัญหาในด้านมลพิษด้วย ดังนั้นจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบใน การให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้สิทธิประโยชน์มากที่สุด

ประการที่สองเพื่อสนับสนุนให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ พัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการผลิตมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะ กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมทุกรายที่มีโครงการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดิน หรือทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า

ประการที่สามเพื่อปรับมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ เนื่องจากในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศได้มีบทบาทมากขึ้น ซึ่ง ประเทศในกลุ่มอาเซียนก็ได้มีการปรับตัวเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ดังนั้น

⁴⁰ จากนั้นในปี พ.ศ. 2508 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงต้องมีการปรับนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับข้อตกลงต่าง ๆ มากขึ้น

ประการที่สี่เพื่อสนับสนุนการลงทุนเป็นพิเศษในภูมิภาคหรือท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งจะมีสิ่งเอื้ออำนวยต่อการลงทุนน้อย โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะเพิ่มการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท อีกทั้งยังทำให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่นั้น ซึ่งจะลดปัญหาชุมชนแออัดในเขตเมืองได้ทางหนึ่ง

ประการที่ห้าเพื่อให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับบริษัทขนาดกลางและเล็ก โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดเงื่อนไขเงินลงทุนขั้นต่ำของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมเพียง 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) สำหรับกิจการตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2553 และไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) สำหรับกิจการอื่น

ประการที่หกเพื่อให้ความสำคัญแก่กิจการประเภทต่าง ๆ อาทิ กิจการเกษตรกรรมและผลผลิตจากการเกษตร กิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ กิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการพื้นฐาน กิจการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมเป้าหมายต่าง ๆ

นอกจากนี้เพื่อให้นโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถบรรลุตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจขึ้นมาหลายหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จะทำหน้าที่คอยประสานงานและคอยสนับสนุนนักลงทุนในด้านต่าง ๆ อาทิ

หน่วยพัฒนาการเชื่อมโยงอุตสาหกรรม (BUILD)⁴¹ มีหน้าที่ดำเนินการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตสินค้าสำเร็จรูปกับผู้ผลิตชิ้นส่วนสินค้าทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ และทำให้บริษัทมีโอกาสในการเลือกชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับกิจการของตน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความได้เปรียบในการผลิตซึ่งจะนำไปสู่การขยายตลาดในอนาคตได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการผลิตที่ครบวงจรมากขึ้น

หน่วยการลงทุนไทยในต่างประเทศ (TOI)⁴² ทำหน้าที่ในการประสานงานและศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการที่นักธุรกิจไทยจะเข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศเป้าหมาย อาทิ ประเทศในโซนเอเชียอาคเนย์ ประเทศในโซนยุโรปและอเมริกา โดยจะช่วยให้ข้อมูล คำแนะนำและการตัดสินใจที่ถูกต้องแก่นักลงทุน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่ง

⁴¹ ย่อมาจาก BOI Unit for Industrial Linkage Development

⁴² ย่อมาจาก Thailand Overseas Investment Unit

หน่วยงานช่างฝีมือ (Foreign Expert Services Unit) ทำหน้าที่ในการอนุมัติตำแหน่งหน้าที่และบรรจุตัว ช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศพร้อมครอบครัวให้แก่บริษัทต่างๆ ที่ยังขาดหรือมีความต้องการผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะสามารถทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางความรู้และเทคโนโลยี โดยจะทำให้อุตสาหกรรมต่างๆ ในประเทศเกิดการพัฒนาและมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

3.2 นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีทั้งการให้สิทธิประโยชน์ตามประเภทของกิจการ โดยกิจการแต่ละประเภทจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่ไม่เท่ากัน ซึ่งอุตสาหกรรมที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความสำคัญมากจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่มากกว่าอุตสาหกรรมที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความสำคัญน้อย นอกจากนี้ยังมีการให้สิทธิประโยชน์ที่ตั้งของกิจการ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะแบ่งเขตพื้นที่ออกเป็น 3 เขตใหญ่ๆ ซึ่งเขต 1 ที่เป็นพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับที่น้อยที่สุด เขต 2 จะเป็นจังหวัดที่อยู่รอบเขต 1 และเขต 3 ที่เป็นพื้นที่ชนบทจะได้รับสิทธิประโยชน์มากที่สุด ดังนั้นการให้สิทธิประโยชน์ที่ตั้งของกิจการจะสามารถเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ชนบทได้ โดยสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีดังต่อไปนี้

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรจะเป็นสิทธิประโยชน์ที่สามารถดึงดูดการลงทุนได้ดี เนื่องจากจะมีผลโดยตรงทำให้กิจการสามารถมีกำไรสุทธิมากขึ้น สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่บริษัทได้รับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะได้แก่

การยกเว้น/ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร โดยจะสามารถลดค่าใช้จ่ายของกิจการต่างๆ ในการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศได้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกิจการได้ อีกทั้งการมีเครื่องจักรที่ทันสมัยยังสามารถลดต้นทุนในการผลิตและสามารถลดมลพิษที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตได้อีกด้วย

การยกเว้น/ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น ในบางครั้งวัตถุดิบที่ผลิตได้ภายในประเทศยังมีคุณภาพไม่ดีนักหรือผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการแก้ปัญหาในข้อนี้ โดยให้ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบได้ โดยการได้รับสิทธิประโยชน์นี้จะสามารถลดต้นทุนของกิจการในด้านวัตถุดิบได้ แต่อย่างไรก็ตามต้องเป็นวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นเท่านั้น เนื่องจากการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุนี้จะมีผลกระทบต่อกิจการที่ผลิตวัตถุดิบหรือวัสดุประเภท

เดียวกัน ซึ่งจะเป็นการทำให้กิจการในประเทศต้องมีการแข่งขันมากขึ้น นอกจากนี้ในกิจการบางประเภทคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออกเท่านั้น โดยจะให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก⁴³ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีการให้สิทธิประโยชน์กิจการส่งออกมากกว่ากิจการที่จำหน่ายภายในประเทศ

การให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีนั้นถือว่ามีประโยชน์แก่กิจการมาก เนื่องจากกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์จะไม่ต้องเสียภาษีตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งระยะเวลาที่ได้รับสิทธิประโยชน์จะแตกต่างกันออกไป โดยมีตั้งแต่ 3-8 ปี นอกจากนี้ในบางครั้งที่การให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษียังอาจมีการกำหนดข้อจำกัดในการให้สิทธิประโยชน์ไว้ว่า จำนวนวงเงินที่จะได้รับการยกเว้นภาษีจะต้องไม่มากกว่าสัดส่วนของมูลค่าเงินลงทุนตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดหรือไม่จำกัดจำนวนวงเงินที่จะได้รับการยกเว้นภาษีก็ได้ ตามการให้ความสำคัญของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในกิจการบางประเภทคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาประมาณ 5 ปี สำหรับกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีด้วย กิจการนั้นจะเริ่มใช้สิทธิประโยชน์นี้ต่อเมื่อสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีหมดอายุแล้ว จะเห็นได้ว่ากิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีและลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 จะเป็นอุตสาหกรรมที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญมาก ดังนั้นจึงมีการให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพื่อสนับสนุนกิจการนั้นต่อไปอีกระยะหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีการให้สิทธิประโยชน์การให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปาเป็นสองเท่า ซึ่งสิทธิประโยชน์นี้จะทำให้ภาระภาษีของกิจการนั้นลดลงได้⁴⁴ การให้สิทธิประโยชน์ในด้านนี้ส่วนมากจะให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการที่ตั้งในพื้นที่ที่มีสาธารณูปโภคต่างๆ ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจทำให้ต้นทุนของค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปาของกิจการนั้นสูงกว่ากิจการในพื้นที่อื่นได้ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการให้สิทธิประโยชน์นี้เพื่อชดเชยกิจการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน อีกทั้งยังมีการให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ซึ่งสิทธิประโยชน์นี้เป็นอีกสิทธิประโยชน์หนึ่งให้กับกิจการที่ตั้งในพื้นที่ที่ขาดแคลนในด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ในบางครั้งกิจการจะต้องทำการลงทุนก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เอง จึงทำให้กิจการนั้นอาจมีรายจ่ายที่สูงกว่ากิจการในพื้นที่อื่นได้ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการให้สิทธิประโยชน์นี้เพื่อช่วยเหลือ

⁴³ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์สามารถนำชิ้นส่วนต่างๆ จากต่างประเทศเข้ามาประกอบในประเทศไทยแล้วทำการส่งออกไปยังต่างประเทศได้

⁴⁴ โดยจะนำกำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้มาหักด้วยรายจ่ายค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปาอีกครั้งหนึ่ง

กิจการเหล่านี้ ซึ่งนโยบายการให้สิทธิประโยชน์นี้ยังสามารถช่วยพัฒนาความเจริญสู่พื้นที่ชนบทได้ โดยสิ่งอำนวยความสะดวกที่กิจการนั้นสร้างขึ้นมาอาจจะมีประโยชน์แก่ชุมชนใกล้เคียงด้วย

สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรจะเป็นสิทธิประโยชน์ที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะคอยช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกกิจการในด้านต่าง ๆ ถึงแม้ว่าสิทธิประโยชน์ประเภทนี้จะไม่ส่งผลโดยตรงกับกำไรแต่ก็สามารถทำให้กิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์มีความสะดวกในการดำเนินกิจการมากขึ้น ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรจะได้แก่

การอนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อศึกษาลู่ทางการลงทุน โดยการเข้ามาในประเทศของนักลงทุนต่างชาติจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งมีข้อจำกัดและเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติได้ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถมีอำนาจอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาศึกษาลู่ทางการลงทุนในประเทศได้ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นสมควรได้ ซึ่งจะทำให้ให้นักลงทุนต่างชาติได้รับความสะดวกในการเข้ามาศึกษาลู่ทางการลงทุนในประเทศ

มีการอนุญาตให้นำช่างฝีมือและผู้ชำนาญการเข้ามาทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยการเข้ามาทำงานในประเทศของช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งมีข้อจำกัดและเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาทำงานของช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติได้ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถมีอำนาจอนุญาตให้ช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญเข้ามาทำงานในประเทศได้ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นสมควรได้ โดยจะรวมถึงคู่สมรสและบุคคลที่อยู่ในอุปการะของช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติอีกด้วย การอำนวยความสะดวกนี้จะทำให้กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสามารถนำบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาทำงานในกิจการ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีหรือสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกิจการนั้นได้ ดังนั้นสิทธิประโยชน์ในด้านนี้จะทำให้การดำเนินการของกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์สะดวกขึ้น⁴⁵

ได้มีการอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งในประเทศไทยได้มีข้อกำหนดในบางกฎหมายสำหรับการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยเฉพาะนักลงทุนต่างชาติที่จะมีข้อจำกัดในการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินมากกว่าคนไทย ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถมีอำนาจอนุญาตในการให้นักลงทุนถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อใช้ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามความเหมาะสมได้ แม้ว่าการถือครองกรรมสิทธิ์นี้จะขัดกับกฎหมายอื่น ๆ ดังนั้นการอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะสามารถลดข้อจำกัดในด้านกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้การดำเนินกิจการสะดวกมากขึ้น

⁴⁵ ในบางครั้งบริษัทข้ามชาติที่มีบริษัทแม่อยู่ต่างประเทศและบริษัทลูกมีสาขาอยู่ในประเทศไทย อาจทำการส่งบุคลากรเข้ามาทำงานในบริษัทลูก เพื่อให้สามารถทำการประสานงานกับบริษัทแม่ได้ดียิ่งขึ้น

การให้ความคุ้มครองและการรับประกันจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

นอกจากสิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆแล้ว คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังสามารถให้ความคุ้มครองบางกิจการเป็นพิเศษได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาตามความเหมาะสม โดยการให้ความคุ้มครองที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้แก่กิจการบางประเภท ได้แก่

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเข้าสำหรับการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศแต่ไม่เกินร้อยละ 50 ของราคารวมค่าประกันภัยและค่าขนส่ง โดยใช้บังคับไม่เกินคราวละ 1 ปี การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเข้าในสินค้าบางชนิดเพิ่มนี้จะทำให้เกิดการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศที่ผลิตสินค้านั้น เนื่องจากสินค้านำเข้าที่ถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเข้าจะมีราคาสูงขึ้น ทำให้กิจการในประเทศที่ผลิตสินค้านั้นเดียวกันจะสามารถทำการขายสินค้าที่ราคาถูกลงกว่าได้ ซึ่งประเทศไทยในช่วงก่อนหน้าปี พ.ศ. 2538 จะมีภาษีอากรขาเข้าที่สูง แต่ภายหลังปี พ.ศ. 2538 ก็ได้มีการปรับลดภาษีอากรขาเข้าในสินค้าประเภทต่างๆ ลดลง เนื่องจากได้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆและการบรรลุข้อตกลงต่างๆ ซึ่งช่วยผลักดันให้เกิดการลดลงของอากรขาเข้า (วัชริน มีรอด, 2539) จะเห็นได้ว่าการให้ความคุ้มครองในข้อนี้เป็นภาระให้อำนาจแก่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในการดำเนินนโยบายให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมบางประเภทอย่างมีอิสระตามความเหมาะสมได้ เนื่องจากการให้ความคุ้มครองนี้จะไม่ต้องทำการเปลี่ยนแปลงกฎหมายซึ่งจะมีความยุ่งยากและต้องใช้เวลา โดยเป็นนโยบายที่มีผลบังคับใช้ 1 ปี จึงทำให้มีความรวดเร็วในการดำเนินนโยบาย ซึ่งเหมาะกับสถานการณ์ที่อุตสาหกรรมบางประเภทประสบปัญหา คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็สามารถให้ความคุ้มครองได้อย่างรวดเร็วและภายหลังจากปัญหาต่างๆ คลี่คลาย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็สามารถยกเลิกการให้ความคุ้มครองนี้ได้ทันที

ถ้าหากยังเห็นว่ามาตรการค่าธรรมเนียมพิเศษเข้ายังไม่เพียงพอสำหรับการให้ความคุ้มครอง คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจสามารถเพิ่มมาตรการห้ามการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศ การให้ความคุ้มครองนี้จะทำให้เกิดการใช้สินค้าบางชนิดที่ผลิตได้ในประเทศเท่านั้น ซึ่งจะทำให้ผู้ผลิตภายในประเทศไม่ต้องแข่งขันกับผู้ผลิตจากต่างประเทศ อีกทั้งประธานกรรมการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถมีอำนาจสั่งแก้ไขกรณีที่โครงสร้าง อัตรา หรือวิธีการจัดเก็บภาษีอากร ค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งการให้ความคุ้มครองในด้านนี้จะทำให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สามารถให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขข้อก้ำกวดบางข้อที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้

นอกจากนี้ภาครัฐยังมีการให้หลักประกันในด้านต่างๆ แก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นในการเข้ามาลงทุน ซึ่งหลักประกันโดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการให้อิสระในการดำเนินกิจการและการรับประกันว่าจะไม่ประกอบกิจการขึ้นมาแข่งขัน อาทิ การไม่ควบคุมราคาหรือผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งจะทำให้

ผู้ประกอบการสามารถเลือกกำหนดราคาและปริมาณการผลิตที่เหมาะสมกับกิจการได้ อีกทั้งยังมีการประกันว่าภาครัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐและการไม่ประกอบกิจการขึ้นมาแข่งขัน ซึ่งกิจการต่างๆอาจไม่สามารถประกอบกิจการแข่งขันกับภาครัฐได้ เนื่องจากภาครัฐจะมีความได้เปรียบมากกว่าภาคเอกชน โดยสามารถกำหนดนโยบายต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์แก่กิจการของภาครัฐได้

3.2.1 การให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประเภทของกิจการ

การให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประเภทของกิจการนั้นสามารถมีการเปลี่ยนแปลงประเภทของอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมได้ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน จำนวนผู้ได้รับประโยชน์หรือตามความจำเป็นในด้านต่างๆ เมื่อพิจารณาตามระดับการให้ความสำคัญแล้วจะแบ่งประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมออกเป็น ประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ประเภทกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และประเภทกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ โดยการให้สิทธิประโยชน์ในประเภทของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจะมีความแตกต่างกันตามประเภทของสินค้าที่กิจการนั้นผลิต ซึ่งจะมีตั้งแต่ให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรหรือวัตถุดิบไปจนถึงการให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีตามการให้ความสำคัญของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งในปัจจุบันได้มีอุตสาหกรรมมากกว่า 100 ประเภทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจะสามารถแบ่งได้ 7 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 อุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร ซึ่งจะเกี่ยวกับการเกษตรกรรมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรด้านต่างๆ อาทิ กิจการผลิตอาหาร กิจการประมง กิจการเพาะขยายพันธุ์พืชและปรับปรุงพันธุ์พืช อีกทั้งยังครอบคลุมถึงอุตสาหกรรมที่สนับสนุนด้านการเกษตรกรรมต่างๆ อาทิ กิจการผลิตปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ กิจการผลิตอาหารสัตว์

หมวดที่ 2 อุตสาหกรรมเหมืองแร่ เซรามิกส์และโลหะขั้นมูลฐาน ซึ่งจะเกี่ยวกับกิจการที่ทำเหมืองแร่ต่างๆ อีกทั้งยังครอบคลุมถึงกิจการผลิตเซรามิกส์ กิจการผลิตแก้วหรือผลิตภัณฑ์แก้ว กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะด้านต่างๆ

หมวดที่ 3 อุตสาหกรรมเบา ซึ่งจะเกี่ยวกับกิจการที่ผลิตสิ่งทอ กิจการที่ผลิตเครื่องนุ่งห่ม อีกทั้งยังครอบคลุมถึงกิจการที่ผลิตของใช้ภายในบ้าน ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งจะมีความยุ่งยากในการผลิตไม่มากนัก

หมวดที่ 4 อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง ซึ่งจะเกี่ยวกับกิจการที่ผลิตเครื่องจักรหรือเครื่องมือที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ อีกทั้งยังครอบคลุมถึง กิจการที่

ผลิตรถยนต์ประเภทต่างๆ ส่วนประกอบรถยนต์ กิจกรรมที่ผลิตอุปกรณ์ของ อากาศยาน รถไฟ หรือรถไฟฟ้า

หมวดที่ 5 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งจะเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ กิจกรรมซอฟต์แวร์หรือกิจกรรมผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้า

หมวดที่ 6 อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติก ซึ่งจะเกี่ยวกับกิจกรรมผลิตเคมีภัณฑ์ กิจกรรมผลิตสี กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกหรือเคลือบด้วยพลาสติก กิจกรรมผลิตเยื่อกระดาษ อีกทั้งยังครอบคลุมถึง กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี กิจกรรมโรงกลั่นน้ำมัน

หมวดที่ 7 อุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภค ซึ่งจะเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณูปโภคและบริการพื้นฐาน กิจกรรมสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมโรงแรม อีกทั้งยังครอบคลุมถึง กิจกรรมสวนสนุก กิจกรรมศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมหรือศูนย์ศิลปหัตถกรรม กิจกรรมสวนสัตว์เปิด กิจกรรมสร้างภาพยนตร์ไทยหรือ การให้บริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์หรือบริการ Multimedia

นอกจากอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมแล้ว ในบางครั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการกำหนดอุตสาหกรรมบางประเภทให้เป็นประเภทอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้ให้มากขึ้น อาทิ กิจกรรมในหมวดเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรทุกประเภท⁴⁶ กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กิจกรรมผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักร โดยอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษนั้นจะได้รับความพิเศษมากกว่าอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมปกติ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้แก่ ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี อีกทั้งยังได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามเกณฑ์ที่ตั้งในแต่ละเขต นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังได้มีการกำหนดประเภทอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์เหมือนกับกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพียงแต่ในสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีจะไม่ได้จำกัดจำนวนวงเงินที่ได้รับการยกเว้นภาษีไว้

สาเหตุหนึ่งที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการกำหนดอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษขึ้นมาก็เพื่อให้มีการพัฒนาของอุตสาหกรรมไปในทิศทางที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการ ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการให้เกิดการพัฒนาในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถกำหนดให้อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษได้ เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้สิทธิประโยชน์แก่อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ก็สามารถเป็นปัจจัยหนึ่ง

⁴⁶ บางอุตสาหกรรมในหมวดเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษด้วย

ที่จะดึงดูดให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นได้ ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกนโยบายเพิ่มประเภทของกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประเภทกิจการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความสำคัญพิเศษ ในปี พ.ศ. 2553

กิจการที่เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานและพลังงานทดแทน	กิจการผลิตวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	กิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
<ul style="list-style-type: none"> ● กิจการผลิตแอลกอฮอล์หรือเชื้อเพลิงจากผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งจากเศษขยะหรือของเสีย ● กิจการผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานทดแทน ● กิจการผลิตเซลล์เชื้อเพลิง ● กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าหรือน้ำหรือกรณีใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานจากวัสดุทางการเกษตร ก๊าซชีวภาพและพลังงานลม 	<ul style="list-style-type: none"> ● กิจการผลิตเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ● กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> ● กิจการผลิตอาหารทางการแพทย์ ● กิจการผลิตวัสดุนาโนหรือการผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุนาโนที่ผลิตเอง ● กิจการผลิตเส้นใยประเภท Functional Fiber ● กิจการผลิตเครื่องมือการแพทย์ ● กิจการผลิตเครื่องมือวิทยาศาสตร์ ● กิจการผลิตเครื่องจักรอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเกษตรและอุตสาหกรรมผลิตอาหาร ● กิจการผลิต ซ่อมหรือดัดแปลงอากาศยานและส่วนประกอบ ● กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ ● กิจการผลิตงานอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์หน่วยความจำ ● กิจการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม ● กิจการผลิตอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำ ● กิจการเทคโนโลยีชีวภาพ ● กิจการวิจัยและพัฒนา

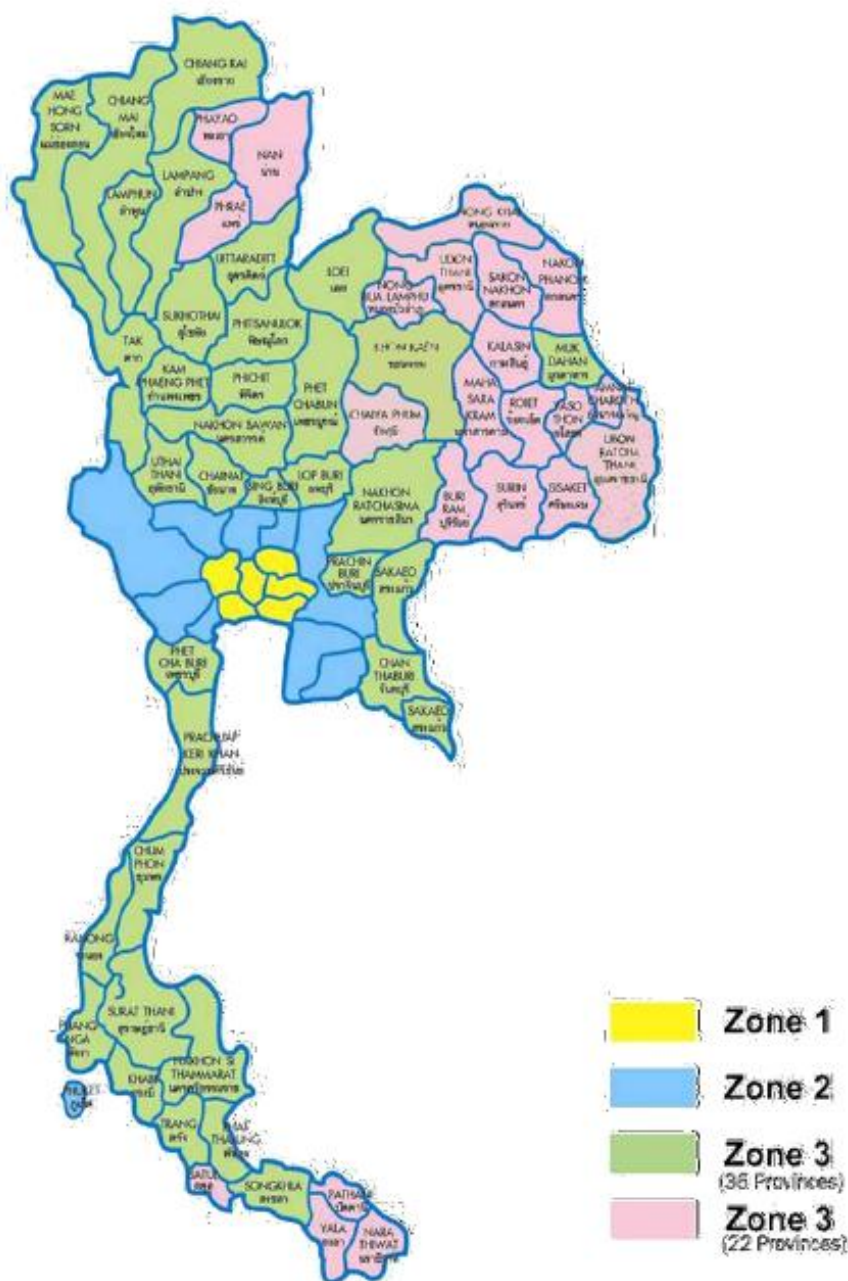
ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3.2.2 การให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามที่ตั้งของกิจการ

การให้สิทธิประโยชน์ตามที่ตั้งของกิจการนั้นเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่สามารถทำให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่ชนบทได้ โดยในปัจจุบันได้แบ่งเป็น 3 เขต ซึ่งเขต 1 จะเป็นพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนเขต 2 จะเป็นพื้นที่จังหวัดที่อยู่โดยรอบเขต 1 นอกจากนี้เขต 3 ยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกจะเป็น 36 จังหวัดและกลุ่มที่สองจะเป็น 23 จังหวัดที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งส่วนใหญ่จังหวัดในกลุ่มแรกจะเป็นจังหวัดในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาค

ตะวันออกและภาคใต้ (ยกเว้นบางจังหวัดที่อยู่ชายแดนในภาคเหนือและภาคใต้) ที่มีความเจริญมากกว่าจังหวัดในกลุ่มสอง ส่วนกลุ่มสองโดยส่วนมากจะเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ยังมีความเจริญไม่มากนัก อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการแตกต่างกันตามที่ตั้งของกิจการ ซึ่งจะมีการให้สิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

รูปที่ 3.2 การแบ่งเขตการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เป็นสิทธิประโยชน์ที่ช่วยลดต้นทุนที่เกิดขึ้นของกิจการและยังทำให้เกิดการพัฒนาในด้านการผลิต ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรในกิจการที่ตั้งอยู่ทุกเขต เนื่องจากเครื่องจักรถือเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตสินค้า ดังนั้นการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้มีความทันสมัยหรือมีความเหมาะสมกับกิจการจึงเป็นสิ่งสำคัญ อย่างไรก็ตามในบางกิจการอาจต้องมีการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ ดังนั้นการให้สิทธิประโยชน์อากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่กิจการต่างๆ โดยกิจการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 ทั้งที่ตั้งกิจการหรือไม่ได้ตั้งกิจการในเขตนิคมอุตสาหกรรมและกิจการที่อยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมในเขต 2 จะได้รับสิทธิประโยชน์ลดหย่อนอากรขาเข้าของเครื่องจักรร้อยละ 50 ส่วนกิจการในเขต 2 ที่ตั้งในเขตอุตสาหกรรมกับกิจการที่อยู่นอกเขต 3 ทั้งหมด จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าของเครื่องจักร

การให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อผลิตส่งออกและการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อผลิตจำหน่ายในประเทศ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบเพื่อผลิตส่งออกในกิจการที่ตั้งอยู่ทุกเขต โดยกิจการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และเขต 2 ทั้งหมด จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบเป็นเวลา 1 ปี ส่วนกิจการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 ทั้งหมดนั้นจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบเป็นเวลา 5 ปี ส่วนการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบเพื่อการผลิตจำหน่ายในประเทศนั้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะให้สิทธิประโยชน์เฉพาะกิจการในเขต 3 ที่ตั้งกิจการอยู่ในเขตนิคมเท่านั้น โดยจะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าร้อยละ 75 เป็นเวลา 5 ปี จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีการให้สิทธิประโยชน์กิจการที่ผลิตเพื่อส่งออกในทุกเขต ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญในการผลิตเพื่อส่งออกมากกว่าการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ

การให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีนั้น ถือเป็นนโยบายสำคัญที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนใช้ในการดึงดูดการลงทุน เนื่องจากทำให้กิจการต่างๆไม่ต้องเสียภาษีในช่วงเวลาหนึ่ง ดังนั้นจึงทำให้มีผลตอบแทนจากการดำเนินกิจการมากขึ้น ซึ่งจะมีระยะเวลาการให้สิทธิประโยชน์อยู่ที่ 3-8 ปี โดยกิจการในเขต 1 ที่ตั้งอยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี ส่วนกิจการในเขต 1 ที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและกิจการในเขต 2 ที่ตั้งกิจการนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 3 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่น้อยที่สุดในการให้สิทธิประโยชน์ประเภทนี้ เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีความต้องการกระจายการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมไปยังพื้นที่อื่น ซึ่งนอกจากจะช่วยลดปัญหามลพิษและชุมชนแออัดในเมืองแล้วยังทำให้เกิดความเจริญและการจ้างงานในพื้นที่ชนบทอีกด้วย อีกทั้งในปัจจุบันพื้นที่เขต 1 และเขต 2 นั้นมีความเจริญ ความสะดวกในการเดินทางและปัจจัยในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกันมากนัก อีกทั้งในบางจังหวัดในเขต 2 ก็มีความ

พร้อมในด้านสาธารณูปโภคไม่ต่างจากเขต 1 ตัวอย่างเช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยอง สมุทรสงคราม และชลบุรี ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมที่กิจการในเขต 2 ที่ตั้งอยู่นอกนิคมหรือเขต การส่งเสริมจะได้รับสิทธิประโยชน์เท่ากับกิจการในเขต 1 ที่ตั้งอยู่ในนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ ได้รับการส่งเสริม

ส่วนกิจการในเขต 2 ที่ตั้งกิจการในเขตนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์ ระยะเวลาปลอดภาษี 7 ปี ซึ่งมีความแตกต่างจากกิจการในเขต 2 ที่ตั้งกิจการนอกเขตนิคม อุตสาหกรรมมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการดึงดูดให้ตั้ง กิจการในพื้นที่นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม เพื่อที่จะได้เกิดความเป็นระเบียบและมีความสะดวกใน การดำเนินนโยบายต่างๆ นอกจากนี้กิจการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 ทั้งหมดจะได้รับสิทธิประโยชน์ ระยะเวลาปลอดภาษี 8 ปี อย่างไรก็ตามเมื่อสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีหมดอายุลง คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ในบางพื้นที่ ซึ่งกิจการในเขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและกิจการในเขต 3 ที่ตั้งอยู่ นอกเขตอุตสาหกรรมใน 22 จังหวัดที่มีรายได้ต่ำจะได้รับสิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติ บุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี

การให้สิทธิประโยชน์ในการหักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา 2 เท่าและสิทธิ ประโยชน์การหักค่าติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกจะเป็นสิทธิประโยชน์ที่ให้แกกิจการที่ตั้งในเขต 3 เท่านั้น เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการดึงดูดให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ชนบท ที่มีความเจริญไม่มากนัก อย่างไรก็ตามพื้นที่เหล่านี้จะมีสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆไม่มากนัก จึงทำให้กิจการที่ตั้งในพื้นที่นั้นต้องลงทุนในด้านสาธารณูปโภคหรือสิ่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ เองหรืออาจมีค่าใช้จ่ายต่างๆที่สูงกว่าการตั้งกิจการในพื้นที่อื่น ดังนั้น จึงต้องมีการให้สิทธิประโยชน์เพิ่มมากกว่าเขตอื่นๆ โดยกิจการในเขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตนิคม อุตสาหกรรมและกิจการในเขต 3 ที่ตั้งอยู่นอกเขตนิคมใน 22 จังหวัดที่มีรายได้ต่ำจะได้รับสิทธิ ประโยชน์หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา 2 เท่า ส่วนกิจการในเขต 3 ที่ตั้งอยู่นอกเขต นิคมใน 36 จังหวัดนั้นจะไม่ได้สิทธิประโยชน์นี้ เนื่องจากพื้นที่ 36 จังหวัดในเขต 3 นั้น จะเป็น พื้นที่ที่มีความเจริญมากกว่า 22 จังหวัดที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งทำให้มีสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก มากกว่า ดังนั้นการให้สิทธิประโยชน์นี้จึงอาจไม่จำเป็นมากนัก อีกทั้งคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนต้องการให้กิจการต่างๆ ตั้งอยู่ในเขตนิคม ดังนั้นจึงต้องมีการให้สิทธิประโยชน์ ที่แตกต่างกันระหว่างกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมและนอกเขตนิคมด้วย

ตารางที่ 3.2 สรุปสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามที่ตั้งของกิจการ

เขตการส่งเสริม	ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้า			สิทธิประโยชน์ ระยะเวลา ปลอดภาษี	ลดหย่อน ภาษีเงินได้ นิติบุคคล ร้อยละ 50	หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่า นำประปา 2 เท่า	หักค่าติดตั้ง สิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวก
	เครื่องจักร	วัตถุดิบหรือวัสดุ					
		เพื่อการ ส่งออก	เพื่อจำหน่ายใน ประเทศ				
เขต 1 ในนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	ลดหย่อน ร้อยละ 50	ยกเว้น 1 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	3 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์
นอกนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	ลดหย่อน ร้อยละ 50	ยกเว้น 1 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์
เขต 2 ในนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม*	ยกเว้น	ยกเว้น 1 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	7 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์
นอกนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	ลดหย่อน ร้อยละ 50	ยกเว้น 1 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	3 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์
เขต 3(36 จังหวัด)** ในนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	ยกเว้น	ยกเว้น 5 ปี	ลดหย่อนร้อยละ 75 เป็นเวลา 5 ปี ให้คราวละ 1 ปี***	8 ปี	5 ปี	ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ได้รับสิทธิ ประโยชน์
นอกนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	ยกเว้น	ยกเว้น 5 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	8 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ได้รับสิทธิ ประโยชน์
เขต 3(22 จังหวัด) ในนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	ยกเว้น	ยกเว้น 5 ปี	ลดหย่อนร้อยละ 75 เป็นเวลา 5 ปี ให้คราวละ 1 ปี	8 ปี	5 ปี	ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ได้รับสิทธิ ประโยชน์
นอกนิคมหรือเขต อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม	ยกเว้น	ยกเว้น 5 ปี	ไม่ได้รับสิทธิ ประโยชน์	8 ปี	5 ปี	ได้รับสิทธิ ประโยชน์	ได้รับสิทธิ ประโยชน์

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

Note * ไม่รวมนิคมแหลมฉบังและนิคมในเขตระยอง

** รวมนิคมแหลมฉบังและนิคมในเขตระยอง

*** ยกเว้นสำหรับนิคมแหลมฉบังและนิคมในเขตระยอง

นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังมีการให้สิทธิประโยชน์หักค่าติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกแก่กิจการที่ตั้งในเขต 3 ทั้งหมด ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากการที่กิจการต่าง ๆ นั้นทำการลงทุนติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกจะทำให้พื้นที่นั้นมีความเจริญมากขึ้น อีกทั้งชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงอาจได้รับประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นด้วยซึ่งจะเป็นทำให้พื้นที่นั้นมีความเจริญได้ทางหนึ่ง ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้ให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการที่ตั้งในเขต 3 ทั้งหมด โดยไม่แบ่งแยกว่าเป็นกิจการที่ตั้งในพื้นที่ไหนและตั้งในเขตนิคมหรือไม่ได้ตั้งในเขตนิคม

จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดให้เกิดการตั้งกิจการในพื้นที่ชนบทที่มีความเจริญไม่มากนักและกิจการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมหรือเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมก็จะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่ากิจการที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในนิคมหรือเขตส่งเสริมอุตสาหกรรม นอกจากนี้คณะกรรมการยังได้มีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมกิจการที่ผลิตเพื่อส่งออกมากกว่ากิจการที่ผลิตภายในประเทศ เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นเพื่อการผลิตจำหน่ายในประเทศในพื้นที่เขต 3 เท่านั้น แต่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นเพื่อการผลิตส่งออกในทุกเขต ดังนั้นจึงแสดงได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความสำคัญกับการส่งออกมากกว่า

ในการให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการที่ขอรับการส่งเสริม โดยทั่วไปจะพิจารณาตามประเภทของกิจการเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น กิจการประเภทที่ได้รับการส่งเสริมโดยได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 8 ปี ก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 8 ปี แม้ว่าจะตั้งกิจการอยู่ในเขต 1 ส่วนกิจการที่ไม่ได้กำหนดการให้สิทธิประโยชน์ตามประเภทไว้จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ตั้งของกิจการ อย่างไรก็ตามอาจมีข้อกำหนดในการให้สิทธิประโยชน์บางประเภทที่ให้สิทธิประโยชน์ตามประเภทของกิจการและที่ตั้งของกิจการรวมกัน ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ 4 จังหวะ จะได้รับสิทธิประโยชน์การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรเท่านั้น แต่ถ้าลงทุนในเขต 3 จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 3-5 ปีด้วย นอกจากนี้ในอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์แก่ประเทศเป็นพิเศษ ซึ่งได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปีแล้ว ยังได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพิ่มเติมตามเขตที่ตั้งของกิจการอีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะให้ความสำคัญในด้านประเภทของกิจการมากกว่าด้านที่ตั้งของกิจการ

นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2553 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้กิจการต่าง ๆ สามารถขอรับการส่งเสริมได้ดังนี้

ประการแรกมาตรการส่งเสริมการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทนหรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยกิจการที่จะขอรับการส่งเสริม จะต้องมีการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักร เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานที่ลดลง การนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการหรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นของเสีย น้ำเสียหรือมลพิษทางอากาศตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด โดยจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 3 ปี เป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 70 ของมูลค่าเงินลงทุนโดยไม่รวมที่ดินและทุนหมุนเวียน การให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนถือว่ามีความเหมาะสม เนื่องจากได้ให้การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร ซึ่งกิจการต่างๆที่ขอรับการส่งเสริมอาจจะต้องมีการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ เพื่อลดการใช้พลังงานหรือลดมลภาวะตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด อีกทั้งการให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 3 ปี ก็สามารถดึงดูดให้กิจการต่างๆ เข้ามาขอรับการส่งเสริมได้ ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 ก็ได้มีกิจการเข้ามาขอรับการส่งเสริมโดยมีสัดส่วนเงินลงทุนเป็นร้อยละ 2.04 ของเงินลงทุนทั้งหมดในกิจการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมปีนั้น โดยอุตสาหกรรมประเภทบริการและสาธารณูปโภค อุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระจกและพลาสติก จะมีมูลค่าเงินลงทุนของกิจการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมในระดับที่สูงกว่าอุตสาหกรรมอื่น ดังนั้นจึงถือได้ว่านโยบายการสนับสนุนให้ลดการใช้พลังงานและลดมลพิษนี้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ส่วนสาเหตุที่ยังมีกิจการเข้ามาขอรับการส่งเสริมไม่มากนักอาจเป็นเพราะเพิ่มเริ่มมีการออกมาตรการ ดังนั้นกิจการต่างๆ จึงต้องใช้เวลาในการศึกษาชั่งชั่งก่อน

ประการที่สองมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ โดยจะต้องมีการลงทุนในด้านเครื่องจักรในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงสายการผลิตเดิม เพื่อให้สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ได้ โดยผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่จะต้องมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมและต้องอยู่ในข่ายให้การส่งเสริมการลงทุน สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับคือ จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 3 ปี เป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 100 ของมูลค่าเงินลงทุนที่ใช้ในการปรับปรุงสายการผลิต อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2553 มีเพียง 3 โครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมเท่านั้น ซึ่งมีสัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมเพียงร้อยละ 0.23 ของเงินลงทุนทั้งหมดในกิจการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมปีนั้น ซึ่งสาเหตุที่มีจำนวนโครงการมาขอรับการส่งเสริมไม่มากนักมาจาก กฎเกณฑ์ข้อกำหนดของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อีกทั้งในช่วงเวลานั้นยังมีความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่ฟื้นตัวจากวิกฤตซับไพร์มมากนักและทางยุโรปก็ยังมีปัญหาหนี้สาธารณะในบางประเทศ จึงทำให้กิจการต่างๆ ยังไม่มีการขยายสายการผลิตใหม่มากนัก โดยเฉพาะในการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ที่มีความเสี่ยงในการลงทุน

ประการที่สามมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อแก้ไขสิ่งแวดล้อม โดยกิจการที่มาขอรับการส่งเสริมจะต้องประกอบกิจการประเภท โรงกลั่นน้ำมัน โรงแยกก๊าซธรรมชาติ โรงไฟฟ้า กิจการเคมีและปิโตรเคมี กิจการแร่และโลหะพื้นฐาน โดยจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมีค่าธรรมเนียมไม่เกินเกณฑ์ค่าควบคุม โดยจะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 3 ปี เป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 70 ของมูลค่าเงินลงทุน โดยไม่รวมที่ดินและทุนหมุนเวียน ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 มีเพียง 1 โครงการที่มาขอรับการส่งเสริม ซึ่งมีสัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมเพียงร้อยละ 0.03 ของเงินลงทุนทั้งหมดในกิจการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมปีนั้น ซึ่งมาตรการนี้ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เนื่องจากมาตรการดังกล่าวอาจไม่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนจึงไม่ได้มีนักลงทุนทำการขอรับการส่งเสริม

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้ความสำคัญกับปัญหาด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการผลิต จึงได้มีการออกมาตรการสนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนและการพัฒนาที่ยั่งยืนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามมาตรการดังกล่าวอาจยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก โดยเฉพาะมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่และมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อแก้ไขสิ่งแวดล้อม ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจปรับเปลี่ยนข้อกำหนดของนโยบายต่างๆ ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

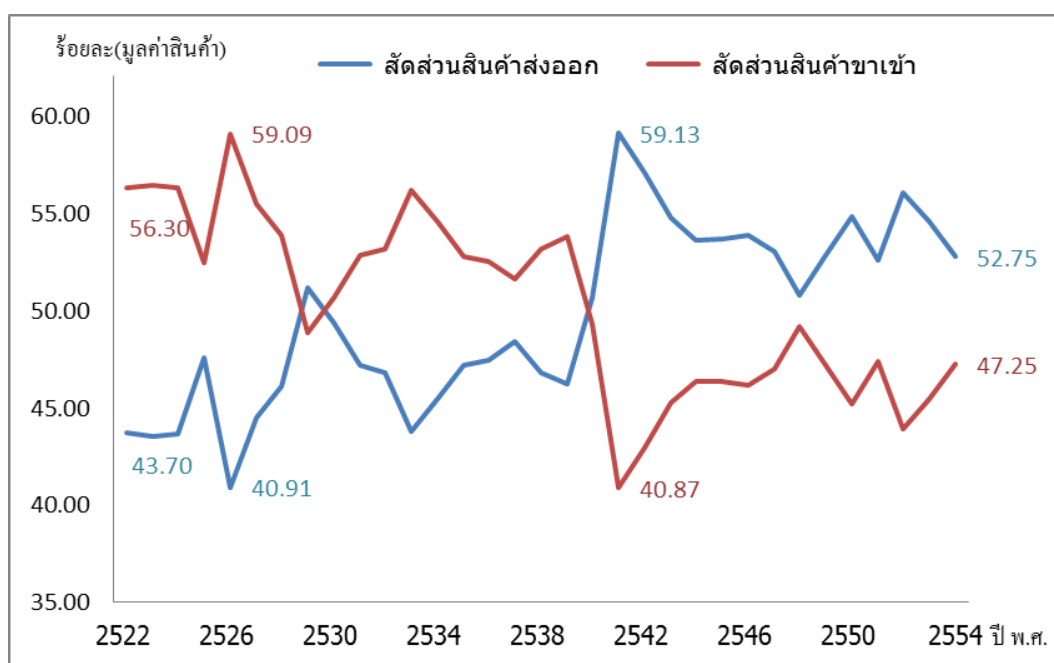
3.3 การเปลี่ยนแปลงในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย

ถึงแม้ว่าภาคอุตสาหกรรมจะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตาม การขยายตัวในแต่ละอุตสาหกรรมกลับไม่เท่ากัน โดยการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในช่วงแรกจะเริ่มจากอุตสาหกรรมที่มีการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ ยาและสิ่งทอ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่จำเป็นที่ใช้ในชีวิตประจำวันและไม่มีความซับซ้อนมากนัก เนื่องจากในขณะนั้นประเทศไทยยังขาดความพร้อมทางเทคโนโลยีและความชำนาญในการผลิต จากนั้นในภายหลังประเทศไทยจึงมีการผลิตเพื่อเน้นการส่งออกมากขึ้น ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมประเภทผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญที่สูงกว่าอุตสาหกรรมในช่วงแรกๆ ของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับรูปที่ 3.3 จะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2522 จนถึง พ.ศ. 2530 ประเทศไทยมีสัดส่วนสินค้านำเข้ามากกว่าสินค้าส่งออกเล็กน้อย โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2528-2529 ที่สัดส่วนการนำเข้าและส่งออกใกล้เคียงกันมาก แต่อย่างไรก็ตามหลังจากปี พ.ศ. 2530 ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจจึงเป็นผลให้มีการนำเข้าสินค้าต่างๆ ที่จำเป็นต่อประเทศมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ความต่างระหว่างสัดส่วนของสินค้าส่งออกและ

สินค้านำเข้าเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นนโยบายของภาครัฐช่วงระยะเวลาี้ จึงเป็นการสนับสนุนการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและการเริ่มเกิดสภาวะฟองสบู่ในประเทศไทย ทำให้สัดส่วนการนำเข้ายังคงมากกว่าสัดส่วนการส่งออกอยู่ โดยในปี พ.ศ. 2538 เป็นปีที่มีความต่างกันมากที่สุด⁴⁷

จนในที่สุดเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2541 จึงทำให้สัดส่วนการนำเข้าลดลงอย่างรวดเร็วและทำให้มีสัดส่วนของการส่งออกมากกว่าการนำเข้า ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากปัญหาเงินบาทลอยตัวทำให้สินค้าที่นำเข้ามาเมื่อคิดเป็นเงินไทยแล้วมีราคาสูงมากจึงทำให้ความต้องการสินค้านำเข้าลดลง⁴⁸ ในทางตรงกันข้ามสินค้าส่งออกกลับมีราคาลดลงจึงทำให้มีปริมาณส่งออกมากขึ้น หลังจากนั้นเมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว แต่สัดส่วนของการส่งออกก็มากกว่าปริมาณการนำเข้าอยู่เสมอ เนื่องจากในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการขยายตัวในอุตสาหกรรมระยะแรกที่เน้นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า เมื่อเวลาผ่านไปอุตสาหกรรมเหล่านี้ได้ขยายตัวและมีความพร้อมในผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้ามากขึ้น อีกทั้งได้มีการเปลี่ยนมาสนับสนุนในการผลิตเพื่อการส่งออกมากขึ้น จึงเป็นผลให้ประเทศไทยมีการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆ ปี โดยในปี พ.ศ. 2553 ได้มีมูลค่าการส่งออกถึงประมาณร้อยละ 59 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี พ.ศ. 2553⁴⁹

รูปที่ 3.3 สัดส่วนการส่งออกและการนำเข้าของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2554

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

⁴⁷ โดยมีมูลค่าความแตกต่างกันเกือบหนึ่งหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ

⁴⁸ ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ประมาณ 50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ

⁴⁹ ดูรายละเอียดมูลค่าการนำเข้าและส่งออกที่ภาคผนวก

ตารางที่ 3.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของภาคส่วนต่าง ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. 2536-2554

ประเภท	จำนวน (พันล้านบาท)			สัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด			อัตราการขยายตัว	
	2536	2546	2554	2536	2546	2554	2536-46	2546-54
การเกษตร การล่าสัตว์และการป่าไม้	161.32	296.93	573.51	6.53	8.56	12.29	5.7	7.59
การประมง	52.62	64.02	48.95	2.13	1.85	1.05	1.8	-2.94
การเหมืองแร่และย่อยหิน	34.55	90.61	170.26	1.40	2.61	3.65	9.16	7.26
การอุตสาหกรรม	732.51	1208.28	1585.97	29.65	34.84	33.99	4.65	3.07
การไฟฟ้า ประปาและแยกก๊าซ	60.35	111.95	128.91	2.44	3.23	2.76	5.78	1.58
การก่อสร้าง	172.34	102.39	119.41	6.97	2.95	2.56	-4.62	1.72
การค้าส่งค้าปลีก ซ่อมยานพาหนะและของใช้	438.86	520.46	599.50	17.76	15.01	12.85	1.56	1.58
โรงแรมและภัตตาคาร	133.08	175.58	229.51	5.39	5.06	4.92	2.55	3.02
การขนส่ง คมนาคมและคลังสินค้า	185.60	267.95	317.01	7.51	7.73	6.79	3.39	1.89
การเงินและการธนาคาร	168.28	118.54	213.55	6.81	3.42	4.58	-3.14	6.76
การค้าอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจให้เช่าและอื่นๆ	91.88	104.24	106.18	3.72	3.01	2.28	1.15	0.21
การบริหารราชการ	91.87	153.72	210.43	3.72	4.43	4.51	4.79	3.55
การศึกษา	79.41	129.64	203.54	3.21	3.74	4.36	4.56	5.14
การบริการสุขภาพและสังคมสงเคราะห์	33.56	62.62	87.95	1.36	1.81	1.89	5.83	3.85
การบริการชุมชน สังคมและส่วนบุคคล	30.70	56.65	66.11	1.24	1.63	1.42	5.73	1.73
บริการคนรับใช้	3.95	4.58	4.62	0.16	0.13	0.10	1.35	0.09
รวม	2470.90	3468.16	4665.43	100	100	100	3.13	3.35
ดัชนีผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (GDP Deflator)	128.1	170.62	225.92				2.64	3.17

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตารางที่ 3.3 เมื่อพิจารณาในภาคต่างๆ จะพบว่าภาคการอุตสาหกรรมนั้นจะมีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงที่สุด โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 32 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 29.65 ในปี พ.ศ. 2536 เป็นร้อยละ 33.99 ในปี พ.ศ. 2554 และมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3-4 ในแต่ละปี จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมนั้นได้มีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาประเทศและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องก็จะทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้มีสินค้าส่งออกหลายชนิด ได้แก่ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ต่างๆ⁵⁰ รถยนต์และส่วนประกอบรถยนต์ อัญมณีและเครื่องประดับ น้ำมันสำเร็จรูป เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง เคมีภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้าและข้าว⁵¹ ดังนั้นจึงถือได้ว่าอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้ โดยเฉพาะสินค้าในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ที่เป็นการเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรมสินค้าการเกษตรที่มีอยู่ในประเทศ

ส่วนภาคที่มีสัดส่วนรองลงมา นั้น คือ ภาคการค้าส่งค้าปลีก ซ่อมยานพาหนะและของใช้ โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด ซึ่งมีการลดลงจากร้อยละ 17.76 ในปี พ.ศ. 2536 เป็นร้อยละ 12.85 ในปี พ.ศ. 2554 และมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.57 ในแต่ละปี สาเหตุหนึ่งที่ภาคการค้าส่งค้าปลีก ซ่อมยานพาหนะและของใช้มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสัดส่วนที่สูงมาจากภาคการค้าขายนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ⁵² อีกทั้งในภาคการค้าขายนั้นได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคการอุตสาหกรรม โดยเป็นตัวกลางในการนำสินค้าที่ผลิตได้ในภาคอุตสาหกรรมส่งต่อไปให้แก่ผู้บริโภค ดังนั้นในภาคการค้าจึงควรมีสัดส่วนที่สูงในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ในส่วนของการซ่อมยานพาหนะและของใช้ก็มีความสำคัญ เนื่องจากในปัจจุบันพาหนะนั้นได้มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน จึงทำให้มีความต้องการใช้ยานพาหนะสูงขึ้นและเมื่อยานพาหนะเหล่านั้นชำรุดเสียหายจึงต้องมีการซ่อมแซมที่มากขึ้นด้วย

ในภาคการเกษตร การล่าสัตว์และการป่าไม้ นั้นจะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.53 ในปี พ.ศ. 2536 เป็นร้อยละ 12.29 ในปี พ.ศ. 2554 และมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6 ในแต่ละปี จะเห็นได้ว่าในภาคการเกษตร การล่าสัตว์และการป่าไม้ นั้นจะมีอัตราการขยายตัวที่สูง ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากในปัจจุบันประชากรในประเทศมีการเพิ่มขึ้นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องผลิตผลผลิตทางการเกษตรและทำการปศุสัตว์เพื่อให้มีความเพียงพอแก่การบริโภคประชาชน อีกทั้งประเทศไทยยังเป็นประเทศที่ส่งออกผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและอาหารแก่ต่างประเทศ นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ เพื่อสนับสนุน

⁵⁰ ในการผลิตสินค้าส่งออกบางประเภทจะนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าส่งออก อาทิ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์และแผงวงจรไฟฟ้าต่างๆที่นำเข้ามาเพื่อประกอบในประเทศไทยแล้วจึงส่งออกสินค้าเหล่านั้นอีกที

⁵¹ สินค้าส่งออกประเภทคอมพิวเตอร์และประเภทรถยนต์จะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณเกือบร้อยละ 10 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด อัญมณีและเครื่องประดับที่มีมูลค่าอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด ส่วนผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรต่างๆ อาทิ ข้าวหรือผลิตภัณฑ์ยางนั้นจะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2-4 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด

⁵² การค้าขายได้เริ่มมีบทบาทที่สำคัญกับประเทศมาเป็นเวลานานแล้ว โดยเฉพาะในอดีตที่ยังไม่เกิดการอุตสาหกรรม ดังนั้นในช่วงนั้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะอาศัยการค้าขายเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งการค้าขายได้ทำให้ประเทศต่างๆ เกิดความมั่งคั่งเป็นจำนวนมาก อาทิจากการค้าเครื่องเทศของชาวโปรตุเกสและชาวเนเธอร์แลนด์ ในช่วงศตวรรษที่ 16-17

ภาคการเกษตร การล่าสัตว์และการป่าไม้ ดังนั้นจึงทำให้ในภาคการเกษตร การล่าสัตว์และการป่าไม้มีการขยายตัวที่สูงได้

ในภาคการขนส่ง คมนาคมและคลังสินค้านั้นจะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด ซึ่งมีการลดลงจากร้อยละ 7.51 ในปี พ.ศ. 2536 เป็นร้อยละ 6.79 ในปี พ.ศ. 2554 และมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2 ในแต่ละปี ซึ่งในภาคการขนส่ง คมนาคมและคลังสินค้ามีความสำคัญ เนื่องจากประชาชนมีความจำเป็นที่ต้องใช้การคมนาคมขนส่งหรือจำเป็นต้องขนส่งสินค้าที่ผลิตในภาคการอุตสาหกรรมและการบริการไปยังพื้นที่ต่างๆ นอกจากนี้ในปัจจุบันการค้าขายระหว่างประเทศได้มีบทบาทมากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ในภาคการขนส่ง คมนาคมและคลังสินค้าจะมีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสัดส่วนที่สูงได้

ส่วนในภาคโรงแรมและภัตตาคารนั้นจะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด ซึ่งมีการลดลงจากร้อยละ 5.39 ในปี พ.ศ. 2536 เป็นร้อยละ 4.92 ในปี พ.ศ. 2554 และมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2-3 ในแต่ละปี ซึ่งภาคโรงแรมและภัตตาคารนั้นได้เริ่มมีบทบาทในประเทศ โดยภาครัฐได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวไทยมากขึ้น ซึ่งจะสามารถเป็นการดึงดูดรายได้เข้าสู่ประเทศและทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการออกนโยบายเพื่อส่งเสริมภาคการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามสัดส่วนของผลผลิตมวลรวมในภาคโรงแรมและภัตตาคารนั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากขึ้น ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากโรงแรมและภัตตาคารต่างๆ ได้มีการก่อตั้งกิจการมานานแล้วและสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับนิยามก็ไม่ได้เพิ่มขึ้นมากนัก อาทิ หัวหิน พัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ จึงทำให้ที่ดินที่ใช้ในการปลูกสร้างโรงแรมและภัตตาคารมีอยู่จำกัด ดังนั้นนักลงทุนอาจซื้อกิจการโรงแรมหรือภัตตาคารที่มีอยู่เดิม เพื่อนำมาปรับปรุงหรือสร้างใหม่ได้ จึงทำให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมากนัก

นอกจากนี้ในภาคเหมืองแร่และการขุดหิน ภาคการประมงและภาคการก่อสร้าง นั้นถึงแม้ว่าจะมีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามในภาคเหมืองแร่และการขุดหินได้มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในอัตราที่สูง โดยในภาคเหมืองแร่และการขุดหินนั้นได้มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 8 ในแต่ละปี ซึ่งแสดงถึงในปัจจุบันมีการใช้ทรัพยากรต่างๆมากขึ้น เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าต่างๆ หรือใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภคต่างๆ มากขึ้น ส่วนภาคการประมงกับภาคการก่อสร้างได้มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในอัตราที่ต่ำหรือเกิดการหดตัวในบางช่วงเวลา โดยภาคการประมงได้มีอัตราการหดตัวโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.94 ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554 ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากในปัจจุบันภาคการประมงได้ประสบปัญหาต่างๆ มากขึ้น อาทิ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้นทำให้ต้นทุนที่ในการออกเรือสูงมากขึ้น การที่สภาพแวดล้อม

แย่งทำให้สามารถจับปลาได้น้อยลง ดังนั้นเมื่อต้นทุนสูงขึ้นแต่ผลผลิตกลับได้ลดลงจึงทำให้เกิดการหดตัวในภาคการประมง นอกจากนี้ในภาคการก่อสร้างนั้นได้มีอัตราการหดตัวโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2536-2546 ประมาณร้อยละ 4.62 ที่เป็นเช่นนี้มาจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2540 ซึ่งภาคการก่อสร้างนั้นจะได้รับผลกระทบที่รุนแรงโดยในปี พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2541 ภาคการก่อสร้างได้มีอัตราการหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศประมาณร้อยละ 23.51 และ 39.84 ตามลำดับ⁵³

ตารางที่ 3.4 สัดส่วนและอัตราการขยายตัวการลงทุนในประเทศของภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐบาล ในปี พ.ศ. 2536-2554

ภาค	จำนวน (พันล้านบาท)			สัดส่วนต่อการลงทุนในประเทศทั้งหมด			อัตราการขยายตัว	
	2536	2546	2553	2536	2546	2553	2536-46	2546-53
ภาคครัวเรือน	112.29	63.08	58.14	12.82	8.33	4.77	-5.11	-1.02
ภาคธุรกิจเอกชน	653.07	576.63	964.63	74.57	76.13	79.11	-1.13	6.64
ภาครัฐบาล	110.48	117.71	196.65	12.61	15.54	16.13	0.58	6.63
รวม	875.84	757.42	1219.42	100	100	100	-1.31	4.42
ดัชนีผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (GDP Deflator)	128.1	170.62	219.83				2.64	3.22

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

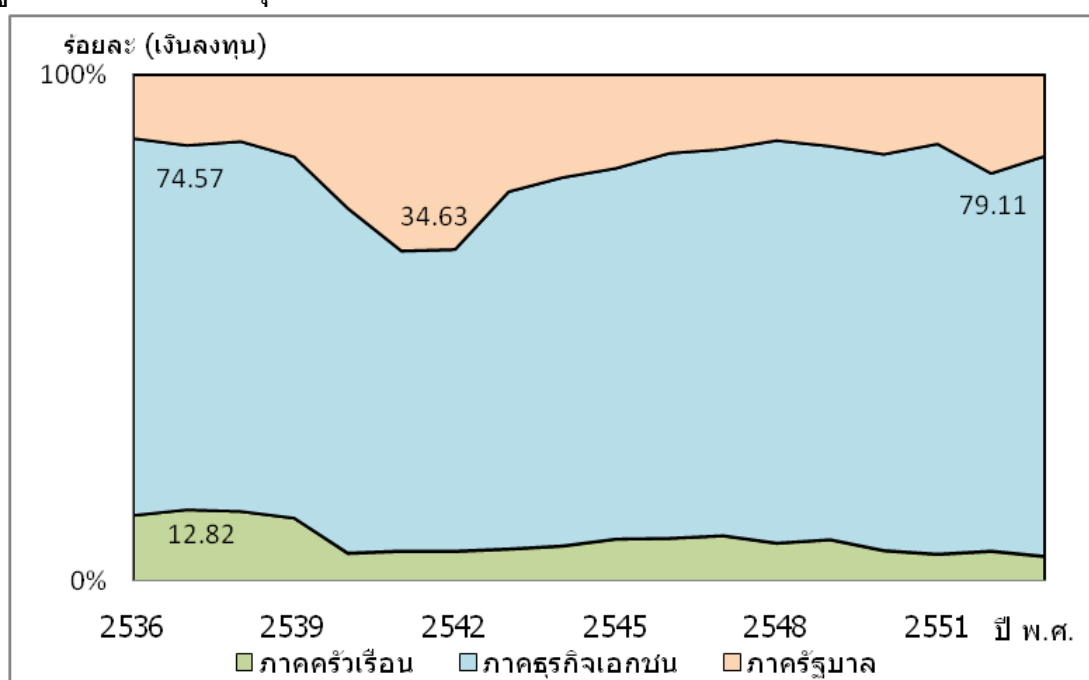
ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและขยายตัวของอุตสาหกรรมต่าง ๆ นั้น ภาคเอกชนจะมีบทบาทมากที่สุด ซึ่งภาคเอกชนมีสัดส่วนการลงทุนในประเทศโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 75-80 ของการลงทุนในประเทศทั้งหมดและภาคเอกชนนั้นมียอดเฉลี่ยของอัตราการขยายตัวของการลงทุนในประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2546-2553 ที่สูง โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6.64 อย่างไรก็ตามในการลงทุนของภาคเอกชนนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่นเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2540-2541 และผลกระทบจากวิกฤตซับไพร์มในปี พ.ศ. 2552 ภาคเอกชนนั้นจะมีการลงทุนในประเทศลดลง⁵⁴ ส่วนภาครัฐบาลและภาคครัวเรือนจะมีสัดส่วนการลงทุนในประเทศโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 15 และ 8 ตามลำดับ โดยภาครัฐบาลนั้นจะมีการลงทุนในประเทศที่เพิ่มขึ้นในทุกช่วงเวลา ซึ่งมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2536-2546 กับในช่วงปี พ.ศ. 2546-2553 ประมาณร้อยละ 0.58 และ 4.42 ตามลำดับ จึงแสดงให้เห็นว่าภาครัฐมีการพยายามลงทุนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา

⁵³ สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

⁵⁴ สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

คุณภาพชีวิตและการเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2540 และปี พ.ศ. 2550 ที่ภาครัฐต้องมีการลงทุนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เนื่องจากในขณะนั้นประเทศไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศและวิกฤตซัพไพล์ในประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ภาคครัวเรือนจะมีอัตราการหดตัวของการลงทุนในประเทศในทุกช่วงเวลา โดยมีอัตราการหดตัวโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 1-5 เนื่องจากในปัจจุบันภาคครัวเรือนนั้นมีการออมเพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้มีการลงทุนในประเทศลดลง

รูปที่ 3.4 สัดส่วนการลงทุนภายในประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

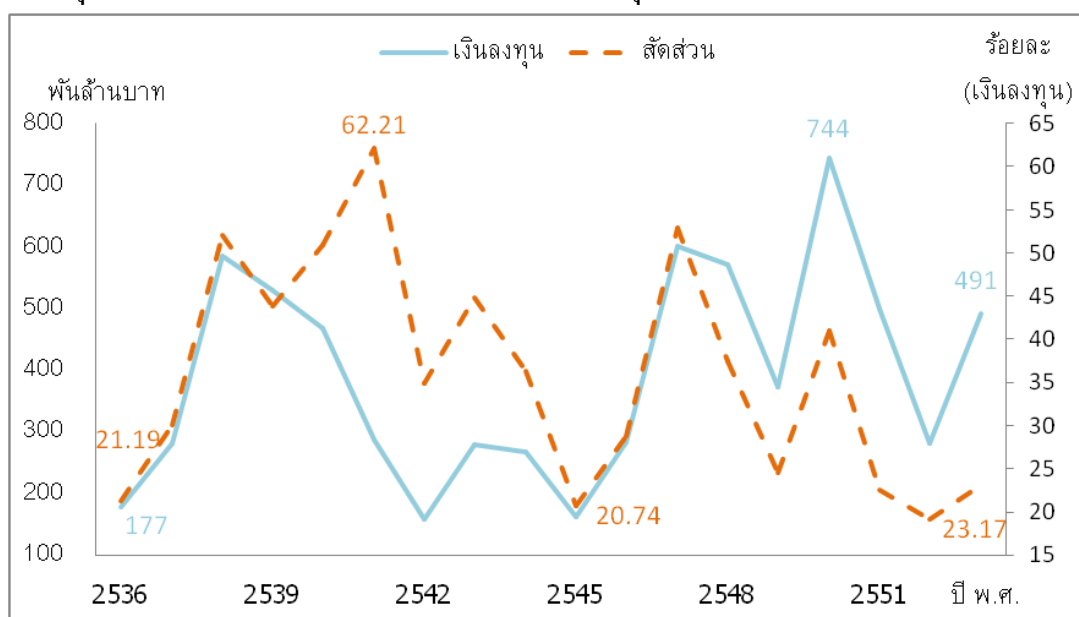
3.4 ผลงานและจำนวนกิจการที่ได้รับการส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ถึงแม้จะมีการก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 แต่บทบาทของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงแรกยังมีไม่มากนัก เนื่องจากในช่วงแรกยังไม่ได้มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมมากนัก แต่พอเริ่มมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจซึ่งอยู่ในช่วงหลังจากปี พ.ศ. 2530 จำนวนโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจึงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยในช่วงปี พ.ศ. 2548-2554 ได้มีโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมประมาณ 10,226 โครงการ⁵⁵ ซึ่งจากรูปที่ 3.5 จะเห็นได้ว่า

⁵⁵ ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 ถึงปี พ.ศ. 2533 ได้มีโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุน 4,487 อย่างไรก็ตามโครงการแต่โครงการส่วนใหญ่ล้วนเกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2527 ถึงปี พ.ศ. 2532 ซึ่งได้ทำให้เกิดการจ้างงานทั้งสิ้น 1.1 ล้านอัตราและมีเงินเข้ามาลงทุนกว่า 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ (Halvorsen, 1995: 399-436)

ในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554 จำนวนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20-60 ของการลงทุนในภาคเอกชนทั้งหมดหรือมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 36 การลงทุนในภาคเอกชนทั้งหมด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าโครงการส่วนหนึ่งที่ภาคเอกชนลงทุนจะเข้ามารอรับการส่งเสริมเนื่องจากโครงการเหล่านั้นต้องการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

รูปที่ 3.5 สัดส่วนเงินลงทุนต่อการลงทุนภาคเอกชนและอัตราการขยายตัวของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554

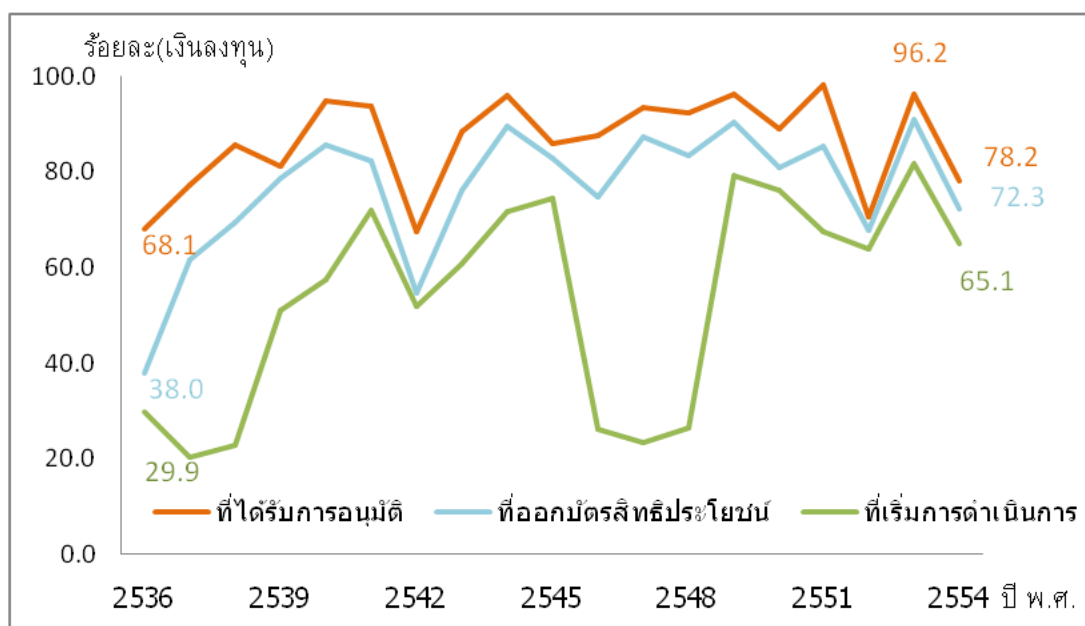

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจำนวนเงินลงทุนในแต่ละปีจะพบว่ามี ความผันผวน ซึ่งจะมีการเพิ่มขึ้นและลดลงในช่วงเวลาหนึ่งสลับกันไป เนื่องจากวัฏจักรของเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลา เมื่อพิจารณาในปี พ.ศ. 2540-2541 ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยจะพบว่ามีสัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมอยู่ที่ประมาณร้อยละ 60 ของการลงทุนภาคเอกชนและในช่วงปี พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจฟื้นตัวจะพบว่ามีสัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 ของการลงทุนภาคเอกชน ที่เป็นเช่นนี้มาจากในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจนั้น กิจกรรมต่างๆได้ประสบปัญหาทำให้ไม่สามารถลงทุนเพิ่มเติมได้ ทำให้การลงทุนในภาคเอกชนลดลงอย่างมาก อย่างไรก็ตามได้มีกิจการบางส่วนที่มีศักยภาพในการดำเนินงาน ซึ่งโครงการเหล่านี้สามารถลงทุนเพิ่มเติมและขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้ นอกจากนี้ในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ภาครัฐยังมีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งการดึงดูดให้เกิดการลงทุนก็เป็นวิธีหนึ่งใน

การกระตุ้นเศรษฐกิจ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการอนุมัติให้การส่งเสริมแก่กิจการต่างๆมากขึ้นได้

รูปที่ 3.6 สัดส่วนของจำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติ ที่ออกสิทธิบัตรและดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริม

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

จากรูปที่ 3.6 ในช่วงปี พ.ศ. 2536 นั้นสัดส่วนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 68 ของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมทั้งหมด ส่วนโครงการที่ออกบัตรสิทธิประโยชน์และเริ่มดำเนินการจะอยู่ที่ร้อยละ 38 และ 30 ของโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมทั้งหมด⁵⁶ จะเห็นได้ว่าในช่วงนั้นเพิ่งเริ่มมีการขยายตัวทางอุตสาหกรรม โครงการต่างๆ จึงยังขาดคุณสมบัติทำให้ไม่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมมากนัก อีกทั้งโครงการที่ได้รับการอนุมัติแล้วก็ได้มีปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงาน เนื่องจากความไม่พร้อมในด้านต่างๆ อาทิ การขาดเงินลงทุน การขาดเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต จึงทำให้โครงการเหล่านี้ไม่สามารถเริ่มดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2554 นั้นสัดส่วนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 78⁵⁷ ของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมทั้งหมด ส่วนโครงการที่ออกบัตรสิทธิ

⁵⁶ ในช่วงปี พ.ศ. 2527 ถึงปี พ.ศ. 2532 จะมีโครงการที่ขอรับการส่งเสริมประมาณร้อยละ 25 ที่ไม่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนและมีเพียงประมาณร้อยละ 20 ของโครงการที่ได้รับการอนุมัติเท่านั้นที่เริ่มดำเนินการได้ ส่วนในช่วงเวลาก่อนหน้าปี พ.ศ. 2527 นั้นมีโครงการที่ขอรับการส่งเสริมประมาณร้อยละ 40 ที่ไม่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนและมีเพียงโครงการประมาณร้อยละ 50 ของโครงการที่ได้รับการอนุมัติเท่านั้นที่เริ่มดำเนินการได้ (Halvorsen, 1995)

⁵⁷ ในปี พ.ศ. 2551 โครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมจะได้รับการอนุมัติเกือบทั้งหมด ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 98 ของโครงการที่ขอรับการส่งเสริม

ประโยชน์และเริ่มดำเนินการจะอยู่ที่ร้อยละ 72 และ 65 ของโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมทั้งหมด จะเห็นได้ว่าเมื่อเวลาผ่านไปสัดส่วนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติ โครงการที่ออกสิทธิบัตรและโครงการที่เริ่มดำเนินการต่อโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมทั้งหมดนั้นก็เพิ่มขึ้น⁵⁸ โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นอย่างมากของสัดส่วนโครงการที่ออกสิทธิบัตรและเริ่มดำเนินการ ซึ่งแสดงถึงในปัจจุบันโครงการต่างๆ ได้ประสบปัญหาในด้านการขาดคุณสมบัติในการขอรับการส่งเสริม การขาดเงินลงทุน การขาดเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตลดลง ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากในปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีมากขึ้น⁵⁹

จะเห็นได้ว่าในช่วงแรกๆ นั้นโครงการต่างๆ ยังขาดคุณสมบัติในการขอรับการส่งเสริม จึงทำให้ไม่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมเป็นจำนวนมากและถึงแม้ว่าจะได้รับการอนุมัติ แต่ก็มีโครงการเป็นจำนวนมากที่ยังไม่พร้อมในการเริ่มดำเนินการ เนื่องจากยังขาดความพร้อมทางด้านต่างๆ อาทิ เงินลงทุน เทคโนโลยี อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไป โครงการต่างๆ ได้มีคุณสมบัติตรงตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดมากขึ้น อีกทั้งยังมีความพร้อมในด้านเงินลงทุนและเทคโนโลยีมากขึ้น จึงทำให้สัดส่วนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติและโครงการที่เริ่มดำเนินการมีจำนวนมากขึ้น

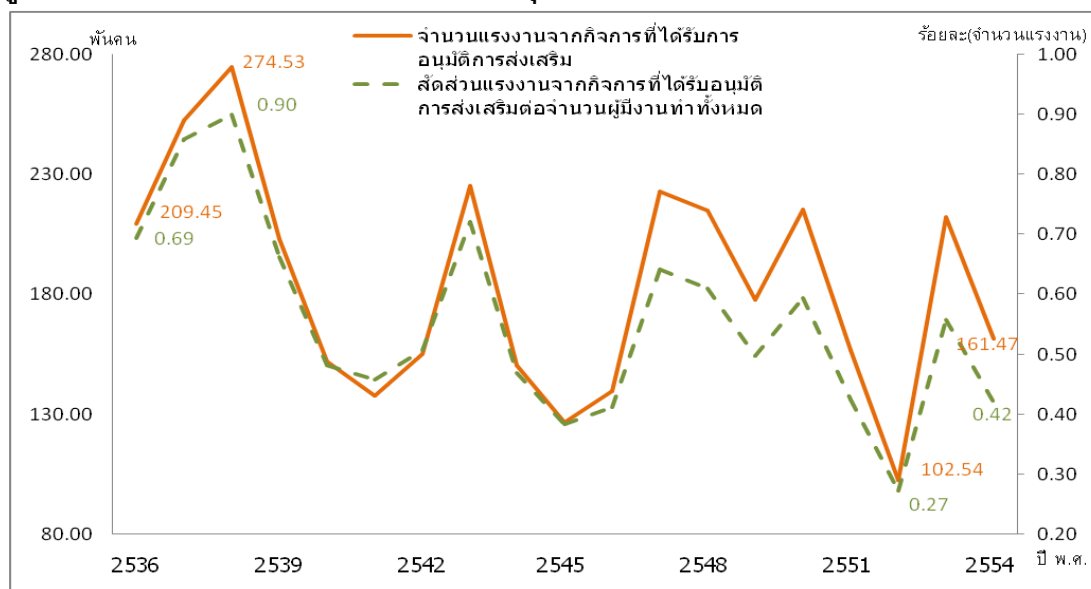
การให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน นอกจากจะดึงดูดให้เกิดการลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจแล้วยังสามารถทำให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาคุณภาพแรงงานและยังช่วยลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการว่างงานได้ทางหนึ่ง โดยได้มีจำนวนแรงงานในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในแต่ละปีประมาณหนึ่งแสนถึงสามแสนอัตราหรือมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.3-0.9 ต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด⁶⁰ ซึ่งปี พ.ศ. 2538 ได้มีจำนวนแรงงานในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมสูงที่สุด โดยอยู่ที่ประมาณสองแสนเจ็ดหมื่นคนหรือมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.9 ต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งแสดงถึงในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2538 เป็นช่วงที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมาก ถึงแม้ว่าจำนวนผู้มีงานทำจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามจำนวนแรงงานของกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมในช่วงหลังนั้นมีแนวโน้มลดลง ซึ่งมาจากในปัจจุบันอุตสาหกรรมต่างๆ ได้มีการใช้เครื่องจักรในกระบวนการผลิตมากขึ้น จึงทำให้กิจการเหล่านี้มีการใช้แรงงานในการผลิตลดลง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง ที่มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัยในการผลิต

⁵⁸ โครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554 ก็จะมีแนวโน้มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

⁵⁹ ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2548 ได้มีสัดส่วนของกิจการที่เริ่มดำเนินการลดลงอย่างมาก เนื่องจากมีปัจจัยที่นักลงทุนไม่กล้าเริ่มดำเนินโครงการ อาทิ เกี่ยวกับการทำสงครามระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาประเทศอิตาลี ความขัดแย้งใน 3 จังหวัดภาคใต้ที่รุนแรงขึ้น อีกทั้งยังมีความขัดแย้งทางการเมืองที่ต้องการขับไล่ นายทักษิณ ชินวัตรออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรี

⁶⁰ จำนวนผู้มีงานทำในช่วงปี พ.ศ. 2536 จะอยู่ที่ประมาณ 30 ล้านคน จากนั้นจำนวนผู้มีงานทำก็ได้เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 38 ล้านคนในช่วงปี พ.ศ. 2554

รูปที่ 3.7 จำนวนแรงงานในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ถึงแม้ว่าในภาพรวมแล้วจำนวนแรงงานในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจะมีแนวโน้มลดลง แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะพบว่าจำนวนแรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้มีบทบาทในการช่วยพัฒนาจังหวัดที่มีความเจริญไม่มากนักเหล่านี้ โดยได้ทำให้คนในพื้นที่มีงานทำและช่วยลดปัญหาการอพยพเข้ามาทำงานในเมืองใต้ทางหนึ่ง ซึ่งเสาร์เช้า ช้างกลาง (2553: 54) พบว่าได้มีสัดส่วนแรงงานของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.5-0.7 ของจำนวนผู้มีงานทำ โดยในปี พ.ศ. 2547 จะมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.43 และในปี พ.ศ. 2549 จะมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.77 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวภายในเวลาไม่นาน จึงแสดงให้เห็นได้ว่าการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีส่วนช่วยทำให้เกิดการจ้างงานในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง นอกจากนี้ยังพบว่าอุตสาหกรรมในหมวด 1 หมวด 3 และหมวด 5 ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมเบาและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า จะเป็นหมวดอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนแรงงานต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดสูงกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้นมีบทบาทที่สำคัญในหลายๆ ด้าน อาทิ ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยให้เกิดการจ้างงาน การสนับสนุนอุตสาหกรรมบางประเทศที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีและยังมีส่วนช่วยสนับสนุนนโยบายของภาครัฐอีกด้วย

3.5 แหล่งที่มาของเงินทุนและประเภทของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

การลงทุนทางตรงโดยนักลงทุนต่างชาติเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้มีส่วนช่วยลดความรุนแรงของวิกฤตเศรษฐกิจในขณะนั้นได้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะพบว่าในปี พ.ศ.2536 ประเทศไทยมีปริมาณการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเข้ามาประมาณ 34,200 ล้านบาทและในปี พ.ศ.2554 ประเทศไทยมีปริมาณการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเข้ามาประมาณ 71,910 ล้านบาท ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นประมาณเท่าตัว โดยประเทศที่มีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีหลายสาเหตุที่ทำให้ให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน อาทิ ต้องการขยายฐานการผลิตหรือต้องการเข้ามาเจาะตลาดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต้องการที่จะลดต้นทุนจากการผลิตเนื่องจากประเทศไทยจะมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า เงินลงทุนทางตรงของนักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่จะมาจากประเทศญี่ปุ่นที่มีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20-40 เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่สูง อีกทั้งยังมีความพร้อมทางด้านเงินลงทุนและเทคโนโลยี ดังนั้นจึงให้นักลงทุนญี่ปุ่นมีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาและฮ่องกงนั้น ได้มีสัดส่วนเงินลงทุนที่สูงในช่วงปี พ.ศ.2536 โดยมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 37.70 และ 25.52 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปสัดส่วนเงินลงทุนของประเทศเหล่านี้ก็ได้ลดลง ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากประเทศเหล่านี้ได้มีการเข้าไปลงทุนในประเทศอื่นๆมากขึ้น

ประเทศในสหภาพยุโรปนั้นก็แหล่งเงินลงทุนที่สำคัญที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย⁶¹ โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2536 ที่มีสัดส่วนเงินลงทุนทางตรงของประเทศในสหภาพยุโรปประมาณร้อยละ 32.09 อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปสัดส่วนเงินลงทุนทางตรงก็ได้ลดลง ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากประเทศในสหภาพยุโรปอาจมีการเข้าไปลงทุนในประเทศอื่น อีกทั้งสัดส่วนเงินลงทุนของประเทศอื่นๆ ได้มีสัดส่วนที่สูงขึ้น ซึ่งแสดงถึงประเทศไทยได้เริ่มเป็นที่รู้จักและได้ทำให้ประเทศอื่นๆมีความเชื่อมั่นที่จะเข้ามาลงทุนมากขึ้น จึงทำให้ประเทศต่างๆ อาทิ ประเทศจีน ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศไต้หวัน ประเทศแคนาดา ได้มีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น เมื่อพิจารณาประเทศในภูมิภาคอาเซียนนั้นจะมีเพียงประเทศสิงคโปร์ ที่มีปริมาณเงินลงทุนเข้ามาลงทุนทางตรงในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีสัดส่วนเงินลงทุนเกือบทั้งหมดที่มาจากประเทศในภูมิภาคอาเซียน ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจาก ประเทศสิงคโปร์ที่มีการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและมีความพร้อมในด้านเงินลงทุน อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยจะเป็นประเทศหนึ่งที่มีความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคและ

⁶¹ ซึ่งเงินลงทุนส่วนใหญ่ของประเทศในสหภาพยุโรปส่วนใหญ่จะมาจากประเทศเนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักรและประเทศเยอรมนี

แรงงาน จึงทำให้มีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยในปริมาณมาก ส่วนประเทศอื่นๆในภูมิภาคอาเซียนนั้น ส่วนใหญ่ยังไม่มีการพัฒนาเศรษฐกิจมากนัก ดังนั้นประเทศเหล่านี้จึงได้ให้ความสำคัญกับการลงทุนและพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศตัวเองก่อน จึงทำให้ไม่ได้มีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากนัก

ตารางที่ 3.5 การลงทุนทางตรงของนักลงทุนต่างชาติในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554

ประเทศ	จำนวน (พันล้านบาท)			สัดส่วนต่อการลงทุนทางตรงของต่างชาติทั้งหมด			อัตราการขยายตัว	
	2536	2546	2553	2536	2546	2553	2536-46	2546-53
ญี่ปุ่น	6.04	55.71	15.50	17.65	44.47	21.56	22.4	-14.78
สหรัฐอเมริกา	12.89	3.83	4.60	37.70	3.06	6.40	-10.45	2.32
ฮ่องกง	8.73	6.82	4.02	25.52	5.45	5.59	-2.22	-6.39
สหภาพยุโรป	10.98	7.02	13.58	32.09	5.60	18.88	-3.98	8.6
เนเธอร์แลนด์	1.33	3.23	6.25	3.90	2.58	8.69	8.4	8.6
สหราชอาณาจักร	7.26	0.18	1.07	21.24	0.14	1.48	-28.55	24.96
เยอรมนี	1.13	2.39	0.10	3.30	1.91	0.14	7.05	-32.75
อาเซียน	1.20	25.88	5.65	3.51	20.66	7.85	32.21	-17.32
อินโดนีเซีย	0.14	0.16	0.05	0.40	0.13	0.07	1.22	-13.53
มาเลเซีย	-0.16	1.04	1.57	-0.46	0.83	2.18	N.A.	5.28
ฟิลิปปินส์	0.00	0.13	0.56	-0.01	0.10	0.78	N.A.	20.03
สิงคโปร์	1.21	24.39	3.39	3.53	19.47	4.72	31.4	-21.86
อื่นๆ	-5.63	26.01	28.56	-16.47	20.76	39.71	N.A.	1.18
รวม	34.20	125.26	71.91	100	100	100	12.53	-6.7

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

เงินลงทุนจากต่างประเทศในโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมนั้นโดยส่วนใหญ่มาจากประเทศญี่ปุ่น โดยในปี พ.ศ. 2536 มีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 43.37 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของเงินลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาทั้งหมด⁶² ซึ่งช่วงระยะเวลาดังกล่าวเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นได้เกิดการขยายตัวอย่างมาก จนถึงขนาดมีการคาดการณ์ว่าประเทศญี่ปุ่นอาจมีการ

⁶² ในช่วงปี พ.ศ. 2503 ถึงปี พ.ศ. 2533 เงินลงทุนส่วนใหญ่ที่เข้ามาลงทุนในโครงการต่างๆ ก็มาจากประเทศญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 53.8 ส่วนประเทศที่มีการเข้ามาลงทุนรองลงมาเป็นประเทศไต้หวันที่มีการลงทุนในร้อยละ 11.2 และอันดับสามได้แก่ประเทศสหรัฐที่มีเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6.6 (Halvorsen, 1995)

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในโลกในขณะนั้น⁶³ ประกอบกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศญี่ปุ่นอยู่ในอัตราที่สูง ทำให้นักลงทุนญี่ปุ่นมีการเข้ามาลงทุนในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีอัตราภาษีต่ำกว่าและในขณะนั้นประเทศไทยมีความพร้อมมากกว่าประเทศใกล้เคียง จึงทำให้มีการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก เมื่อเวลาผ่านไปสัดส่วนเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนส่วนใหญ่ก็ยังมาจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 45 ของจำนวนเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2554 ที่ประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 77.66 ของจำนวนเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนทั้งหมด ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากเมื่อนักลงทุนญี่ปุ่นได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นจำนวนมากตั้งแต่ในอดีตซึ่งกิจการเหล่านี้สามารถขยายกิจการเพื่อขอรับการส่งเสริมเพิ่มขึ้นได้และการที่มีนักลงทุนญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก ก็สามารถทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการเข้ามาลงทุนมากขึ้น นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นจึงสามารถทำให้นักลงทุนญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนได้

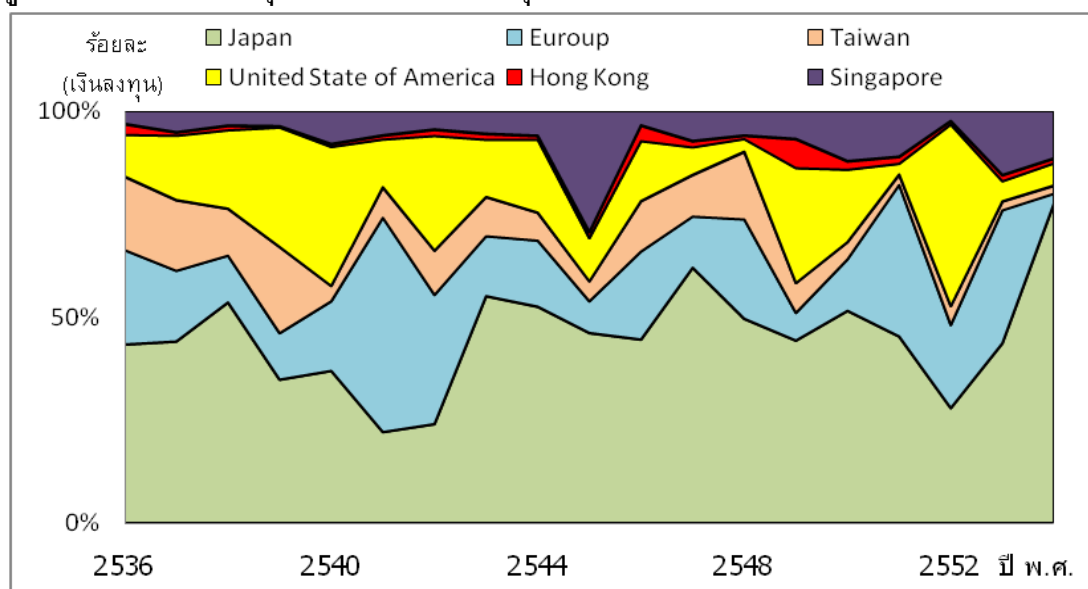
เงินลงทุนจากประเทศในสหภาพยุโรปก็เป็นแหล่งที่สำคัญของโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริม ซึ่งมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 ของการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งมีหลายสาเหตุที่ทำให้สัดส่วนการลงทุนของประเทศในสหภาพยุโรปมีสัดส่วนที่สูง อาทิ มีประเทศที่อยู่ในสหภาพยุโรปเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเมื่อทำให้คิดเป็นจำนวนเงินลงทุนทั้งหมดที่มาจากสหภาพยุโรปจึงมีสัดส่วนที่สูง อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2554 นั้นมีสัดส่วนของการลงทุนจากประเทศในสหภาพยุโรปต่ำมาก โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.45 ของการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด ที่เป็นเช่นนี้มาจากในปี พ.ศ. 2554 ได้เกิดเศรษฐกิจถดถอยในหลายประเทศในสหภาพยุโรป อีกทั้งในบางประเทศยังเกิดปัญหาหนี้สาธารณะ อาทิ ประเทศกรีซ ประเทศสเปน ดังนั้นจึงทำให้ประเทศในสหภาพยุโรปมีการลงทุนในประเทศไทยลดลง

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญรองลงมา เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกานั้นเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีระบบเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ด้วย ซึ่งมีสัดส่วนการลงทุนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 17 ของการลงทุนจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2552 และช่วงปี พ.ศ. 2554 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีสัดส่วนการลงทุนในประเทศไทยลดลง สาเหตุหนึ่งมาจากในปี พ.ศ. 2552 ได้เกิดวิกฤตซับไพรม์ขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงทำให้เศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาดถดถอย ดังนั้นจึงมีการลงทุนในประเทศไทยลดลง ส่วนในปี พ.ศ. 2554 ก็ได้เกิดความกังวลเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจในยุโรปจึงทำให้นักลงทุนอเมริกาชะลอการลงทุนในประเทศต่างๆ ได้

⁶³ ภายหลังในปี ค.ศ. 1994-1995 ประเทศญี่ปุ่นได้เกิดปัญหาเงินฝืดและการเกิดสภาวะเศรษฐกิจหดตัว จึงเป็นผลให้ญี่ปุ่นไม่ได้เป็นประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในโลกตามที่มีการคาดการณ์ (Akerlof และ Shiller, 2553: 276)

ส่วนเงินลงทุนที่มาจากไต้หวันนั้นจะมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 9 ของการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. 2536 ถึงปี พ.ศ. 2548 นั้นมีสัดส่วนการลงทุนจากประเทศไต้หวันอยู่ที่ประมาณร้อยละ 10-20 ของเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามหลังจากปี พ.ศ. 2548 เงินลงทุนจากประเทศไต้หวันก็มีสัดส่วนลดลง ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในประเทศจีน อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนในด้านนโยบายของประเทศจีนที่มีการเปิดประเทศมากขึ้น นอกจากนี้หลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน อาทิ ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว ก็ได้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและมีการเปิดประเทศมากขึ้นด้วยเช่นกัน จึงสามารถทำให้นักลงทุนไต้หวันมีการหันเหไปลงทุนในประเทศจีนและประเทศอื่นๆ มากขึ้น

รูปที่ 3.8 สัดส่วนเงินลงทุนของกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมจำแนกตามประเทศ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

นอกจากนี้สัดส่วนเงินลงทุนจากประเทศสิงคโปร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสัดส่วนการลงทุนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 8 ของเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งในปี พ.ศ. 2536 นั้นจะมีสัดส่วนของเงินลงทุนจากประเทศสิงคโปร์ประมาณร้อยละ 3 ของเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดและในปี พ.ศ. 2554 สัดส่วนของเงินลงทุนจากประเทศสิงคโปร์ได้เพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 11 ของเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งถือว่าสูงมากเนื่องจากประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศเล็กๆ ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากประเทศสิงคโปร์มีตำแหน่งไม่ไกลจากประเทศไทยมากนักและยังเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคอาเซียนซึ่งมีการให้ความร่วมมือกันในด้านเศรษฐกิจและจะก่อตั้งประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้ จึงมีความสะดวกในการประกอบ

ธุรกิจในประเทศไทย อีกทั้งประเทศสิงคโปร์ยังเป็นประเทศที่มีความพร้อมในด้านเงินทุน จึงทำให้สัดส่วนเงินลงทุนจากประเทศสิงคโปร์มีมากขึ้น

เมื่อพิจารณาประเภทของอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจะพบว่า เงินลงทุนส่วนมากในโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจะลงทุนในกิจการประเภทบริการและสาธารณูปโภค ซึ่งมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20-50 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน อย่างไรก็ตามเงินลงทุนของอุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภคได้มีการหดตัวลง โดยในปี พ.ศ. 2536 ได้มีสัดส่วนของเงินลงทุนในกิจการประเภทบริการและสาธารณูปโภคที่สูงมาก ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 50.94 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริม การมีสัดส่วนที่สูงนี้แสดงถึง การพยายามพัฒนาสาธารณูปโภคต่างๆ ให้มีความพร้อมมากขึ้น เพื่อรองรับกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2542-2543 นั้น สัดส่วนเงินลงทุนในอุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภคได้ลดลง โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 12.31 และ 4.73 ตามลำดับ⁶⁴ เนื่องจากได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2541 ในประเทศไทย อีกทั้งโครงการในด้านบริการและสาธารณูปภคนั้นต้องใช้เงินลงทุนที่สูง จึงทำให้การลงทุนในด้านสาธารณูปโภคต้องชะลอลง ดังนั้นจึงทำให้มีกิจการประเภทบริการและสาธารณูปโภคที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมไม่มากนัก เมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวสัดส่วนเงินลงทุนในกิจการประเภทบริการและสาธารณูปโภคก็ค่อยๆ เพิ่มขึ้น โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริม จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2553 จะพบว่ากิจการประเภทบริการและสาธารณูปภคนั้นได้มีสัดส่วนเงินลงทุนที่สูงขึ้น โดยมีสัดส่วนเงินลงทุนเกือบครึ่งหนึ่งของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมทั้งหมด เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการพยายามพัฒนาคุณภาพชีวิตและก่อสร้างสาธารณูปโภคที่สำคัญต่างๆ อาทิ โครงการรถไฟฟ้าหลายโครงการที่ดำเนินการก่อสร้างอยู่ในเวลานี้ ที่จะทำให้สามารถกระจายความเจริญสู่บริเวณใกล้เคียงกรุงเทพมหานครได้มากขึ้น ซึ่งโครงการเหล่านี้จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น โดยสามารถลดปัญหาความแออัดในบริเวณตัวเมืองและสามารถช่วยลดการติดขัดทางจราจรได้อีกทางหนึ่ง⁶⁵

อุตสาหกรรมส่งออกเป็นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนเงินลงทุนรองลงมา โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 8-17 ของเงินลงทุนทั้งหมด ซึ่งอุตสาหกรรมส่งออกเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้ โดยสินค้าส่งออกที่สำคัญของ

⁶⁴ สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

⁶⁵ จากข้อมูลของกระทรวงคมนาคมพบว่าในปี พ.ศ. 2553-2554 มีจำนวนผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) โดยเฉลี่ยประมาณ 5-6 ล้านครั้งต่อเดือน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก ดังนั้นถ้าหากมีการก่อสร้างขยายเส้นทางขนส่งมวลชนรถไฟฟ้าให้มากขึ้น จำนวนผู้ที่ได้รับประโยชน์จะต้องเพิ่มมากขึ้นอย่างแน่นอน ซึ่งสามารถทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสภาพสังคมของประเทศไทยได้

ประเทศไทยนั้นจะได้แก่ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและอาหาร ซึ่งอุตสาหกรรมส่งออกจะสามารถแบ่งออกเป็นอุตสาหกรรมต่างๆดังต่อไปนี้

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้านั้นมีสัดส่วนเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 17 และมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2536-2546 กับช่วงปี พ.ศ. 2546-2554 ประมาณร้อยละ 5.26 และ 1.92 ตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2536 นั้นมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 10.67 ซึ่งแสดงถึงอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าได้เริ่มมีการขยายตัวแต่ยังไม่มากนัก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีในการผลิต เมื่อเวลาผ่านไปในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าก็ได้มีสัดส่วนเงินลงทุนมากขึ้น ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 25 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2542 ที่มีสัดส่วนเงินลงทุนสูงถึงเกือบร้อยละ 40 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุน⁶⁶ เงินลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ส่วนใหญ่มาจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่มีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากกว่าประเทศอื่น อีกทั้งประเทศญี่ปุ่นเป็นหนึ่งในประเทศที่มีเทคโนโลยีที่สูงและเป็นประเทศผู้นำในการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า จึงสามารถทำให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าสามารถเติบโตในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการให้ความสำคัญของชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ โดยบงกช อนุโรจน์ (2537: 18) ได้สรุปลักษณะของบริษัทที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาถือหุ้นในช่วงปี พ.ศ. 2535 ไว้ว่า “บริษัทจากประเทศไต้หวัน ประเทศฮ่องกง และประเทศสิงคโปร์จะมีขนาดเล็กและจะเน้นการส่งออก โดยมุ่งเน้นผลิตสินค้าประเภทรองเท้า อุปกรณ์การกีฬาและสินค้าราคาถูกอื่นๆ บริษัทญี่ปุ่นจะมีขนาดที่ค่อนข้างใหญ่กว่าโดยเปรียบเทียบและมีการจัดตั้งมานาน ขายทั้งในประเทศและส่งออก ส่วนใหญ่จะอยู่ในสาขาอุตสาหกรรมอุปกรณ์ขนส่งและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนบริษัทจากประเทศตะวันตกจะมีขนาดในระดับปานกลาง มีการจัดตั้งมานาน ขายทั้งในประเทศและส่งออก มักจะอยู่ในสาขาอุตสาหกรรมอาหารและเคมีภัณฑ์ รวมทั้งสาขาอุตสาหกรรมเครื่องประดับมณีและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์”

กิจการประเภทเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรนั้นมีสัดส่วนเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 10 และมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 6.5-6.7 ในแต่ละปี โดยในช่วงปี พ.ศ. 2536-2541 กิจการเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรมีเงินลงทุนไม่ถึงร้อยละ 10 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริม เนื่องจากกิจการประเภทนี้ใช้เงินลงทุนไม่มากนักจึงทำให้คิดเป็นสัดส่วนที่น้อย เมื่อเวลาผ่านไปในช่วงปี พ.ศ. 2542-2547 กิจการเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรก็ได้รับการ

⁶⁶ สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

อนุมัติส่งเสริมการลงทุนเป็นจำนวนมากขึ้น ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 15 ของเงินลงทุน ในกิจการที่ได้รับอนุมัติการลงทุนส่งเสริม โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2545 ที่มีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 25 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับอนุมัติการลงทุนส่งเสริม⁶⁷ ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่ง มาจากการให้ความสำคัญและมีการสนับสนุนด้านเกษตรกรรมมากขึ้น เพื่อให้เกิดความได้เปรียบ ในการส่งออกผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีอยู่ในประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารนั้นมีความเหมาะสมกับประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์และเป็นประเทศที่มีการเกษตรกรรมมาเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงทำให้ประเทศไทยมีผลผลิตทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก ซึ่งการเพิ่มมูลค่าหรือแปรรูปสินค้าทางการเกษตรเหล่านี้จะเป็นการช่วยให้เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งมากขึ้น

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกประเภท รถยนต์และส่วนประกอบรถยนต์ ซึ่งมีสัดส่วนเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 14 และมีอัตราการขยายตัวในช่วงปี พ.ศ. 2536-2546 ที่สูง โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 13.54 ในแต่ละปี โดยอุตสาหกรรมนี้เริ่มมีสัดส่วนเงินลงทุนที่สูงขึ้นหลังจากปี พ.ศ. 2545⁶⁸ เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีและแรงงานฝีมือในการผลิต นอกจากนี้การลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นก็ได้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง อาทิ ในปัจจุบันบริษัทรถยนต์ญี่ปุ่นหลายบริษัทได้มีเข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีความต้องการให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญ โดยได้ออกนโยบายให้การส่งเสริมในอุตสาหกรรมเหล่านี้

อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตวัสดุหรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นๆ อาทิ สารเคมี กระดาษ บรรจุภัณฑ์ ต่างๆ โลหะ ทองแดง เซรามิกส์ โดยอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางจะมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6-11 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการลงทุนส่งเสริมทั้งหมด ซึ่งอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางจะสามารถแบ่งออกเป็นอุตสาหกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

อุตสาหกรรมเคมี กระดาษและพลาสติกนั้นมีสัดส่วนเงินลงทุนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 19 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนและมีอัตราการขยายตัวในช่วงปี พ.ศ. 2536-2546 ที่สูง โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 9.09 ในแต่ละปี เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลางต่างๆ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการพยายามพัฒนาอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลาง โดยสินค้าขั้นกลาง

⁶⁷ สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

⁶⁸ มีกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนเป็นจำนวนมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนของเงินลงทุนที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งเพิ่งเริ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งอาจแสดงถึงในช่วงหลังได้มีกิจการที่มีขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนมากขึ้น

เหล่านี้มีความจำเป็นต้องใช้ในการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นๆ ดังนั้นอุตสาหกรรมเหล่านี้จะต้องมีการขยายตัว เพื่อรองรับความต้องการวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่มากขึ้น อีกทั้งการสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้ยังเป็นการช่วยลดการนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตได้อีกด้วย อีกทั้งอุตสาหกรรมเคมี กระจกและพลาสติกนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีและแรงงานฝีมือ ดังนั้นจึงได้เริ่มมีสัดส่วนเงินลงทุนที่สูงขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2538-2544 โดยมีสัดส่วนเงินลงทุนประมาณร้อยละ 25 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมทั้งหมด⁶⁹ ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยยังขาดความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและด้านแรงงาน นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมเหมืองแร่และเซรามิกส์ ที่มีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 5-6 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมทั้งหมด ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่อุตสาหกรรมเหมืองแร่และเซรามิกส์มีสัดส่วนเงินลงทุนที่ต่ำมาจาก อุตสาหกรรมเหมืองแร่จะมีความยุ่งยากในการขอสัมปทานหรือขั้นตอนทางกฎหมายหรืออาจเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ยากเนื่องจากข้อจำกัดในด้านทรัพยากร จึงทำให้ไม่ค่อยมีนักลงทุนเข้ามาลงทุนมากนัก

อุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคภายในประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้จะมีความซับซ้อนในการผลิตไม่มากนัก อาทิ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ในบ้าน ดังนั้นประเภทของอุตสาหกรรมในประเทศจึงตรงกับอุตสาหกรรมเบาตามเกณฑ์การแบ่งของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งอุตสาหกรรมเบาที่มีสัดส่วนของเงินลงทุนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 5 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริม โดยอุตสาหกรรมเบาในช่วงปี พ.ศ. 2536 จะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 11 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริม เนื่องจากอุตสาหกรรมเบาเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าที่ไม่มีความซับซ้อนมากนัก อาทิ สินค้าประเภทสิ่งทอหรือเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งก็เหมาะสมกับประเทศไทยในขณะนั้นที่ยังไม่พร้อมด้านเทคโนโลยีมากนัก อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปสัดส่วนเงินลงทุนของอุตสาหกรรมเบาก็ลดลง โดยในปี พ.ศ. 2554 นั้นมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริม ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่ได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมนี้มากนัก จึงไม่ได้มีการออกนโยบายสนับสนุนเพิ่มเติมจากในอดีต ดังนั้นในปัจจุบันอุตสาหกรรมเบาจึงมีสัดส่วนเงินลงทุนไม่มากนัก

⁶⁹ สามารถดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก

ตารางที่ 3.6 เงินลงทุนของกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมในอุตสาหกรรมต่าง ๆ

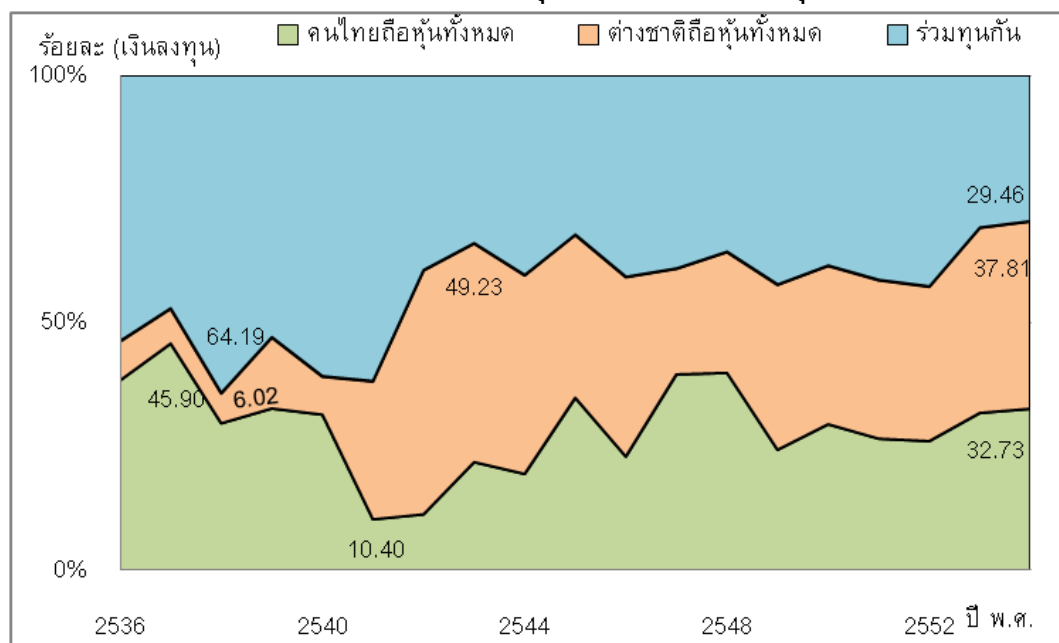
	จำนวน (พันล้านบาท)			สัดส่วนต่อ เงินลงทุนทั้งหมด			อัตราการขยายตัว	
	2536	2546	2554	2536	2546	2554	2536-46	2546-54
อุตสาหกรรมส่งออก	11.21	28.09	34.66	8.10	16.89	17.43	8.43	2.96
เกษตรกรรมและผลผลิต ทางการเกษตร	8.79	17.58	31.52	6.36	10.57	15.85	6.50	6.70
ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ ขนส่ง	10.08	40.73	41.65	7.28	24.49	20.95	13.54	0.25
อิเล็กทรอนิกส์และ เครื่องใช้ไฟฟ้า	14.77	25.96	30.81	10.67	15.61	15.50	5.26	1.92
อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง	9.49	19.46	20.85	6.86	11.70	10.49	5.65	1.31
เหมืองแร่และเซรามิกส์	7.89	10.02	12.53	5.71	6.03	6.30	2.20	2.51
เคมี กระจกและพลาสติก	11.09	28.89	29.17	8.01	17.37	14.67	9.09	0.11
อุตสาหกรรมภายในประเทศ	15.26	7.50	6.02	11.03	4.51	3.03	-6.25	-2.41
อุตสาหกรรมเบา	15.26	7.50	6.02	11.03	4.51	3.03	-6.25	-2.41
อุตสาหกรรมบริการ	70.48	35.63	47.10	50.94	21.42	23.69	-6.01	3.15
บริการและสาธารณูปโภค	70.48	35.63	47.10	50.94	21.42	23.69	-6.01	3.15
รวม	138.36	166.33	198.79	100	100	100	1.69	2.00

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3.6 ประเภทของนักลงทุนที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริม

นอกจากประโยชน์ของการดึงดูดให้เกิดการลงทุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการจ้างงานแล้ว การให้สิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังสามารถดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีได้อีกด้วย ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของประเทศ โดยการมีเทคโนโลยีที่สูงกว่าจะทำให้บริษัทนั้นมีความได้เปรียบบริษัทคู่แข่งในด้านต่างๆ อาทิ เทคโนโลยีที่สูงขึ้นสามารถช่วยลดต้นทุนจากการผลิตหรือช่วยเพิ่มคุณภาพของสินค้าที่ผลิต ดังนั้นนักลงทุนต่างชาติจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะในอดีตที่ประเทศไทยยังขาดความพร้อมทางด้านนี้อยู่

รูปที่ 3.9 สัดส่วนเจ้าของกิจการในกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในช่วงปี พ.ศ. 2536-2540 กิจการมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจะเป็นกิจการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติ ส่วนนักลงทุนไทยนั้นจะมีสัดส่วนการลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 35 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติ นอกจากนี้ กิจการที่นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นทั้งหมดนั้นมีสัดส่วนเงินลงทุนเพียงประมาณร้อยละ 8 เท่านั้น⁷⁰ ซึ่งมาจากความไม่มั่นใจในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ดังนั้นนักลงทุนเหล่านี้อาจจะลดความเสี่ยงในการลงทุนโดยการร่วมทุนกันกับนักลงทุนไทย ถึงแม้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีโครงการที่ร่วมทุนกันระหว่างนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติเป็นจำนวนมาก ซึ่งน่าจะทำให้เกิดการพัฒนาและการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมต่างๆมากขึ้น

แต่ในความเป็นจริงกลับพบว่าความรู้และเทคโนโลยีของบริษัทร่วมทุนหรือบริษัทต่างชาติก็ยังไม่ได้มีการถ่ายทอดไปสู่บริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเหล่านี้โดยการทำธุรกิจมากนัก ซึ่งบงกช อนุโรจน์ (2537) ได้พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2533 โดยส่วนใหญ่บริษัทต่างๆ ได้มีการให้ความช่วยเหลือในด้านเทคโนโลยีแก่บริษัทที่ทำธุรกิจด้วยในระดับที่ต่ำ ซึ่งจะให้ความช่วยเหลือในด้านการให้คำแนะนำ การให้สเปค พิมพ์เขียวและตัวอย่างผลิตภัณฑ์ แก่บริษัทที่ทำธุรกิจด้วยเท่านั้น เพื่อให้บริษัทเหล่านั้นสามารถทำการผลิตสินค้าให้ได้ตามต้องการ ดังนั้นบริษัทต่างชาติและบริษัทร่วมทุนจึงไม่ได้ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้แก่บริษัทที่มีความรู้และ

⁷⁰ ในช่วงปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2533 โครงการส่วนใหญ่ที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจะเป็นโครงการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 55 ส่วนโครงการที่นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นทั้งหมดมีอยู่เพียงประมาณร้อยละ 10 เท่านั้น (Halverson, 1995)

เทคโนโลยีที่ต้อยกว่ามากนัก จึงทำให้การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีในช่วงเวลา พ.ศ. 2533 มีไม่มากนัก บงกช อนุโรจน์จึงได้เสนอแนะคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในขณะนั้นว่า “ควรมีโครงการเฉพาะที่จะเสริมความเชื่อมโยงระหว่างบริษัทต่างชาติและซัพพลายเออร์ให้แข็งแกร่งมากขึ้น เพื่อกระตุ้นการพัฒนาความสามารถทางเทคโนโลยีของประเทศไทย”⁷¹

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2541 ที่ได้เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ธุรกิจหลายแห่งเกิดการขาดทุนและปิดกิจการ ทำให้โครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมที่ถือหุ้นโดยนักลงทุนไทยทั้งหมดลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งลดลงจากร้อยละ 31.55 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 10.40 ในปี พ.ศ. 2541 แม้กระทั่งสัดส่วนของโครงการร่วมทุนก็ลดลงด้วย เนื่องจากนักลงทุนไทยยังไม่พร้อมที่จะลงทุนในช่วงเวลาดังกล่าว อย่างไรก็ตามการอ่อนตัวของเงินบาทและราคาปัจจัยทุนที่ลดลงอย่างมาก⁷² ทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยในปี พ.ศ. 2541 มีสัดส่วนของโครงการที่ได้รับการอนุมัติประมาณร้อยละ 27.83 ที่นักลงทุนต่างชาติเป็นเจ้าของ นอกจากนี้เพื่อลดผลกระทบจากวิกฤตทางการเงิน ภาครัฐต้องแก้ไขกฎหมายเพื่อให้นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถเข้ามาถือหุ้นในกิจการประเทศไทยได้มากขึ้น การแก้ไขกฎหมายนี้ก็อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น

เมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวในปี พ.ศ. 2545 สัดส่วนของโครงการนักลงทุนไทยก็เพิ่มอีกครั้ง โดยมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 35 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนและในปี พ.ศ. 2548 สัดส่วนโครงการของนักลงทุนไทยก็ได้เพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 40 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติ ซึ่งแสดงถึงการเริ่มขยายตัวทางเศรษฐกิจอีกครั้ง ส่วนโครงการนักลงทุนต่างชาติและโครงการร่วมทุนนั้นจะมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2554 สัดส่วนเงินลงทุนในโครงการของนักลงทุนต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมมีมากขึ้น โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 37.81 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2551 ได้เกิดวิกฤตซับไพร์มขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาและได้เกิดปัญหาหนี้สาธารณะในประเทศแถบยุโรป ดังนั้นบริษัทข้ามชาติต่างๆ อาจมีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น เพื่อกระจายความเสี่ยงในการทำธุรกิจ อีกทั้งโครงการร่วมทุนก็ได้มีสัดส่วนเงินลงทุนลดลง โดยมีสัดส่วนเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 29.46 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริม

สิ่งที่สังเกตได้ชัดจากสัดส่วนเจ้าของโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน คือ แนวโน้มการลดลงของสัดส่วนโครงการร่วมทุนของนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติ ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากผลกระทบทางด้านโลกาภิวัตน์ โดยในช่วงแรกนักลงทุนไทยอาจยังขาด

⁷¹ ในการศึกษาของบงกช อนุโรจน์ (2537) ได้มีการแบ่งความเชื่อมโยงออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Backward Linkage) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทผู้ซื้อและซัพพลายเออร์ กับความสัมพันธ์ไปข้างหน้า (Forward Linkage) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับลูกค้า

⁷² โดยในปี พ.ศ. 2541 มีอัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 41.3 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

ความพร้อมในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านเงินทุนและด้านเทคโนโลยี ส่วนนักลงทุนต่างชาติเมื่อไม่ได้อยู่ในประเทศก็อาจขาดข้อมูลที่สำคัญในการตัดสินใจในการลงทุน อีกทั้งการติดต่อสื่อสารยังไม่พร้อมเท่ากับในปัจจุบัน อาทิ การขาดระบบอินเทอร์เน็ตและการสื่อสารทางไกล จึงทำให้ในเวลา นั้นเกิดโครงการที่ร่วมทุนกันเป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปเทคโนโลยีก็พัฒนามากขึ้น ระบบการติดต่อสื่อสารก็พัฒนามากขึ้นเช่นกัน อีกทั้งยังมีการแก้ไขกฎหมายที่ทำให้การลงทุนระหว่างประเทศสะดวกขึ้น ซึ่งจะทำให้ให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ และตัดสินใจทำการลงทุนได้ง่ายมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันจากการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักลงทุนไทยมีความพร้อมในปัจจัยอื่นๆ มากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สัดส่วนโครงการร่วมทุนที่ได้รับการส่งเสริมลดลง

3.7 ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งและขนาดของโครงการ

ในช่วงแรกนั้นประเทศไทยยังไม่มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผลิตในภาคอุตสาหกรรมมากนัก ซึ่งภาครัฐได้มีความสำคัญและเน้นการพัฒนาสาธารณูปโภคที่บริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครและบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงก่อน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้โครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนจำนวนมากตั้งอยู่ที่บริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียง⁷³ เมื่อมีจำนวนเงินลงทุนและการตั้งกิจการเพิ่มขึ้นก็ได้ทำให้เกิดการจ้างงานและการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมืองหลวงมากขึ้น จนทำให้ความแตกต่างของการเจริญเติบโตของเมืองหลวงกับเขตชนบทมีมากขึ้น ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการให้สิทธิประโยชน์ในเขตชนบทมากกว่าเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เพื่อดึงดูดให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ต่างๆ มากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2536 สัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมใน เขต 1 มี สัดส่วนประมาณร้อยละ 41.68 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน สาเหตุหนึ่งมาจากพื้นที่เขต 1 นั้นเป็นพื้นที่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมากกว่าพื้นที่อื่น ดังนั้นจึงยังเกิดความต้องการตั้งกิจการในพื้นที่เขต 1 อยู่ เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างเขต 2 และเขต 3 จะพบว่า มีสัดส่วนเงินลงทุนในบริเวณเขต 3 มากกว่า ซึ่งสัดส่วนของโครงการในเขต 3 จะมากกว่าสัดส่วนของโครงการในเขต 2 ประมาณเท่าตัว เนื่องจากการให้สิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้เพิ่มแรงจูงใจให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขต 3 ได้ แต่การให้สิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกันอาจไม่มากพอที่จะดึงดูดนักลงทุนที่ลงทุนในพื้นที่เขต 1 ให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่เขต 3 ได้มากนัก ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงอาจสามารถปรับเปลี่ยนนโยบายโดยการลดสิทธิประโยชน์ในเขต 1 เพื่อลดการลงทุนในเขต 1 และเพื่อเพิ่มโครงการที่จะลงทุนในเขต 2 และเขต 3 มากขึ้น

⁷³ ในช่วงปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2533 โครงการที่ตั้งในเขต 1 มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 60 ของโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน (Halvarson, 1995)

สัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขต 3 ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2540 ก็ยังคงมากกว่าสัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขต 2 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2537-2538 ที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นมาก ซึ่งปี พ.ศ. 2538 สัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมในเขต 3 สูงถึงร้อยละ 72.81 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติทั้งหมด ซึ่งแสดงถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถบิดเบือนการตัดสินใจในการเลือกตำแหน่งตั้งโครงการของนักลงทุนได้ อีกทั้งสัดส่วนของโครงการในเขต 1 ก็มีแนวโน้มลดลงอย่างมาก โดยมีสัดส่วนเงินลงทุนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 10 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งพื้นที่ในเขต 1 นั้นจะมีขนาดไม่ใหญ่มากนัก จึงเริ่มเกิดความแออัดเมื่อมีการตั้งโรงงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีสัดส่วนเงินลงทุนของโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนในเขต 1 ลดลงอย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2536-2542 สาเหตุที่มีการลงทุนในเขต 3 ที่สูงกว่าเขต 2 อาจมาจากการจัดเก็บข้อมูลคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้รวมเงินลงทุนของกิจการที่ตั้งในนิคมแหลมฉบังให้เป็นเงินลงทุนในเขต 3 อีกทั้งในขณะนั้นยังได้มีการกำหนดให้จังหวัดภูเก็ตและระยองอยู่ในเขต 3⁷⁴ จึงทำให้เงินลงทุนในกิจการที่ตั้งในเขต 3 สูงกว่าความเป็นจริง

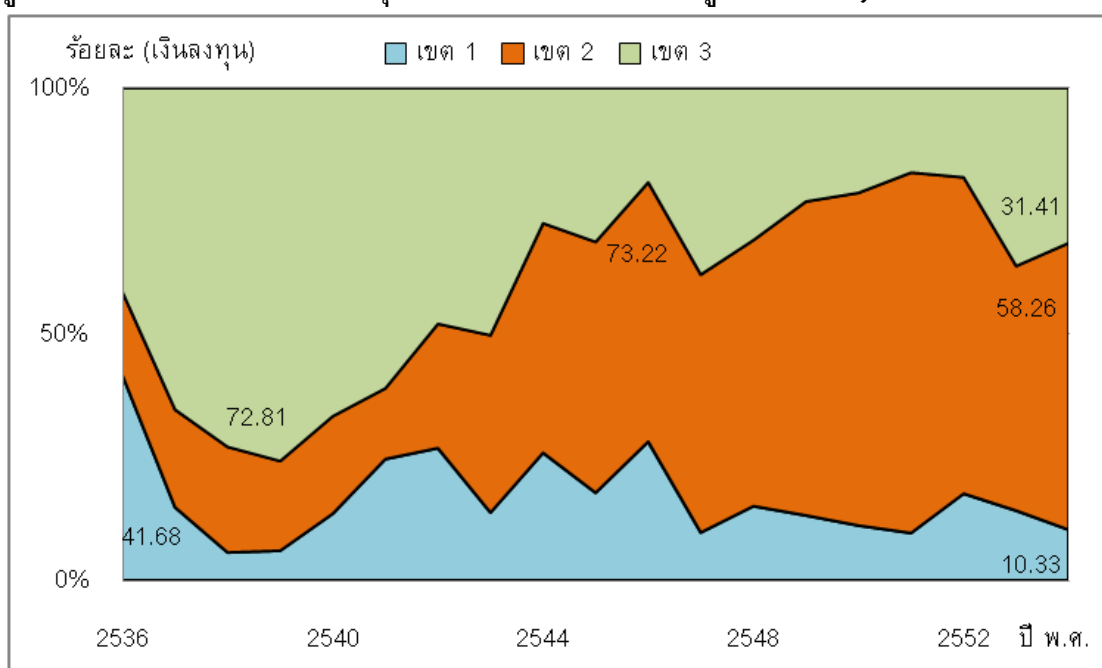
ต่อมาภายหลังในช่วงปี พ.ศ. 2544-2550 มีการพัฒนาในพื้นที่ชนบทมากขึ้นจึงทำให้มีการเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขต 2 และเขต 3 มากขึ้น โดยพื้นที่เขต 2 จะมีการเข้ามาลงทุนมากกว่าเนื่องจากมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมากกว่า อีกทั้งยังมีการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นมาหลายแห่งในบริเวณพื้นที่เขต 2 ซึ่งกิจการที่ตั้งในเขตนิคมจะทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเข้ามาตั้งกิจการในเขต 2 มากขึ้น โดยในช่วงนี้จะมีสัดส่วนเงินลงทุนของโครงการในเขต 2 ประมาณร้อยละ 55 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนทั้งหมด นอกจากนี้สัดส่วนเงินลงทุนในบริเวณเขต 3 นั้นลดลงอย่างมาก โดยมีสัดส่วนเงินลงทุนประมาณร้อยละ 27.23 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเกิดจากในเขต 3 ยังขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน พื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีสาธารณูปโภคมากนักและยังมีระยะทางที่ห่างไกลจากเมืองหลวง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาครัฐควรมีการพัฒนาในด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ ให้มีความเพียงพอควบคู่ไปกับการให้สิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ชนบทด้วย

ในช่วงปี พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2554 ก็ยังมีโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขต 2 อย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2551 ได้มีสัดส่วนเงินลงทุนสูงถึงร้อยละ 73.22 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุน ส่วนในพื้นที่เขต 3 ได้มีสัดส่วนเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 25.67 ของเงินลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริม ซึ่งในอนาคตหากมีการพัฒนาพื้นที่

⁷⁴ หลังจากปี พ.ศ. 2543 ก็ได้มีการเปลี่ยนให้จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระยองอยู่ในพื้นที่เขต 2

ชนบทในเขต 3 มากขึ้น ก็จะทำให้พื้นที่เขต 3 มีโครงการเข้ามาตั้งกิจการมากขึ้น เนื่องจากเริ่มมีความพร้อมมากขึ้นในการเป็นสถานที่ตั้งของโครงการ อีกทั้งยังมีการให้สิทธิประโยชน์ที่มากกว่า การตั้งโครงการในพื้นที่อื่นๆ ดังนั้นปัจจัยทางด้านเวลาย่อมมีผลกระทบต่อการตั้งโครงการได้ กล่าวคือในช่วงแรกส่วนใหญ่จะมีการเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขต 1 เนื่องจากมีความเจริญมากกว่าพื้นที่อื่นๆ แต่เมื่อเวลาผ่านไปมีการกระจายความเจริญสู่พื้นที่ชนบทมากขึ้น นักลงทุนจึงเปลี่ยนเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขต 2 โดยในระยะเวลาข้างหน้าเมื่อความเจริญเข้าสู่ชนบทมากขึ้นย่อมทำให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขต 3 แทน

รูปที่ 3.10 สัดส่วนกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมที่ตั้งกิจการอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการกำหนดเขต 3 พิเศษ ซึ่งเป็นเขตที่มีการให้สิทธิประโยชน์ในระดับที่สูงที่สุด แต่จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของเสาร์เช้า ช้างกลาง (2553: 60) และอรอรุณ สิทธิ (2553:58) กลับพบว่า “การกระจุกตัวของโรงงานยังคงอยู่แค่เพียงแค่เขต 1 และเขต 2 ส่วนในเขต 3 นั้นยังมีการลงทุนที่น้อยหรือมีการลงทุนเฉพาะในจังหวัดใหญ่ๆ อาทิ นครราชสีมา ขอนแก่น⁷⁵ จึงได้

⁷⁵ เมื่อพิจารณาการได้รับสิทธิประโยชน์ในเขต 3 พิเศษ จะพบว่าจังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่มีการกระจุกตัวของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ส่วนจังหวัดชัยภูมิมหาสารคามเป็นจังหวัดที่มีการกระจุกตัวของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง นอกจากนี้อุตสาหกรรมสิ่งทอและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตัวมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกด้วย (เสาร์เช้า ช้างกลาง, 2553; อรอรุณ สิทธิ, 2553:1)

เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับผู้มาลงทุนในเขต 3 พิเศษนี้มากกว่าเขตส่งเสริมการลงทุนอื่นๆ แต่กลับพบว่ายังคงมีการเข้าไปลงทุนในพื้นที่เป็นจำนวนน้อย เนื่องจากยังมีปัญหาในหลายๆ ด้านดังต่อไปนี้

การขาดความพร้อมด้านสาธารณูปโภค เนื่องจากจังหวัดส่วนใหญ่ในเขต 3 พิเศษ เป็นจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ จึงยังมีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้ที่เข้าไปลงทุนจะต้องทำการลงทุนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่างๆ อาทิ ไฟฟ้า น้ำประปาหรือถนนเองก่อน แต่การลงทุนในเรื่องเหล่านี้จะต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก จึงอาจทำให้ผู้ประกอบการไม่ยอมมาลงทุนในเขตนี้เพราะอาจไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน

ปัญหาในด้านขนาดของบริษัท เนื่องจากอุตสาหกรรมในพื้นที่เขต 3 พิเศษ ส่วนใหญ่เป็นเพียงอุตสาหกรรมขนาดเล็กหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน ที่มีการใช้เงินลงทุนไม่มาก แต่ข้อกำหนดในการขอสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้นจะต้องเป็นอุตสาหกรรมที่มีเงินทุนตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไปจึงทำให้ไม่สามารถขอสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้

ปัญหาในด้านขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่ยังคงต้องการเข้าไปทำงานในกรุงเทพมหานครหรือทำงานในโรงงานที่อยู่รอบกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นค่านิยมของคนในพื้นที่

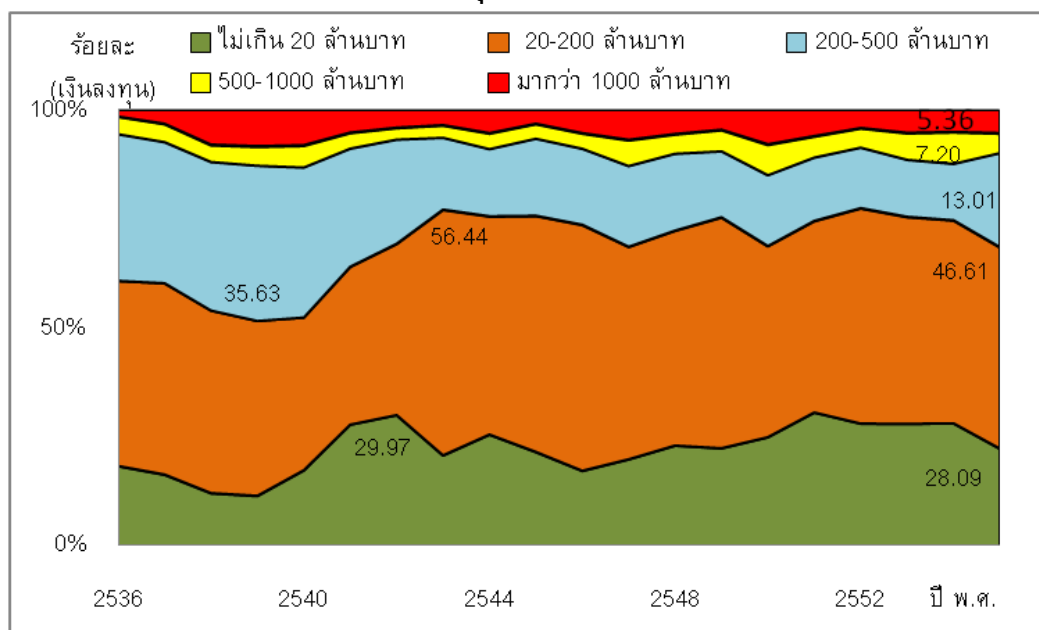
จึงสรุปได้ว่าการลงทุนของโรงงานในเขต 3 พิเศษยังคงมีน้อยกว่าเขตการลงทุนอื่น ซึ่งไม่ตรงกับเป้าหมายของนโยบายที่ต้องการให้มีการกระจายความเจริญไปในพื้นที่รายได้ต่ำเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่ แต่ถึงแม้ว่าการลงทุนในพื้นที่เขต 3 พิเศษยังคงมีน้อยแต่ก็มีแนวโน้มการเติบโตขึ้นเรื่อยๆ และได้มีการปรับนโยบายในส่วนข้อกำหนดในการขอสิทธิประโยชน์ คือมีการลดจำนวนเงินลงทุนของโรงงานอุตสาหกรรมที่มาขอรับสิทธิประโยชน์เพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมมากขึ้น⁷⁶

เมื่อพิจารณาในด้านขนาดของกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนจะพบว่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากอดีต ซึ่งมาจากการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมของไทยและความต้องการสิทธิประโยชน์ส่งเสริมในด้านต่างๆ จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เมื่อพิจารณาตามจำนวนของกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมจะพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนจะเป็นโครงการที่มีขนาดเล็กไปจนถึงขนาดกลาง ซึ่งโครงการที่มี

⁷⁶ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนโยบายการกำหนดเขต 3 พิเศษ เพื่อเป็นการกระจายความเจริญไปสู่จังหวัดต่างๆ อาจยังไม่เห็นผล ซึ่งมาจากการขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน แต่อย่างไรก็ตามการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่เขต 3 พิเศษ โดยหลังจากมีนโยบายการลงทุนเขต 3 พิเศษ จำนวนเงินลงทุนในจังหวัดมหาสารคามก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเบากับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง ที่มีมูลค่าการลงทุนประมาณ 700 ล้านบาทและ 350 ล้านบาทตามลำดับ อีกทั้งจำนวนเงินลงทุนที่เข้ามาสู่จังหวัดนั้นก็ทำให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งหลังจากการมีการออกนโยบายการลงทุนในเขต 3 พิเศษ ได้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นกว่า 5000 อัตรา ดังนั้นการออกนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงสามารถทำให้เกิดการพัฒนาในชนบทได้ (อรอรุณ สิทธิ, 2553)

ขนาด 20-200 ล้านบาทจะมีสัดส่วนที่มากที่สุด โดยมีสัดส่วนเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนโครงการทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริม ซึ่งแสดงได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีการให้ความสำคัญในกิจการขนาดกลางและขนาดเล็กด้วย

รูปที่ 3.11 สัดส่วนของจำนวนกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมขนาดต่าง ๆ

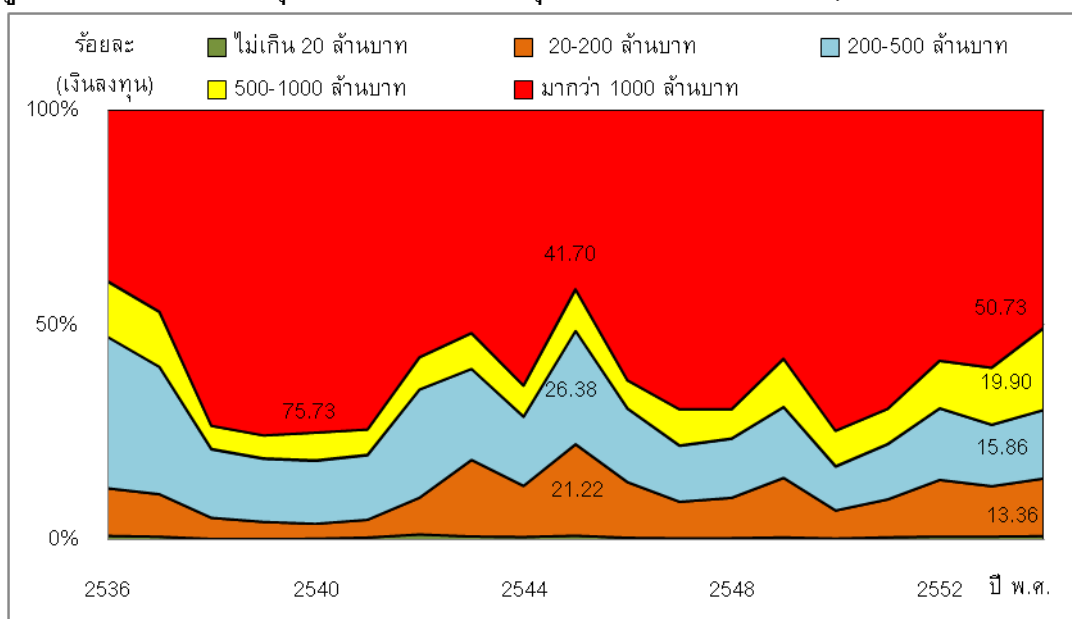
ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ส่วนโครงการขนาดใหญ่จะมีจำนวนที่น้อย เนื่องจากจำนวนเงินลงทุนที่สูงทำให้มีโครงการขนาดใหญ่ที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมในแต่ละปีไม่มากนัก อีกทั้งโครงการที่มีขนาดมากกว่า 500 ล้านบาทขึ้นไปจะต้องส่งรายงานความเป็นไปได้ของโครงการให้กับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและต้องใช้เวลาในการพิจารณาอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนนานมากกว่าโครงการขนาดเล็ก จึงอาจมีปัญหาค่าความล่าช้าในการอนุมัติการส่งเสริมในโครงการขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามถ้าหากพิจารณาในด้านปริมาณเงินลงทุนแล้ว โครงการขนาดใหญ่จะมีสัดส่วนมากกว่าครึ่งหนึ่งของโครงการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนทั้งหมด

ถึงแม้ว่าจะต้องใช้ระยะเวลาในการอนุมัติที่นานกว่าโครงการขนาดเล็ก แต่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการกำหนดการให้สิทธิประโยชน์ในบางประเภทอุตสาหกรรมตามขนาดของกิจการไว้ ซึ่งโครงการที่มีขนาดใหญ่กว่าจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่มากกว่าโครงการขนาดเล็ก ดังนั้นจึงอาจทำให้โครงการขนาดเล็กมีความเสียเปรียบโครงการขนาดใหญ่ได้ อย่างไรก็ตามโครงการขนาดใหญ่ก็ได้ทำให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังทำให้พื้นที่ที่ตั้งกิจการมีความเจริญมากขึ้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงต้องมีการกำหนดนโยบายอย่างรอบคอบ โดยต้องพิจารณาในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมอย่างละเอียด ว่าในอุตสาหกรรมนั้นมีจำนวน

โครงการที่ได้รับสิทธิประโยชน์มากน้อยแค่ไหน มีขนาดที่เท่าใดและจะมีผลกระทบอะไรบ้าง หากมีการใช้นโยบายที่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามขนาดของกิจการ เพื่อให้นโยบายการให้สิทธิประโยชน์มีประโยชน์ต่อประเทศมากที่สุด

รูปที่ 3.12 สัดส่วนเงินลงทุนของกิจการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมขนาดต่าง ๆ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3.8 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เนื้อหาในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็นสองส่วนด้วยกัน โดยส่วนแรกจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายในช่วงปี พ.ศ. 2536-2544 ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อาทิ ได้มีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนด หลักเกณฑ์การอนุมัติ และการให้สิทธิประโยชน์ในปี พ.ศ. 2543 นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังได้มีการออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อช่วยคลี่คลายผลกระทบจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 ในส่วนที่สองนั้นจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายในช่วงปี พ.ศ. 2545-2554 ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการให้สิทธิประโยชน์ เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการปรับเปลี่ยนการให้สิทธิประโยชน์ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อช่วยภาครัฐในแก้ไขปัญหาในด้านพลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

3.8.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในช่วงปี พ.ศ. 2536-2544

การเปลี่ยนแปลงนโยบายครั้งสำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2536-2544 คือการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนด หลักเกณฑ์การอนุมัติและการให้สิทธิประโยชน์ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้มีการยกเลิกประกาศฉบับที่ 1/2536 และมาใช้ประกาศฉบับที่ 1/2543 แทน⁷⁷ ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการ โดยในปี พ.ศ. 2536 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะแบ่งเกณฑ์ในการอนุมัติให้การส่งเสริมตามเงินลงทุน 3 เกณฑ์ ซึ่งโครงการที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 200 ล้านบาทนั้นจะต้องมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ ยกเว้นการผลิตเพื่อการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย เป็นการใช้ผลิตผลการเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบหรือเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 200 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 500 ล้านบาทนั้น จะใช้หลักเกณฑ์เบื้องต้นเหมือนกันแต่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีการพิจารณาถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ ด้วย อาทิ ผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม ผลกระทบต่อผู้บริโภคและโครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 500 ล้านบาทนั้นต้องส่งรายงานความเป็นไปได้ให้แก่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ส่วนการเปลี่ยนแปลงนโยบายในปี พ.ศ. 2543 นั้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะแบ่งเกณฑ์ในการอนุมัติให้การส่งเสริมตามเงินลงทุน 2 เกณฑ์ โครงการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 500 ล้านบาทนั้นจะต้องมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ ยกเว้นการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ กิจการเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรหรือโครงการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นชอบเป็นพิเศษ ส่วนหลักเกณฑ์ในการอนุมัติสำหรับกิจการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 500 ล้านบาทนั้นไม่เปลี่ยนแปลง

จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2536 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบและกิจการที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้กิจการเหล่านี้เป็นข้อยกเว้นในการให้การส่งเสริม ซึ่งถ้าหากกิจการเหล่านี้มีมูลค่าเพิ่มไม่ถึงร้อยละ 20 ก็สามารถที่จะได้รับการส่งเสริมได้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เปลี่ยนมาให้ความสำคัญในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์กับกิจการเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรแทน นอกจากหลักเกณฑ์ข้อกำหนดในการให้การส่งเสริมแล้ว คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติด้วย เพื่อให้ให้นักลงทุนต่างชาติมีความสะดวกในการเข้ามาลงทุนมากขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2543 ได้มีการกำหนดให้นักลงทุนต่างชาติถือครองหุ้นข้างมากหรือถือครองหุ้นทั้งหมดได้ในกิจการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ สาเหตุหนึ่ง

⁷⁷ ประกาศฉบับนี้ยังมีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน

ที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเปลี่ยนแปลงให้นักลงทุนต่างชาติถือครองหุ้นได้มากขึ้นมาจาก ในช่วงปี พ.ศ. 2540 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้กิจการต่างๆต้องปิดกิจการเป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะลดผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจจึงอาศัยการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือถือหุ้นทั้งหมดได้

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งการให้สิทธิประโยชน์ตามที่ตั้งของกิจการและการให้สิทธิประโยชน์ในกิจการที่ให้ความสำคัญ เมื่อพิจารณาการให้สิทธิประโยชน์ตามที่ตั้งของกิจการจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในการให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิประโยชน์ในเขต 1 และเขต 2 โดยในปี พ.ศ. 2536 กิจการที่ตั้งในเขต 1 จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 3 ปี ถ้าหากตั้งกิจการในเขตนิคมหรือเป็นกิจการที่ส่งออกไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของยอดขาย ส่วนในปี พ.ศ. 2543 กิจการในเขต 1 ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 3 ปี ต้องตั้งกิจการในเขตนิคมเท่านั้น ซึ่งแสดงถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการลดสิทธิประโยชน์ในพื้นที่เขต 1 เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตอื่นๆ ในปี พ.ศ. 2543 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการลดสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี สำหรับกิจการในเขต 2 ที่ตั้งกิจการในเขตนิคม โดยได้ลดลงจากการให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นระยะเวลา 7 ปีเป็น 5 ปีแทน⁷⁸ ซึ่งแสดงถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีความต้องการให้เกิดการเข้ามาลงทุนในเขต 3 มากขึ้น นอกจากนี้ใน ปี พ.ศ. 2543 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเริ่มกำหนดให้มีการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่แตกต่างกันในบางจังหวัดในพื้นที่เขต 3

นอกจากการเปลี่ยนแปลงในสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีแล้วยังมีการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิประโยชน์วัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต่อการผลิตเพื่อส่งออก โดยในปี พ.ศ. 2543 ได้มีการยกเลิกข้อกำหนดที่ว่า โครงการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์นี้ต้องเป็นโครงการที่ส่งออกไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่ายอดขาย ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญในอุตสาหกรรมส่งออกของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จึงได้มีการลดข้อกำหนดเพื่อให้กิจการส่งออกได้รับสิทธิประโยชน์ได้สะดวกมากขึ้น

อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงของการให้สิทธิประโยชน์ในกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยในปี พ.ศ. 2543 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเพิ่มประเภทอุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตร กิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และกิจการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมให้เป็นอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญเป็น

⁷⁸ ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีในปี พ.ศ. 2543 ที่มีมูลค่าเงินลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป จะต้องดำเนินการให้ได้ใบรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่าภายในระยะเวลา 2 ปี นับตั้งแต่วันเปิดดำเนินการ มิเช่นนั้นจะถูกเพิกถอนสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 1 ปี

พิเศษ ซึ่งแสดงถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการสนับสนุนในด้านเกษตรกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการรักษาสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังได้มีการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิประโยชน์ในกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยได้เพิ่มการให้สิทธิประโยชน์จากการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรในเขต 3 ส่วนเขต 1 และเขต 2 ได้ให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนหนึ่งเป็นยกเว้นอากรขาเข้าในทุกเขตแทน ซึ่งแสดงถึงการต้องการดึงดูดให้เกิดการลงทุนและการพัฒนาในกิจการที่ให้ความสำคัญมากขึ้นและการเพิ่มสิทธิประโยชน์ในด้านเครื่องจักรก็จะทำให้กิจการต่างๆสามารถมีเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดและการให้สิทธิประโยชน์ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้ความสำคัญกับกิจการในด้านเกษตรกรรมและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกของประเทศไทย นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังได้มีการลดสิทธิประโยชน์ในเขต 1 และเขต 2 เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ที่ยังมีความเจริญไม่มากนักอีกด้วย

ในการออกนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจนั้น ส่วนใหญ่ก็ได้มีการออกนโยบายไปในทิศทางเดียวกันกับประกาศฉบับที่ 1/2543 ซึ่งในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายเหล่านี้เป็นการถาวร เพียงแต่มีการออกนโยบายบางส่วนที่เห็นว่ามีความจำเป็นก่อนเพื่อที่จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ เนื่องจากในช่วงนั้นเป็นช่วงที่เศรษฐกิจมีความเปราะบางมาก การเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายอาจทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงได้ อย่างไรก็ตามเมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวในปี พ.ศ. 2543 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายในด้านต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ซึ่งการออกนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบจากเศรษฐกิจจะมีดังต่อไปนี้

ในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็เป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่มีบทบาทในการช่วยลดผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถช่วยดึงดูดให้เกิดการลงทุน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจได้ทางหนึ่ง อีกทั้งการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังมีผลกระทบโดยตรงต่อรายได้ภาษีของรัฐบาล ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการออกนโยบายโดยสนับสนุนให้กิจการที่ตั้งในเขต 1 และเขต 2 สามารถทำการขยายกิจการในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งของกิจการเดิมได้ แม้ว่าการขยายกิจการจะขัดแย้งกับข้อกำหนดในการให้สิทธิประโยชน์ก็ตาม ซึ่งแสดงถึงการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในภาคเอกชนที่จะสามารถเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจได้ทางหนึ่ง คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการออกนโยบายสนับสนุนภาคการส่งออก เนื่องจากสามารถเป็นการนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้ โดยได้ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออกโดยไม่มี

เงื่อนไข⁷⁹ อีกทั้งยังได้มีการขยายเวลาการให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออก ให้กับกิจการที่สิทธิประโยชน์หมดอายุลงแล้วออกไปอีก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความได้เปรียบให้กับอุตสาหกรรมส่งออกมากขึ้น นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังได้มีการออกนโยบายยกเว้นอากรขาเข้าของเครื่องจักรในพื้นที่เขต 1 และ 2 จึงทำให้กิจการต่างๆสามารถนำเข้าเครื่องจักรได้ถูกลง ซึ่งการมีเครื่องจักรที่ทันสมัยสามารถลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตได้

เพื่อช่วยเหลือกิจการที่มีปัญหาด้านเงินทุนคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการผ่อนผันหลักเกณฑ์การร่วมทุน โดยให้กิจการในภาคอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการอยู่แล้วในเขต 1 หรือเขต 2 สามารถมีชาวต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือถือหุ้นทั้งหมดได้ การออกนโยบายนี้ได้มีส่วนช่วยให้ผลกระทบไม่ลุกลามออกไปในวงกว้าง เนื่องจากถ้าหากกิจการประสบปัญหาในด้านเงินทุนจนต้องปิดกิจการลง ก็จะทำให้เกิดคนตกงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริโภคสินค้าและทำให้กิจการอื่นประสบปัญหาได้ นอกจากนี้ยังมีการออกนโยบายสนับสนุนกิจการในด้านเกษตรกรรม เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบในด้านเกษตรกรรมอยู่แล้ว ซึ่งการนำผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีอยู่ในประเทศมาเพิ่มมูลค่าก็จะสามารถเป็นรายได้เข้าสู่ประเทศได้ทางหนึ่ง

ถึงแม้ว่าจะมีการออกนโยบายเพื่อช่วยแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยก็ยังคงประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการออกนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจมากขึ้น อาทิ ได้มีการขยายเวลาการยกเว้นอากรขาเข้าของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออกออกไปอีก 1 ปี ได้มีการผ่อนผันข้อกำหนดในการตั้งกิจการที่ผลิตสินค้าส่งออกในพื้นที่ต่างๆ ให้การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรแก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมทุกประเภท ซึ่งนโยบายเหล่านี้ได้มีส่วนช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งสิ้นและคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการขยายเวลาการให้สิทธิประโยชน์ในนโยบายเหล่านี้ออกไปอีกในปี พ.ศ. 2542 จนกระทั่งเมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการประกาศใช้นโยบายบางอันแบบถาวรในปี พ.ศ. 2543 จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันได้ ซึ่งได้มีส่วนสำคัญในช่วยลดผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 โดยการออกนโยบายต่างๆเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจหรือได้มีการออกนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของภาครัฐ อาทิ การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนามาตรฐานในกระบวนการผลิต ซึ่งได้ทำให้ภาคอุตสาหกรรมเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

⁷⁹ ต่อมาภายหลังคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการส่งออกโดยไม่กำหนดเงื่อนไขเป็นการถาวรในปี พ.ศ. 2543

3.8.2 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2554

ถึงแม้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ มากกว่า 100 ประเภท แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถยกเลิกหรือเพิ่มประเภทอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมและสามารถปรับเงื่อนไขข้อกำหนดในการขอรับการส่งเสริมตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ อาทิ ตามความจำเป็นหรือความต้องการในการใช้อุตสาหกรรมเหล่านั้น การต้องการพัฒนาทางเทคโนโลยีและกลุ่มผู้ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ว่ามีมากน้อยแค่ไหน ดังนั้นการเพิ่มหรือยกเลิกอุตสาหกรรมบางประเภทจะทำให้ทราบถึงการให้ความสำคัญของภาครัฐ ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2547 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เพิ่มอุตสาหกรรมพลังงานเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีอุตสาหกรรมเป้าหมายอยู่ 5 อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมแพคเกจจิ้ง อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสาร ดังนั้นอาจหมายความว่าในช่วงเวลาก่อนหน้านี้ปี พ.ศ. 2547 ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับ 5 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านั้นจะมีความจำเป็นกับประเทศ แต่อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2547 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เริ่มเห็นความสำคัญของธุรกิจพลังงาน เนื่องจากราคาเชื้อเพลิงได้มีแนวโน้มที่จะปรับสูงขึ้นเรื่อยๆ หรือมีความผันผวนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ได้ ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้เพิ่มอุตสาหกรรมพลังงานเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีดังต่อไปนี้

อุตสาหกรรมในด้านเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรนั้น เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งได้ผลิตสินค้าส่งออกต่างๆ เพื่อเป็นรายได้เข้าสู่ประเทศ อาทิ ยางพารา ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่นๆ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงความสำคัญในการสนับสนุนในด้านการเกษตร เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการกำหนดให้อุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรทุกประเภทเป็นอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญหรือเป็นอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ โดยได้มีการให้สนับสนุนกิจการด้านเกษตรกรรมโดยตรง อาทิ การสนับสนุนกิจการที่ผลิตผลิตภัณฑ์จากยางพารา กิจการด้านอาหาร และมีทั้งการสนับสนุนกิจการที่เกี่ยวข้องกับด้านเกษตรกรรม อาทิ กิจการห้องเย็น กิจการไซโลความคุมบรรยากาศ นอกจากนี้ยังมีการให้ความสำคัญกับกิจการขนาดเล็กและกิจการในชนบท อาทิ ได้มีการสนับสนุนกิจการประเภทผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปและเชิงสร้างสรรค์โดยเน้นที่ Lifestyle Product ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้แต่ละชุมชนพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า เพิ่มความสวยงามและให้มีประโยชน์ในการใช้งานต่างๆ มากขึ้น

ตารางที่ 3.7 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลผลิตจากการเกษตรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2545	เพิ่มประเภทกิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา ให้เป็นกิจการส่งเสริมการลงทุน โดยต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแปรรูปไม้ยางพารา โดยมีกรรมวิธีในการผลิตการอัดน้ำยางและการอบแห้ง ไปจนถึงการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา	ให้เป็นกิจการที่ให้ ความสำคัญพิเศษ
2546	เพิ่มประเภทของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมในอุตสาหกรรม การเกษตร 4 ประเภท ได้แก่ กิจการผลิตหรือถนอมอาหารพร้อม รับประทานหรืออาหารกึ่งพร้อมรับประทาน กิจการการบริหาร จัดการฟาร์ม (FARM MANAGEMENT) กิจการผลิตวัสดุบรรจุ ภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์สำหรับอาหาร กิจการขนส่งห้องเย็น	ให้เป็นกิจการที่ให้ ความสำคัญพิเศษ
2546	ให้การสนับสนุนธุรกิจ SMEs ในกิจการประเภทผลิตภัณฑ์เกษตร แปรรูปและเชิงสร้างสรรค์โดยเน้นที่ Lifestyle Product หรือ ผลิตภัณฑ์แนวออกแบบ ซึ่งจะต้องเป็นกิจการที่ได้คัดเลือกเป็น ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ชุมชน	ให้เป็นกิจการที่มี ความสำคัญและเป็น ประโยชน์ต่อประเทศ เป็นพิเศษ
2547	เพิ่มกิจการไซโลระบบควบคุมบรรยากาศเป็นกิจการที่จะให้การ ส่งเสริมการลงทุน	ให้เป็นกิจการที่ให้ ความสำคัญและเป็น ประโยชน์ต่อประเทศ เป็นพิเศษ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐานนั้นจะเป็นอุตสาหกรรมที่ เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ต่างๆ อาทิ กิจการเหมืองหินและทราย เหมืองดีบุก เหมืองทองแดง เหมืองเหล็ก ตลอดจนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเหมืองต่างๆ อาทิ เซรามิกส์ แก้ว คอนกรีต และ โลหะ ซึ่งโดยส่วนใหญ่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม เหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐานประเภทต่างๆ ไปก่อนหน้านี้ปี พ.ศ. 2545 แล้ว ดังนั้นจึง ทำให้ไม่ได้มีการออกนโยบายสนับสนุนเพิ่มเติมมากนัก อีกทั้งเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความ เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรจึงทำให้มีเงื่อนไขและขั้นตอนต่างๆ ในการเข้ามาตั้งกิจการ และทรัพยากรที่มีในประเทศก็มีอยู่ไม่มากนัก จึงอาจทำให้มีกิจการที่จะได้รับประโยชน์จากการให้ การส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่มากนัก โดยนโยบายที่ออกใหม่นี้จะเน้นใน ด้านการพัฒนาในด้านกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมเหล่านี้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น การส่งเสริม อุตสาหกรรมผลิตวัสดุนาโนหรือการผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุนาโน ซึ่งอุตสาหกรรมที่ขอรับการ ส่งเสริมนั้นจะต้องมีเทคโนโลยีที่สูงด้วย

ตารางที่ 3.8 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2547	ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กขั้นต้นจนถึงขั้นกลาง	อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กขั้นต้นจะเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ ส่วนอุตสาหกรรมผลิตเหล็กขั้นกลางจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ตั้ง
2552	ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตวัสดุนาโนหรือการผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุนาโน(Manufactured Nano Material)	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

อุตสาหกรรมเบาจะได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมของเล่น อุตสาหกรรมเครื่องใช้ในครัวเรือน โดยอุตสาหกรรมเบาเหล่านี้จะเป็นอุตสาหกรรมที่มีความยุ่งยากในการผลิตไม่มากนักและเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้ทุนที่ต่ำ ซึ่งเหมาะกับประเทศไทยในระยะแรกๆที่เพิ่งเริ่มมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้ตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2545 จึงทำให้ไม่ได้มีการออกนโยบายสนับสนุนเพิ่มเติมมากนัก โดยได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับกับอุตสาหกรรมฟอกย้อมในปี พ.ศ. 2547-2548 เท่านั้น หลังจากนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ไม่ได้ออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเบาอีก ซึ่งแสดงถึงในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่ได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมเบามากนัก

ตารางที่ 3.9 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเบาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2547	ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับมากขึ้น	ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นระยะเวลา 5 ปีสำหรับเขต 1 ระยะเวลา 7 ปีสำหรับเขต 2 และ 8 ปีสำหรับเขต 3 อีกทั้งยังได้สิทธิประโยชน์อื่นๆ เพิ่มเติมตามที่ตั้งของกิจการ
2548	มีการสนับสนุนกิจการฟอกย้อมและแต่งสำเร็จมากขึ้น โดยมีการผ่อนผันข้อจำกัดในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนมากขึ้น	กิจการฟอกย้อมและแต่งสำเร็จที่ตั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 8 ปี อีกทั้งให้ยังกิจการผลิตภัณฑ์สิ่งทอหรือกิจการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี เป็นระยะเวลา 5 ปีสำหรับเขต 1 ระยะเวลา 7 ปีสำหรับเขต 2 และ 8 ปีสำหรับเขต 3

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่งต่างๆ มากมายหลายนโยบาย ซึ่งส่วนมากจะเป็นการสนับสนุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยมีกิจการรถยนต์ประเภทต่างๆที่ได้รับการสนับสนุน อาทิ รถจักรยานยนต์ 4 จังหวะ รถยนต์ประหยัดพลังงาน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ จึงแสดงถึงการให้ความสำคัญในอุตสาหกรรมยานยนต์ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะกำหนดการให้สิทธิประโยชน์ของกิจการรถยนต์บางประเภทตามขนาดของกิจการ ซึ่งจะวัดจากกำลังการผลิตในแต่ละปี โดยกิจการที่มีขนาดใหญ่จะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่ากิจการขนาดเล็ก นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ยังให้ความสำคัญแก่กิจการต่อเรือและซ่อมเรือด้วย ซึ่งกิจการที่ตั้งในเขต 2 และ 3 จะได้รับสิทธิประโยชน์เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ ซึ่งแสดงถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้การสนับสนุนยานพาหนะประเภทอื่นๆ ด้วย

ตารางที่ 3.10 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2545	งดให้การส่งเสริมการลงทุนกิจการประกอบรถจักรยานยนต์ประเภท ๔ จังหวะ	ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์
2547	ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ 4 จังหวะอีกครั้ง	ให้การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรเท่านั้น แต่ถ้าลงทุนในเขต 3 จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 3-5 ปี
2547	เปิดให้การส่งเสริมการลงทุนแก่กิจการตัดและแปรรูปโลหะ(Coil Center) ⁸⁰	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ใช้ในการผลิต
2548	ให้การส่งเสริมกิจการผลิตเครื่องยนต์และอุปกรณ์ NGV กิจการการประกอบรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ กิจการสถานีบริการ NGV และกิจการผลิตก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) อีกทั้งยังส่งเสริมกิจการผลิตพลังงานทดแทน อาทิ ก๊าซชีววมวลและเซลเชื้อเพลิง	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

⁸⁰ เป็นกิจการนำเข้าเหล็กหรือโลหะแผ่นในลักษณะ Coil มาตัดให้เล็กลงก่อนส่งให้กับผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และยานยนต์

ตารางที่ 3.10 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554 (ต่อ)

2550	เปิดให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมรถยนต์ประหยัดพลังงาน และอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์นั่งส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้ไม่เกิน 8 ปี สำหรับอุตสาหกรรมรถยนต์ประหยัดพลังงาน อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์นั่งส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ 3-8 ปี
2550	เพิ่มสิทธิประโยชน์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ต่อเรือและซ่อมเรือที่ตั้งกิจการในเขต 2 และ 3 เท่านั้น	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ
2552	เปิดให้การสนับสนุนกิจการผลิตบ้านสำเร็จรูป หรือส่วนประกอบของบ้านสำเร็จรูป (CKD)	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร
2552	เปิดให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ประเภทใหม่ที่ยังไม่เคยมีการผลิตในประเทศไทย	ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร และได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 5-7 ปี ตามขนาดของโครงการ
2552	เพิ่มการสนับสนุนอุตสาหกรรมผลิตอีโค่คาร์มากยิ่งขึ้น	ได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนเพื่อลดต้นทุนในการผลิตเพิ่มเติม ⁸¹ ในอัตราสูงสุดที่ร้อยละ 90 กำหนดเวลา 2 ปี โดยจะพิจารณาอนุมัติคราวละ 1 ปี

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2547 ที่มีการออกนโยบายสนับสนุนเพิ่มเติมถึง 4 นโยบาย ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมผลิต Hard Disk Drive อุตสาหกรรมผลิต SEMICONDUCTOR และกิจการผลิตวงจรรวมที่มีขอบข่ายครอบคลุมการนำแผ่นเวเฟอร์มาผ่านกระบวนการผลิต ซึ่งแสดงถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิต อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญ โดยนโยบายที่ออกมาในช่วงหลังนี้จะเป็นการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมอยู่แล้ว ซึ่งได้มีการกำหนดให้หลายอุตสาหกรรมเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษหรือเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและเชื่อมโยงในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรในกิจการที่เคยได้รับการส่งเสริมแล้ว

⁸¹ ซึ่งวัตถุดิบหรือวัสดุที่นำเข้านั้นจะต้องไม่มีผลิตในประเทศซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกันและมีปริมาณเพียงพอ

ตารางที่ 3.11 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2546	เพิ่มกิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์เครื่องใช้ไฟฟ้าหรือชิ้นส่วนแบบครบวงจร เป็นกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน ⁸²	เนื่องจากกิจการนี้เป็นการผลิตแบบครบวงจร ซึ่งจะต้องผลิตสินค้าตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงขั้นปลายหลายชนิด ดังนั้น การได้รับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจะได้รับสิทธิประโยชน์แยกตามที่ชนิดของสินค้าที่ผลิต ซึ่งจะเท่าเทียมกับกิจการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดนั้น
2547	เพิ่มสิทธิประโยชน์แก่กิจการผลิต Hard Disk Drive และกิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิต Hard Disk Drive	ให้เป็นกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ
2547	อนุญาตให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ตั้งโรงงานในเขต 1 และเขต 2 สามารถโยกย้ายการผลิตสู่เขต 3 พิเศษ และอาจจ้างให้ผู้ประกอบการ SMEs ในส่วนภูมิภาครับช่วงการผลิตแทน	โดยผู้ประกอบการที่โยกย้ายการผลิตจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี ส่วนผู้ที่รับช่วงการผลิตจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี และสามารถหักค่าสาธารณูปโภคได้ 2 เท่าเป็นเวลา 10 ปี
2547	เพิ่มสิทธิประโยชน์แก่อุตสาหกรรม SEMICONDUCTOR มากขึ้น	กำหนดให้เป็นกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ
2547	เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กิจการผลิตวงจรรวมที่มีขอบข่ายครอบคลุมการนำแผ่นเวเฟอร์มาผ่านกระบวนการผลิต	ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและอนุญาตให้นำเข้าเครื่องจักรเข้ามาเพื่อปรับปรุงและทดแทนเครื่องจักรเดิมได้ตลอดเวลาที่ได้รับส่งเสริมการลงทุน อีกทั้งยังได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นระยะเวลา 4 ปีสำหรับเขต 1 ระยะเวลา 6 ปี ถ้าอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรมและ 7 ปี ถ้าอยู่ในนิคมสำหรับเขต 2 และ 8 ปีสำหรับเขต 3 นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมหากสามารถทำตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด
2549	ได้เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าแก่กิจการที่สิทธิประโยชน์หมดอายุลง	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

⁸² แต่อย่างไรก็ตามจะต้องมียอดขายผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายไม่ต่ำกว่าปีละ 2,500 ล้านบาท หากปีใดมี ยอดขายต่ำกว่านี้ จะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคลในปีนั้น

อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติกก็เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขึ้นกลางต่างๆ ที่ใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมอื่น ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง โดยมีหลายนโยบายที่เป็นการนำอุตสาหกรรมที่โดนยกเลิกให้การส่งเสริมในปี พ.ศ. 2543 กลับมาให้การส่งเสริมอีกทั้ง อาทิ กิจการผลิตซิลิโคนโมโนเมอร์และโพลีเมอร์ กิจการคาร์บอนแบล็คและอุตสาหกรรมที่ผลิต Confectionery นอกจากนี้ยังมีหลายนโยบายที่มีการให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าของเครื่องจักรแก่กิจการที่ตั้งในทุกเขตเหมือนกัน แต่จะมีการให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีตามที่ตั้งของกิจการ ซึ่งกิจการที่ตั้งในเขต 3 จะมีระยะเวลาในการได้รับสิทธิประโยชน์สูงกว่าเขตอื่นๆ อย่างไรก็ตามกิจการที่ตั้งในเขต 1 ในอุตสาหกรรมเหล่านี้จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 5 ปี ซึ่งมากกว่าการได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ตั้งกิจการปกติ เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญในประเภทของกิจการมากกว่าที่ตั้งของกิจการ

ตารางที่ 3.12 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2545	เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กิจการผลิตซิลิโคนโมโนเมอร์และโพลีเมอร์	เป็นกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ
2546	ได้มีการขยายขอบเขตการส่งเสริมอุตสาหกรรมการพิมพ์มากขึ้น โดยได้ครอบคลุมกิจการก่อนและหลังการพิมพ์ที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย อีกทั้งยังมีกิจการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์	ได้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นระยะเวลา 5 ปีสำหรับเขต 1 ระยะเวลา 7 ปีสำหรับเขต 2 และ 8 ปีสำหรับเขต 3
2547	ให้การส่งเสริมกิจการคาร์บอนแบล็ค ⁸³ อีกครั้ง หลังจากปิดการส่งเสริมไปเมื่อสิงหาคม 2543	ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามเกณฑ์ปกติเหมือนที่เคยได้รับการส่งเสริมในช่วงก่อนหน้าปี 2543
2547	เพิ่มอุตสาหกรรมพลังงานเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมาย ⁸⁴	ให้เป็นอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

⁸³ คาร์บอนแบล็ค (Carbon Black) เป็นส่วนผสมสำคัญในการผลิต ผลิตภัณฑ์ยาง ยางรถยนต์ หมึกพิมพ์ พลาสติก ฟิล์ม ซี แลคเกอร์ แต่ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์

⁸⁴ เมื่อเพิ่มอุตสาหกรรมเข้ามาเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมาย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีอุตสาหกรรมเป้าหมายทั้งสิ้น 6 กลุ่ม ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมแฟชั่น อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมเทคโนโลยี และการสื่อสาร อุตสาหกรรมพลังงาน

ตารางที่ 3.12 ออกนโยบายในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554 (ต่อ)

2549	มีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ในกิจการผลิตยาหรือสารออกฤทธิ์สำคัญในยา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น โดยจะต้องได้รับมาตรฐาน GMP ตามแนวทาง PIC/S ภายใน 2 ปี	ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นระยะเวลา 5 ปีสำหรับเขต 1 ระยะเวลา 6 ปี ถ้าอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรมและ 7 ปี ถ้าอยู่ในนิคมสำหรับเขต 2 และ 8 ปีสำหรับเขต 3
2550	เปิดให้การส่งเสริมการลงทุนกิจการผลิตแคลเซียมออกไซด์และแคลเซียมคาร์บอเนตอีกครั้ง หลังจากที่ได้ปิดการให้ส่งเสริมไปเมื่อปี 2543 ⁸⁵	ได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าเครื่องจักรและสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี
2550	ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ผลิต Confectionery หลังจากปิดให้การส่งเสริมตั้งแต่ปี 2543 ⁸⁶	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรเท่านั้น

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2554 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกนโยบายส่งเสริมในอุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภคเป็นจำนวนมาก ที่เป็นเช่นนี้มาจากขอบเขตของอุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปภคนั้นกว้างมาก ซึ่งครอบคลุมกิจการในด้านต่างๆ มากมาย โดยมีประเภทของอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมในหมวดนี้ประมาณ 76 ประเภทอุตสาหกรรม อาทิ กิจการด้านพลังงานและสาธารณูปโภค กิจการทางด้านการพัฒนาแรงงาน กิจการในด้านที่พัฒนาในด้านเทคโนโลยี กิจการด้านภาพยนตร์ กิจการในด้านการท่องเที่ยว กิจการด้านสุขภาพ กิจการด้านการค้าและกิจการด้านการขนส่ง จึงทำให้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่กิจการในด้านต่างๆ ได้รับนั้นจะต่างกันออกไป โดยกิจการบางประเภทนั้นจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี อาทิ กิจการรับจ้างบริหารธุรกิจที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีเท่านั้น อย่างไรก็ตามสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีนี้จะมีประโยชน์แก่กิจการ เนื่องจากทำให้การดำเนินกิจการสะดวกขึ้น นอกจากนี้ยังมีการให้สิทธิประโยชน์ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่สูงกว่ากิจการประเภทอื่นๆ โดยมีทั้งการให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าของเครื่องจักร สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี และได้รับสิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ซึ่งแสดงถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความสำคัญและต้องการให้เกิดการพัฒนาในด้านเทคโนโลยี

⁸⁵ สามารถนำมาใช้ในการผลิตในอุตสาหกรรม เหล็ก กระดาษ น้ำตาล เคมี ก่อสร้างและเกษตร

⁸⁶ Confectionery ใช้ในการผลิตของผลิตภัณฑ์กลุ่ม ลูกอม ช็อกโกแลต หมากฝรั่ง

ตารางที่ 3.13 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภคตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2545	เพิ่มประเภทกิจการโรงแยกก๊าซธรรมชาติให้เป็นกิจการส่งเสริมการลงทุน ⁸⁷	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญพิเศษ
2545	เพิ่มประเภทกิจการการนำวัสดุที่ไม่ต้องการใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ให้เป็นกิจการส่งเสริมการลงทุน ⁸⁸	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญพิเศษ
2546	เพิ่มกิจการคอลล์เซ็นเตอร์ (Call Center) เป็นกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน	จะได้รับสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น
2546	เพิ่มกิจการการออกแบบผลิตภัณฑ์และกิจการศูนย์การออกแบบ (DESIGN CENTER) เป็นกิจการที่จะให้การส่งเสริม	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
2547	เพิ่มประเภทกิจการเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริม	ให้เป็นกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ 50 เป็นระยะเวลา 5 ปี
2547	เปิดให้การส่งเสริมแก่กิจการเขตอุตสาหกรรมภาพยนตร์และปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของประเภทกิจการสร้างภาพยนตร์ไทยหรือการให้บริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์หรือบริการ Multimedia	สำหรับกิจการเขตอุตสาหกรรมภาพยนตร์ (Movie Town) จะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ส่วนกิจการสร้างภาพยนตร์ไทยหรือการให้บริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์หรือบริการ Multimedia จะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี ทุกเขตและหากตั้งในเขตอุตสาหกรรมภาพยนตร์ (Movie Town) ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี
2547	เพิ่มกิจการการค้าระหว่างประเทศเป็นกิจการส่งเสริมการลงทุน	ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นสมควรและมีการให้การสนับสนุนด้านการเงินในรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

⁸⁷ โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

⁸⁸ โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องและต้องตั้งกิจการอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมเท่านั้น อีกทั้งยังต้องดำเนินการจัดการวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่เกิดขึ้นภายในประเทศเท่านั้น

ตารางที่ 3.13 การออกนโยบายในอุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภคตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2554 (ต่อ)

2548	เพิ่มประเภทอุตสาหกรรมกิจการธุรกิจและรับจ้างบริหารระบบธุรกิจให้เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ⁸⁹	ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น
2550	เปิดให้การส่งเสริมในประเภทกิจการเขตอุตสาหกรรมโลจิสติกส์	ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้ 8 ปี
2550	เปิดให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ ⁹⁰	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี โดยไม่จำกัดวงเงินและหากตั้งกิจการในอุทยานวิทยาศาสตร์จะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี
2552	เปิดให้การส่งเสริมโครงการในเขตอุตสาหกรรมบริการ ⁹¹	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกเขตและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี โดยไม่กำหนดวงเงิน ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 เป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี
2552	เปิดให้การส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมสุขภาพ ⁹²	ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเงินได้นิติบุคคลตั้งแต่ 5-8 ปี ตามเขตที่ตั้ง โดยมีการกำหนดจำนวนวงเงินที่ยกเว้นภาษีเงินได้ 100% ของมูลค่าเงินลงทุน รวมทั้งให้ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรตลอดอายุโครงการ
2552	ได้มีการปรับปรุงข้อกำหนดและสิทธิประโยชน์ในกิจการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือปานกลาง	โครงการที่ตั้งอยู่เขต 1 และเขต 2 จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 5 ปีและเขต 3 จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 8 ปี ส่วนสิทธิประโยชน์อื่นๆ รับประทานปกติ
2553	ได้มีการเพิ่มกิจการเขต Data Center ให้เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
2554	ได้มีการงดให้การส่งเสริมการลงทุนกิจการโรงพยาบาลเป็นการชั่วคราว	ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

⁸⁹ ได้ขยายขอบเขตของอุตสาหกรรมที่ให้การส่งเสริมจากกิจการคอลล์เซ็นเตอร์ (Call Center) เป็นกิจการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับจ้างบริหารระบบธุรกิจ

⁹⁰ อุตสาหกรรมพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตเมล็ดพันธุ์หรือการปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ ที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการผลิตเวชภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ เช่น ยา วัคซีน โปรตีนเพื่อการบำบัด อุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้เซลล์จุลินทรีย์ เซลล์พืช และเซลล์สัตว์ ในการผลิตสารชีวโมเลกุล สารออกฤทธิ์ชีวภาพ

⁹¹ กิจการที่เข้าข่ายได้รับการส่งเสริม ได้แก่ กิจการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และกิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อาทิ กิจการบริการที่จอดรถท่องเที่ยว กิจการสวนสนุก กิจการอุทยานสัตว์น้ำ กิจการสนามแข่งขันทยานยนต์ กิจการหอประชุมขนาดใหญ่ กิจการศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ

⁹² โดยประเภทกิจการที่ให้ส่งเสริมเพิ่มขึ้น ได้แก่ โรงพยาบาล เวชศาสตร์การฟื้นฟู ศูนย์การแพทย์เฉพาะทางศูนย์บริการเทคโนโลยีทางการแพทย์ และโลจิสติกส์เพื่อการรักษาพยาบาล

นอกจากการให้สิทธิประโยชน์ตามประเภทของกิจการแล้ว ในช่วงหลังจากปี พ.ศ. 2548 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังมีการออกนโยบายในด้านๆต่าง เพื่อสนับสนุนให้กิจการต่างๆ มีการดำเนินการไปในทิศทางที่ภาครัฐต้องการ โดยเฉพาะการสนับสนุนในด้านการประหยัดพลังงานและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันมีความต้องการใช้พลังงานเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นเชื้อเพลิงที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งหรือพลังงานไฟฟ้า จึงทำให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจำเป็นต้องช่วยสนับสนุนให้อุตสาหกรรมต่างๆ ประหยัดพลังงานและมีการใช้พลังงานทางเลือกต่างๆมากขึ้น ส่วนปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นเนื่องจากได้มีการเติบโตในภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงหันมาให้ความสำคัญในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตารางที่ 3.14 การออกนโยบายเพื่อสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

ปี	นโยบาย	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ
2548	ได้มีการแก้ไขข้อกำหนดในการนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้เพื่อประหยัดพลังงาน โดยจะให้กิจการทุกประเภทได้รับสิทธิประโยชน์	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรที่ใช้เพื่อประหยัดพลังงานตามที่กระทรวงพลังงานให้ความเห็นชอบ
2549	เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กิจการผลิตเวชภัณฑ์หรืออุปกรณ์การแพทย์ กิจการผลิตเครื่องมือวิทยาศาสตร์ กิจการผลิตหรือซ่อมอากาศยาน รวมทั้งชิ้นส่วนอุปกรณ์อากาศยานหรือเครื่องบินอากาศยาน กิจการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ กิจการวิจัยและพัฒนา กิจการบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ กิจการบริการสอบเทียบมาตรฐาน กิจการพัฒนารักษาพยาบาลมนุษย์	เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญพิเศษ
2551	ได้มีการสนับสนุนกิจการประเภทที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและกิจการผลิตวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ
2553	ให้การสนับสนุนกลุ่มกิจการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานและพลังงานทดแทน กลุ่มกิจการผลิตวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและกลุ่มกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง	ให้เป็นกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 3.14 การออกนโยบายเพื่อสนับสนุนในด้านต่าง ๆ (ต่อ)

2553	ได้มีการออกมาตรการเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทนเพื่อการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อดึงดูดให้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่และมาตรการแก้ไขปัญหาสีเขียว ⁹³	กิจการประหยัดพลังงานและกิจการแก้ไขสิ่งแวดล้อมได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 3 ปี เป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 70 ของมูลค่าเงินลงทุนโดยไม่รวมที่ดินและทุนหมุนเวียน ส่วนกิจการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจะเหมือนกัน ต่างกันเพียงจะมีสัดส่วนของการได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีไม่เกินร้อยละ 100 ของมูลค่าเงินลงทุนที่ปรับปรุงประสิทธิภาพ
2554	ได้มีมาตรการช่วยเหลือบริษัทที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตอุทกภัยในปี พ.ศ. 2554	ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรที่นำเข้ามาทดแทนเครื่องจักรที่เสียหายจากอุทกภัยและกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีที่มีการจำกัดวงเงิน จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 8 ปี ซึ่งถ้ากิจการยังลงทุนอยู่ในจังหวัดเดิมจะได้รับการจำกัดจำนวนวงเงินที่อัตราร้อยละ 150 ของเงินลงทุนรวมกับวงเงินเดิมที่ยังเหลืออยู่ แต่ถ้าย้ายกิจการไปจังหวัดอื่นจะได้รับการจำกัดจำนวนวงเงินที่อัตราร้อยละ 100 ของเงินลงทุน นอกจากนี้กิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีแบบไม่จำกัดจำนวนเงินจะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเพิ่ม 3 ปีจากระยะเวลาที่เหลืออยู่แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี หากโครงการใดที่มีสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเหลือเกิน 5 ปี จะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม โดยถ้ามีสิทธิประโยชน์ระยะเวลาเหลือ 5-6 ปี จะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 2 ปี ถ้ามีสิทธิประโยชน์ระยะเวลาเหลือ 6-7 ปี จะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 4 ปี และถ้าถ้ามีสิทธิประโยชน์ระยะเวลาเหลือ 7-8 ปี จะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี

ที่มา: คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2545 จนถึง พ.ศ. 2554 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกนโยบายเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมในกลุ่มกิจการรถยนต์ กิจการอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า กลุ่มกิจการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กิจการด้าน

⁹³ สามารถอ่านรายละเอียดได้ในหัวข้อ 3.2

สิ่งแวดล้อม กิจกรรมด้านการเกษตร กิจกรรมพลังงานทดแทนและการประหยัดพลังงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญและทิศทางด้านนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อย่างไรก็ตามเหตุผลในการให้การสนับสนุนกิจการแต่ละประเภทนั้นจะแตกต่างกันออกไป โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้พยายามสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้ ส่วนการให้การสนับสนุนกิจการพลังงานทดแทนและการประหยัดพลังงานกับกิจการด้านสิ่งแวดล้อมนั้นมาจากการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็เป็นสิ่งที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความสำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจากสามารถทำให้เกิดความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ มากขึ้น นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการสนับสนุนกิจการในด้านการเกษตร เนื่องจากการเกษตรกรรมก็ยังมีความสำคัญกับประเทศไทย และสามารถเป็นการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในประเทศ เพื่อเป็นรายได้ให้กับประเทศได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่ได้ใช้นโยบายการให้สิทธิประโยชน์เพียงเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุน ซึ่งจะทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานเพียงอย่างเดียว แต่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังได้มีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานควบคู่กันไปอีกด้วย ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีเพราะจะเป็นการเพิ่มความแข็งแกร่งในด้านเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

บทที่ 4 วิธีทำการศึกษ

ในการศึกษานี้จะเป็นการศึกษาระยะยาวที่ได้นิติบุคคลในอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งจะทำให้การคำนวณภาษีด้วยวิธีอัตราภาษีเฉลี่ย (average effective tax rate) นอกจากนี้ยังใช้วิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data และวิธี Fixed effects estimation ในการประมาณค่า โดยจะทำการศึกษาในปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554 ซึ่งจะมีการใช้ข้อมูลต่างๆ ในการทำการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ตัวแปรที่ใช้ทำการศึกษ

วิธีการคำนวณอัตราภาษีเฉลี่ย (average effective tax rate) ของนิติบุคคลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะคำนวณจากข้อมูลงบการเงินรายปีของบริษัทต่างๆ ซึ่งสามารถใช้การคำนวณได้หลายวิธี อาทิ คำนวณจากรายรับของบริษัท กำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้หรือกำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้ของบริษัทก็ได้ ดังนั้นในการศึกษานี้จึงได้ทำการคำนวณอัตราภาษีเฉลี่ยจากทั้งรายรับรวมและกำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ของบริษัท โดยการคำนวณในแต่ละวิธีก็จะมีข้อดีที่ต่างกัน อาทิ การคำนวณโดยใช้กำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้จะเป็นการพิจารณาถึงผลตอบแทนที่เกิดจากการดำเนินกิจการของบริษัทและกำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ยังเป็นค่าที่ใช้ในการคำนวณกำไรทางภาษี อีกทั้งการคำนวณด้วยวิธีนี้ยังมีผู้ทำการศึกษามากมายท่าน ได้แก่ Chadin Rochananonda (2006) และ Euamporn Phijaisanit (2010) ส่วนการคำนวณโดยใช้รายรับของบริษัทอาจสามารถใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางตัวกับภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ดีกว่า อาทิ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลกับการใช้สินทรัพย์ทุน

สูตรการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

$$t_{it} = (P_{it} - I_{it} + \sum X_{it}) * Tax_{it} \quad (3)$$

เมื่อ P_{it} = กำไรก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคลและต้นทุนทางการเงินของบริษัท i ณ เวลา t

X_{it} = ค่าต่างๆที่ใช้ในการคำนวณกำไรทางภาษี อาทิ รายได้และรายจ่ายในกรณีพิเศษต่างๆ
ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี

I_{it} = ต้นทุนทางการเงินของบริษัท i ณ เวลา t

Tax_{it} = อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัท i ณ เวลา t

สูตรการคำนวณอัตราภาระภาษีเฉลี่ย

$$ETR1_{it} = \left(\frac{t_{it}}{R_{it}} \right) * 100 \quad (4)$$

เมื่อ $ETR1_{it}$ = อัตราภาระภาษีเฉลี่ยของบริษัท i ณ เวลา t

t_{it} = จำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เสียจริงของบริษัท i ณ เวลา t

R_{it} = รายรับรวมของบริษัท i ณ เวลา t

$$ETR2_{it} = \left(\frac{t_{it}}{p_{it}} \right) * 100 \quad (5)$$

เมื่อ $ETR2_{it}$ = อัตราภาระภาษีเฉลี่ยของบริษัท i ณ เวลา t

t_{it} = จำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เสียจริงของบริษัท i ณ เวลา t

P_{it} = กำไรก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคลและต้นทุนทางการเงินของบริษัท i ณ เวลา t

อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าทางเศรษฐมิติจะเลือกใช้เพียงอัตราภาระภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากกำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้เท่านั้น เนื่องจากภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นจัดเก็บจากกำไรจากการดำเนินกิจการ ดังนั้นอัตราภาระภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากกำไรจะทำให้สามารถเปรียบเทียบและมองเห็นความแตกต่างระหว่างอัตราภาระภาษีเฉลี่ยกับอัตราภาษีที่กฎหมายกำหนดได้ ส่วนสาเหตุในการเลือกใช้กำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้แทนกำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้นั้นมาจาก ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาผลกระทบของหนี้สินต่อภาระภาษีด้วย ดังนั้นการใช้กำไรสุทธิก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้จึงจะดีกว่า

เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของภาระภาษีในแต่ละอุตสาหกรรมและศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาระภาษีจากในอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นในวิทยานิพนธ์นี้จึงมีตัวแปรดังต่อไปนี้

ตัวแปร dummy เวลา (d50,d54) เนื่องจากภาระภาษีสามารถมีการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาต่างๆได้ ดังนั้นจึงมีการใช้ตัวแปรนี้ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาระภาษีในช่วงเวลาต่างๆ โดยตัวแปรจะมีค่าเป็น 1 ถ้าหากข้อมูลที่ทำการศึกษาอยู่ในช่วงเวลานั้นและมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่ โดยในปี พ.ศ. 2545-2550 ได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายของภาครัฐ อาทิ การออกพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 387 พ.ศ. 2544 ซึ่งได้ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลงเหลือร้อยละ 25 เฉพาะกำไร 300 บาทแรกเป็นเวลาห้ารอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน ซึ่งจะทำให้อัตราภาระภาษีเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2550 สูงกว่าในปี

พ.ศ. 2545 ส่วนอัตราระงับภาษีเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2554 ก็ควรสูงกว่าปี พ.ศ. 2545 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2545 บริษัทต่างๆ ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจจึงทำให้มีการขาดทุนและใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2554 บริษัทต่างๆมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลง

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราส่วนนี้สามารถบอกถึงความสามารถในการทำกำไรหรือปริมาณกำไรของบริษัทเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสินทรัพย์ที่บริษัทนั้นมี ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวแทนจำนวนกำไรเพื่อใช้ในการประมาณค่าได้ ถ้าหากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) สูงขึ้นก็จะมีทำให้กำไรสูงขึ้นและจะทำให้ภาระภาษีสูงขึ้นด้วย อีกทั้งอัตราส่วนนี้ยังสามารถนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างบริษัทเล็กกับบริษัทใหญ่ได้ โดยบริษัทขนาดใหญ่มักจะมีจำนวนกำไรมากกว่าบริษัทขนาดเล็กแต่เมื่อหารด้วยจำนวนสินทรัพย์จะทำให้ความแตกต่างด้านขนาดของบริษัทหมดไป

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) อัตราส่วนนี้สามารถบอกถึงปริมาณหนี้สินของบริษัทนั้นมีมากน้อยขนาดไหนเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งหนี้สินสามารถมีผลกระทบกับภาระภาษีได้ โดยบริษัทที่มีหนี้สินมากจะมีจำนวนดอกเบี้ยสูงและทำให้ต้นทุนทางการเงินเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้บริษัทเหล่านี้สามารถมีกำไรทางภาษีลดลง จึงทำให้การคำนวณอัตราระงับภาษีเฉลี่ยมีค่าลดลง ดังนั้นจึงคาดว่าหนี้สินจะมีความสัมพันธ์กับภาระภาษีในทิศทางตรงกันข้ามกัน

นอกจากนี้ถ้าหากบริษัทต่างๆ ทำการเสนอโครงการเพื่อขอรับการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนย่อมนำอัตราส่วนเหล่านี้มาประกอบในการพิจารณาในให้การส่งเสริมด้วย⁹⁴ ดังนั้นตัวแปรเหล่านี้สามารถมีผลกระทบต่อภาระภาษีของบริษัทได้

ในการประมาณค่าภาระภาษีเพื่อที่จะให้ได้การประมาณค่าที่แม่นยำมากขึ้น จึงควรมีการพิจารณาถึงลักษณะรายละเอียดเฉพาะของบริษัทนั้น จึงได้มีการนำตัวแปรด้านลักษณะพิเศษของบริษัทมาใช้ในการประมาณค่าด้วย⁹⁵ อาทิ

สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ (Foreign) โดยจะคำนวณจาก 100 หักลบด้วยสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนไทย ซึ่งการเป็นบริษัทร่วมทุนอาจมีผลกระทบต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ โดยสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติจะมีความสัมพันธ์กับอัตราระงับภาษีเฉลี่ยในทิศทางตรงกันข้ามกัน เนื่องจากบริษัทที่มีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงนั้น ส่วนใหญ่จะว่าจ้างผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญให้เข้ามาบริหารบริษัทและผลตอบแทนที่

⁹⁴ ในการอนุมัติการให้สิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะกำหนดค่าอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจดทะเบียนไม่เกิน 3 ต่อ 1 สำหรับโครงการริเริ่ม

⁹⁵ ถึงแม้ว่าตัวแปรลักษณะของบริษัทบางตัวอาจมีความเกี่ยวข้องของระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี (BOI) อาทิ ขนาดกับสัดส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติ โดยอาจมีข้อกำหนดในการให้สิทธิประโยชน์บางข้อที่จำกัดค่าของตัวแปรเหล่านี้ไว้ แต่อย่างไรก็ตามตัวแปรลักษณะเหล่านี้จะไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร BOI เนื่องจากถ้ากิจการนั้นมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดแล้ว การเพิ่มขึ้นของขนาดของกิจการจะไม่ทำให้กิจการนั้นได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

ผู้บริหารเหล่านี้ได้รับนั้น อาจกำหนดให้สอดคล้องกับจำนวนกำไรของบริษัทนั้น ดังนั้นผู้บริหารเหล่านี้จึงมีแรงจูงใจในการรายงานกำไรทางบัญชีที่สูงและค่อยทำการวางแผนทางภาษีเพื่อให้ภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทลดลง

การถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียน (ASEAN) เป็นการคำนวณสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน เนื่องจากประเทศสมาชิกต่าง ๆ ในอาเซียนกำลังมีการปรับตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยได้เริ่มมีการบังคับใช้กฎเกณฑ์บางข้อตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2554) ซึ่งจะมีผลทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนได้อย่างเสรีมากยิ่งขึ้น ดังนั้นปัจจัยการถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียนอาจมีผลกระทบต่อภาระภาษีได้ โดยสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียนจะมีความสัมพันธ์กับอัตราภาระภาษีเฉลี่ยในทิศทางตรงข้ามกัน เนื่องจากบริษัทที่มีนักลงทุนอาเซียนถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงนั้น ส่วนใหญ่จะว่าจ้างผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญให้เข้ามาบริหารบริษัทและผลตอบแทนที่ผู้บริหารเหล่านี้ได้รับนั้น อาจกำหนดให้สอดคล้องกับจำนวนกำไรของบริษัทนั้น ดังนั้นผู้บริหารเหล่านี้จึงมีแรงจูงใจในการรายงานกำไรทางบัญชีที่สูงและค่อยทำการวางแผนทางภาษีเพื่อให้ภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทลดลง

การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จะทำการคำนวณโดยนำจำนวนรายได้ในกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI มาหารด้วยจำนวนรายรับของบริษัททั้งหมด ก็จะทำให้ทราบถึงระดับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่บริษัทต่างๆ ได้รับ ความสัมพันธ์ของระดับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่บริษัทได้รับควรจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล เนื่องจากบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้นก็ควรจะมีภาระภาษีที่ลดลง

สูตรการคำนวณการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

$$BOI_{it} = \frac{BOI \text{ Revenue}_{it}}{Total \text{ Revenue}_{it}} \quad (6)$$

เมื่อ BOI_{it} = การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$BOI \text{ Revenue}_{it}$ = รายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมของบริษัท i ณ เวลา t

$Total \text{ Revenue}_{it}$ = รายรับรวมของบริษัท i ณ เวลา t

การใช้สินทรัพย์ทุน (Capital) โดยจะนำการหักค่าเสื่อมราคามาหารด้วยจำนวนค่าใช้จ่ายทั้งหมดของบริษัท ตัวแปรนี้สามารถนำมาประมาณระดับการใช้เครื่องจักรและสินทรัพย์ทุนในบริษัทได้ เนื่องจากบริษัทที่มีการใช้เครื่องจักรมากย่อมมีจำนวนค่าเสื่อมราคาที่สูงด้วยและเมื่อนำมาหารด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดของบริษัทก็จะเป็นการทำให้สามารถเปรียบเทียบปริมาณการใช้

สินทรัพย์ทุนระหว่างบริษัทขนาดใหญ่กับบริษัทขนาดเล็กได้ บริษัทที่เครื่องจักรมากนั้นจะมีภาวะภาษีที่ลดลง เนื่องจากภาครัฐมีการให้สิทธิประโยชน์ในด้านเครื่องจักรแก่อุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ ยกเว้นภาษีเงินได้ที่ได้รับการขายสินทรัพย์ประเภทเครื่องจักรเพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่ทดแทน นอกจากนี้บริษัทต่างๆยังสามารถใช้การวางแผนภาษีโดยการคำนวณค่าเสื่อมราคาเพื่อให้ภาวะภาษีลดลง ตัวอย่างเช่น ถ้าหากคาดการณ์ว่ากำไรในปีนี้จะสูง บริษัทต่างๆอาจสามารถนำเข้าเครื่องจักรและเลือกทำการคำนวณค่าเสื่อมราคาในอัตราที่สูงในปีแรกได้ ซึ่งก็จะทำให้ภาวะภาษีลดลง

สูตรการคำนวณระดับการใช้สินทรัพย์ทุน (capital)

$$Capital_{it} = \frac{Depreciation_{it}}{Total Cost_{it}} \quad (7)$$

เมื่อ $Capital_{it}$ = การใช้สินทรัพย์ทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$Depreciation_{it}$ = ค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ณ เวลา t

$Total cost_{it}$ = ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของบริษัท i ณ เวลา t

ขนาดของบริษัท (Size) โดยการนำสินทรัพย์ของบริษัททั้งหมดมาเป็นตัวแทนขนาดของบริษัทและทำให้อยู่ในรูปของ log ซึ่งบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีอัตราระภาษีเฉลี่ยที่ต่ำกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีเงินทุนมาก ซึ่งสามารถทำการลงทุนในด้านวิจัยและพัฒนาแล้วนำค่าใช้จ่ายเหล่านี้มาลดหย่อนภาษีหรืออาจลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่เสียภาษี อาทิ การได้รับเงินปันผล นอกจากนี้ในบางข้อกำหนดของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้สิทธิประโยชน์ตามขนาดของกิจการด้วย อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ในประเภทกิจการผลิตรถยนต์แบบใหม่ ซึ่งกิจการปกติจะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษีเป็นเวลา 5 ปี แต่กิจการที่มีขนาดมากกว่า 15,000 ล้านบาท จะได้รับสิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี 6 ปี ดังนั้นขนาดของบริษัทอาจจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะภาษี

การใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี (loss) เป็นตัวแปร Dummy ที่จะมีค่าเป็น 1 ถ้าหากบริษัทนั้นมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีและมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่ ซึ่งการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีนั้น บริษัทต่างๆจะนำผลขาดทุนในปีก่อนหน้ามาหักกับกำไรทางภาษี ซึ่งจะทำให้กำไรทางภาษีต่ำลง จึงทำให้อัตราระภาษีเฉลี่ยของบริษัทลดลงได้

ตารางที่ 4.1 สรุปที่มาและความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	สาเหตุที่ใช้ตัวแปรในการศึกษา	ความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
Foreign	<p>ในปัจจุบันนักลงทุนต่างชาติได้มีการถือหุ้นอยู่ในตลาดหลักทรัพย์อยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำการศึกษาว่าการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนต่างชาตินั้นมีความสัมพันธ์กับภาวะภาษีหรือไม่ ซึ่งในปัจจุบันภาครัฐได้มีการพยายามให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อดึงดูดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน</p> <p>นอกจากนี้ในบางครั้งการร่วมทุนมาจากบริษัทนั้นเป็นบริษัทข้ามชาติที่ประกอบกิจการในหลายประเทศที่มีข้อกำหนดและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต่างกัน จึงส่งผลต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลได้</p>	<p>สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติมีความสัมพันธ์กับภาวะภาษีในทิศทางตรงกันข้ามกัน เนื่องจากบริษัทที่มีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงนั้นส่วนใหญ่จะว่าจ้างผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญให้เข้ามาบริหารบริษัทและผลตอบแทนที่ผู้บริหารเหล่านี้ได้รับนั้น อาจกำหนดให้สอดคล้องกับจำนวนกำไรของบริษัทนั้น ดังนั้นผู้บริหารเหล่านี้จึงมีแรงจูงใจในการรายงานกำไรทางบัญชีที่สูงและค่อยทำการวางแผนทางภาษีเพื่อให้ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทลดลง</p>
ASEAN	<p>ทำการศึกษาว่าการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนอาเซียนนั้นมีความสัมพันธ์กับภาวะภาษีหรือไม่และผลกระทบของการถือครองหุ้นโดยนักลงทุนอาเซียนจะมีความแตกต่างจากการถือครองหุ้นโดยนักลงทุนต่างชาติหรือไม่</p> <p>เนื่องจากในอนาคตได้มีการก่อตั้งประชาคมอาเซียนขึ้นและจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนและการลงทุนอย่างเสรีมากขึ้น โดยจะให้อำนวยความสะดวกและให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนอาเซียนเหมือนนักลงทุนในประเทศโดยในปัจจุบันได้มีบริษัทของไทย⁹⁶</p>	<p>สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียนมีความสัมพันธ์กับภาวะภาษีในทิศทางตรงกันข้ามกัน เนื่องจากบริษัทที่มีนักลงทุนอาเซียนถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงนั้นส่วนใหญ่จะว่าจ้างผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญให้เข้ามาบริหารบริษัทและผลตอบแทนที่ผู้บริหารเหล่านี้ได้รับนั้น อาจกำหนดให้สอดคล้องกับจำนวนกำไรของบริษัทนั้น ดังนั้นผู้บริหารเหล่านี้จึงมีแรงจูงใจในการรายงานกำไรทางบัญชีที่สูงและค่อยทำการวางแผนทางภาษีเพื่อให้ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทลดลง</p>
BOI	<p>เป็นตัวแปรสำคัญของการศึกษา โดยการได้รับสิทธิประโยชน์จะส่งผลกระทบต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล</p>	<p>ระดับการได้รับสิทธิประโยชน์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล</p>

⁹⁶ นอกจากนี้นักลงทุนไทยยังมีการร่วมลงทุนกับนักลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีการประกอบกิจการระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านหลายกิจการ อาทิ ธุรกิจพลังงานที่ได้มีการซื้อก๊าซธรรมชาติและพลังงานต่างๆจากประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น จึงอาจมีข้อกำหนดในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แตกต่างกับบริษัทที่ไม่ได้มีการร่วมลงทุนกับนักลงทุนอาเซียน

ตารางที่ 4.1 สรุปที่มาและความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของตัวแปรต่าง ๆ (ต่อ)

ตัวแปร	สาเหตุที่ใช้ตัวแปรในการศึกษา	ความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
Size	ทำการศึกษว่าบริษัทขนาดใหญ่กับบริษัทขนาดเล็กจะมีภาวะภาษีที่แตกต่างกันหรือไม่ นอกจากนี้ได้มีผู้ทำการศึกษความสัมพันธ์ของขนาดของกิจการกับภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล อาทิ Guha (2007)	ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Guha (2007)
ROA	ในการศึกษาจะใช้ค่า ROA เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของบริษัท ซึ่งจะทำให้ทราบว่าบริษัทที่สามารถทำกำไรได้มากจะเสียภาษีมามากกว่าบริษัทที่ทำกำไรได้น้อยหรือไม่	ความสัมพันธ์ของ ROA จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล
D/E	มีผู้สนใจทำการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินของบริษัทกับภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลหลายท่าน (Gropp, 1997; Overesch และ Voeller, 2008; Buettner, et.al, 2006)	ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับหนี้สินของบริษัท
d50	เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาวะภาษีในช่วงปี 2550 ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการออกนโยบายที่มีผลกระทบต่างๆ มากมาย อาทิ เริ่มมีการอนุญาตให้นำรายจ่ายเพื่อการวิจัยพัฒนาอุตสาหกรรมมาหักภาษีได้ 2 เท่า การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลงเหลือร้อยละ 25 เฉพาะกำไร 300 ล้านบาทแรกเป็นเวลาห้ารอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน	ภาวะภาษีควรเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเนื่องจากผลของการออกพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 387 พ.ศ. 2544
d54	เป็นการศึกษาว่าในปัจจุบันภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร	ภาวะภาษีควรเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเนื่องจากบริษัทต่างๆ มีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลง
Capital	จากการศึกษาของ Chadin Rochananonda (2006) และ Euamporn Phijaisanit (2010) พบว่าอุตสาหกรรมที่มีการใช้สินทรัพย์ทุนมาก อาทิ อุตสาหกรรมที่เน้นเครื่องจักร จะมีภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต่ำกว่าอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานมาก ดังนั้น การใช้สินทรัพย์ทุนจึงอาจมีความสัมพันธ์กับภาวะภาษี	การใช้สินทรัพย์ทุนจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับภาวะภาษี เนื่องจากภาครัฐมีการให้สิทธิประโยชน์ในด้านเครื่องจักรแก่อุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ ยกเว้นภาษีเงินได้ที่ได้รับการขายสินทรัพย์ประเภทเครื่องจักรเพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่ทดแทน
loss	มีบริษัทส่วนหนึ่งที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีซึ่งสามารถมีผลต่อการประมาณค่า จึงมีการเพิ่มตัวแปรนี้เข้ามา	การใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีจะมีความสัมพันธ์กับภาวะภาษีในทิศทางตรงกันข้ามกัน

4.2 วิธีทำการศึกษ

เนื่องจากในแต่ละอุตสาหกรรมนั้นมีความแตกต่างกัน จึงควรแยกแบบจำลองที่ใช้ในการประมาณค่าตามภาคอุตสาหกรรมเพื่อให้การประมาณค่ามีความแม่นยำมากขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นภาคอุตสาหกรรมใหญ่ๆ ได้หลายแบบ อาทิ การแบ่งตามเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือการแบ่งตามลักษณะของสินค้าและการบริการ ซึ่งการแบ่งตามลักษณะของสินค้าและการบริการนั้น ได้มีการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมตามแบบงานวิจัยของ Chadin Rochananonda (2006) และ Euamporn Phijaisanit (2010) ที่ได้มีการแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ อุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมในประเทศ อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการปรับและแบ่งอุตสาหกรรมให้มีความเหมาะสมกับการศึกษา โดยได้แบ่งอุตสาหกรรมต่างๆ ออกเป็นอุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมในประเทศ อุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางและอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งจะมีแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.2.1 การศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะภาษีในช่วงเวลาต่าง ๆ ด้วยวิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data

กำหนดให้ a_i เป็น unobserved effect ซึ่งเป็นผลกระทบต่างๆ ที่ไม่สามารถวัดได้และผลกระทบนี้ไม่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาที่มีผลต่อภาวะภาษี ซึ่งสามารถเป็นปัจจัยทางด้านลักษณะของการดำเนินนโยบายของบริษัท ซึ่งบางบริษัทจะมีการให้ความสำคัญในการฝึกอบรมพนักงานหรือพัฒนาทางเทคโนโลยี ลักษณะในด้านความแตกต่างในการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารในบางบริษัทจะเลือกตั้งกิจการในพื้นที่เขต 3 เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่มากกว่าพื้นที่อื่นๆ นอกจากนี้ยังมีลักษณะของสินค้าที่บริษัทนั้นผลิตว่ามีความสอดคล้องกับการสนับสนุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ที่มีอุตสาหกรรม 2 กลุ่ม ได้แก่ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์กับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่เน้นในด้านการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จึงทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

u_{it} เป็น idiosyncratic error ซึ่งเป็นผลกระทบต่างๆ ที่ไม่สามารถวัดได้และผลกระทบนี้เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาที่มีผลต่อภาวะภาษี ได้แก่ การเกิดอุบัติเหตุและความเสียหายต่างๆ ในบริษัท ตัวอย่างเช่น การเกิดไฟไหม้หรือความเสียหายจากการจลาจล ซึ่งบริษัทจะสามารถนำมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมาคำนวณภาวะภาษีได้ การที่บริษัทที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งทำธุรกิจด้วยประสบปัญหาล้มละลาย ทำให้สามารถนำหนี้สินของบริษัทดังกล่าวมาทำการคำนวณภาวะภาษีได้

แบบจำลองที่ใช้ศึกษาจะมีดังนี้

$$ETR_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 d50_t + \alpha_2 d54_t + \alpha_3 d50_t BOI_{it} + \alpha_4 d54_t BOI_{it} + \beta_1 ROA_{it} + \beta_2 DE_{it} + \beta_3 Capital_{it} + \beta_4 \log(size_{it}) + \beta_5 Foreign_{it} + \beta_6 ASEAN_{it} + \beta_7 loss_{it} + a_i + u_{it} \quad (8)$$

ย้อนหลังไปหนึ่งช่วงเวลาจะได้เป็นสมการที่ 9

$$ETR_{it-1} = \alpha_0 + \alpha_1 d50_{t-1} + \alpha_2 d54_{t-1} + \alpha_3 d50_{t-1} BOI_{it-1} + \alpha_4 d54_{t-1} BOI_{it-1} + \beta_1 ROA_{it-1} + \beta_2 DE_{it-1} + \beta_3 Capital_{it-1} + \beta_4 \log(size_{it-1}) + \beta_5 Foreign_{it-1} + \beta_6 ASEAN_{it-1} + \beta_7 loss_{it-1} + a_i + u_{it-1} \quad (9)$$

นำสมการที่ 8 ลบด้วยสมการที่ 9 จะได้เป็นแบบจำลองที่ใช้ศึกษา

$$\Delta ETR_{it} = \alpha_1 \Delta d50_t + \alpha_2 \Delta d54_t + \alpha_3 \Delta(d50_t BOI_{it}) + \alpha_4 \Delta(d54_t BOI_{it}) + \beta_1 \Delta ROA_{it} + \beta_2 \Delta DE_{it} + \beta_3 \Delta Capital_{it} + \beta_4 \Delta \log(size_{it}) + \beta_5 \Delta Foreign_{it} + \beta_6 \Delta ASEAN_{it} + \beta_7 \Delta loss_{it} + \Delta u_{it} \quad (10)$$

เมื่อ ETR_{it} = อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของบริษัท i ณ เวลา t

$d50_t, d54_t$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าตัวแปรนั้นเป็นตัวแปรของช่วงเวลานั้น และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ROA_{it} = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t

DE_{it} = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$Foreign_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติของบริษัท i ณ เวลา t

$Capital_{it}$ = การใช้สินทรัพย์ทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$\log(size_{it})$ = ขนาดของบริษัท i ณ เวลา t

BOI_{it} = การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$ASEAN_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียนของบริษัท i ณ เวลา t

$loss_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าบริษัทนั้นมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ในแบบจำลองนี้จะมีตัวแปรที่สำคัญคือ ตัวแปร BOI ซึ่งเป็นการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของบริษัท i ในเวลา t ซึ่งตัวแปร BOI จะคูณอยู่กับตัวแปร Dummy เวลา ดังนั้นจะสามารถทำการเปรียบเทียบผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นในเวลาต่างๆได้ โดยถ้าสมมติให้ปัจจัยต่างๆคงที่ α_1 จะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในปี 2550 เมื่อเทียบกับปี 2545 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้มาจากการเปลี่ยนแปลงด้านสถานะเศรษฐกิจ ด้านสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายรัฐบาล แต่ถ้ากำหนดให้บริษัทในอุตสาหกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในปี 2550 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 บริษัทในอุตสาหกรรมนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงของ

อัตราภาษีเฉลี่ยในปี 2550 เมื่อเทียบกับปี 2545 เท่ากับ α_3 ดังนั้นจึงสามารถทำการศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นในเวลาต่างๆได้ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีในปี 2554 เมื่อเทียบกับปี 2545 ก็จะทำให้ได้ลักษณะเดียวกัน

4.2.2 การศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่ออัตราภาษีในช่วงเวลาต่าง ๆ ด้วยวิธี Fixed effects estimation

$$ETR_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 d50_t + \alpha_2 d54_t + \alpha_3 d50_t BOI_{it} + \alpha_4 d54_t BOI_{it} + \beta_1 ROA_{it} + \beta_2 DE_{it} + \beta_3 Capital_{it} + \beta_4 \log(size_{it}) + \beta_5 Foreign_{it} + \beta_6 ASEAN_{it} + \beta_7 loss_{it} + a_i + u_{it} \quad (11)$$

กำหนดให้ a_i เป็น unobserved effect และ u_{it} เป็น idiosyncratic error เหมือนกับการประมาณค่าด้วยวิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยของสมการที่ 11 จะได้เป็นสมการที่ 12

$$\overline{ETR}_i = \alpha_0 + \alpha_1 \overline{d50} + \alpha_2 \overline{d54} + \alpha_3 \overline{d50BOI}_i + \alpha_4 \overline{d54BOI}_i + \beta_1 \overline{ROA}_i + \beta_2 \overline{DE}_i + \beta_3 \overline{Capital}_i + \beta_4 \overline{\log(size}_i) + \beta_5 \overline{Foreign}_i + \beta_6 \overline{ASEAN}_i + \beta_7 \overline{loss}_i + a_i + \overline{u}_i \quad (12)$$

นำสมการที่ 11 ลบด้วยสมการที่ 12 จะได้เป็นสมการที่ใช้ประมาณค่า

$$ETR_{it} = \alpha_1 \dot{d50}_t + \alpha_2 \dot{d54}_t + \alpha_3 \dot{d50}_t BOI_{it} + \alpha_4 \dot{d54}_t BOI_{it} + \beta_1 \dot{ROA}_{it} + \beta_2 \dot{DE}_{it} + \beta_3 \dot{Capital}_{it} + \beta_4 \dot{\log(size)}_{it} + \beta_5 \dot{Foreign}_{it} + \beta_6 \dot{ASEAN}_{it} + \beta_7 \dot{loss}_{it} + \dot{u}_{it} \quad (13)$$

โดยที่ $\dot{X}_{it} = X_{it} - \bar{X}$ เมื่อ X_{it} เป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในแบบจำลอง

เมื่อ ETR_{it} = อัตราภาษีเฉลี่ยของบริษัท i ณ เวลา t

$d50_t, d54_t$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าตัวแปรนั้นเป็นตัวแปรของช่วงเวลานั้น และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ROA_{it} = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t

DE_{it} = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$Foreign_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติของบริษัท i ณ เวลา t

$Capital_{it}$ = การใช้สินทรัพย์ทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$\log(size_{it})$ = ขนาดของบริษัท i ณ เวลา t

BOI_{it} = การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$ASEAN_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียนของบริษัท i ณ เวลา t

$loss_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าบริษัทนั้นมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีและมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ในการตีความหมายก็จะคล้ายกับการประมาณค่าแบบ Three Time Periods First Differenced Panel Data โดยถ้าสมมุติให้ปัจจัยต่างๆ มีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ย α_1 จะแสดงถึงความแตกต่างระหว่างอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี 2550 กับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี 2545 ซึ่งเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านสถานะเศรษฐกิจ ด้านสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายรัฐบาล แต่ถ้ากำหนดให้บริษัทในอุตสาหกรรมนั้นมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 บริษัทในอุตสาหกรรมนั้นจะมีความแตกต่างระหว่างอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี 2550 กับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี 2545 เท่ากับ α_3 ดังนั้นก็จะสามารถทำการศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาต่างๆได้

นอกจากนี้ยังทำการศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างกลุ่มบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในระดับที่สูงกับกลุ่มบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับที่ต่ำที่ส่งผลกระทบของภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยจะกำหนดให้ตัวแปร HBOI และ LBOI เป็นตัวแปร dummy ดังนั้นจะได้แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

4.2.3 การศึกษาผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ด้วยวิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data

แบบจำลองที่ใช้ศึกษาคือสมการที่ 14

$$\Delta ETR_{it} = \alpha_1 \Delta d50_t + \alpha_2 \Delta d54_t + \beta_1 \Delta ROA_{it} + \beta_2 \Delta DE_{it} + \beta_3 \Delta Capital_{it} + \beta_4 \Delta \log(size_{it}) + \beta_5 \Delta Foreign_{it} + \beta_6 \Delta ASEAN_{it} + \beta_7 \Delta HBOI_{it} + \beta_8 \Delta LBOI_{it} + \beta_9 \Delta loss_{it} + \Delta u_{it} \quad (14)$$

เมื่อ ETR_{it} = อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของบริษัท i ณ เวลา t

$d50_t, d54_t$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าตัวแปรนั้นเป็นตัวแปรของช่วงเวลานั้น และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ROA_{it} = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t

DE_{it} = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$Foreign_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติของบริษัท i ณ เวลา t

$Capital_{it}$ = การใช้สินทรัพย์ทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$\log(size_{it})$ = ขนาดของบริษัท i ณ เวลา t

BOI_{it} = การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$ASEAN_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียนของบริษัท i ณ เวลา t

$loss_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าบริษัทนั้นมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

$dHBOI_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าบริษัทนั้นมีระดับได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากกว่าร้อยละ 50 และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

$dLBOI_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าบริษัทนั้นมีระดับได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่ำกว่าร้อยละ 50 และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ดังนั้นจึงสามารถศึกษาความแตกต่างของระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีได้ โดย β_7 จะแสดงถึงผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ในระดับสูงต่อภาวะภาษี β_8 จะเป็นผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ในระดับต่ำ

4.2.4 การศึกษาผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI การประมาณค่าด้วยวิธี Fixed effects estimation

แบบจำลองที่ใช้ศึกษาคือสมการที่ 15

$$ETR_{it} = \alpha_1 d50_t + \alpha_2 d54_t + \beta_1 ROA_{it} + \beta_2 DE_{it} + \beta_3 Capital_{it} + \beta_4 \log(size_{it}) + \beta_5 Foreign_{it} + \beta_6 ASEAN_{it} + \beta_7 dHBOI_{it} + \beta_8 dLBOI_{it} + \beta_9 loss_{it} + u_{it} \quad (15)$$

โดยที่ $X'_{it} = X_{it} - \bar{X}$ เมื่อ X_{it} เป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในแบบจำลอง

เมื่อ ETR_{it} = อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของบริษัท i ณ เวลา t

$d50_t, d54_t$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าตัวแปรนั้นเป็นตัวแปรของช่วงเวลานั้น และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ROA_{it} = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t

DE_{it} = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$Foreign_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติของบริษัท i ณ เวลา t

$Capital_{it}$ = การใช้สินทรัพย์ทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$\log(size_{it})$ = ขนาดของบริษัท i ณ เวลา t

BOI_{it} = การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของบริษัท i ณ เวลา t

$ASEAN_{it}$ = สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนอาเซียนของบริษัท i ณ เวลา t

$loss_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าบริษัทนั้นมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

$dHBOI_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าบริษัทนั้นมีระดับได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากกว่าร้อยละ 50 และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

$dLBOI_{it}$ = ตัวแปร Dummy ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าบริษัทนั้นมีระดับได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่ำกว่าร้อยละ 50 และมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ดังนั้นจึงสามารถศึกษาความแตกต่างของระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีได้ โดย β_7 จะแสดงถึงผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ในระดับสูงต่อภาระภาษี β_8 จะเป็นผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ในระดับต่ำ

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในเนื้อหาของผลการศึกษานั้นสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วน ซึ่งส่วนแรกจะเป็นการวิเคราะห์ภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล ระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในอุตสาหกรรมต่างๆ นอกจากนี้ในส่วนที่สองจะเป็นผลการศึกษาการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะภาษีในช่วงเวลาต่างๆ และผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ ซึ่งจะใช้อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณโดยกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ใน การประมาณค่า

5.1.1 การวิเคราะห์ภาวะภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดให้บริษัทต่างๆ เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรในอัตราร้อยละ 30 แต่อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้ว บริษัทต่างๆ นั้นจะมีภาวะภาษีที่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ซึ่งสามารถมาจากหลายสาเหตุ อาทิ การบวกกลับรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกรณีพิเศษต่างๆ เช่น รายได้จากเงินปันผล ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยพัฒนา ผลขาดทุนในช่วงเวลาบัญชีก่อนหน้า ซึ่งรายได้และรายจ่ายในกรณีพิเศษเหล่านี้จะนำมารวมกับกำไรสุทธิเพื่อคำนวณกำไรทางภาษี นอกจากนี้การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็สามารถทำให้ภาวะภาษีของบริษัทลดลงได้ ซึ่งสิทธิประโยชน์ต่างๆ มีทั้ง การให้สิทธิประโยชน์ระยะเวลาปลอดภาษี (Tax holidays) การลดหย่อนอัตราร้อยละ 50 การอนุญาตให้นำค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปามา ลดหย่อนภาษีได้

จากตารางที่ 5.1 ซึ่งเป็นการคำนวณค่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ย โดยคำนวณจากรายรับและกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) 279 บริษัท⁹⁷ จะพบว่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.33 สำหรับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณด้วยรายรับและร้อยละ 8.06 สำหรับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณโดยกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 2.70 สำหรับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณด้วยรายรับและร้อยละ 17.36 สำหรับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณโดยกำไรใน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นประมาณ 1 เท่าจากอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2540 ที่เป็นเช่นนี้มาจากในปี พ.ศ. 2540 บริษัทบางแห่งเริ่มได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 แล้ว ซึ่งในปีนั้นมี

⁹⁷ ในประเทศไทยภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บได้ประมาณร้อยละ 60 มาจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Chadin Rochananonda, 2006: 31)

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ขาดทุนประมาณร้อยละ 43 ของบริษัททั้งหมด โดยเฉพาะบริษัทในอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่มีบริษัทที่ขาดทุนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นบริษัทในกลุ่มวัสดุก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จึงมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากรายรับประมาณร้อยละ 0.13 และ 1.02 ตามลำดับ ส่วนอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากกำไรอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.21 และ 5.77 ตามลำดับ ส่วนอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบในปี พ.ศ. 2540 ไม่มากนักจะเป็นอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรกับอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งมีบริษัทที่ประสบปัญหาขาดทุนเพียงเล็กน้อย เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยทำการผลิตได้เอง โดยไม่ต้องพึ่งวัตถุดิบหรือเครื่องจักรต่างๆ มากนัก ซึ่งมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากรายรับประมาณร้อยละ 0.68 และ 1.58 ตามลำดับ ส่วนอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากกำไรอยู่ที่ประมาณร้อยละ 5.11 และ 13.61 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.1 ภาวะภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554

อุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยแบบใช้รายรับ				อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยแบบใช้กำไรสุทธิ			
		2540	2545	2550	2554	2540	2545	2550	2554
อุตสาหกรรมส่งออก	49	1.33	1.25	1.36	1.44	9.83	14.92	12.15	12.93
ธุรกิจการเกษตร	13	0.68	0.66	0.76	1.10	5.11	15.77	4.72	9.61
อาหารและเครื่องดื่ม	22	1.58	1.76	1.48	1.54	13.61	18.31	14.48	14.67
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	7	0.74	0.45	0.72	0.25	3.14	5.60	6.73	6.22
ยานยนต์	7	2.51	1.55	1.38	1.82	12.84	11.51	11.85	12.53
อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง	59	0.59	1.90	2.13	2.96	3.37	9.46	13.50	18.12
วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	5	0.24	1.06	0.68	0.50	1.47	9.14	13.64	11.19
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	9	0.78	1.65	2.05	2.49	5.91	13.68	17.13	17.74
บรรจุภัณฑ์	18	0.52	0.69	1.04	0.94	3.80	5.48	11.00	11.02
พลังงานและสาธารณูปโภค	14	1.17	3.84	4.25	5.54	3.83	8.75	14.37	25.99
วัสดุก่อสร้าง	13	0.13	0.82	1.65	1.92	1.21	7.12	11.39	12.45
อุตสาหกรรมในประเทศ	74	0.97	1.87	2.20	2.37	6.90	10.17	16.25	16.99
แฟชั่น	18	0.68	1.55	0.81	1.76	6.67	16.68	11.18	22.16
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	9	1.42	1.32	1.16	1.57	12.76	8.02	11.27	13.72
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	4	0.60	1.36	2.42	2.67	4.52	11.79	19.82	20.87
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	43	1.02	2.00	2.72	2.50	5.77	8.35	17.22	13.68
อุตสาหกรรมบริการ	73	2.28	2.47	2.87	2.81	11.85	14.33	18.84	19.22
พาณิชย์	9	0.72	0.89	1.04	1.45	9.99	14.70	18.02	19.37
การแพทย์	12	0.81	1.79	2.79	3.79	5.39	13.20	19.59	24.14
สื่อและสิ่งพิมพ์	17	3.64	3.17	2.76	3.16	17.74	18.99	19.71	22.96
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	10	2.29	4.63	5.49	2.87	15.28	18.87	23.42	19.02
ขนส่งและโลจิสติกส์	13	2.48	2.49	2.63	2.69	10.22	8.55	12.90	11.36
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	12	2.04	1.54	2.58	2.45	11.49	11.05	20.07	17.56
ธุรกิจการเงิน	24	2.02	2.17	4.04	4.46	18.98	13.67	15.80	24.11
ธนาคาร	9	0.74	0.46	5.12	5.55	17.44	0.75	17.60	21.09
ประกันภัยและประกันชีวิต	15	1.74	3.20	2.96	0.74	19.05	20.05	16.72	11.79
รวม(ค่าเฉลี่ย)	279	1.33	1.91	2.38	2.70	8.06	11.67	15.75	17.36

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5.2 จำนวนบริษัทที่ขาดทุนและใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554

อุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	จำนวนบริษัทขาดทุน				จำนวนบริษัทใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี			
		2540	2545	2550	2554	2540	2545	2550	2554
อุตสาหกรรมส่งออก	49	11	1	8	4	7	7	9	11
ธุรกิจการเกษตร	13	5	0	3	2	1	2	4	2
อาหารและเครื่องดื่ม	22	3	1	4	0	3	2	3	5
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	7	2	0	0	1	1	1	1	1
ยานยนต์	7	1	0	1	1	2	2	1	3
อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง	59	37	10	7	6	8	23	12	9
วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	5	3	1	0	0	1	3	1	1
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	9	4	1	1	1	2	3	1	1
บรรจุภัณฑ์	18	13	6	0	1	2	7	7	2
พลังงานและสาธารณูปโภค	14	7	1	2	0	2	5	2	2
วัสดุก่อสร้าง	13	10	1	4	4	1	5	1	3
อุตสาหกรรมในประเทศ	74	39	15	14	17	7	26	23	12
แฟชั่น	18	9	0	4	1	2	4	4	2
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	9	4	1	0	2	1	3	5	1
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	4	2	2	1	1	0	1	1	0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	43	24	12	9	13	4	18	13	9
อุตสาหกรรมบริการ	73	27	10	8	12	9	23	10	9
พาณิชย์	9	4	0	1	0	1	4	2	1
การแพทย์	12	6	0	0	0	1	6	1	2
สื่อและสิ่งพิมพ์	17	3	3	4	1	3	2	3	2
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	10	3	0	0	3	1	2	1	1
ขนส่งและโลจิสติกส์	13	6	4	1	5	2	5	2	1
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	12	5	3	2	3	1	4	1	2
ธุรกิจการเงิน	24	7	4	4	8	2	7	2	2
ธนาคาร	9	4	2	3	0	0	5	1	2
ประกันภัยและประกันชีวิต	15	3	2	1	8	2	2	1	0
รวม(ผลรวม)	279	121	40	41	47	33	86	56	43

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

ลักษณะในการขาดทุนของบริษัทในปี พ.ศ. 2540 จะมีอยู่สองลักษณะ ในแบบแรกจะเป็นการขาดทุนจากการดำเนินงานตามปกติ กล่าวคือมีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับรวมของบริษัท ซึ่งบริษัทที่ขาดทุนลักษณะนี้จะมีจำนวนไม่แตกต่างจากปีอื่นๆมากนัก ส่วนในแบบที่สองนั้นจะเป็นบริษัทที่มีรายรับรวมมากกว่ารายจ่าย กล่าวคือจะมีกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้เป็นบวก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาลบด้วยต้นทุนทางการเงินและการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนจะทำให้บริษัทนั้นขาดทุน ซึ่งในปี พ.ศ. 2540 มีบริษัทที่ขาดทุนในลักษณะที่สองนี้เป็นจำนวนมาก จะเห็นได้ว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 นั้นมาจากการประกาศลอยตัวของค่าเงินบาท ซึ่งทำให้บริษัทต่างๆปรับตัวไม่ทันจึงมีการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการลอยตัวของค่าเงินบาทสามารถทำให้ต้นทุนทางการ

เงินของบริษัทสูงขึ้น ถ้าหากบริษัทนั้นมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ ซึ่งต้องใช้เงินตราต่างประเทศในการชำระดอกเบี้ย ดังนั้นอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2540 จึงมีค่าต่ำกว่าความเป็นจริงมาก ซึ่งไม่เหมาะที่จะใช้เปรียบเทียบกับปีอื่น ๆ⁹⁸ จึงควรเริ่มทำการวิเคราะห์ภาวะภาษีจากปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2554 นอกจากนี้เมื่อทำการเฉลี่ยอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยตลอดในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2554 จะพบว่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.33 เมื่อคำนวณจากรายรับและ 14.92 เมื่อคำนวณจากกำไร ซึ่งมีความใกล้เคียงกับการศึกษาของ Chadin Rochananonda (2006) และ Euamporn Phijaisanit (2010) เพียงแต่จะมีค่าน้อยกว่าเล็กน้อยเนื่องจากการรวมข้อมูลของบริษัทที่ประสบปัญหาขาดทุนในการคำนวณด้วย

เมื่อพิจารณาอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยตามประเภทของอุตสาหกรรมจะพบว่า อุตสาหกรรมส่งออกจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าอุตสาหกรรมอื่น ซึ่งอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกของประเทศจะได้แก่ อุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมยานยนต์ ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมส่งออกนั้นจะได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันกับต่างประเทศ อีกทั้งอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรกับอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งออกผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในประเทศ ซึ่งจะเป็นการนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้ การสนับสนุนอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรกับอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มจึงถือเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากเป็นการสนับสนุนในอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบในการผลิต อาทิ มีทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์และประชาชนมีความเชี่ยวชาญในการทำการเกษตรอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยจะพบว่า บริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม โดยค่าเฉลี่ยอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของบริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.84 เมื่อคำนวณด้วยรายรับและจะมีค่าโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 10.03 เมื่อคำนวณจากกำไร ส่วนค่าเฉลี่ยอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของบริษัทในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.59 เมื่อคำนวณด้วยรายรับและจะมีค่าโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 15.82 เมื่อคำนวณจากกำไร ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยมากกว่ามาจากการที่อุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรนั้นได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่สูงกว่า

บริษัทในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่เพียงร้อยละ 0.47 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 6.19 เมื่อคำนวณจากกำไร ซึ่งแสดงถึงภาครัฐมีการให้ความสำคัญอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมาก เนื่องจากภาครัฐต้องการดึงดูดให้ต่างประเทศย้ายฐานการผลิตเข้ามาในประเทศ อีกทั้ง

⁹⁸ นอกจากนี้ยังไม่สามารถทำการศึกษาในช่วงเวลาทศวรรษก่อนปี พ.ศ. 2540 ได้ เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่ได้จัดเก็บข้อมูลงบการเงินของบริษัทในช่วงเวลาดังกล่าว

ในปัจจุบันสินค้าต่าง ๆ ที่มีการใช้ส่วนประกอบทางอิเล็กทรอนิกส์ได้มีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ดังนั้นตลาดของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จึงสามารถเติบโตได้ในอนาคต การสนับสนุนอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีและจะทำให้ประเทศไทยมีความพร้อมมากขึ้นที่จะรองรับการเข้ามาลงทุนในอนาคตได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการจ้างงานและการพัฒนาทางเศรษฐกิจในอนาคต นอกจากนี้อุตสาหกรรมยานยนต์ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ภาครัฐให้การสนับสนุนและต้องการให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญ ซึ่งในปัจจุบันก็ได้มีบริษัทรถยนต์เข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ดังนั้นบริษัทในอุตสาหกรรมยานยนต์จะมีค่าเฉลี่ยของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.58 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 11.97 เมื่อคำนวณจากกำไร

อุตสาหกรรมที่มีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำรองลงมาจากอุตสาหกรรมส่งออก คือ อุตสาหกรรมสินค้าชิ้นกลาง ซึ่งการให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมสินค้าชิ้นกลางนั้นจะสามารถทำให้เกิดความเชื่อมโยงในภาคการผลิตและการใช้สินค้าชิ้นกลางที่มีคุณภาพจะทำให้กระบวนการผลิตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งสามารถเป็นการเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ทางหนึ่ง ดังนั้นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าชิ้นกลางจะมีอัตราภาวะภาษีที่ต่ำ อาทิ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักรกับอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์จะมีค่าเฉลี่ยอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.06 0.75 และ 0.89 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากรายรับและประมาณร้อยละ 16.18 11.32 และ 9.17 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากกำไร ส่วนอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างนั้นนอกจากจะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐแล้ว บริษัทในอุตสาหกรรมนี้ยังประสบปัญหาขาดทุนในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2541 เนื่องจากเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ได้มีการหยุดชะงักหรือยกเลิกโครงการ จึงทำให้อุตสาหกรรมที่ผลิตวัสดุก่อสร้างได้รับผลกระทบด้วย ดังนั้นใน พ.ศ. 2545 บริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างจึงมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.82 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 7.12 เมื่อคำนวณจากกำไร อย่างไรก็ตามเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวก็ได้ทำให้บริษัทในอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง ก็ได้มีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยสูงขึ้นโดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.79 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 11.92 เมื่อคำนวณจากกำไร

นอกจากนี้อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคจะมีค่าเฉลี่ยอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่สูงที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าชิ้นกลาง ซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.54 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 16.37 เมื่อคำนวณจากกำไร ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ส่วนใหญ่ได้ประกอบการเกี่ยวกับทรัพยากรด้านพลังงาน ซึ่งประเทศไทยไม่มีทรัพยากรประเภทนี้มากนัก ดังนั้นบริษัทที่ประกอบการจึงได้มีการเข้าไปลงทุนในประเทศต่าง ๆ ซึ่งในการคำนวณภาวะภาษีอาจคำนวณตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของประเทศนั้นด้วย อีกทั้งในบางบริษัทของอุตสาหกรรมนี้ภาครัฐจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ซึ่งจุดมุ่งหมายในการประกอบการของ

ภาครัฐนั้นอาจไม่ใช่เพื่อให้ได้กำไรสูงสุดและภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บริษัทเสียนั้นก็กลับกลายเป็นรายได้ภาษีให้กับภาครัฐอยู่ดี จึงทำให้บริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคมีอัตราภาษีเฉลี่ยที่สูงได้

เมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมภายในประเทศจะพบว่าอุตสาหกรรมนี้จะมีอัตราภาษีเฉลี่ยที่สูงกว่าอุตสาหกรรมส่งออกและอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง ซึ่งแสดงถึงภาครัฐมีการให้ความสำคัญอุตสาหกรรมส่งออกและอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางมากกว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรมภายในประเทศนั้นไม่ต้องแข่งขันกับต่างประเทศเหมือนกับอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกและไม่ได้ผลิตสินค้าขั้นกลางที่เป็นวัสดุหรือวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมอื่น จึงทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนมากนัก โดยอุตสาหกรรมของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์จะมีอัตราภาษีเฉลี่ยที่สูงกว่าอุตสาหกรรมแฟชั่นและอุตสาหกรรมของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน อีกทั้งยังมีอัตราภาษีเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆ ปี ซึ่งเพิ่มจากร้อยละ 1.36 เมื่อคำนวณจากรายรับและ 11.79 เมื่อคำนวณจากกำไรในปี พ.ศ. 2545 เป็นร้อยละ 2.67 เมื่อคำนวณโดยรายรับและร้อยละ 20.87 เมื่อคำนวณโดยกำไรในปี พ.ศ. 2554 เนื่องจากสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้หมดอายุลง ส่วนอุตสาหกรรมแฟชั่นและอุตสาหกรรมของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์จะมีค่าเฉลี่ยอัตราภาษีโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 1.37 และ 1.35 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากรายรับ อีกทั้งยังมีอัตราภาษีโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 16.67 และ 11.01 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากกำไร

ส่วนอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์นั้นจะมีอัตราภาษีเฉลี่ยที่ต่ำ เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้จะได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อีกทั้งบริษัทในอุตสาหกรรมในกลุ่มนี้ได้ประสบปัญหาขาดทุนหรือมีการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2545 ที่บริษัทต่างๆ ยังคงได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2541 อยู่ ซึ่งอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์นั้นถือได้ว่าได้รับผลกระทบที่สูงเนื่องจากก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจราคาอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ ได้มีการเพิ่มสูงขึ้นเป็นภาวะฟองสบู่ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการเก็งกำไรและในช่วงนั้นยังได้มีการดำเนินโครงการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ มากมาย เนื่องจากราคาอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นแรงจูงใจให้ก่อสร้างเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2541 ได้ทำให้ราคาอสังหาริมทรัพย์ลดลงและโครงการต่างๆ ก็ต้องหยุดชะงักลง ซึ่งจะพบว่าบริษัทในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประมาณร้อยละ 28 ที่ประสบปัญหาขาดทุนในปี พ.ศ. 2545 และประมาณร้อยละ 41 ที่มีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี จึงทำให้อัตราภาษีเฉลี่ยของบริษัทในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าน้อย โดยมีอัตราภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.00 เมื่อคำนวณจากรายรับและ 8.35 เมื่อคำนวณโดยกำไร จากนั้นเมื่อเวลาผ่านไปสถานการณ์ต่างๆ เริ่มดีขึ้นจึงทำให้จำนวนบริษัทที่ขาดทุนลดลง แต่มีจำนวนบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2550 อัตราภาษีเฉลี่ยของบริษัทในอุตสาหกรรมพัฒนา

อสังหาริมทรัพย์จะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.72 เมื่อคำนวณจากรายรับและ 17.22 เมื่อคำนวณโดยกำไร แต่อย่างไรก็ตามปี พ.ศ. 2554 ได้เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ซึ่งได้เข้าท่วมในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหลายแห่งด้วย จึงทำให้บริษัทในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประสบปัญหาขาดทุนอีกครั้ง โดยมีจำนวนบริษัทที่ขาดทุนประมาณร้อยละ 30 ซึ่งทำให้อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยลดลงอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.50 เมื่อคำนวณจากรายรับและ 13.68 เมื่อคำนวณโดยกำไร

เมื่อพิจารณาบริษัทในธุรกิจการเงินจะพบว่าจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่สูง โดยภาพรวมแล้วจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยร้อยละ 3.56 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 17.86 เมื่อคำนวณจากกำไร โดยในช่วงปี พ.ศ. 2545 บริษัทในธุรกิจธนาคารก็ได้รับผลกระทบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2541 จึงทำให้บริษัทต่างๆ ได้ใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 55 และมีบริษัทอีกร้อยละ 22 ที่ประสบปัญหาขาดทุน ดังนั้นในปี พ.ศ. 2545 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของบริษัทในธุรกิจธนาคารจึงต่ำมาก ซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.46 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 0.75 เมื่อคำนวณจากกำไร หลังจากนั้นเมื่อเศรษฐกิจเริ่มมีการฟื้นตัวทำให้ผลประกอบการของบริษัทในกลุ่มธนาคารดีขึ้น ดังนั้นจึงทำให้บริษัทในธุรกิจธนาคารมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น โดยอยู่ที่ร้อยละ 5.12 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 17.60 เมื่อคำนวณจากกำไรในปี พ.ศ. 2550 และร้อยละ 5.55 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 21.09 เมื่อคำนวณจากกำไรในปี พ.ศ. 2554 ส่วนธุรกิจการประกันภัยและการประกันชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2545 จะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่สูง เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจมากนัก ดังนั้นจึงมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.20 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 20.05 เมื่อคำนวณจากกำไร แต่อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2554 บริษัทประกันภัยและการประกันชีวิตนั้นได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์น้ำท่วมในระดับที่สูง เนื่องจากบริษัทเหล่านี้ได้มีการชดเชยความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วมให้กับลูกค้าจึงทำให้บริษัทประกันภัยและการประกันชีวิตประสบปัญหาขาดทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีจำนวนบริษัทที่ขาดทุนประมาณร้อยละ 53 ดังนั้นจึงมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.74 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 11.79 เมื่อคำนวณจากกำไร จะเห็นได้ว่าบริษัทในธุรกิจการเงินจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่สูง ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากบริษัทเหล่านี้ไม่ได้เป็นบริษัทในด้านอุตสาหกรรมจึงไม่ได้อยู่ในประเภทอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อีกทั้งธุรกิจการเงินนั้นจะมีต้นทุนที่ไม่มากนัก เนื่องจากไม่จำเป็นต้องซื้อวัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องจักรมาใช้ในการผลิตสินค้าเหมือนอย่างบริษัทในอุตสาหกรรมทั่วไป จึงไม่มีความจำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐมากนัก

เมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมบริการจะพบว่าอุตสาหกรรมบริการจะมีค่าเฉลี่ยอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่สูงที่สุด โดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและสันทนาการกับอุตสาหกรรมสื่อและสิ่งพิมพ์จะมีค่าเฉลี่ยอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่สูง โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.33 และ 3.03 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 20.44 และ 20.56 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากกำไร

อีกทั้งอุตสาหกรรมพาณิชย์ อุตสาหกรรมการแพทย์กับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสารจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นจากในอดีต โดยมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ย ในปี พ.ศ. 2545 เท่ากับร้อยละ 0.89 1.79 และ 1.54 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 14.70 13.20 และ 11.05 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากกำไร จากนั้นได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.45 3.79 และ 2.45 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 19.37 24.14 และ 17.56 ตามลำดับ เมื่อคำนวณจากกำไรในปี พ.ศ. 2554 ส่วนอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์จะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำที่สุดในอุตสาหกรรมบริการ โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.60 เมื่อคำนวณจากรายรับและร้อยละ 10.94 เมื่อคำนวณจากกำไร ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์นั้นได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ จึงทำให้มีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าอุตสาหกรรมอื่นได้

จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมส่งออกและอุตสาหกรรมสินค้าขึ้นกลางจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยที่ต่ำกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ อาทิ อุตสาหกรรมภายในประเทศและอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญของภาครัฐในอุตสาหกรรมเหล่านี้มากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ถึงแม้ว่าการให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้จะทำให้เกิดประโยชน์ทางด้านต่างๆ มากมาย อาทิ ทำให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดการจ้างงานและเป็นรายได้เข้าสู่ประเทศ อย่างไรก็ตามก็ได้ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในอุตสาหกรรมบางประเภทได้ ซึ่งถ้าหากภาครัฐต้องการให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีมากขึ้น ก็ควรมีการปรับเปลี่ยนนโยบายในด้านภาษีเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น

5.1.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ

บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท ตามลักษณะการจัดหมวดหมู่ของตลาดหลักทรัพย์ อาทิ อุตสาหกรรมทรัพยากรที่จะประกอบกิจการในการบริการทรัพยากรด้านต่างๆ ตัวอย่างเช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ โรงไฟฟ้า อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จะประกอบกิจการเกี่ยวกับพืชผลทางการเกษตรและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร แต่อย่างไรก็ตามในแต่ละอุตสาหกรรมนั้นจะได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ไม่เท่ากัน ซึ่งเกิดจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมบางประเภทมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น จึงมีการสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านั้นมากกว่า ในการศึกษาดังนี้จะใช้ระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ ซึ่งคำนวณจากรายได้ของกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหารด้วยรายรับทั้งหมดของบริษัท เป็นตัวแทนของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จะเห็นได้ว่าการคำนวณด้วยวิธีนี้จะรวมสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากรด้วย ดังนั้นบริษัทที่มีค่าระดับการได้รับ

สิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสูงอาจไม่จำเป็นต้องมีภาระภาษีที่น้อยเสมอไป โดยบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง อุตสาหกรรมภายในประเทศและอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งอุตสาหกรรมต่างๆจะมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

ตารางที่ 5.3 ระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ

อุตสาหกรรม	2545	2550	2554
อุตสาหกรรมส่งออก	42.42	35.62	36.47
ธุรกิจการเกษตร	54.03	52.73	42.99
อาหารและเครื่องดื่ม	27.21	23.61	27.67
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	69.41	56.87	68.01
ยานยนต์	41.73	20.34	20.51
อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง	27.14	24.97	17.47
พลังงานและสาธารณูปโภค	27.74	16.03	4.10
วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	4.03	22.79	19.25
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	17.27	28.99	13.13
บรรจุภัณฑ์	44.51	38.52	27.95
วัสดุก่อสร้าง	18.15	13.87	19.69
อุตสาหกรรมภายในประเทศ	14.20	10.23	7.27
แฟชั่น	19.79	17.94	6.87
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	22.63	10.51	8.31
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	20.58	2.30	1.50
อาหารมัตริพย์	9.50	7.69	7.75
อุตสาหกรรมบริการ	9.14	8.30	9.24
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	6.69	5.10	7.32
พาณิชย์	8.44	7.70	5.81
การแพทย์	4.42	3.70	5.21
สื่อและสิ่งพิมพ์	4.10	3.90	5.41
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	13.50	11.81	7.24
ขนส่งและโลจิสติกส์	19.47	18.98	23.63
รวม(ค่าเฉลี่ย)	18.56	16.55	13.60

ที่มา: การคำนวณของผู้วิจัย

การวิเคราะห์ระดับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมส่งออก

ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกหลายชนิด อาทิ อุตสาหกรรมที่ผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งอุตสาหกรรมส่งออกนี้จะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าอุตสาหกรรมอื่น เนื่องจากจะต้องมีการแข่งขันกับต่างประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์มากที่สุดอยู่ที่ประมาณร้อยละ 55-65 โดยอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์มือถือและส่วนประกอบต่าง ๆ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีความจำเป็นในปัจจุบัน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการสนับสนุนอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน เนื่องจากชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศและมีกิจการที่ประกอบการในธุรกิจนี้อยู่เป็นจำนวนมาก⁹⁹ อีกทั้งอุตสาหกรรมที่ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ความรู้และเทคโนโลยีจึงเป็นการกระตุ้นการพัฒนาทางเทคโนโลยีได้ทางหนึ่งด้วย

ส่วนอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรจะมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์รองลงมาโดยอยู่ที่ร้อยละ 40-50 ซึ่งการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้การสนับสนุนธุรกิจการเกษตรนั้นถือเป็นสิ่งที่เหมาะสม เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเหมาะสมในการทำเกษตรกรรมในหลาย ๆ ด้าน อาทิ มีการทำการเกษตรกรรมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจึงมีความเชี่ยวชาญในการทำเกษตร อีกทั้งยังมีความอุดมสมบูรณ์จึงทำให้มีความได้เปรียบในการทำเกษตรกรรมมากกว่าประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน โดยจะสามารถเพิ่มมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อเป็นรายได้เข้าสู่ประเทศได้มากขึ้น ซึ่งมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์อยู่ที่ประมาณร้อยละ 25-30 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการออกนโยบายสนับสนุนในอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรกับอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น กิจการเพาะขยายพันธุ์พืชและปรับปรุงพันธุ์พืช ซึ่งเพาะขยายพันธุ์พืชและปรับปรุงพันธุ์พืชท้องถิ่นของไทย เช่น ข้าว ถั่วฝักยาว สมุนไพร กิจการขยายพันธุ์สัตว์และเลี้ยงสัตว์ กิจการผลิตหรือถนอมอาหารและสิ่งปรุงแต่งอาหารโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ ซึ่งในปัจจุบันอุตสาหกรรมในกลุ่มธุรกิจการเกษตรกับกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการประกาศให้การส่งเสริมจะเป็นอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญพิเศษและอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษทุกอุตสาหกรรม จึงแสดงให้เห็นได้ว่าการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญในด้านการเกษตรและอาหาร

⁹⁹ ถึงแม้ในหลายบริษัทจะนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเพื่อนำมาประกอบในประเทศไทย ซึ่งทำให้มีรายได้เข้าสู่ประเทศไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามก็ได้ทำให้เกิดการจ้างงานในประเทศเป็นจำนวนมาก

อุตสาหกรรมยานยนต์ก็เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญกับประเทศไทย ซึ่งมีสัดส่วนระดับการได้รับสิทธิประโยชน์อยู่ที่ประมาณร้อยละ 20-40 โดยได้มีบริษัทรถยนต์ต่างประเทศเข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก สาเหตุหนึ่งที่สามารถดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนได้ก็คือ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีความต้องการให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญจึงได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมยานยนต์เกือบทุกประเภท อาทิ การผลิตรถยนต์นั่งส่วนบุคคล กิจการผลิตรถจักรยานยนต์ กิจการผลิตยานพาหนะและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งในปัจจุบันนอกจากการให้สิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนแล้ว คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังสามารถออกนโยบายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลได้ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการเน้นให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงาน ซึ่งจะสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านการใช้ทรัพยากรเชื้อเพลิงได้ทางหนึ่ง

การวิเคราะห์ระดับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง

อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลางนั้นมีหลายประเภท อาทิ อุตสาหกรรมที่ผลิตบรรจุภัณฑ์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์กับอุตสาหกรรมวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร ที่จะผลิตวัตถุดิบและเครื่องจักรให้กับอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า โดยอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์จะมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด ซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30-40 และอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์กับอุตสาหกรรมวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักรจะมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์อยู่ที่ประมาณร้อยละ 15-20 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลางเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้จะต้องส่งวัสดุ วัตถุดิบหรือเครื่องจักรที่ผลิตได้ไปให้อุตสาหกรรมอื่นใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าต่อไป ซึ่งการขาดแคลนสินค้าขั้นกลางเหล่านี้จะทำให้บริษัทในอุตสาหกรรมอื่นเกิดปัญหาได้ อีกทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลาง ยังสามารถลดการนำเข้าวัสดุหรือวัตถุดิบบางอย่างจากต่างประเทศได้ ซึ่งจะลดการขาดดุลการค้าได้ทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังเป็นการทำให้เกิดความเชื่อมโยงในอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้มแข็งในภาคอุตสาหกรรมการผลิต จะเห็นได้ว่าการให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลางจะทำให้อุตสาหกรรมอื่นๆ เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันได้

ทรัพยากรต่างๆ ก็ถือเป็นวัตถุดิบที่สำคัญที่ใช้ในกระบวนการผลิต อาทิ เชื้อเพลิง ไฟฟ้า แร่ธาตุและน้ำ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันก็ได้เริ่มมีการตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและปัญหาทางสิ่งแวดล้อมต่างๆ อีกทั้งในการดำเนินธุรกิจประเภทนี้นั้นจะต้องมีขั้นตอนทางกฎหมายมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น จึงทำให้บริษัทในอุตสาหกรรมทรัพยากรนี้มีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ที่ลดลงจากในอดีต ซึ่งลดลงจากร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2545 เป็นร้อยละ 5 ในปี พ.ศ. 2554 อีกทั้งบริษัทในอุตสาหกรรมทรัพยากรส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจาก

เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องมีการลงทุนที่สูง เช่น การสร้างโรงไฟฟ้า การสร้างแท่นขุดเจาะน้ำมัน การสร้างท่อส่งก๊าซ ดังนั้นในบางบริษัทภาครัฐจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ซึ่งจุดมุ่งหมายในการประกอบการของภาครัฐนั้นอาจไม่ใช่เพื่อให้ได้กำไรสูงสุดและภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บริษัทเสียนั้นก็มักจะกลับกลายเป็นรายได้ให้กับภาครัฐอยู่ดีจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องขอรับการอนุมัติการลงทุน ส่งเสริมการลงทุน นอกจากนี้ประเทศไทยไม่ค่อยมีทรัพยากรด้านเชื้อเพลิงมากนัก บริษัทในอุตสาหกรรมนี้จึงมักมีการตั้งบริษัทลูกเพื่อดำเนินการในต่างประเทศ ซึ่งอยู่นอกเหนือการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ส่วนอุตสาหกรรมที่ผลิตวัสดุก่อสร้างนั้นจะมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์อยู่ที่ประมาณร้อยละ 15-20 ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนควรให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างเนื่องจาก วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างเหล่านี้เป็นวัสดุที่ใช้ในการสร้างที่อยู่อาศัยหรือสำนักงาน อาทิ ปูนซีเมนต์ คอนกรีต ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิต ดังนั้นวัสดุเหล่านี้จะต้องมีมาตรฐานและควรมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งวัสดุที่ไม่ได้มาตรฐานจะทำให้เกิดความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้

การวิเคราะห์ระดับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2545 ระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ของอุตสาหกรรมในประเทศอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไประดับสิทธิประโยชน์ก็ได้ลดลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมของใช้ส่วนตัวที่มีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์น้อยมาก ซึ่งมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมในประเทศนั้นจะมีการขยายตัวที่สูงตั้งแต่ในอดีต เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตไม่มากนัก อาทิ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ กิจการผลิตเครื่องกีฬาและกิจการผลิตของเล่น จึงทำให้บริษัทเหล่านี้ได้รับสิทธิประโยชน์ไปในอดีตแล้ว เมื่อเวลาผ่านไปสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่บริษัทต่าง ๆ ได้รับก็ได้หมดอายุลง อีกทั้งสินค้าที่อุตสาหกรรมเหล่านี้ผลิตนั้นส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่ใช้ภายในประเทศ ซึ่งไม่ต้องแข่งขันกับต่างประเทศจึงทำให้คณะกรรมการไม่ได้ออกนโยบายสนับสนุนเพิ่มเติมจากในอดีตมากนัก

ส่วนอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์นั้นส่วนใหญ่จะเป็นกิจการนิคมอุตสาหกรรมและที่พักอาศัยของประชาชนประเภทต่าง ๆ อาทิ บ้าน คอนโด ตึกแถว ซึ่งจะมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์อยู่ที่ร้อยละ 10 ซึ่งการให้สิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์นั้นมีความเหมาะสม เนื่องจากอสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ นั้นสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพของประชาชน ภาครัฐจึงมีความต้องการให้ประชาชนที่มีรายได้ไม่มากนักสามารถเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์เหล่านี้ได้ ดังนั้นภาครัฐจึงมีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งสามารถทำให้ราคาอสังหาริมทรัพย์ลดลงได้ โดยในช่วงหลังมานี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการออกนโยบายสนับสนุนกิจการที่อยู่อาศัยหลายประเภท อาทิ การสนับสนุนกิจการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือปานกลาง อีกทั้งในปี พ.ศ. 2552

ได้เปิดให้การสนับสนุนกิจการผลิตบ้านสำเร็จรูป (Completely Built Units-CBU) หรือ ส่วนประกอบของบ้านสำเร็จรูป (CKD) ซึ่งแสดงถึงคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญในด้านที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภคต่างๆ

การวิเคราะห์ระดับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมบริการ

อุตสาหกรรมบริการนั้นประกอบด้วยอุตสาหกรรมต่างๆ หลายประเภท ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมที่ให้บริการในด้านสวัสดิการและความบันเทิงต่างๆ จากตารางที่ 5.3 จะพบว่าอุตสาหกรรมในด้านขนส่งและโลจิสติกส์นั้นมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20-25 ซึ่งการสนับสนุนอุตสาหกรรมประเภทนี้ถือเป็นสิ่งที่เหมาะสม เนื่องจากอุตสาหกรรมกลุ่มนี้จะเป็นพวกการขนส่งในด้านต่างๆ ซึ่งมีประโยชน์ต่อสาธารณะ อาทิ รถไฟฟ้าใต้ดินและรถไฟฟ้า BTS การขนส่งทางอากาศหรือการเดินทางเพื่อขนส่งสินค้า ดังนั้น อุตสาหกรรมกลุ่มนี้จึงควรได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับที่สูง เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไปและยังทำให้ประเทศมีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคมากขึ้นก็จะเป็นการดึงดูดให้เกิดการลงทุนได้ทางหนึ่ง รองลงมาจะเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการที่มีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์อยู่ที่ประมาณร้อยละ 5-10 อุตสาหกรรมกลุ่มนี้จะเป็นพวกโรงแรมและรีสอร์ทที่ฟักต่างๆ อีกทั้งยังรวมถึงศูนย์ประชุมหรือศูนย์ศิลปะต่างๆ ด้วย¹⁰⁰ ซึ่งประเทศไทยนั้นมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญหลายแหล่ง อีกทั้งยังมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงควรมีการสนับสนุนอุตสาหกรรมประเภทนี้ ซึ่งนอกจากจะเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศอีกทางหนึ่งแล้วยังเป็นการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ ของประเทศอีกด้วย

ส่วนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้การส่งเสริมในกิจการโทรคมนาคมดาวเทียม กิจการบริการโทรศัพท์และกิจการเซตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ซึ่งมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่ถึงร้อยละ 10 เท่านั้น ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมนี้จะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีด้วย แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีแต่บริษัทขนาดใหญ่และมีผู้ประกอบการไม่มากนัก โดยธุรกิจประเภทนี้ต้องใช้เงินลงทุนที่สูงและจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีด้วย ตัวอย่างเช่น ธุรกิจเครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์มือถือที่ในปัจจุบันจะมีบริษัทที่ให้บริการในตลาดอยู่เพียงแค่ 3-4 บริษัทเท่านั้น ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงไม่ได้ให้การสนับสนุนมากนัก เนื่องจากจะมีผู้ที่ได้รับประโยชน์แค่บางกลุ่มเท่านั้น นอกจากนี้อุตสาหกรรมในสื่อและสิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรมพาณิชย์และอุตสาหกรรมบริการแพทย์นั้นมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ไม่มากนักโดยอยู่ที่ไม่เกินร้อยละ 5 เท่านั้น ซึ่งการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ไม่มากนักมาจากหลายสาเหตุ อาทิ ในปัจจุบันภาครัฐได้มี

¹⁰⁰ โดยส่วนหมยแล้วบริษัทหลักทรัพย์ที่อยู่ในกลุ่มนี้จะเป็นพวกโรงแรม เนื่องจากมีขนาดใหญ่และมีเงินลงทุนสูงกว่ากิจการอื่นๆ

โครงการที่สนับสนุนในด้านการแพทย์หลายทาง ซึ่งทำให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเลือกที่จะใช้บริการจากโรงพยาบาลรัฐบาล ดังนั้นถึงแม้ว่าจะมีการออกนโยบายสนับสนุนกิจการโรงพยาบาลและกิจการที่เกี่ยวกับสุขภาพด้านต่าง ๆ แต่อาจไม่คุ้มค่าพอที่จะดึงดูดให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนได้ ส่วนในด้านสื่อสิ่งพิมพ์นั้นส่วนใหญ่จะให้บริการด้านความบันเทิง ซึ่งไม่ค่อยมีผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจมากนัก ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก

โดยภาพรวมแล้วอุตสาหกรรมที่มีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์มากที่สุดจะเป็น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร รองลงมา ก็จะเป็น อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในหลาย ๆ ด้าน อาทิ เป็นสินค้าส่งออก ทำให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีหรือเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าที่มีอยู่ในประเทศ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มั่นคงต่อไป

5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลอื่นๆ ที่ใช้ทำการศึกษา

ถึงแม้ว่าจะมีบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์อยู่เป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาโดยใช้ข้อมูล panel นั้นจำเป็นที่จะต้องติดตามเก็บข้อมูลบริษัทเดียวกันตลอดช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา ดังนั้นในการศึกษานี้จึงได้มีการตัดข้อมูลของบริษัทส่วนหนึ่งออกไป เนื่องจากบริษัทเหล่านั้นเลิกกิจการ ออกจากการเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือเพิ่งเข้ามาเป็นบริษัทจดทะเบียนในภายหลังช่วงเวลาปี พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ยังมีบริษัทอีกส่วนหนึ่งที่มีการใช้ผลขาดทุนในช่วงเวลาก่อนหน้ามาลดหย่อนภาษี ซึ่งส่งผลต่อการประมาณค่าได้ ดังนั้น เพื่อการประมาณค่าที่แม่นยำขึ้นจึงได้เพิ่มตัวแปร dummy เข้ามา ซึ่งจะมีค่าเป็น 1 ถ้าบริษัทนั้นใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีและมีค่าเป็น 0 หากไม่ใช่

ตารางที่ 5.4 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในปี พ.ศ. 2545

อุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท (n)	ROA (ร้อยละ)	D/E (ร้อยละ)	foreign (ร้อยละ)	ASEAN (ร้อยละ)	Capital (ร้อยละ)	Size (ล้านบาท)	BOI (ร้อยละ)	HBOI (จำนวน)	LBOI (จำนวน)
เกษตรและอาหาร	35	11.02	0.88	19.86	7.02	4.82	6239.75	37.17	0.37	0.34
ทรัพยากร	14	11.17	12.58	21.11	3.32	16.29	72407.89	27.75	0.28	0.21
เทคโนโลยี	19	9.89	0.49	40.14	12.51	5.53	24377.34	29.69	0.36	0.05
สินค้าอุตสาหกรรม	39	11.72	2.20	29.12	3.33	6.63	4280.87	33.22	0.25	0.28
การเงิน	24	0.79	17.25	29.30	5.65	8.08	688758.20	0.00	0	0
บริการ	61	8.53	1.38	18.42	2.74	11.43	10360.29	6.43	0.11	0.14
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	56	6.38	2.07	16.80	4.88	7.47	13546.01	9.97	0.12	0.14
สินค้าอุปโภคบริโภค	31	12.52	0.65	23.77	1.94	6.56	3915.79	20.71	0.22	0.16
MEAN		8.90	2.67	21.72	4.73	8.99	39457.55	18.56	0.20	0.18

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5.5 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในปี พ.ศ. 2550

อุตสาหกรรม	จำนวน บริษัท (n)	ROA (ร้อยละ)	D/E (ร้อยละ)	foreign (ร้อยละ)	ASEAN (ร้อยละ)	Capital (ร้อยละ)	Size (ล้านบาท)	BOI (ร้อยละ)	HBOI (จำนวน)	LBOI (จำนวน)
เกษตรและอาหาร	35	10.07	1.07	16.94	3.69	4.42	9835.68	34.42	0.31	0.4
ทรัพยากร	14	14.78	1.00	24.08	2.57	14.82	136689.14	16.04	0.07	0.42
เทคโนโลยี	19	12.71	1.30	34.43	13.31	5.65	27990.77	24.70	0.26	0.1
สินค้าอุตสาหกรรม	39	9.63	0.92	24.41	3.60	5.14	5431.10	32.35	0.28	0.33
การเงิน	24	0.17	9.26	43.08	6.16	7.64	845583.69	0.00	0	0
บริการ	61	9.41	0.91	16.34	3.07	11.15	12813.97	5.87	0.08	0.13
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	56	4.83	1.41	19.81	4.72	5.06	16927.59	7.59	0.07	0.13
สินค้าอุปโภคบริโภค	31	7.19	0.56	16.89	0.88	5.68	4258.17	13.47	0.13	0.19
MEAN		8.03	1.40	20.68	4.51	7.37	49623.94	16.55	0.15	0.20

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5.6 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในปี พ.ศ. 2554

อุตสาหกรรม	จำนวน บริษัท (n)	ROA (ร้อยละ)	D/E (ร้อยละ)	foreign (ร้อยละ)	ASEAN (ร้อยละ)	Capital (ร้อยละ)	Size (ล้านบาท)	BOI (ร้อยละ)	HBOI (จำนวน)	LBOI (จำนวน)
เกษตรและอาหาร	35	13.92	0.88	16.79	5.08	3.86	15180.22	33.36	0.28	0.45
ทรัพยากร	14	13.78	1.01	22.94	2.84	12.15	206262.95	4.10	0	0.57
เทคโนโลยี	19	12.56	1.62	32.11	13.23	7.01	23164.90	30.20	0.31	0.26
สินค้าอุตสาหกรรม	39	10.39	0.73	22.72	3.61	4.32	5645.71	22.19	0.2	0.25
การเงิน	24	1.65	11.35	44.36	14.05	8.21	1176848.32	0.00	0	0
บริการ	61	8.34	1.22	13.14	1.55	11.46	15568.31	5.35	0.05	0.16
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	56	5.72	2.67	17.32	4.03	5.59	21450.12	9.05	0.09	0.19
สินค้าอุปโภคบริโภค	31	9.11	0.52	15.90	0.20	5.97	4504.55	6.40	0	0.29
MEAN		8.55	1.84	18.32	3.79	10.85	69637.90	13.60	0.11	0.24

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 5.4 5.5 และ 5.6 จะพบว่าเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) จะไม่เปลี่ยนแปลงจากในอดีตโดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 8 ซึ่งอุตสาหกรรมที่มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่สูงที่สุดในปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2554 คือ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมพลังงาน อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงในอุตสาหกรรมแต่ละประเภทมีการเติบโตในช่วงเวลาที่ต่างกัน ส่วนอุตสาหกรรมที่มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำที่สุด คือ อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน เนื่องจากอุตสาหกรรมประเภทนี้จะมีสินทรัพย์สูงมาก ทำให้เมื่อคำนวณอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จึงมีค่าต่ำ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพบว่า บริษัทต่าง ๆ จะมีการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนลดลง ซึ่งมาจากสิทธิประโยชน์ที่ได้รับนั้นหมดอายุลง ซึ่งสอดคล้องกับตัวแปร HBOI กับ LBOI ที่จำนวน

บริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงจะมีจำนวนลดลงและจำนวนบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำจะมีมากขึ้น ซึ่งอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารกับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีจะมีสัดส่วนบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ส่วนอุตสาหกรรมทรัพยากรจะเป็นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทในธุรกิจการเงินนั้นจะไม่ได้ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เนื่องจากบริษัทในธุรกิจการเงินนั้นอยู่นอกเหนือขอบเขตการให้สิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ดังนั้นบริษัทเหล่านี้จึงไม่ได้ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) มีแนวโน้มลดลง ซึ่งลดลงจาก 2.67 ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 1.84 ในปี พ.ศ. 2554 ที่เป็นเช่นนี้มาจากในปี พ.ศ. 2545 บริษัทต่างๆ จะมีหนี้สินที่สูง ซึ่งมาจากผลกระทบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2541 การประสบปัญหาขาดทุนนั้นสามารถทำให้บริษัทต่างๆ มีหนี้สินเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2545 อุตสาหกรรมธุรกิจการเงินจะมีหนี้สินมากที่สุด ซึ่งมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 17.25 สาเหตุหนึ่งมาจากวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 และอีกสาเหตุหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินนั้นจะมีการกู้ยืมเงินทุนมาใช้ในการประกอบการอยู่แล้วจึงทำให้มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่สูงได้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนจะพบว่ามีส่วนเปลี่ยนแปลงลดลงจากในอดีตเล็กน้อย โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 และร้อยละ 4 ตามลำดับ¹⁰¹ นอกจากนี้ยังพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2545 อุตสาหกรรมเทคโนโลยีจะเป็นอุตสาหกรรมที่มีนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนถือครองมากที่สุด โดยมีสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติอยู่ที่ประมาณร้อยละ 40 และนักลงทุนอาเซียนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 13 ซึ่งแสดงถึงการขาดความรู้และความชำนาญทางเทคโนโลยีจึงต้องมีการร่วมกันลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2550-2554 นักลงทุนต่างชาติได้ถือครองหุ้นในกิจการธุรกิจการเงินมากขึ้น โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 44 ส่วนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีได้มีสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติลดลง ซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30

เมื่อพิจารณาด้านปัจจัยการใช้สินทรัพย์ทุนจะพบว่า ค่าเฉลี่ยของการใช้สินทรัพย์ทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งอุตสาหกรรมทรัพยากรธรรมชาตินั้นมีค่าเฉลี่ยของการใช้สินทรัพย์ทุน (capital) สูงที่สุด โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 14 เนื่องจากอุตสาหกรรมทรัพยากรนี้ จะมีการใช้เครื่องจักรต่างๆ เป็นจำนวนมาก ส่วนอุตสาหกรรมที่มีการใช้สินทรัพย์ทุนรองลงมา คือ อุตสาหกรรมบริการ โดยอยู่ที่ร้อยละ 11 เมื่อพิจารณาในด้านขนาดของกิจการ (size) จะพบว่า อุตสาหกรรมต่างๆ มีแนวโน้มที่จะมีขนาดใหญ่ขึ้น โดยกิจการธุรกิจการเงินจะมีขนาดใหญ่ที่สุด

¹⁰¹ นักลงทุนอาเซียนส่วนใหญ่จะเป็นนักลงทุนสิงคโปร์ เนื่องจากมีความพร้อมด้านเงินทุนและมีการพัฒนาทางตลาดการเงินมากกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียน

เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้จะมีเงินทุนอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนอุตสาหกรรมทรัพยากรจะมีขนาดรองลงมา เนื่องจากบริษัทที่ประกอบกิจการในอุตสาหกรรมพลังงาน อาทิ โรงไฟฟ้าต่างๆ โรงกลั่นปิโตรเลียม โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาตินั้นต้องใช้เงินลงทุนสูง ดังนั้นบริษัทที่สามารถดำเนินโครงการเหล่านี้จึงจำเป็นต้องมีขนาดกิจการที่ใหญ่ นอกจากนี้อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคจะมีขนาดเล็กที่สุด เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้จะผลิตสินค้าที่ไม่ซับซ้อน จึงไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนมากนัก

5.2.1 ผลการประมาณค่าการศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาต่าง ๆ

ในการศึกษาจะใช้อัตราภาระภาษีเฉลี่ยที่คำนวณจากกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ใน การประมาณค่า ซึ่งในการประมาณค่าโดยใช้ข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะพบว่า การประมาณค่าด้วยวิธี Three time periods first difference Panel Data กับวิธี Fixed effect estimation นั้นจะมีผลการประมาณค่าที่สอดคล้องกันทั้งเครื่องหมายและค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งจะมีเพียงตัวแปร $d50$ และตัวแปร $\log(\text{size})$ ที่มีเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์ที่เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามตัวแปรสองตัวนี้มีความแตกต่างตรงที่วิธีหนึ่งจะมีนัยสำคัญทางสถิติและอีกวิธีหนึ่งจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมแล้วผลการประมาณค่าทั้ง 2 วิธีนั้นส่วนใหญ่จะสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามจะมีค่าสัมประสิทธิ์ที่แตกต่างกันบ้าง ซึ่ง Wooldridge (2006: 491-492) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า การประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data กับ วิธี fixed effect estimation ทั้งสองวิธีนั้น จะให้ผลการประมาณค่าที่ unbiased และ consistent ด้วยกันทั้งคู่ จึงเป็นเรื่องยากที่จะชี้ชัดว่าการประมาณค่าด้วยวิธีไหนดีกว่ากัน แต่อย่างไรก็ตามสามารถที่จะทำการทดสอบว่าวิธีการประมาณค่าวิธีไหนดีกว่าได้จากการทดสอบ μ_{it} ว่าเป็น serially uncorrelated หรือไม่ ซึ่งถ้าหาก μ_{it} เป็น serially uncorrelated การประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation จะดีกว่า ในทางตรงกันข้ามถ้าหาก μ_{it} ไม่ได้มีคุณสมบัติเป็น serially uncorrelated จะทำให้ $\Delta\mu_{it}$ เป็น serially uncorrelated และการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data จะดีกว่า ดังนั้นจึงทำการทดสอบ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data ว่าเป็น serially uncorrelated หรือไม่

โดยการทดสอบ $\Delta\mu_{it}$ ว่าเป็น serially uncorrelated หรือไม่นั้น สามารถทำได้โดยกำหนดให้ $r_{it} = \Delta\mu_{it}$ จากนั้นทำการรันสมการ $r_{it} = \rho r_{it-1} + \varepsilon_{it}$ ซึ่งถ้าหากค่า $\rho = 0$ จะแสดงว่า $\Delta\mu_{it}$ มีลักษณะเป็น serially uncorrelated ซึ่งจะพบว่าค่า $\Delta\mu_{it}$ มีลักษณะเป็น serially correlated เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ของ r_{it-1} (ρ) มีค่าเท่ากับ -0.69 และมีค่า t-Statistic เท่ากับ -10.66 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการศึกษาก็ให้

ความสำคัญกับผลการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation มากกว่าการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data

ตารางที่ 5.7 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด

ตัวแปร	Three time periods first difference Panel Data (FD)	Fixed effect estimation (FE) [#]
d50	3.393**	3.636***
d54	2.815	3.648**
d50boi	-0.084***	-0.082**
d54boi	-0.094*	-0.104***
ROA	0.203**	0.261***
D/E	-0.010	-0.009
foreign	-0.107	-0.114
asean	0.054	0.055
capital	-0.069	0.007
log(size)	2.854*	0.924
loss	-12.012***	-12.901***
observation	413	631
R-squared	0.161	0.602

Note [#] ใช้แบบจำลองนี้ในการตีความหมาย *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

จากผลการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation จะพบว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่าง ๆ มีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ย อัตราการภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2554 จะมากกว่าปี พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 3.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการภาษีในหัวข้อ 6.1.1 ที่อัตราการภาษีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในอดีต ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากในช่วงปี พ.ศ. 2545 บริษัทส่วนหนึ่งได้มีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงทำให้ในปีนั้นอัตราการภาษีเฉลี่ยลดต่ำลง ดังนั้นในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2554 อัตราการภาษีเฉลี่ยจึงมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

ส่วนการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้นจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการภาษีเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราการภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 0.08 และ 0.10 ตามลำดับ

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) นั้นมีความสัมพันธ์กับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบริษัทที่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 จะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ประมาณร้อยละ 0.26 ซึ่งเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผล เนื่องจากบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้นก็ควรที่จะมีภาวะภาษีที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ยังมีผลกระทบของการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี (loss) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบริษัทที่มีการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีประมาณร้อยละ 12.90 ส่วนผลของการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ และนักลงทุนอาเซียน ขนาดของกิจการและสัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หลังจากที่มีการศึกษาในภาพรวมแล้ว ในการศึกษานี้ก็ได้มีการแบ่งอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์ออกเป็นอุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง อุตสาหกรรมภายในประเทศและอุตสาหกรรมบริการ เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่แตกต่างกันในอุตสาหกรรมต่างๆ จากการศึกษาจะพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีผลการประมาณค่าที่สอดคล้องกัน แต่อย่างไรก็ตามก็ได้มีความแตกต่างกันบ้างเนื่องจากอุตสาหกรรมแต่ละประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ จะได้ผลการประมาณค่าตามตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยแบ่งตามประเภทสินค้าและบริการ

	อุตสาหกรรม			
	ส่งออก	สินค้าขั้นกลาง	ภายในประเทศ	บริการ
Coefficient	-0.17	-0.58	-0.68	-0.38
t-Statistic	-1.54	-2.70	-4.79	-3.32
P-value	0.12	0.01	0.00	0.00
R ²	0.05	0.13	0.32	0.14
n	40	46	49	68

จากการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ จะพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วค่า $\Delta\mu_{it}$ จะมีลักษณะเป็น serially correlated¹⁰² ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับผลการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation มากกว่าการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data

¹⁰² ซึ่งมีเพียงอุตสาหกรรมส่งออกเท่านั้นที่ค่า $\Delta\mu_{it}$ มีลักษณะเป็น serially uncorrelated

เมื่อพิจารณาผลของการได้รับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางจะพบว่า เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางในปี พ.ศ. 2550 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 0.10 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางในปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 0.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาผลของการได้รับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมบริการจะพบว่า เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมบริการในปี พ.ศ. 2550 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมบริการในปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.12 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาผลของการได้รับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมภายในประเทศจะพบว่า เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมภายในประเทศในปี พ.ศ. 2550 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.03 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมบริการในปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.05 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5.9 สรุพอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมต่าง ๆ เมื่อแบ่งตามประเภทสินค้าและบริการ ในปี พ.ศ. 2550 และ 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545

อุตสาหกรรม	เมื่อไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้น	
	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2554
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	3.63***	3.64**
ส่งออก	2.99	1.87
สินค้าชั้นกลาง	3.99	9.10***
ภายในประเทศ	6.20**	2.81
บริการ	2.09	1.37

ตารางที่ 5.10 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อการระดมเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยแบ่งตามประเภทของสินค้า

ตัวแปร	อุตสาหกรรม							
	ส่งออก		สินค้าชั้นกลาง		ภายในประเทศ		บริการ	
	FD	# FE	FD	# FE	FD	# FE	FD	# FE
d50	3.975	2.996	5.468**	3.992	3.682	6.204**	2.265	2.095
d54	3.175	1.872	10.775***	9.105***	-0.269	2.814	2.055	1.379
d50boi	-0.128***	-0.122***	-0.116**	-0.100	-0.052	-0.037	-0.154**	-0.137*
d54boi	-0.104*	-0.101**	-0.240***	-0.220***	-0.093	-0.055	-0.186*	-0.121
ROA	0.218	0.054	0.189	0.245	0.312*	0.474***	0.247**	0.299***
D/E	-0.014	-0.150	-0.015	-0.014	0.421	0.512	-0.008	-0.007
foreign	-0.024	-0.166	-0.172	-0.190	-0.106	-0.109	-0.102	-0.081
asean	-0.088	0.135	-0.774	-0.869	0.142	0.129	0.351	0.130
capital	-0.302	-0.713	0.105	-0.025	0.779**	0.976***	-0.108	-0.247
log(size)	-2.032	-0.634	2.958	3.085	8.767**	4.090	-0.795	-1.957
loss	-11.023***	-10.513***	-9.788***	-11.815***	-15.606***	-15.459***	-13.426***	-15.038***
observation	81	122	96	146	107	165	139	212
R-squared	0.316	0.751	0.242	0.698	0.315	0.659	0.243	0.647

Note แบบที่ 1 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี Three time periods first differenced panel data (FD)

แบบที่ 2 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation (FE)

ใช้แบบจำลองนี้ในการตีความหมาย *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะพบว่า ในอุตสาหกรรมภายในประเทศ และอุตสาหกรรมบริการ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะมีความสัมพันธ์กับอัตรากาไรภาษีเฉลี่ยในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในอุตสาหกรรมภายในประเทศเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตรากาไรภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ประมาณร้อยละ 0.47 และในอุตสาหกรรมบริการ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตรากาไรภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ประมาณร้อยละ 0.29

เมื่อพิจารณาในด้านการใช้สินทรัพย์ทุนจะพบว่ามีเพียงอุตสาหกรรมภายในประเทศ เท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการใช้สินทรัพย์ทุนเมื่อเปรียบเทียบกับ

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการใช้สินทรัพย์ทุนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.97 ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ยังมีผลกระทบของการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี (loss) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกอุตสาหกรรม ซึ่งบริษัทที่มีการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีประมาณร้อยละ 10-15 ส่วนผลของการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนและขนาดของกิจการจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการประมาณค่าโดยแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น จะเน้นทำการศึกษาในอุตสาหกรรม 3 อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้จะมีความแตกต่างกัน เพื่อให้สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ โดยอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารนั้นเป็นอุตสาหกรรมผลิตสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ อาทิ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและอาหาร อีกทั้งยังมีระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่สูง ส่วนอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมจะเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตทั้งสินค้าส่งออกและสินค้าชั้นกลาง อาทิ รถยนต์ เครื่องจักร บรรจุกัมภ์ ซึ่งอุตสาหกรรมนี้ก็มีค่าระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่สูง ส่วนอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคนั้น ส่วนใหญ่จะทำการผลิตสินค้าเพื่อขายภายในประเทศ อาทิ สิ่งทอ เครื่องใช้ในบ้านและยังมีค่าระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่มากนัก

จากผลการประมาณค่าจะพบว่า มีตัวแปรหลายตัวที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วผลการประมาณค่าทั้งวิธี first differenced panel data กับ วิธี fixed effect estimation นั้นจะให้ผลการประมาณค่าที่สอดคล้องกัน อย่างไรก็ตามเมื่อทำการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ จะได้ผลการทดสอบ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.11 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยแบ่งตามเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์

	อุตสาหกรรม		
	เกษตรและอาหาร	สินค้าอุตสาหกรรม	สินค้าอุปโภคบริโภค
Coefficient	-0.23	-0.06	-0.31
t-Statistic	-2.07	-0.40	-1.22
P-value	0.04	0.69	0.23
R ²	0.13	0.01	0.06
n	28	28	23

ซึ่งจากการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ จะพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วค่า $\Delta\mu_{it}$ จะมีลักษณะเป็น serially uncorrelated¹⁰³ ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการศึกษาก็ให้ความสำคัญกับผลการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data มากกว่าการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในช่วงเวลาต่างๆ โดยที่ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงนั้นจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.22 ใน พ.ศ. 2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสาเหตุหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจากในอดีตมาจากผลกระทบของการออกพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 387 พ.ศ. 2544 ซึ่งได้ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลงเหลือร้อยละ 25 เฉพาะกำไร 300 บาทแรกเป็นเวลาห้ารอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน ดังนั้นพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้จึงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบบัญชี ปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2549 จึงทำให้อัตราภาวะภาษีโดยเฉลี่ยสามารถเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นได้ อีกทั้งบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่จะมีขนาดไม่ใหญ่มากนัก ซึ่งทำให้มีกำไรไม่มากนัก ดังนั้นผลของการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลงเหลือร้อยละ 25 เฉพาะกำไร 300 บาทแรก จึงเป็นผลกระทบที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค

เมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารลดลงประมาณร้อยละ 3.79 ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 3.59 ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2554 นั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.81 ในปี พ.ศ. 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.38 ใน พ.ศ. 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากในปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลง ดังนั้นจึงทำให้อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นได้

¹⁰³ ซึ่งมีเพียงอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารเท่านั้นที่ค่า $\Delta\mu_{it}$ มีลักษณะเป็น serially correlated

ในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารนั้น มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารลดลงประมาณร้อยละ 4.81 ในปี พ.ศ. 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5.12 สรุปอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมต่าง ๆ เมื่อแบ่งตามเกณฑ์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2550 และ 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545

อุตสาหกรรม	เมื่อไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้น	
	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2554
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	3.63***	3.64**
เกษตรและอาหาร	-3.79	-4.81
สินค้าอุตสาหกรรม	3.59	6.38**
สินค้าอุปโภคบริโภค	4.22*	5.81*

Note *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90 **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95
***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

เมื่อพิจารณาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงเวลาต่าง ๆ จะพบว่า การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีความสัมพันธ์กับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในทิศทางตรงข้ามกัน โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารในปี พ.ศ. 2550 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.15 เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร้อยละ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและจะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารในปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.35 เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร้อยละ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2550 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.10 เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร้อยละ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.23 เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร้อยละ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร้อยละ 1 การเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2550 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.02 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร้อยละ 1 จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 0.002 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5.13 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	อุตสาหกรรม					
	เกษตรและอาหาร		สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าอุปโภคบริโภค	
	FD [#]	FE	FD [#]	FE	FD [#]	FE
d50	-3.790	4.391	3.594	2.936	4.222*	4.824**
d54	-4.812	2.351	6.386**	5.415**	5.811*	6.594***
d50boi	-0.152*	-0.199***	-0.107**	-0.100*	-0.024	-0.006
d54boi	-0.358**	-0.158**	-0.234***	-0.212***	-0.002	0.036
ROA	0.071	-0.024	0.247	0.224	0.310	0.401*
D/E	-1.845	-2.185	0.412	0.245	0.241	0.096
foreign	0.094	-0.074	0.065	0.028	-0.161	-0.139
asean	-0.333	-0.166	-0.363	-0.441	0.004	0.067
capital	0.632	-0.097	-0.243	-0.221	-0.595	-0.219
log(size)	3.251	-0.920	1.434	1.439	-6.650	-6.341
loss	-9.052*	-11.605**	-12.428***	-13.297***	-14.314***	-12.521***
observation	56	84	56	84	46	69
R-squared	0.313	0.722	0.570	0.829	0.499	0.821

Note แบบที่ 1 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี Three time periods first differenced panel data (FD)

แบบที่ 2 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation (FE)

ใช้แบบจำลองนี้ในการตีความหมาย *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

นอกจากนี้ยังมีผลกระทบของการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี (loss) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกอุตสาหกรรม โดยบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีจะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีประมาณร้อยละ 10-13 ส่วนผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อ

สินทรัพย์รวม สัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุน ขนาดของกิจการ สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนนั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกอุตสาหกรรม¹⁰⁴

5.2.2 การศึกษาผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI

ในการประมาณค่าโดยใช้ข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นั้น จะสามารถทำให้ทราบถึงผลกระทบในภาพรวมได้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะพบว่าผลการประมาณค่าของทั้งสองวิธีนั้นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน เมื่อทำการทดสอบ $\Delta\mu_{it}$ ว่ามีลักษณะเป็น serially uncorrelated หรือไม่ จะพบว่าค่า $\Delta\mu_{it}$ มีลักษณะเป็น serially correlated เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ของ $r_{it-1}(\rho)$ มีค่าเท่ากับ -0.69 และมีค่า t-Statistic เท่ากับ -10.86 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับผลการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation มากกว่าการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data

เมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554 มากกว่าปี พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงภาวะภาษีในหัวข้อ 6.1.1 และผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาต่างๆ ที่อัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากอดีตในหัวข้อ 6.2.1 ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากในช่วงปี พ.ศ. 2545 บริษัทส่วนหนึ่งได้มีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงทำให้ในปีนั้นอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยลดต่ำลง ดังนั้นจึงทำให้ในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2554 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยจึงมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาผลกระทบของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) จะพบว่ามีความสัมพันธ์กับอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะ

¹⁰⁴ นอกจากนี้ยังพบว่าในการประมาณค่าเกิดปัญหา Multicollinearity โดยทำการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (correlation) จึงพบว่าเกิดปัญหา Multicollinearity ในระดับที่ไม่รุนแรง เนื่องจากตัวแปรอิสระมีค่าสหสัมพันธ์ (correlation) ไม่เกิน 0.80 (อัครพงศ์ อันทอง, 2550: 34) ซึ่งตัวแปร d50 และ d54 จะมีค่าสหสัมพันธ์กับตัวแปร d50boi และ d54boi อยู่ที่ประมาณ 0.50-0.70 ในการแก้ปัญหา Multicollinearity อัครพงศ์ อันทอง (2550: 40) ได้ให้คำแนะนำไว้ว่า

“ก. ไม่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหา Multicollinearity เนื่องจากความพยายามในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจทำให้เกิดผลเสียหลายๆ ด้านต่อตัวประมาณค่าของสมการถดถอย นอกจากนี้ปัญหา Multicollinearity ไม่ได้ก่อให้เกิด Bias และในบางครั้งก็ไม่ได้ทำให้ t-statistic ที่คำนวณได้มีขนาดลดลงจนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. ตัดตัวแปรที่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity โดยเฉพาะตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในระดับที่สูง แต่ต้องไม่ใช่ตัวแปรอิสระที่สนใจ หรือมีความสำคัญในแบบจำลอง”

ภาวะเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 0.27 ซึ่งสอดคล้องกับผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต่อภาวะภาวะการเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาต่างๆและถือเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผล เนื่องจากบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้นก็ควรที่จะมีภาวะภาวะที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 5.14 ผลการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ตัวแปร	Three time periods first difference Panel Data (FD)	Fixed effect estimation (FE) [#]
d50	1.867	2.050*
d54	1.553	2.131*
ROA	0.207**	0.275***
D/E	-0.006	-0.003
foreign	-0.088	-0.091
asean	0.092	0.111
capital	-0.071	0.008
log(size)	2.867*	1.015
hboi	-4.537*	-7.514***
lboi	-3.710*	-4.671**
loss	-12.112***	-13.153***
observation	413	631
R-squared	0.153	0.602

Note [#] ใช้แบบจำลองนี้ในการประมาณค่า *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

เมื่อพิจารณาผลของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพบว่า การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีความสัมพันธ์กับอัตราภาวะภาวะเฉลี่ยในทิศทางตรงข้ามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งการได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงจะทำให้อัตราภาวะภาวะเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ประมาณร้อยละ 7.51 ส่วนการได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำจะทำให้อัตราภาวะภาวะเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยน้อยกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ประมาณร้อยละ 4.67

นอกจากนี้ยังมีผลกระทบของการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี (loss) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีจะมีอัตราภาวะภาวะเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีประมาณร้อยละ 13 ส่วนผลของการ

เปลี่ยนแปลงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ และนักลงทุนอาเซียน ขนาดของกิจการและสัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในการประมาณค่าโดยแบ่งตามประเภทสินค้าและบริการนั้น ผลการประมาณค่าด้วยวิธี Three time periods first differenced panel data และ fixed effect estimation โดยส่วนใหญ่ก็มีความสอดคล้องกัน ซึ่งเมื่อทำการทดสอบ $\Delta\mu_{it}$ ว่ามีลักษณะเป็น serially uncorrelated หรือไม่ จะได้ผลการประมาณค่าตามตาราง 5.15

ตารางที่ 5.15 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI โดยแบ่งตามประเภทสินค้าและบริการ

	อุตสาหกรรม			
	ส่งออก	สินค้าชั้นกลาง	ในประเทศ	บริการ
Coefficient	-0.26	-0.67	-0.67	-0.39
t-Statistic	-2.33	-3.06	-4.78	-3.43
P-value	0.02	0.003	0.00	0.00
R ²	0.12	0.16	0.32	0.14
n	40	46	49	68

จะพบว่าค่า $\Delta\mu_{it}$ มีลักษณะเป็น serially correlated ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการศึกษา จึงให้ความสำคัญกับผลการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation มากกว่าการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data

เมื่อพิจารณาให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า อัตราการภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในประเทศในปี พ.ศ. 2550 จะมากกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 5.46 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากผลกระทบของการออกพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 387 พ.ศ. 2544 ที่ได้กล่าวมาแล้วในก่อนหน้า

เมื่อพิจารณาให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า อัตราการภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมส่งออกในปี พ.ศ. 2550 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 2.52 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า อัตราการภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางในปี พ.ศ. 2550 จะมากกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 2.11 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า อัตราการภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมบริการในปี พ.ศ. 2550 จะมากกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 1.44 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนเมื่อพิจารณาในปี พ.ศ. 2554 จะพบว่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางในปี พ.ศ. 2554 จะมากกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 5.86 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยนั้นจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากมีจำนวนบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลงจากในอดีต

เมื่อพิจารณาให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมส่งออกในปี พ.ศ. 2554 จะต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 2.21 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมภายในประเทศในปี พ.ศ. 2554 จะมากกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 1.73 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาให้ปัจจัยต่างๆมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยจะพบว่า อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมบริการในปี พ.ศ. 2554 จะมากกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 1.05 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะพบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในอุตสาหกรรมในประเทศและอุตสาหกรรมบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในอุตสาหกรรมในประเทศเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 0.48 และในอุตสาหกรรมบริการเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 0.31

เมื่อพิจารณาการใช้สินทรัพย์ทุนจะพบว่า ในอุตสาหกรรมในประเทศเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการใช้สินทรัพย์ทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีการใช้สินทรัพย์ทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสัมพันธ์กับค่าที่สูงมาก อย่างไรก็ตามสัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนนั้นโดยส่วนมากจะมีค่าไม่เกินร้อยละ 10 ดังนั้นอัตราภาวะภาษีที่เพิ่มขึ้นจึงอาจเป็นไปได้ ส่วนในอุตสาหกรรมบริการนั้น เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของการใช้สินทรัพย์ทุนเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 1 อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจะต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีการใช้สินทรัพย์ทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 5.16 ผลการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI แบ่งตามประเภทของสินค้าและบริการ

ตัวแปร	อุตสาหกรรม							
	ส่งออก		สินค้าชั้นกลาง		ในประเทศ		บริการ	
	FD	FE [#]	FD	FE [#]	FD	FE [#]	FD	FE [#]
d50	-2.221	-2.529	3.083	2.119	2.734	5.467**	1.658	1.446
d54	-1.592	-2.215	6.727*	5.864**	-1.536	1.739	1.472	1.055
ROA	0.185	0.039	0.214	0.296*	0.336*	0.484***	0.248**	0.310***
D/E	0.193	-0.215	0.030	-0.002	0.403	0.499	-0.010	-0.007
foreign	-0.009	-0.118	-0.120	-0.072	-0.099	-0.086	-0.090	-0.080
asean	-0.036	0.166	-0.598	-0.569	0.140	0.130	0.359	0.143
capital	-0.115	-0.558	0.170	0.126	0.704**	0.905***	-0.211	-0.284*
log(size)	-0.153	0.808	2.260	2.679	9.129***	4.182	-2.000	-2.755
hboi	-9.199***	-10.078***	-9.019**	-12.119***	-7.396	-5.800	-9.614*	-10.655*
lboi	-4.796*	-5.901*	-2.603	-8.070**	-2.895	-0.205	0.035	-1.667
loss	-9.051***	-8.852***	-10.106***	-11.587***	-15.688***	-15.625***	-13.488***	-15.077***
observation	81	122	96	146	107	165	107	212
R-squared	0.273	0.750	0.202	0.697	0.322	0.664	0.233	0.648

Note แบบที่ 1 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี Three time periods first differenced panel data (FD)

แบบที่ 2 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation (FE)

ใช้แบบจำลองนี้ในการประมาณค่า *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

เมื่อพิจารณาระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพบว่า การได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงและระดับต่ำนั้นจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ อัตราภาวะภาษีเฉลี่ย ซึ่งบริษัทในอุตสาหกรรมส่งออกที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงจะมีอัตรา ภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 10.07 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และบริษัทในอุตสาหกรรมส่งออกที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำจะมี อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 5.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 12.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 8.07 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บริษัทในอุตสาหกรรมบริการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 10.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและบริษัทในอุตสาหกรรมบริการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 1.66 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนบริษัทในอุตสาหกรรมในประเทศที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 5.80 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติและบริษัทในอุตสาหกรรมในประเทศที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 0.20 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ยังมีผลกระทบของการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษี (loss) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกอุตสาหกรรม โดยบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีจะมีอัตราการภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีประมาณร้อยละ 10-15 ส่วนผลของการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนและขนาดของกิจการไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการประมาณค่าโดยแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น ผลการประมาณค่าด้วยวิธี Three time periods first differenced panel data และวิธี fixed effect estimation โดยส่วนใหญ่จะมีความสอดคล้องกัน ซึ่งผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ จะแสดงในตาราง 5.17

ตารางที่ 5.17 ผลการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ ในการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI โดยแบ่งตามเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์

	อุตสาหกรรม		
	เกษตรและอาหาร	สินค้าอุตสาหกรรม	สินค้าอุปโภคบริโภค
Coefficient	-0.21	-0.08	-0.38
t-Statistic	-1.94	-0.52	-1.47
P-value	0.06	0.60	0.15
R ²	0.12	0.00	0.09
n	28	28	23

จากการทดสอบ serially uncorrelated ของ $\Delta\mu_{it}$ จะพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วค่า $\Delta\mu_{it}$ จะมีลักษณะเป็น serially uncorrelated ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลการศึกษาก็จะให้ความสำคัญกับผลการประมาณค่าด้วยวิธี first differenced panel data มากกว่าการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation

เมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.46 ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.71 ในปี พ.ศ. 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากมีจำนวนของบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลง

เมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 ในปี พ.ศ. 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมส่งออกลดลงร้อยละ 3.33 ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยของอุตสาหกรรมส่งออกลดลงร้อยละ 2.62 ในปี พ.ศ. 2554 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะพบว่า ในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 1 จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 0.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งถือว่าสมเหตุสมผลเนื่องจากบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรมากก็ควรที่จะมีภาวะภาษีที่เพิ่มมากขึ้นด้วย ส่วนอุตสาหกรรมอื่นนั้นแม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์จะมีค่าเป็นบวกเหมือนกันแต่ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาขนาดของกิจการจะพบว่า ในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคนั้นขนาดของกิจการจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของขนาด 1 เท่า จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีขนาดใหญ่ขึ้นร้อยละ 7.22 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Guha (2007)

ตารางที่ 5.18 ผลการประมาณค่าผลกระทบของความแตกต่างในระดับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI แบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	อุตสาหกรรม					
	เกษตรและอาหาร		สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าอุปโภคบริโภค	
	FD [#]	FE	FD [#]	FE	FD [#]	FE
d50	-3.332	-3.245	1.837	2.037	3.466	4.395**
d54	-2.625	-2.524	1.621	1.585	4.717*	6.015**
ROA	0.146	0.019	0.404**	0.432**	0.232	0.294
D/E	-1.230	-0.700	0.383	0.200	0.607	0.332
foreign	0.084	0.004	0.084	0.100	-0.149	-0.085
asean	-0.064	0.096	-0.248	-0.219	0.343	0.329
capital	0.185	-0.345	-0.265	-0.263	-0.799	-0.456
log(size)	1.355	1.383	0.872	1.290	-7.220*	-7.263*
hboi	-14.090**	-15.459**	-13.509***	-16.083***	-6.427	-5.171
lboi	-8.852*	-9.805**	-4.274*	-7.620***	2.231	3.810
loss	-4.205	-5.537	-11.185***	-11.000***	-14.990***	-12.983***
observation	56	84	56	84	46	69
R-squared	0.300	0.698	0.594	0.861	0.560	0.844

Note แบบที่ 1 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี Three time periods first differenced panel data (FD)

แบบที่ 2 เป็นการประมาณค่าด้วยวิธี fixed effect estimation (FE)

ใช้แบบจำลองนี้ในการประมาณค่า *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90

มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

เมื่อพิจารณาผลของการได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับที่สูงและต่ำจะพบว่า บริษัทในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูง จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 14.09 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และบริษัทในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำ จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 8.85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูง จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 13.50 อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ และบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำ จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 4.27 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูง จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 6.42 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับต่ำ จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ร้อยละ 2.23 อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้มาจากข้อมูลการได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงและต่ำเป็นข้อมูลตัวแปร dummy ซึ่งถ้าหากการได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ก็จะทำให้ค่า dummy ไม่เปลี่ยนแปลงและทำให้การประมาณค่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติได้

นอกจากนี้ยังมีผลกระทบของการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี (loss) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค โดยบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีประมาณร้อยละ 11-14 ส่วนผลของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุน สัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนนั้นจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 การวิเคราะห์ผลการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงภาวะภาษีเมื่อปัจจัยต่างๆไม่เปลี่ยนแปลงจะพบว่า ถึงแม้ว่าในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 ภาครัฐจะมีการออกนโยบายต่างๆเพื่อให้สิทธิประโยชน์แก่บริษัท อาทิ ได้มีการอนุญาตให้บริษัทต่างๆนำค่าใช้จ่ายในการวิจัยและการพัฒนา กับรายจ่ายเพื่อการสนับสนุนการศึกษามาลดหย่อนภาษีได้ แต่โดยภาพรวมแล้วบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2-3 โดยเฉพาะบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางและอุตสาหกรรมในประเทศจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5 ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากบริษัทต่างๆมีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 มีบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีทั้งหมด 86 บริษัทและในปี พ.ศ. 2550 และ 2554 ได้มีบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีจำนวน 56 และ 43 บริษัท ตามลำดับ หรือมีบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลงประมาณร้อยละ 35-50 ของบริษัทที่ใช้ผลขาดทุน ในปี พ.ศ. 2545 จะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบอุตสาหกรรมภายในประเทศกับอุตสาหกรรมส่งออกจะพบว่า อุตสาหกรรมภายในประเทศจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่า อุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Chadin Rochananonda (2006) และ

Euamporn Phijaisanit (2010) ที่แสดงถึงบริษัทในอุตสาหกรรมภายในประเทศจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยมากกว่าอุตสาหกรรมส่งออก

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์จะพบว่าอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 ซึ่งสาเหตุหนึ่งของการที่บริษัทมีภาวะภาษีเพิ่มขึ้นมาจาก บริษัทต่าง ๆ มีการใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลง อีกทั้งยังมีบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2550 เพิ่มขึ้นจากจากปี พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 4-5 โดยเฉพาะบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคนั้น ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากผลกระทบของการออกพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 387 พ.ศ. 2544 ซึ่งได้ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลงเหลือร้อยละ 25 เฉพาะกำไร 300 บาทแรกเป็นเวลาห้ารอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน ดังนั้นพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้จึงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบบัญชีปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2549 จึงทำให้ในปี พ.ศ. 2545 บริษัทหลายแห่งคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 25 แต่อย่างไรก็ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ถึงปี พ.ศ. 2549 เท่านั้น จึงทำให้ในปี พ.ศ. 2550 บริษัทหลายแห่งคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 แทน นอกจากนี้หากทำการประมาณค่ากำไรคร่าว ๆ ของบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคจากค่าเฉลี่ยของข้อมูลจะพบว่า ในปี พ.ศ. 2550 บริษัทส่วนใหญ่จะมีขนาดอุตสาหกรรมไม่ใหญ่มากนัก ซึ่งจะมีขนาดโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 3,915 ล้านบาทและบริษัทเหล่านี้มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7% ก็จะสามารถประมาณกำไรของบริษัทในอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 274 ล้านบาท ซึ่งไม่เกิน 300 ล้านบาท ดังนั้นผลของการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือร้อยละ 25 ในกำไร 300 ล้านบาทแรก จึงสามารถทำให้ภาวะภาษีของบริษัทอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีระดับนัยสำคัญได้

ส่วนการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารนั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกวิธีการประมาณค่า ซึ่งแสดงถึงการออกนโยบายด้านภาษีต่างๆหรือผลของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น ไม่ได้ทำให้ภาวะภาษีของบริษัทในอุตสาหกรรมนี้เปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น การออกพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 387 พ.ศ. 2544 ที่มีผลกระทบกับบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลับไม่มีผลกระทบกับบริษัทในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารมากนัก ที่เป็นเช่นนี้มาจากบริษัทในอุตสาหกรรมนี้มีขนาดใหญ่กว่าและมีอัตราส่วน ROA ที่สูงกว่า ดังนั้นจึงอาจมีกำไรมากกว่า 300 ล้านบาท ทำให้กำไรในส่วนที่เกิน 300 บาทต้องคำนวณภาษีในอัตราร้อยละ 30 จึงทำให้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของภาวะภาษีมากนักหรือไม่ก็มาจากบริษัทในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารนั้นได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนโดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในระดับที่สูงอยู่แล้ว จึงทำให้ผลของการออกนโยบายทางภาษี อาทิ การอนุญาตให้นำค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและการพัฒนาหักภาษีได้ 2

เท่าและการออกพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 387 พ.ศ. 2544 ไม่มีผลกระทบต่อบริษัทในอุตสาหกรรมนี้มากนัก

เมื่อพิจารณาผลของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงเวลาต่างๆ จะพบว่า การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนทำให้อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยลดลง ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนต้องการดึงดูดให้เกิดการลงทุน ถึงแม้ว่าจะดูเหมือนว่าการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะทำให้ภาวะภาษีเปลี่ยนแปลงไปไม่มากนัก อย่างไรก็ตามเมื่อบริษัทได้รับการอนุมัติการลงทุนจะทำให้สัดส่วนของรายได้ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมต่อรายรับรวมมีค่าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมาก ดังนั้นสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้อัตราภาวะภาษีลดลงได้

นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ได้รับสิทธิประโยชน์นั้นจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยลดลงที่ไม่เท่ากัน ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมขั้นกลางและอุตสาหกรรมบริการที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในระดับสูงจะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ประมาณร้อยละ 10 ส่วนการได้รับสิทธิประโยชน์ในอุตสาหกรรมภายในประเทศนั้นจะทำให้อัตราภาวะภาษีเฉลี่ยมีการลดลงน้อยกว่า ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีความให้ความสำคัญอุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางและสินค้าบริการมากกว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้และการส่งออกนั้นก็ยังสามารถเป็นการนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้ทางหนึ่ง อุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางนั้นก็มีความสำคัญเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตวัสดุหรือวัตถุดิบ เพื่อส่งให้อุตสาหกรรมต่างๆทำการผลิตสินค้าต่อไป ดังนั้นการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลางจะทำให้เกิดความเชื่อมโยงในภาคอุตสาหกรรมซึ่งจะทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีความเข้มแข็งขึ้นและยังสามารถลดการนำเข้าวัสดุหรือวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยลดการขาดดุลการค้าได้ทางหนึ่ง อีกทั้งการผลิตสินค้าขั้นกลางที่มีประสิทธิภาพก็สามารถช่วยให้อุตสาหกรรมอื่นมีการกระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ด้วย ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันได้ทางหนึ่ง ส่วนการสนับสนุนอุตสาหกรรมบริการนั้นจะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาประเทศในหลายๆ ด้าน อาทิ การคมนาคม การท่องเที่ยว การติดต่อสื่อสาร ซึ่งจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ

อีกทั้งเมื่อพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะพบว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร้อยละ 1 บริษัทในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารกับอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมจะมีภาวะภาษีลดลงมากกว่าบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกของประเทศไทยหลายชนิด

อาทิ ข้าวและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งในปัจจุบันภาครัฐได้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออก ส่วนอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมนั้นจะเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าชั้นกลางต่างๆ อาทิ บรรจุก๊าซ เคมีภัณฑ์ และสินค้าส่งออก อาทิ รถยนต์และส่วนประกอบรถยนต์ จึงทำให้การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของบริษัทในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารกับอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมจะทำให้อัตราการภาษีเฉลี่ยลดลงมากกว่าได้ นอกจากนี้การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนใน พ.ศ. 2554 จะทำให้อัตราการภาษีเฉลี่ยลดลงได้มากกว่าการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนใน พ.ศ. 2550 ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากในปัจจุบันประเทศต่างๆ มีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยมีการพัฒนาในด้านสาธารณูปโภคหรือเพิ่มการให้สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนในประเทศของตน โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคอาเซียนหลายประเทศ อาทิ เวียดนาม ลาว ที่มีความพร้อมในด้านต่างๆมากขึ้น จึงทำให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ เพื่อให้แข่งขันกับประเทศต่างๆได้

เมื่อพิจารณาผลของการได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงและระดับต่ำจะเห็นได้ว่าบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับที่สูงนั้นจะมีอัตราการภาษีเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ นอกจากนี้อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคนั้นไม่นับสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้มาจากข้อมูลการได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงและต่ำเป็นข้อมูลตัวแปร dummy ซึ่งถ้าหากการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ก็จะทำให้ค่า dummy ไม่เปลี่ยนแปลงและทำให้การประมาณค่าไม่นับสำคัญทางสถิติได้

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) จะพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการภาษีเฉลี่ย โดยในภาพรวมแล้วบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ที่มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้อัตราการภาษีเฉลี่ยมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.26 ซึ่งแสดงถึงบริษัทที่สามารถทำกำไรได้มากขึ้นจะมีภาระภาษีที่เพิ่มมากขึ้นด้วย จึงถือว่ามีความเป็นธรรมตามแนวคิด

เมื่อพิจารณาผลของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นนั้นพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการภาษีเฉลี่ย ถึงแม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมาณค่าได้โดยส่วนใหญ่จะมีค่าเป็นลบ แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่นับสำคัญทางสถิติ สาเหตุหนึ่งของการที่อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่นับสำคัญทางสถิติมาจาก บริษัทที่ทำการศึกษานั้นเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งบริษัทเหล่านี้จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและมีความน่าเชื่อถือมากกว่าบริษัทประเภทอื่นๆ ดังนั้นบริษัทเหล่านี้สามารถทำการกู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำได้ จึงทำให้บริษัทเหล่านี้มีต้นทุนทางการเงินไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับหนี้สินของบริษัท

เมื่อพิจารณาผลของการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนจะพบว่า การถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนนั้นจะไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ย ซึ่งในปัจจุบันขั้นตอนและกฎหมายต่างๆ ได้มีการปรับเปลี่ยนให้นักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียนสามารถเข้ามาลงทุนได้สะดวกมากขึ้น ดังนั้นสัญชาติของผู้ถือหุ้นในบริษัทจึงไม่มีผลกระทบกับภาวะภาษี

เมื่อพิจารณาสัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนจะพบว่า จากการประมาณค่าโดยส่วนใหญ่ สัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนจะไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราภาวะภาษีเฉลี่ย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากสัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนนั้นคำนวณมาจากค่าเสื่อมราคาในปีนั้นหารด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งเป็นการคำนวณทางบัญชี โดยค่าเสื่อมราคาในแต่ละปีอาจไม่สอดคล้องกับจำนวนสินทรัพย์ที่บริษัทนั้นมีได้ เนื่องจากในความเป็นจริงสินทรัพย์ของบริษัทนั้นยังสามารถใช้งานได้อยู่ถึงแม้ว่าจะหักค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว โดยเฉพาะในสินทรัพย์ประเภทอาคารถาวรที่สามารถใช้งานได้ยาวนานหลายสิบปี ดังนั้นตัวแปรสัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุนที่คำนวณจากค่าเสื่อมราคาจึงไม่เหมาะสมในการใช้เป็นตัวแทนของจำนวนของสินทรัพย์ทุนของบริษัท

เมื่อพิจารณาผลของขนาดจะพบว่าบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีอัตราภาวะภาษีเฉลี่ยลดลง ที่เป็นเช่นนี้มาจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีเงินทุนมากขึ้น โดยถ้าหากบริษัทเหล่านี้นำเงินมาลงทุนในสินทรัพย์บางประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษี เช่น รายได้จากเงินปันผล อีกทั้งบริษัทที่มีขนาดใหญ่สามารถทำการวิจัยและพัฒนาบริษัทเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้และบริษัทเหล่านี้สามารถนำค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนามาลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ นอกจากนี้ในการให้สิทธิประโยชน์บางประเภทของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการให้สิทธิประโยชน์ตามขนาดของกิจการไว้ ดังนั้นการที่บริษัทที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจึงมีภาวะภาษีลดลงได้ แต่อย่างไรก็ตามในการประมาณค่านั้นได้มีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะการประมาณค่าในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคเท่านั้น

บทที่ 6

สรุปและเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

ภาวะภาวะของธุรกิจในอุตสาหกรรมต่างๆนั้นมีความไม่เท่ากัน ซึ่งบริษัทในแต่ละอุตสาหกรรมจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันและความแตกต่างของอุตสาหกรรมเหล่านี้จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ในแต่ละอุตสาหกรรมมีการได้รับสิทธิประโยชน์ไม่เท่ากัน ซึ่งการให้สิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ ของภาครัฐนั้นมาจากหลายสาเหตุ อาทิ เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนและเกิดการจ้างงาน เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมบางประเภทหรือในบางครั้งภาครัฐจะออกนโยบายให้สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่ภาครัฐต้องการ อาทิ การอนุญาตให้นำค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาแรงงานมาใช้ลดหย่อนภาษี ซึ่งสามารถเป็นแรงจูงใจให้บริษัทต่างๆ ทำการพัฒนาทางเทคโนโลยีหรือทางแรงงานได้ ดังนั้นนโยบายเหล่านี้จึงแสดงถึงการให้ความสำคัญของภาครัฐในบางอุตสาหกรรมได้ เนื่องจากนโยบายนี้จะเป็นประโยชน์แก่อุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีและมีการต้องการใช้แรงงานฝีมือ

เมื่อพิจารณาภาวะภาวะของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะพบว่าบริษัทในตลาดหลักทรัพย์จะมีอัตราภาวะภาวะเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 14 ซึ่งบริษัทในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและสันทนาการ อุตสาหกรรมการแพทย์ อุตสาหกรรมแฟชั่น และอุตสาหกรรมที่ใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์จะมีภาวะภาวะที่สูง ส่วนบริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง อุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์จะมีภาวะภาวะที่ต่ำ นอกจากนี้เมื่อกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ คงที่พบว่า ภาวะภาวะของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในอดีต โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าขั้นกลางและอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคจะมีภาวะภาวะเพิ่มขึ้นมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ส่วนอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากในอดีต ซึ่งการเพิ่มขึ้นของภาวะภาวะมาจากมีจำนวนบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนลดหย่อนภาษีลดลง

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีอุตสาหกรรมหลายประเภทที่ภาครัฐให้การสนับสนุน ซึ่งสังเกตได้จากอุตสาหกรรมที่ภาครัฐให้การสนับสนุนจะมีภาวะภาวะที่ต่ำกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมประเภทสินค้าส่งออก สินค้าขั้นกลางและอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งมีหลายสาเหตุที่ภาครัฐควรให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้ อาทิ อุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการเกษตรกับอาหารและเครื่องดื่มนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยพัฒนาด้านการเกษตรหรือนำผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในประเทศมาเพิ่มมูลค่า อีกทั้งยังสามารถส่งออกสินค้าทางการเกษตรเหล่านี้ เพื่อเป็นรายได้ให้แก่ประเทศทางหนึ่ง อุตสาหกรรมประเภทชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์กับยานยนต์ ก็เป็น

อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย โดยมีนักลงทุนเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ส่วนอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์กับวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร ก็เป็นอุตสาหกรรมที่จะช่วยสนับสนุนการผลิตสินค้าต่าง ๆ และสามารถช่วยเพิ่มความเชื่อมโยงในระหว่างอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้อุตสาหกรรมประเภทขนส่งและโลจิสติกส์กับวัสดุก่อสร้าง ก็สามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัยและการคมนาคมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น โครงการรถไฟฟ้าต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครหรือการเดินทางเรือขนส่งสินค้าไปขายระหว่างประเทศ ดังนั้นภาครัฐจึงได้มีการออกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้

เมื่อพิจารณาการจัดเก็บภาษีของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียนจะพบว่า ทุกประเทศในภูมิภาคนี้มีการให้สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุน อาทิ การให้สิทธิระยะเวลาปลอดภาษี การให้นำผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษี การยกเว้นอากรขาเข้าของเครื่องจักรและวัตถุดิบ โดยประเทศไทยจะมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน ส่วนสิทธิประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำที่สุดในภูมิภาคอาเซียน อีกทั้งยังมีการให้สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุน จึงทำให้ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการเข้ามาลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) สูงที่สุดในภูมิภาค ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการให้สิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ จะสามารถดึงดูดให้เกิดการลงทุนได้ ซึ่งจะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ

การได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาระภาษีของบริษัทลดลงได้ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่สนับสนุนอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วงที่เริ่มมีการเติบโตทางอุตสาหกรรม เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงแรกนั้นจะเน้นในด้านเกษตรกรรม จนภายหลังปี พ.ศ. 2532 ที่ได้เริ่มเกิดการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมนั้นมีอุปสรรคในหลาย ๆ ด้าน อาทิ การขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยี การขาดเงินทุนในการลงทุนและการขาดแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีหน้าที่ในการสนับสนุนอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งการที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนก็สามารถทำให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี ซึ่งได้มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นที่มีการเข้ามาลงทุนมากที่สุด นอกจากนี้ผลพวงของการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติยังทำให้ประเทศไทยเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงด้วย

ในช่วงแรกนั้นภาครัฐได้มีการเน้นการสนับสนุนการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า เนื่องจากในขณะนั้นประเทศไทยได้ประสบปัญหาขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคและประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตสินค้าเหล่านี้ให้เพียงพอกับความต้องการได้ จึงต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศใน

ปริมาณมาก ดังนั้นการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้าจึงเป็นสิ่งจำเป็น อีกทั้งการสนับสนุนการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้ายังเป็นการช่วยลดสินค้านำเข้าเพื่อให้ประเทศไทยได้ดุลการค้าอีกทางหนึ่ง โดยในขณะนั้นภาครัฐได้ให้ความสำคัญในอุตสาหกรรมที่ไม่มีความซับซ้อนทางการผลิต และมีการใช้เทคโนโลยีที่ไม่มากนัก เนื่องจากมีความง่ายในการผลิต ซึ่งเหมาะกับการพัฒนาอุตสาหกรรมในช่วงแรก ดังนั้นอุตสาหกรรมที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้ความสำคัญในช่วงแรกๆ จะเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน แต่อย่างไรก็ตามนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยสาเหตุหลายประการ อาทิ การปรับเปลี่ยนนโยบายให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจและสังคม การต้องการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในบางอุตสาหกรรมหรือในบางครั้งจะทำการพิจารณาตามจำนวนผู้ได้รับประโยชน์จากนโยบาย ดังนั้นในภายหลังกองกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีการสนับสนุนการผลิตเพื่อการส่งออกมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ภาคการส่งออกเริ่มมีบทบาทมากขึ้น

เมื่อพิจารณาประเภทของอุตสาหกรรมที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2536-2539 อุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภคนั้นจะมีการเข้ามาขอรับการส่งเสริมมากที่สุด ซึ่งแสดงถึงการพยายามพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภคในประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเพื่อรองรับกับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม เมื่อเวลาผ่านไปในปี พ.ศ. 2542-2548 อุตสาหกรรมประเภทอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเคมี กระจกและพลาสติก อุตสาหกรรมเกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตรกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งเป็นอุตสาหกรรมที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงอุตสาหกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้มีการขยายตัวมากขึ้นและในช่วงปี พ.ศ. 2551-2554 อุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภคได้กลับมาเป็นอุตสาหกรรมที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากที่สุด นอกจากนี้โครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมโดยส่วนใหญ่จะมีขนาดของโครงการประมาณ 20-100 ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก ดังนั้นจะแสดงได้ว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีความให้ความสำคัญกับโครงการขนาดเล็กด้วย ซึ่งโครงการขนาดเล็กส่วนใหญ่จะมีปัญหาในด้านข้อกำหนดขนาดของกิจการ ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจมีการลดข้อกำหนดในด้านขนาดของกิจการ เพื่อให้โครงการขนาดเล็กสามารถขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้มากขึ้น ส่วนโครงการขนาดใหญ่จะประสบปัญหาในด้านระยะเวลาในการขอรับการส่งเสริมการลงทุน เนื่องจากโครงการขนาดใหญ่จะใช้งบลงทุนที่มากและยังต้องส่งรายงานความเป็นไปได้ของโครงการให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณา อีกทั้งยังต้องใช้เวลานานในการพิจารณามากกว่าโครงการขนาดเล็ก โดยอาจต้องใช้เวลาในการพิจารณาอนุมัติการลงทุนไม่ต่ำกว่า 6 เดือน จึงมีปัญหาด้านความล่าช้าได้

เมื่อพิจารณาในด้านการได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ จะพบว่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีจะเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการเกษตรและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับที่สูง ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกที่สำคัญหลายชนิด ได้แก่ ส่วนประกอบรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ดังนั้นอุตสาหกรรมเหล่านี้จะได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในระดับที่สูง ซึ่งแตกต่างจากอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่ได้มีการออกนโยบายสนับสนุนเพิ่มเติมจากในอดีต ดังนั้นสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้ลดลงเนื่องจากสิทธิประโยชน์เหล่านี้ได้หมดอายุลง โดยในปัจจุบันบริษัทในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารกับอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะทำให้ภาระภาษีลดลงมากกว่าบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 เท่ากัน นอกจากนี้อุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางและอุตสาหกรรมบริการที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะมีภาระภาษีลดลงมากกว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 เท่ากัน

นโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่ได้ให้การส่งเสริมตามประเภทของอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังสามารถออกนโยบายให้สิทธิประโยชน์ตามตำแหน่งที่ตั้งของกิจการเพื่อเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีจุดมุ่งหมายให้เกิดการกระจายตัวของอุตสาหกรรมไปในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งจะเป็นการลดความแออัดของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้ทางหนึ่ง อีกทั้งยังทำให้พื้นที่ในชนบทเหล่านี้มีความเจริญมากขึ้น นอกจากนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังต้องการให้ประชาชนในพื้นที่ชนบทนั้นมีรายได้มากขึ้น ซึ่งการตั้งกิจการในพื้นที่ชนบทนั้นจะสามารถทำให้เกิดการจ้างงานแก่ประชาชนที่อาศัยในบริเวณนั้น ดังนั้นจึงทำให้แรงงานเหล่านี้มีรายได้เพื่อใช้ในการเลี้ยงชีพมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดจำนวนประชาชนที่เข้าไปหางานทำในเมืองต่างๆ ซึ่งจะเป็นการช่วยแก้ปัญหาชุมชนแออัดและปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ได้ทางหนึ่ง

ในช่วงแรกนั้นกิจการต่างๆ ได้มีการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เขต 1 เนื่องจากในเขตนี้มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคมากกว่าพื้นที่อื่น ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้มีการให้สิทธิประโยชน์ตามเขตที่ตั้งของกิจการ โดยพื้นที่เขต 3 พิเศษ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ยังไม่ค่อยมีการพัฒนาและขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐานจะเป็นพื้นที่ที่ได้รับสิทธิประโยชน์สูงกว่าเขตอื่น แต่อย่างไรก็ตามนโยบายนี้ยังไม่ส่งผลมากนักเนื่องจากในปัจจุบันโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้มีการเปลี่ยนจากกระจุกตัวใน

พื้นที่เขต 1 มาตั้งกิจการในเขต 2 มากขึ้น แต่ในเขต 3 นั้นถึงแม้ว่าจะมีการเพิ่มขึ้นจากในอดีตแต่ก็ยังไม่มากนัก อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีโครงการที่เข้ามาตั้งในเขต 3 ไม่มากนัก แต่นโยบายการให้สิทธิประโยชน์ตามที่ตั้งกิจการของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้มีส่วนช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ในชนบทได้

เมื่อพิจารณาลักษณะของโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามลักษณะของเจ้าของกิจการจะพบว่า ในระยะแรกนั้นจะเป็นการร่วมทุนกันระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากในขณะนั้นนักลงทุนไทยยังขาดความรู้ทางเทคโนโลยี ส่วนนักลงทุนต่างชาติก็ขาดข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในการตัดสินใจ เนื่องจากในเวลานั้นการพัฒนาด้านการติดต่อสื่อสารยังมีไม่มากนัก จึงทำให้นักลงทุนไทยกับนักลงทุนต่างชาติมีการร่วมทุนกัน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปประเทศไทยได้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีมากขึ้น อีกทั้งการติดต่อสื่อสารก็ได้พัฒนาขึ้นทำให้นักลงทุนต่างชาติได้รับข้อมูลข่าวสารที่สะดวกขึ้น จึงทำให้การร่วมทุนของนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติลดลง

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่สามารถมีผลกระทบต่อภาวะภาษีได้ อาทิ บริษัทในอุตสาหกรรมภายในประเทศและอุตสาหกรรมบริการที่มีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้นจะมีภาวะภาษีที่เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผล เนื่องจากบริษัทที่สามารถทำกำไรได้มากควรมีภาวะภาษีที่มากขึ้นด้วย ในการศึกษาครั้งนี้ปัจจัยด้านขนาดจะมีผลในเฉพาะอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค โดยบริษัทที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีภาวะภาษีลดลง ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งมาจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีความได้เปรียบบริษัทขนาดเล็กในด้านต่าง ๆ อาทิ สามารถนำเงินมาใช้ในการพัฒนาบริษัทในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและแรงงาน ซึ่งสามารถนำรายจ่ายเหล่านี้มาลดหย่อนภาษีได้ การขยายกิจการซึ่งทำให้สามารถขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มากขึ้นหรือนำเงินมาลงทุนในทรัพย์สินต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น นำเงินมาลงทุนในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งรายได้จากเงินปันผลเหล่านี้จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นบริษัทที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจึงสามารถมีภาวะภาษีที่ลดลงได้ ส่วนปัจจัยในด้านหนี้สิน สัดส่วนการใช้สินทรัพย์ทุน การถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนอาเซียน ในการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล

การให้สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ จากภาครัฐและการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนนั้น ได้ทำให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมายแก่ประเทศ อาทิ ได้ทำให้เกิดการพัฒนาทางอุตสาหกรรมและทางเทคโนโลยี อีกทั้งยังทำให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก โดยอาจกล่าวได้ว่าได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากประเทศที่เน้นในด้านเกษตรกรรมเป็นประเทศที่เน้นในด้านอุตสาหกรรม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ตามการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีนั่นก็ได้ทำให้ภาครัฐสูญเสียรายได้ไปเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในประเทศเป็น

จำนวนมาก ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในด้านมลภาวะต่างๆ ดังนั้นภาครัฐจึงควรพิจารณาการออกนโยบายต่างๆ อย่างรอบคอบ นอกจากนี้ภาครัฐยังไม่ควรออกนโยบายเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนอย่างเดียว แต่ควรมีการให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาทางเทคโนโลยีในการผลิตด้วย โดยควรมีข้อกำหนดในการให้สิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตมากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้ คือ ถึงแม้ว่าจะมีบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์อยู่เป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาโดยใช้ข้อมูล panel data นั้นบริษัทที่จะทำการศึกษาต้องจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงเวลา ปี พ.ศ. 2545 จนถึง พ.ศ. 2554 ซึ่งจะทำให้ต้องตัดข้อมูลบางส่วนออก ทำให้ไม่สามารถประมาณค่าในบางรายอุตสาหกรรมได้ อาทิ อุตสาหกรรมทรัพยากรและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี นอกจากนี้ในบางบริษัทยังมีการใช้ผลขาดทุนในช่วงเวลาที่ผ่านมาลดหย่อนภาษีทำให้บริษัทเหล่านี้มีภาระภาษีลดลง ซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อค่าประมาณค่า การแก้ปัญหาด้วยการใส่ตัวแปร dummy สำหรับบริษัทที่ใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ แต่อย่างไรก็ตามการเพิ่มตัวแปรการใช้ผลขาดทุนมาลดหย่อนภาษีก็จะส่งผลกระทบต่อค่าประมาณค่าได้ ดังนั้นผู้ที่สนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสามารถเลือกเจาะจงทำการศึกษาในบางอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมในด้านข้อมูลหรือสามารถทำการศึกษารายบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เปรียบเทียบกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้

การใส่ตัวแปร dummy มากเกินไปก็สามารถทำให้การประมาณค่ามีปัญหาได้ โดยตัวแปร dummy ช่วงเวลาหรือตัวแปร dummy การได้รับสิทธิประโยชน์ของ BOI สามารถเกิดปัญหา Multicollinearity ได้ โดยเฉพาะเมื่อมีจำนวนบริษัทที่ใช้ในการประมาณค่าไม่มากนัก ซึ่งบางครั้งจะทำให้ไม่สามารถประมาณค่าได้ ดังนั้นจึงอาจตัดตัวแปร dummy ที่มีค่าสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นออกจากแบบจำลองได้ แต่อย่างไรก็ตามตัวแปรที่ตัดออกก็ควรเป็นตัวแปรที่ไม่มีความสำคัญมากนักหรือสามารถทำการแก้ไขโดยเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประมาณค่า นอกจากนี้การประมาณค่าด้วยวิธี Three Time Periods First Differenced Panel Data และวิธี Fixed effect estimation นั้น ควรระวังเรื่องการใส่ตัวแปรที่ค่าไม่เปลี่ยนแปลงหรือมีการเปลี่ยนแปลงที่น้อยในการประมาณค่า อาทิ เพศ การศึกษา เพราะสามารถทำให้การประมาณค่ามีปัญหาได้

รายการอ้างอิง

- กฤษณา เรืองศรี. 2550. การพยากรณ์รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศไทย. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉลองภพ สุธงษ์กัญญา และคณะ. 2542. ลักษณะการกระจายและประโยชน์ด้านการคลังและภาษีอากรของประเทศไทยปี 2529-2539. มุขนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์. 2546ก. เศรษฐศาสตร์สาธารณะ หน่วยที่ 7 และ 8. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์. 2546ข. เอกสารการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์สาธารณะ หน่วยที่ 8 และ 9. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชาญ อ้อมน้อย. 2543. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณพล สุกใส. 2551. การศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีต่อการลงทุนของภาคการผลิต. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธัญพร ตันติวารรงค์. 2552. การศึกษัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีและความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่าของกิจการ: หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธราทิพย์ โยธาวุฒิ. 2550. ผลของมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการ: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมผลิตเครื่องต่างกาย. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระพล ลาซโรจน์. 2553. กลไกตลาดทุนกับพฤติกรรมการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์. สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน 5/2553
- นุชรี ปลั่งเป็รื่อง. 2534. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บงกช อนุโรจน์. 2537. การศึกษาความเชื่อมโยงของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในภาคการผลิตที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.
- ฝ่ายการวิจัยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. 2544. ภาษีการออมการลงทุนและการระดมทุนในตลาดการเงินของไทย. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

- ราตรี พิริยะประสาธน์. 2534. ความต้องการที่อยู่อาศัยในเขต กทม.และปริมณฑล: การศึกษา
ปัจจัยกำหนดและผลกระทบจากการเก็บภาษีเงินได้ในตีบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลักษิกา วรรณจิตจรรยา. 2552. ภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและผลกระทบของรายได้ครัวเรือน.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเดช โรจน์คูรีเสถียรและคณะ. 2553. 909กลเม็ดเคล็ดลับการเสียภาษีเงินได้ในตีบุคคล.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมนิติ.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2554. กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ
ความตกลงด้านเศรษฐกิจของอาเซียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ดีเอฟ ดีจิตอล
พริ้นท์ติ้ง.
- เสาร์เช้า ช้างกลาง. 2553. ผลของนโยบายส่งเสริมการลงทุน ฉบับที่3 (พ.ศ. 2544) ของ
คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ที่มีต่อตลาดแรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชริน มีรอด. 2539. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัครพงศ์ อ้นทอง. 2550. คู่มือการใช้โปรแกรม EViews เบื้องต้น: สำหรับการวิเคราะห์ทาง
เศรษฐมิติ. สถาบันวิจัยสังคม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา จันท์ฉายและคณะ. 2544. การศึกษานโยบายส่งเสริมการลงทุน ผลกระทบต่อการพัฒนา
ขีดความสามารถด้านการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อรจิรา ปัญจะเทวกุลปต์. 2549. การตกแต่งบัญชีเพื่อประโยชน์ทางภาษีเงินได้ในตีบุคคลผ่านบัญชี
รายจ่าย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และ
การบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรอรุณ สิทธิ. 2553. ผลของนโยบายส่งเสริมการลงทุน ฉบับที่3 (พ.ศ. 2544) ของคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุน (BOI) ที่มีต่อตลาดแรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ออมทรัพย์ ชีวะพฤษ. 2523. ผลของการเก็บภาษีที่มีต่อการออมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อาเคอร์ลอฟ, เอ., จอร์ช และซิลเลอร์, เจ., โรเบิร์ต. 2553. เศรษฐศาสตร์สัญญาชาติมาตรฐาน. แปลโดยแอลสิทธิ์ เวอร์การา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

อาทิตย์ ทองทิพย์. 2553. ระบบภาษีอากรและการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ภาษีอากรของไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาษาอังกฤษ

Becker, J., Clemens, F. and Riedel, N. 2010. Corporate Tax Effects on the Quality and Quantity of FDI. OXFORD UNIVERSITY CENTRE FOR BUSINESS TAXATION WP 10/13: 1-30.

Blouin, J. L., Collins J. H. and Shackelford, D. A. 2001. Does Acquisition by Non-U.S. Shareholders Cause U.S. Firms to pay Less Tax?. In the International Seminar in Public Economics conference on Income Taxation and Financial Innovation at Berkeley.

BUETTNER, T., OVERESCH, M., SCHREIBER, U. and WAMSER G. 2006. TAXATION AND CAPITAL STRUCTURE CHOICE—EVIDENCE FROM A PANEL OF GERMAN MULTINATIONALS. CESIFO WORKING PAPER CATEGORY 1: PUBLIC FINANCE 1841: 1-15.

Chadin Rochananonda. 2006. Tax Incentives and FDI in Thailand. Fiscal Policy Office Ministry of Finance in Thailand. (Unpublished Manuscript)

Collins, J. H. and Shackelford, D. A. 1995. Corporate Domicile and Average Effective Tax Rates: The Cases of Canada, Japan, the United Kingdom, and the United States. International Tax and Public Finance 2(1): 55-83.

Collins, J. H. and Shackelford, D. A. 2003. Do U.S. Multinationals Face Different Tax Burdens than Do Other Companies. Tax Policy and the Economy 17: 141-168.

Diamond, J. W., Rector R. A. and Weber, M. 2008. Using an individual income tax panel file to measure changes in marginal tax rate: Opportunities and limitations. The James A. Baker III Institute for public policy of Rice university 2008 (February): 1-14.

Euamporn Phijaisanit. 2010. Fiscal Revenue Consideration for Potential Tax Treaties in AFTA: Theoretical Exercise and Application on Thailand's Data. International Research Journal of Finance and Economics 52: 149-158.

- Fletcher K. 2002. Tax Incentives in Cambodia, Lao PDR, and Vietnam. In the IMF Conference on Foreign Direct Investment: Opportunities and Challenges for Cambodia, Lao PDR and Vietnam.
- Gropp, R. E. 1997. The Effect of Expected Effective Corporate Tax Rates on Incremental Financing Decisions. International Monetary Fund 44: 485-509.
- Guha A. 2007. Company Size and Effective Corporate Tax Rate: Study on Indian Private Manufacturing Companies. Economic and Political Weekly 42 (20): 1869-1874
- Halvorsen, R. 1995. Fiscal incentives for investment in Thailand. In Anwar Shah(ed.), Fiscal incentives for investment and innovation, pp. 399-436. Oxford: Oxford University Press.
- Horst, T. 1971. Theory of the multinational firm: optimal behaviour under differing tariff and tax rates. Journal of Political Economy 79: 1059-1072.
- KPMG. Asia Pacific Taxation Indonesia 2011 Edition. [Online] 2011a. Available from: <http://www.kpmg.com> [2011, November 20]
- KPMG. Asia Pacific Taxation Malaysia 2011 Edition. [Online] 2011b. Available from: <http://www.kpmg.com> [2011, November 20]
- KPMG. Asia Pacific Taxation Philippines 2007/08 Edition. [Online] 2008a. Available from: <http://www.kpmg.com> [2011, November 20]
- KPMG. Asia Pacific Taxation Singapore 2010 Edition. [Online] 2010. Available from: <http://www.kpmg.com> [2011, November 20]
- KPMG. Asia Pacific Taxation Vietnam 2008 Edition. [Online] 2008b. Available from: <http://www.kpmg.com> [2011, November 20]
- Monteiro, M. R., Moreira Brandão, E. F. and da Silva Martins, F. V. 2011. A Panel Data Econometric Study of Corporate Tax Revenue in European Union: Structural, Cyclical Business and Institutional Determinants. Faculdade de Economia Universidade do Porto 37(November): 1-33.
- Overesch M. and Voeller D. 2008. The Impact of Personal and Corporate Taxation on Capital Structure Choices. Centre for European Economic Research 20: 1-32.
- Pfaffermayr, M., Stockl M. and Winner H. 2008. Capital Structure Corporate Taxation and Firm Age. OXFORD UNIVERSITY CENTRE FOR BUSINESS TAXATION WP (08/29): 1-32.

- Rolfe, R. J., Ricks, D. A., Pointer M. M. and Mc Carthy M. 1993. Determinants of FDI Incentive Preferences of MNEs. Journal of International Business Studies 24 (2): 335-355.
- Wooldridge, J.M. 2006. Introductory Econometrics A Modern Approach. Third Edition. Mason: Thomson South-Western.

บรรณานุกรม

- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2552. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพรัช ตระการศิรินนท์. 2548. การคลังภาครัฐ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมเดช โรจน์คุรีเสถียรและคณะ. 2547. การบัญชีภาษีอากร. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมนิติ.

ภาษาอังกฤษ

- Burman, L. E. and Randolph, W. C. 1994. Measuring Permanent Responses to Capital-Gains Tax Changes in Panel Data. The American Economic Review 84: 794-809.
- Copithorne, L. W. 1971. International corporate transfer prices and government policy. Canadian Journal of Economics 41 (August): 324-341.
- Gujarati, D.N. and Porter, D.C. 2009. Basic Econometrics. Fifth Edition. Singapore: McGraw Hill.
- Seyhun, N. H. and Skinner, D.J. 1994. How Do Taxes Affect Investors' Stock Market Realizations? Evidence from Tax-Return Panel Data. The Journal of Business 67 (April 1994): 231-262.
- The Staff of the joint committee on taxation. 1986. General Explanation of the tax reform act of 1986. U.S. Government printing office Washington.

ภาคผนวก

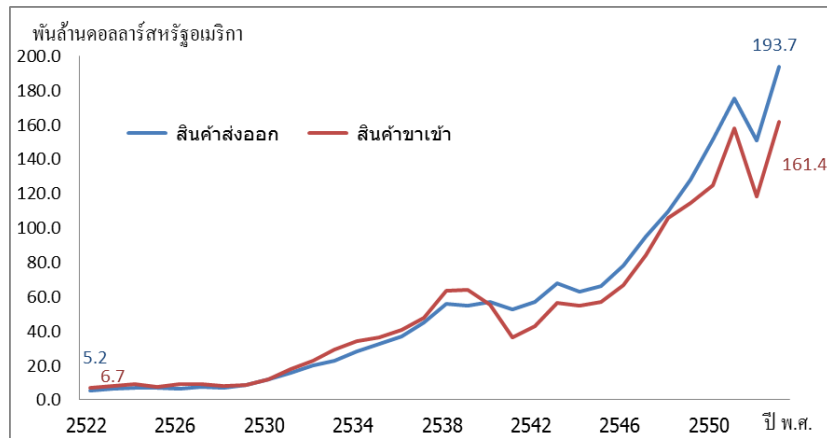
ภาคผนวก ก
รายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษา

ตารางที่ ก-1 ตารางเปรียบเทียบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (%)	ภาษีเงินได้นิติบุคคล (%)
ไทย	3-37	30
เมียนมาร์	3-40	30
ลาว	0-40	35
เวียดนาม	0-60	25
กัมพูชา	0-20	0-20
มาเลเซีย	0-30	28
สิงคโปร์	2-28	25.5
ฟิลิปปินส์	5-32	32
บรูไน	0	30
อินโดนีเซีย	10-30	10-30
ญี่ปุ่น	20-50	42.3
เกาหลีใต้	11-44	17.6-30.8
จีน	5-45	30
ฮ่องกง	2-17	16
ไต้หวัน	6-40	15-50
อินเดีย	0-30	35
ปากีสถาน	5-30	33-58
ศรีลังกา	0-35	35
ออสเตรเลีย	0-48.5	36
อังกฤษ	20-40	30
สหรัฐอเมริกา	15-39.6	15-39

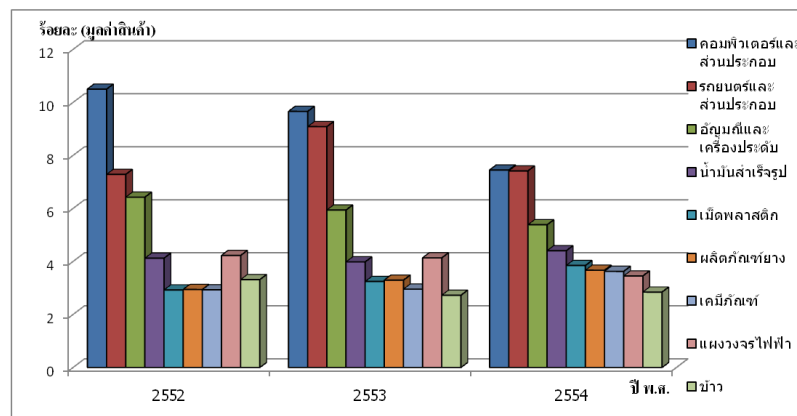
ที่มา: ฝ่ายการวิจัยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (2544)

รูปที่ ก-1 สัดส่วนการส่งออกและการนำเข้าของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2553

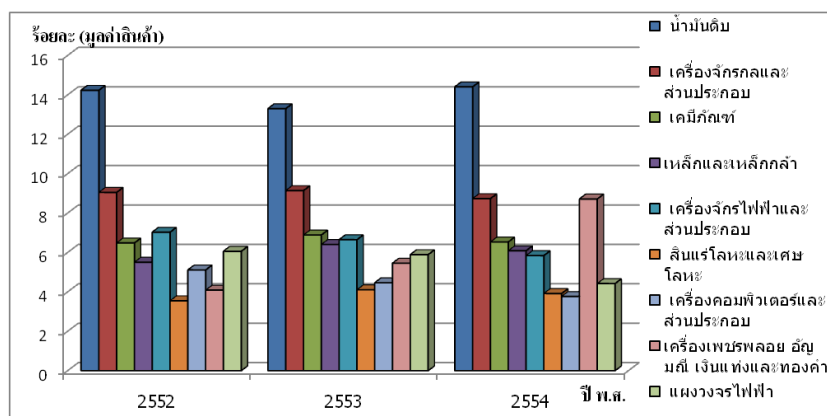
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

รูปที่ ก-2 สัดส่วนมูลค่าของสินค้าส่งออกที่สำคัญต่อมูลค่าของสินค้าส่งออกทั้งหมดระหว่างปี พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2554

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

รูปที่ ก-3 สัดส่วนมูลค่าของสินค้านำเข้าที่สำคัญต่อมูลค่าของสินค้านำเข้าทั้งหมดระหว่างปี พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2554

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ ก-2 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของภาคส่วนต่างๆ ในระหว่างปี พ.ศ. 2536-2554

ภาค	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
การเกษตร การล่าสัตว์และ การป่าไม้	6.53	6.99	7.49	7.59	7.44	8.44	7.16	6.63	6.97	7.46
การประมง	2.13	2.10	2.01	1.91	2.01	2.33	2.23	2.39	2.16	1.97
การเหมืองแร่และข่อยหิน	1.40	1.34	1.20	1.38	1.74	1.82	1.88	2.37	2.46	2.49
การอุตสาหกรรม	29.65	29.55	29.90	29.72	30.17	30.87	32.65	33.59	33.43	33.69
การไฟฟ้า ประปาและแยก ก๊าซ	2.44	2.34	2.42	2.32	2.51	3.08	2.81	2.97	3.25	3.22
การก่อสร้าง	6.97	7.38	7.23	7.41	5.74	3.86	3.59	3.06	3.01	3.04
การค้าส่งค้าปลีก ซ่อม ยานพาหนะและของใช้	17.76	17.53	16.95	16.55	17.16	16.99	17.28	17.22	16.68	15.89
โรงแรมและภัตตาคาร	5.39	5.29	5.25	5.40	5.20	4.99	5.52	5.59	5.63	5.68
การขนส่ง คมนาคมและ คลังสินค้า	7.51	7.43	7.24	7.40	7.82	7.80	8.11	8.04	8.32	8.24
การเงินและการธนาคาร	6.81	7.20	7.08	7.12	6.53	5.09	3.37	2.96	2.95	3.12
การค้าส่งหาริมทรัพย์ ธุรกิจ ให้เช่าและอื่นๆ	3.72	3.59	3.41	3.37	3.32	3.32	3.39	3.29	3.19	3.15
การบริหารราชการ	3.72	3.51	3.76	3.72	3.83	4.22	4.40	4.29	4.33	4.49
การศึกษา	3.21	3.04	3.28	3.24	3.45	3.93	4.03	3.99	3.94	3.88
การบริการสุขภาพและสังคม สงเคราะห์	1.36	1.36	1.46	1.49	1.61	1.80	1.96	1.96	2.04	1.98
การบริการชุมชน สังคมและ ส่วนบุคคล	1.24	1.20	1.17	1.28	1.33	1.31	1.47	1.50	1.50	1.56
บริการคนรับใช้	0.16	0.15	0.14	0.13	0.14	0.15	0.15	0.14	0.14	0.14

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ก-2 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของภาคส่วนต่าง ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. 2536-2554 (ต่อ)

ภาค	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
การเกษตร การล่าสัตว์และ การป่าไม้	8.56	8.66	8.79	9.39	9.53	10.52	10.31	11.31	12.29
การประมง	1.85	1.65	1.47	1.38	1.15	1.04	1.16	1.08	1.05
การเหมืองแร่และย่อยหิน	2.61	2.70	3.14	3.28	3.27	3.47	3.39	3.43	3.65
การอุตสาหกรรม	34.84	34.45	34.70	35.04	35.63	34.84	34.15	35.62	33.99
การไฟฟ้า ประปาและแยก ก๊าซ	3.23	3.25	3.11	3.05	2.91	2.89	3.08	2.94	2.76
การก่อสร้าง	2.95	3.00	3.02	2.99	2.92	2.85	2.72	2.66	2.56
การค้าส่งค้าปลีก ซ่อม ยานพาหนะและของใช้	15.01	14.96	14.69	14.23	14.16	14.19	14.07	13.10	12.85
โรงแรมและภัตตาคาร	5.06	5.15	4.89	4.92	4.89	4.85	4.86	4.74	4.92
การขนส่ง คมนาคมและ คลังสินค้า	7.73	7.59	7.33	7.26	7.35	7.11	7.16	6.81	6.79
การเงินและการธนาคาร	3.42	3.60	3.73	3.65	3.62	3.91	4.08	4.06	4.58
การค้าอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจให้ เช่าและอื่นๆ	3.01	2.90	2.80	2.66	2.52	2.39	2.39	2.26	2.28
การบริหารราชการ	4.43	4.56	4.60	4.46	4.39	4.40	4.60	4.37	4.51
การศึกษา	3.74	3.84	3.96	4.04	4.23	4.23	4.59	4.31	4.36
การบริการสุขภาพและสังคม สงเคราะห์	1.81	1.80	1.91	1.91	1.92	1.86	1.96	1.84	1.89
การบริการชุมชน สังคมและ ส่วนบุคคล	1.63	1.77	1.74	1.64	1.40	1.36	1.37	1.37	1.42
บริการคนรับใช้	0.13	0.13	0.12	0.11	0.11	0.11	0.11	0.10	0.10

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ก-3 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของภาคส่วนต่าง ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. 2536-2554

ภาค	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
การเกษตร การล่าสัตว์และการป่าไม้	N.A.	16.69	17.13	7.30	-3.41	1.56	-11.39	-3.01	7.46	12.72
การประมง	N.A.	7.38	4.70	0.44	4.03	3.80	-0.12	12.34	-7.74	-3.92
การเหมืองแร่และย่อยหิน	N.A.	4.52	-2.07	21.15	24.88	-6.36	8.01	31.83	5.96	6.74
การอุตสาหกรรม	N.A.	8.63	10.53	5.28	0.11	-8.44	10.50	7.77	1.67	6.13
การไฟฟ้า ประปาและแยกก๊าซ	N.A.	4.25	13.07	1.46	7.00	9.45	-4.46	10.55	11.78	4.49
การก่อสร้าง	N.A.	15.30	7.03	8.49	-23.51	-39.84	-3.01	-10.61	0.50	6.39
การค้าส่งค้าปลีก ซ่อมยานพาหนะและของใช้	N.A.	7.57	5.61	3.38	2.31	-11.45	6.29	4.36	-1.04	0.37
โรงแรมและภัตตาคาร	N.A.	7.12	8.44	8.81	-5.09	-14.05	15.45	6.18	2.95	6.20
การขนส่ง คมนาคมและคลังสินค้า	N.A.	7.82	6.39	8.23	4.24	-10.72	8.63	3.87	5.68	4.35
การเงินและการธนาคาร	N.A.	15.23	7.47	6.40	-9.46	-30.31	-30.74	-8.02	1.68	11.42
การค้าอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจให้เช่าและอื่นๆ	N.A.	5.30	3.83	4.36	-2.78	-10.59	6.80	1.60	-0.77	3.96
การบริหารราชการ	N.A.	3.00	17.01	4.55	1.58	-1.33	9.00	1.99	3.14	9.29
การศึกษา	N.A.	3.11	17.80	4.53	5.27	1.72	7.09	3.89	0.86	3.58
การบริการสุขภาพและสังคมสงเคราะห์	N.A.	8.82	17.67	8.24	6.66	-0.40	13.97	4.91	6.23	1.86
การบริการชุมชน สังคมและส่วนบุคคล	N.A.	5.28	6.38	15.74	2.38	-11.65	17.16	6.96	2.36	9.26
บริการคนรับใช้	N.A.	2.05	0.99	2.16	3.69	-4.00	3.41	0.21	1.73	1.33

ที่มา :สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ก-3 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของภาคส่วนต่างๆ ในระหว่างปี พ.ศ. 2536-2554 (ต่อ)

ภาค	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
การเกษตร การล่าสัตว์ และการป่าไม้	22.90	7.54	6.25	12.21	6.56	13.24	-4.36	18.30	10.33
การประมง	0.32	-5.05	-6.61	-1.67	-12.24	-7.73	9.19	0.59	-1.39
การเหมืองแร่และย่อยหิน	12.31	9.98	21.51	9.76	4.85	8.75	-4.64	9.11	7.97
การอุตสาหกรรม	10.81	5.16	5.37	6.11	6.83	0.21	-4.27	12.48	-3.15
การไฟฟ้า ประปาและแก๊ส	7.35	7.07	0.02	2.98	0.40	1.61	4.10	2.89	-4.45
การก่อสร้าง	4.03	7.94	5.32	4.10	2.77	0.06	-6.89	5.58	-2.52
การค้าส่งค้าปลีก ซ่อมยานพาหนะและของใช้	1.16	6.01	2.73	1.81	4.48	2.71	-3.12	0.38	-0.46
โรงแรมและภัตตาคาร	-4.52	8.19	-0.67	5.76	4.35	1.62	-2.02	5.13	5.30
การขนส่ง คมนาคมและคลังสินค้า	0.42	4.47	0.97	4.09	6.37	-0.89	-1.61	2.57	1.27
การเงินและการธนาคาร	17.39	12.05	8.48	2.67	4.33	10.45	2.01	7.27	14.49
การค้าอสังหาริมทรัพย์									
ธุรกิจให้เช่าและอื่นๆ	2.19	2.64	0.93	-0.06	-0.51	-3.00	-2.30	2.26	2.04
การบริหารราชการ	5.74	9.40	5.47	1.99	3.31	2.66	2.26	2.36	4.79
การศึกษา	3.32	9.11	8.05	7.14	9.97	2.62	5.86	1.21	2.80
การบริการสุขภาพและสังคมสงเคราะห์	-2.06	5.92	10.90	5.41	5.63	-0.90	2.93	1.24	3.99
การบริการชุมชน สังคมและส่วนบุคคล	12.29	15.56	2.83	-1.19	-10.22	-0.69	-1.47	7.48	5.29
บริการคนรับใช้	3.55	1.93	-0.69	-2.68	1.91	1.13	2.67	-3.26	-0.01

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ก-4 การลงทุนในประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554

ภาค	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
สัดส่วน									
หน่วย: ร้อยละ									
(เงินลงทุน)									
ภาคครัวเรือน	12.82	13.94	13.61	12.29	5.40	5.82	5.78	6.22	6.81
ภาคธุรกิจเอกชน	74.57	72.08	73.18	71.44	68.11	59.23	59.59	70.62	72.82
ภาครัฐบาล	12.61	13.99	13.21	16.27	26.49	34.94	34.63	23.16	20.37
อัตราการขยายตัว									
หน่วย: ร้อยละ									
(การเปลี่ยนแปลง									
เงินลงทุน)									
ภาคครัวเรือน	N.A.	19.57	9.24	-4.20	-66.31	-42.98	0.22	23.86	22.52
ภาคธุรกิจเอกชน	N.A.	6.30	13.59	3.61	-26.87	-54.05	1.55	36.47	15.29
ภาครัฐบาล	N.A.	21.93	5.69	30.71	24.87	-30.30	0.03	-22.96	-1.69

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ก-4 การลงทุนในประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2536-2554 (ต่อ)

ภาค	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สัดส่วน									
หน่วย: ร้อยละ									
(เงินลงทุน)									
ภาคครัวเรือน	8.17	8.33	8.83	7.36	8.05	5.91	5.19	5.80	4.77
ภาคธุรกิจเอกชน	73.29	76.13	76.43	79.61	77.81	78.35	81.11	74.66	79.11
ภาครัฐบาล	18.53	15.54	14.74	13.03	14.15	15.75	13.70	19.55	16.13
อัตราการขยายตัว									
หน่วย: ร้อยละ									
(การเปลี่ยนแปลง									
เงินลงทุน)									
ภาคครัวเรือน	26.42	21.56	17.97	3.05	5.85	-15.80	-0.19	-20.84	7.64
ภาคธุรกิจเอกชน	6.09	23.91	11.74	28.71	-5.36	15.52	17.50	-34.69	38.64
ภาครัฐบาล	-4.10	0.02	5.60	9.18	5.16	27.69	-1.24	1.23	7.95

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ก-5 เงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรม

ภาค	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
สัดส่วน									
หน่วย: ร้อยละ(เงินลงทุน)									
เกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตร									
เหมืองแร่และเซรามิกส์	6.36	8.68	3.42	2.07	4.05	6.40	10.33	13.36	11.12
อุตสาหกรรมเบา	5.71	7.85	6.41	10.22	6.53	0.45	0.64	3.94	2.25
ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง	11.03	12.23	2.81	0.82	1.62	3.76	6.51	13.14	5.56
อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า	7.28	19.95	9.54	7.65	7.08	3.76	8.48	11.10	10.18
เคมี กระดาษและพลาสติก	10.67	13.62	5.97	11.08	6.76	21.28	37.31	27.65	20.29
บริการและสาธารณูปโภค	8.01	14.04	24.88	26.17	36.52	18.92	24.43	26.07	27.31
บริการและสาธารณูปโภค	50.94	23.63	46.97	41.99	37.44	45.45	12.31	4.73	23.29
อัตราการขยายตัว									
หน่วย: ร้อยละ(การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุน)									
เกษตรกรรมและผลผลิตทางการเกษตร									
เหมืองแร่และเซรามิกส์	N.A.	84.034	-19.66	-10.07	5.5167	-11.37	-8.221	127.18	-22.25
อุตสาหกรรมเบา	N.A.	85.374	66.627	136.33	-65.53	-96.11	-19.81	985.34	-46.56
ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง	N.A.	49.366	-53.13	-56.65	6.5574	30.048	-1.548	255.01	-60.49
อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า	N.A.	269.06	-2.499	19.032	-50.06	-70.23	28.373	129.98	-14.35
เคมี กระดาษและพลาสติก	N.A.	71.905	-10.6	175.2	-67.05	76.679	-0.356	30.208	-31.47
บริการและสาธารณูปโภค	N.A.	135.97	261.5	56.012	-24.68	-70.92	-26.61	87.546	-2.158
บริการและสาธารณูปโภค	N.A.	-37.5	305.35	32.6	-51.88	-31.85	-84.61	-32.52	360.19

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ก-5 เงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรม (ต่อ)

ภาค	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
สัดส่วน										
หน่วย: ร้อยละ(เงินลงทุน)										
เกษตรกรรมและผลผลิต										
ทางการเกษตร	24.85	10.57	9.50	6.34	8.25	10.53	5.72	12.51	13.02	15.85
เหมืองแร่และเซรามิกส์	1.29	6.03	10.67	18.36	0.83	6.33	6.80	3.91	7.39	6.30
อุตสาหกรรมเบา	11.38	4.51	3.06	2.21	3.59	2.28	3.02	2.42	2.36	3.03
ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง	17.53	24.49	12.47	25.47	15.35	17.49	18.89	16.99	11.52	20.95
อิเล็กทรอนิกส์และ เครื่องใช้ไฟฟ้า	18.02	15.61	15.70	15.65	16.59	14.10	12.29	13.72	22.28	15.50
เคมี กระดาษและพลาสติก	10.52	17.37	20.26	9.73	38.91	23.52	12.33	6.82	6.06	14.67
บริการและสาธารณูปโภค	16.42	21.42	28.35	22.25	16.48	25.75	40.94	43.64	37.36	23.69
อัตราการขยายตัว										
หน่วย: ร้อยละ(การ เปลี่ยนแปลงของเงินลงทุน)										
เกษตรกรรมและผลผลิต										
ทางการเกษตร	35.376	-26.72	84.568	-39.32	-19.16	146.05	-64.9	20.715	75.425	8.2511
เหมืองแร่และเซรามิกส์	-65.28	703.6	263.5	56.627	-97.19	1368.6	-30.54	-68.27	218.4	-24.14
อุตสาหกรรมเบา	23.983	-31.72	39.395	-34.46	1.0504	22.632	-14.54	-55.83	64.59	14.081
ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง	4.3104	140.66	4.5051	85.922	-62.58	119.64	-30.24	-50.34	14.246	61.773
อิเล็กทรอนิกส์และ เครื่องใช้ไฟฟ้า	-46.18	49.21	106.42	-9.265	-34.21	63.967	-43.74	-38.34	173.7	-38.15
เคมี กระดาษและพลาสติก	-76.67	184.52	139.38	-56.27	148.14	16.568	-66.15	-69.43	49.751	115.18
บริการและสาธารณูปโภค	-57.29	124.73	171.61	-28.57	-54.02	201.3	2.6916	-41.13	44.254	-43.61

ที่มา :สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หลักเกณฑ์อนุมัติให้การส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในการพิจารณาความเหมาะสมของโครงการที่เข้ามาขอรับการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการกำหนดแนวทางการพิจารณา ซึ่งโครงการต่างๆ จะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณานุมัติโครงการที่ขอรับการส่งเสริมจะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ ดังนี้
 - 1.1. จะต้องมีส่วนเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ยกเว้นการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนกิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตรและโครงการที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นพิเศษ
 - 1.2. มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจดทะเบียนไม่เกิน 3 ต่อ 1 สำหรับโครงการริเริ่ม ส่วนโครงการขยายจะพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นรายๆไป
 - 1.3. ใช้กรรมวิธีการผลิตที่ทันสมัยและใช้เครื่องจักรใหม่ในกรณีที่ใช้เครื่องจักรเก่าจะต้องให้สถาบันที่เชื่อถือได้รับรองประสิทธิภาพ และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นพิเศษ
 - 1.4. มีระบบป้องกันสภาพแวดล้อมเป็นพิษที่เพียงพอโครงการที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมคณะกรรมการจะพิจารณาเป็นพิเศษในเรื่องสถานที่ตั้งและวิธีการจัดการมลพิษ
 - 1.5. สำหรับโครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะต้องแนบรายงานศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการตามที่คณะกรรมการกำหนด
2. สำหรับกิจการที่ได้รับสัมปทานและกิจการแปรรูปรัฐวิสาหกิจคณะกรรมการจะใช้แนวทางการพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 และวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ดังนี้
 - 2.1. โครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 จะไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการส่งเสริมโครงการที่ได้รับสัมปทานที่เอกชนดำเนินการ โดยจะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ (Build Transfer Operate หรือ Build Operate Transfer) หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการดังกล่าวที่ประสงค์จะให้ผู้ได้รับสัมปทานได้รับสิทธิและประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนจะต้องเสนอโครงการให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการก่อนออกประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมประมูลและในขั้นการประมูลจะต้องมีประกาศระบุโดยชัดเจนว่าเอกชนจะได้รับสิทธิและประโยชน์ใดบ้างในหลักการคณะกรรมการจะไม่ให้การส่งเสริมกรณีเอกชนต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่รัฐในการรับสัมปทานเว้นแต่เป็นผลตอบแทนที่สมเหตุสมผลกับการลงทุนที่รัฐใช้ในโครงการนั้น
 - 2.2. โครงการของรัฐที่ให้เอกชนลงทุน และเป็นเจ้าของ (Build Own Operate) รวมทั้งให้เอกชนเช่าหรือบริหาร โดยจ่ายผลตอบแทนให้รัฐในลักษณะค่าเช่าคณะกรรมการจะพิจารณาให้การส่งเสริมตามหลักเกณฑ์ปกติ
 - 2.3. การแปรรูปรัฐวิสาหกิจหากจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐควรพิจารณาตั้งงบประมาณที่เหมาะสมภายหลังจากการแปรรูปจากรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัทจำกัดตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิ

สากิจ พ.ศ.2542 แล้ว หากต้องการขยายงานจะขอรับการส่งเสริมได้เฉพาะส่วนที่ลงทุนเพิ่มโดย จะได้รับสิทธิและประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ปกติ

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและทางภาษีต่อการก่อตั้งประชาคมอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ในขณะนั้นได้มีประเทศสมาชิกอยู่เพียง 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศสิงคโปร์ หลังจากนั้นจึงได้มีหลายประเทศเข้ามาเป็นสมาชิกมากขึ้น จนในปัจจุบันได้จำนวนสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ¹⁰⁵ ในเริ่มแรกอาเซียนได้ก่อตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะทำให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมือง แต่เมื่อเวลาผ่านไป การค้าระหว่างประเทศมีบทบาทมากขึ้น จึงทำให้อาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันทางการค้าระหว่างประเทศ ทางเศรษฐกิจและการลงทุนในภูมิภาคมากขึ้น อาเซียนจึงมีการพยายามก่อตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างแน่นอน ตัวอย่างเช่น ได้พยายามยกเว้นภาษีศุลกากรภายในภูมิภาค การพยายามลดข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายการลงทุนและแรงงานภายในภูมิภาคอย่างเสรี อีกทั้งยังมีการเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมภายในภูมิภาคมากขึ้นซึ่งจะทำให้มีความรวดเร็วในการขนส่งและการเกิดทาง เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางโลกาภิวัตน์อีกครั้งหนึ่งเหมือนที่เคยเกิดขึ้นในหลายๆ ครั้งในอดีต ดังนั้นทุกประเทศจะต้องพยายามปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นและในปัจจุบันบางประเทศได้มีการเริ่มปฏิบัติตามข้อตกลงในบางส่วนแล้ว เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการสรุปผลกระทบของการก่อตั้งประชาคมอาเซียนต่อสภาพเศรษฐกิจและการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะมีผลกระทบดังต่อไปนี้

การพยายามเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าที่เสรีมากขึ้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค โดยจะมีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนซึ่งจะมีการกำหนดภาษีอัตราพิเศษสำหรับเขตนี้และประเทศสมาชิกจะยกเลิกภาษีศุลกากรนำเข้าสำหรับสินค้านำเข้าที่มาจากประเทศสมาชิกอื่นๆ ทุกรายการ¹⁰⁶ การเปลี่ยนแปลงนี้จะทำให้ภาครัฐมีรายได้จากภาษีศุลกากรลดลง แต่จะเป็นผลดีแก่บริษัทที่สามารถลดต้นทุนจากการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบที่มาจากในภูมิภาคนี้ได้บริษัทเหล่านี้อาจมีกำไรเพิ่มขึ้นและอาจทำให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลมากขึ้น ซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากภาษีเงินได้นิติบุคคลอาจทดแทนรายได้ที่หายไปจากภาษีศุลกากรได้นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งจุดบริการเดี่ยวแบบเบ็ดเสร็จด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการประมวลผลข้อมูลและการตัดสินใจปล่อยสินค้า

¹⁰⁵ ต่อมาภายหลังประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว ประเทศพม่าและประเทศกัมพูชา ได้เข้ามาเป็นสมาชิกตามลำดับ

¹⁰⁶ ยกเว้นสินค้าที่โอนมาจากบัญชีอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง ซึ่งต้องลดภาษีศุลกากรขาเข้าของสินค้านี้ลงเหลือร้อยละ 0-5

ได้ในคราวเดียว ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนและเวลาการทำธุรกรรมในการส่งสินค้า ดังนั้นอุตสาหกรรมส่งออกจะได้รับผลประโยชน์จากการเคลื่อนย้ายสินค้าที่เสรีมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้สอดคล้องกับนโยบายในการสนับสนุนการส่งออกของรัฐบาลในปัจจุบัน

การพยายามเคลื่อนย้ายการบริการอย่างเสรีจะทำให้ผู้ให้บริการในประเทศอื่นสามารถเข้ามาก่อตั้งกิจการและให้บริการในประเทศได้สะดวกขึ้น¹⁰⁷ โดยจะเริ่มมีการพยายามจำกัดข้อจำกัดในการบริการประเภทการขนส่งทางอากาศ เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพและการท่องเที่ยวก่อน จากนั้นจึงเริ่มลดข้อจำกัดในการบริการด้านอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้การแข่งขันในอุตสาหกรรมการให้บริการจะต้องสูงขึ้นและเนื่องจากจำนวนคู่แข่งที่มากขึ้นอาจทำให้กำไรของบริษัทเหล่านี้ลดลงได้ ส่วนรายได้จากภาษีเงินได้นิติบุคคลในอุตสาหกรรมการให้บริการนี้ยังไม่อาจสรุปได้ เพราะถึงแม้ว่ารายได้ที่มาจากบริษัทในประเทศอาจลดลง แต่รัฐบาลอาจมีรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทข้ามชาติที่เข้ามาประกอบกิจการชดเชยส่วนที่ขาดหายไปได้นอกจากนี้ยังมีการพยายามเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี โดยจะมีการยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพและการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรในภูมิภาค การเปลี่ยนแปลงนี้จะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับแรงงานในประเทศไทย อีกทั้งแรงงานของประเทศไทยมักค่อนข้างมีความเสียเปรียบในด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้นเมื่อมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีอาจทำให้จำนวนอัตราการว่างงานของแรงงานไทยเพิ่มสูงขึ้นได้ ส่วนรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เพิ่มขึ้นยังไม่อาจสรุปได้เช่นเดียวกัน

การพยายามเคลื่อนย้ายทุนอย่างเสรีมักจะให้ความสำคัญกับการลงทุนทางตรงจากนักลงทุนต่างประเทศ (FDI) โดยส่วนใหญ่จะเน้นด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุน อาทิ การเสริมสร้างกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับรัฐ มีการให้การชดเชยความเสียหายอันเนื่องมาจากการจลาจลและการเผยแพร่ข้อมูล กฎระเบียบและนโยบายการลงทุน อีกทั้งยังมีการปรับปรุงด้านขั้นตอนการขอรับการลงทุนและขั้นตอนการขออนุญาตโดยลดขั้นตอนให้เรียบง่ายมากขึ้น ดังนั้นจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคและจะทำให้ภาครัฐมีรายได้จากภาษีมากขึ้นนอกจากนี้ยังมีการพยายามให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างอิสระเพื่อให้เกิดการพัฒนาและรวมตัวกันของตลาดทุนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยจะมีการปรับปรุงโครงสร้างภาษีหัก ณ ที่จ่ายตามความเหมาะสม อีกทั้งยังมีการลดข้อจำกัดต่างๆ อาทิ มีการแก้ไขการอนุญาตถือครองหุ้นของนักลงทุนสัญชาติอาเซียนได้มากกว่าร้อยละ 51 และอาจเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่าร้อยละ 70 ในอนาคต¹⁰⁸ จะเห็นได้ว่าการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีอาจทำให้ตลาดทุนในภูมิภาคมีการเติบโตมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศ

นอกจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในข้างต้นแล้ว อาเซียนยังได้มีจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ อาทิ การพัฒนาด้านการคมนาคมภายใน

¹⁰⁷ เนื่องจากการให้บริการในแต่ละประเภทไม่เหมือนกันดังนั้นจะต้องพิจารณาตามข้อตกลง

¹⁰⁸ จำนวนลิมิตการถือของหุ้นอาจไม่เท่ากัน ซึ่งต้องพิจารณาตามลักษณะการประกอบการของแต่ละบริษัท

ภูมิภาคโดยได้มีโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟสิงคโปร์-คุนหมิงและโครงการทางหลวงอาเซียน ซึ่งจะทำให้การคมนาคมต่าง ๆ สะดวกมากขึ้น อีกทั้งยังมีโครงการพัฒนาด้านพลังงานซึ่งจะมีโครงการระบบสายส่งไฟฟ้าและโครงการท่อส่งก๊าซอาเซียน โดยภาพรวมแล้วจะทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความเสรีมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามความเสรีย่อมมาพร้อมกับการแข่งขันที่สูงขึ้นด้วย ดังนั้นการก่อตั้งประชาคมอาเซียนจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

ภาคผนวก ข

รายละเอียดผลการประมาณค่าทางสถิติ

สมการผลประมาณค่าการศึกษาผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อการระภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่าง ๆ

สมการการระภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$E\dot{T}R = 3.63d50 + 3.64d54 - 0.08d50BOI - 0.10d54BOI + 0.26R\ddot{O}A - 0.01D\ddot{E} + \\ (2.79)^{***} \quad (2.58)^{**} \quad (-2.43)^{**} \quad (-2.66)^{***} \quad (3.49)^{***} \quad (-0.72) \\ 0.01Cap\dot{i}tal + 0.92\log(\dot{S}I\dot{Z}E) - 0.11For\ddot{e}ign + 0.05AS\ddot{E}AN - 12.90l\ddot{o}ss \\ (0.04) \quad (0.66) \quad (-1.63) \quad (0.44) \quad (-8.63)^{***}$$

สมการการระภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมส่งออกระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$E\dot{T}R = 2.99d50 + 1.87d54 - 0.12d50BOI - 0.10d54BOI + 0.05R\ddot{O}A - 0.15D\ddot{E} \\ (1.07) \quad (0.60) \quad (-2.87)^{***} \quad (-2.11)^{**} \quad (0.40) \quad (-0.22) \\ -0.71Cap\dot{i}tal - 0.63\log(\dot{S}I\dot{Z}E) - 0.16For\ddot{e}ign + 0.13AS\ddot{E}AN - 10.51l\ddot{o}ss \\ (-1.25) \quad (-0.24) \quad (-1.09) \quad (0.77) \quad (-3.13)^{***}$$

สมการการระภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลางระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$E\dot{T}R = 3.99d50 + 9.10d54 - 0.10d50BOI - 0.22d54BOI + 0.24R\ddot{O}A - 0.01D\ddot{E} \\ (1.46) \quad (3.24)^{***} \quad (-1.49) \quad (-3.10)^{***} \quad (1.39) \quad (-0.15) \\ -0.02Cap\dot{i}tal + 3.08\log(\dot{S}I\dot{Z}E) - 0.19For\ddot{e}ign - 0.86AS\ddot{E}AN - 11.81l\ddot{o}ss \\ (-0.06) \quad (1.01) \quad (-1.37) \quad (-1.57) \quad (-4.24)^{***}$$

สมการการระภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมภายในประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$E\dot{T}R = 6.20d50 + 2.81d54 - 0.03d50BOI - 0.05d54BOI + 0.47R\ddot{O}A + 0.51D\ddot{E} \\ (2.40)^{**} \quad (0.97) \quad (-0.49) \quad (-0.61) \quad (2.91)^{***} \quad (1.06) \\ +0.97Cap\dot{i}tal + 4.09\log(\dot{S}I\dot{Z}E) - 0.10For\ddot{e}ign + 0.12AS\ddot{E}AN - 15.45l\ddot{o}ss \\ (3.57)^{***} \quad (1.48) \quad (-0.92) \quad (0.41) \quad (-5.30)^{***}$$

สมการการระภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมบริการระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$E\dot{T}R = 2.09d50 + 1.37d54 - 0.13d50BOI - 0.12d54BOI + 0.29R\ddot{O}A - 0.01D\ddot{E} \\ (1.14) \quad (0.70) \quad (-1.67)^* \quad (-1.25) \quad (3.04)^{***} \quad (-0.64) \\ -0.24Cap\dot{i}tal - 1.95\log(\dot{S}I\dot{Z}E) - 0.08For\ddot{e}ign + 0.13AS\ddot{E}AN - 15.03l\ddot{o}ss \\ (-1.40) \quad (-0.99) \quad (-0.88) \quad (0.53) \quad (-6.18)^{***}$$

สมการการระภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\Delta ETR = -3.79\Delta d50 - 4.812\Delta d54 - 0.15\Delta d50BOI - 0.35\Delta d54BOI + 0.07\Delta ROA - 1.84\Delta DE \\ (-1.42) \quad (-1.19) \quad (-1.82)^* \quad (-2.58)^{**} \quad (0.29) \quad (-0.78) \\ +0.09\Delta Foreign - 0.33\Delta ASEAN + 0.63\Delta Capital + 3.25\Delta \log(SIZE) - 9.05\Delta loss \\ (0.36) \quad (-1.05) \quad (0.64) \quad (0.61) \quad (-1.82)^*$$

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\begin{aligned} \Delta ETR = & 3.59\Delta d50 + 6.38\Delta d54 - 0.10\Delta d50BOI - 0.23\Delta d54BOI + 0.24\Delta ROA + 0.41\Delta DE \\ & (1.64) \quad (2.23)** \quad (-2.55)** \quad (-4.09)** \quad (1.30) \quad (1.46) \\ & + 0.06\Delta Foreign - 0.36\Delta ASEAN - 0.24\Delta Capital + 1.43\Delta \log(SIZE) - 12.42\Delta loss \\ & (0.57) \quad (-1.06) \quad (-0.49) \quad (0.51) \quad (-5.52)** \end{aligned}$$

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\begin{aligned} \Delta ETR = & 4.22\Delta d50 + 5.81\Delta d54 - 0.02\Delta d50BOI - 0.002\Delta d54BOI + 0.31\Delta ROA + 0.24\Delta DE \\ & (1.87)* \quad (1.92)* \quad (-0.41) \quad (-0.01)(1.49) \quad (0.11) \\ & - 0.16\Delta Foreign + 0.004\Delta ASEAN - 0.59\Delta Capital - 6.65\Delta \log(SIZE) - 14.31\Delta loss \\ & (-1.23) \quad (0.01) \quad (-1.13) \quad (-1.51) \quad (-4.52)** \end{aligned}$$

Note *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90
**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95
***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

สมการผลการประมาณค่าการศึกษาความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคล ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\begin{aligned} ETR = & 2.05d50 + 2.13d54 + 0.27R\ddot{O}A - 0.003D\ddot{E} - 0.09For\ddot{e}ign + 0.11AS\ddot{E}AN \\ & (1.73)* \quad (1.60)* \quad (3.69)** \quad (-0.23) \quad (-1.30) \quad (0.89) \\ & + 0.008Cap\ddot{i}tal + 1.01\log(S\ddot{I}ZE) - 7.51H\ddot{B}OI - 4.67L\ddot{B}OI - 13.15l\ddot{o}ss \\ & (0.04) \quad (0.72) \quad (-2.92)** \quad (-2.26)** \quad (-8.79)** \end{aligned}$$

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมส่งออกระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\begin{aligned} ETR = & -2.52d50 - 2.21d54 + 0.03R\ddot{O}A - 0.21D\ddot{E} - 0.11For\ddot{e}ign + 0.16AS\ddot{E}AN \\ & (-1.24) \quad (-0.95) \quad (0.28) \quad (-0.32) \quad (-0.76) \quad (0.96) \\ & - 0.55Cap\ddot{i}tal + 0.80\log(S\ddot{I}ZE) - 10.07H\ddot{B}OI - 5.90L\ddot{B}OI - 8.85l\ddot{o}ss \\ & (-0.97) \quad (0.30) \quad (-2.99)** \quad (-1.98)* \quad (-2.58)** \end{aligned}$$

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมสินค้าขึ้นกลางระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\begin{aligned} ETR = & 2.11d50 + 5.86d54 + 0.29R\ddot{O}A - 0.002D\ddot{E} - 0.07For\ddot{e}ign - 0.56AS\ddot{E}AN \\ & (0.87) \quad (2.18)** \quad (1.71)* \quad (-0.02) \quad (-0.52) \quad (-1.04) \\ & + 0.12Cap\ddot{i}tal + 2.67\log(S\ddot{I}ZE) - 12.11H\ddot{B}OI - 8.07L\ddot{B}OI - 11.58l\ddot{o}ss \\ & (0.33) \quad (0.86) \quad (-2.95)** \quad (-2.29)** \quad (-4.15)** \end{aligned}$$

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมในประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\begin{aligned} ETR = & 5.46d50 + 1.73d54 + 0.48R\ddot{O}A - 0.49D\ddot{E} - 0.08For\ddot{e}ign + 0.13AS\ddot{E}AN \\ & (2.24)** \quad (0.62) \quad (2.91)** \quad (1.05) \quad (-0.73) \quad (0.41) \\ & + 0.90Cap\ddot{i}tal + 4.18\log(S\ddot{I}ZE) - 5.80H\ddot{B}OI - 0.20L\ddot{B}OI - 15.62l\ddot{o}ss \\ & (3.27)** \quad (1.50) \quad (-1.15) \quad (-0.04) \quad (-5.32)** \end{aligned}$$

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมบริการระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$ETR = 1.44d50 + 1.05d54 + 0.31ROA - 0.007DE - 0.08Foreign + 0.14ASEAN$$

(0.80) (0.54) (3.22)*** (-0.57) (-0.86) (0.59)

$$-0.28Capital - 2.75\log(SIZE) - 10.65HBOI - 1.66LBOI - 15.07loss$$

(-1.65)* (-1.37) (-1.90)* (-0.49) (-6.21)***

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\Delta ETR = -3.33\Delta d50 - 2.62\Delta d54 + 0.14\Delta ROA - 1.23\Delta DE + 0.08\Delta Foreign - 0.06\Delta ASEAN$$

(-1.23) (-0.63) (0.60) (-0.53) (0.32) (-0.19)

$$+0.18\Delta Capital + 1.35\Delta \log(SIZE) + -14.09\Delta HBOI + -8.85\Delta LBOI - 4.20\Delta loss$$

(0.18) (0.25) (-2.40)** (-1.96)* (-0.79)

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\Delta ETR = 1.83\Delta d50 + 1.62\Delta d54 + 0.40\Delta ROA + 0.38\Delta DE + 0.08\Delta Foreign - 0.24\Delta ASEAN$$

(0.92) (0.61) (2.19)** (1.40) (0.78) (-0.75)

$$-0.26\Delta Capital + 0.87\Delta \log(SIZE) - 13.50\Delta HBOI - 4.27\Delta LBOI - 11.18\Delta loss$$

(-0.55) (0.31) (-4.49)*** (-1.69)* (-5.12)***

สมการภาวะภาษีเงินได้นิติบุคคลของอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554

$$\Delta ETR = 3.46\Delta d50 + 4.71\Delta d54 + 0.23\Delta ROA + 0.60\Delta DE - 0.14\Delta Foreign + 0.34\Delta ASEAN$$

(1.62) (1.69)*(1.17) (0.29) (-1.34) (0.84)

$$-0.79\Delta Capital - 7.22\Delta \log(SIZE) - 6.42\Delta HBOI + 2.23\Delta LBOI - 14.99\Delta loss$$

(-1.51) (-1.72)* (-1.13) (-0.48) (-4.99)***

Note *มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90
 **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95
 ***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

ตารางที่ ข-1 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อการภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่าง ๆ ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยวิธี fixed effect

estimation

Dependent Variable: ETR
 Method: Panel Least Squares
 Date: 05/15/12 Time: 19:35
 Sample (adjusted): 2545 2555
 Periods included: 3
 Cross-sections included: 218
 Total panel (unbalanced) observations: 631

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	3.636130	1.300309	2.796359	0.0054
D54	3.648198	1.409951	2.587464	0.0100
D50BOI	-0.082056	0.033713	-2.433923	0.0154
D54BOI	-0.104142	0.039111	-2.662746	0.0081
ROA	0.261229	0.074737	3.495288	0.0005
DE	-0.008644	0.011878	-0.727786	0.4672
FOREIGN	-0.114381	0.069868	-1.637100	0.1024
ASEAN	0.055272	0.124969	0.442286	0.6585
CAPITAL	0.006793	0.154058	0.044094	0.9649
LSIZE	0.923837	1.380938	0.668993	0.5039
LOSS	-12.90059	1.493465	-8.638026	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.601938	Mean dependent var	16.63870
Adjusted R-squared	0.376171	S.D. dependent var	13.70800
S.E. of regression	10.82697	Akaike info criterion	7.876936
Sum squared resid	47123.77	Schwarz criterion	9.490935
Log likelihood	-2256.173	Hannan-Quinn criter.	8.503810
F-statistic	2.666193	Durbin-Watson stat	3.293866
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-2 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR
Method: Panel Least Squares
Date: 05/15/12 Time: 19:29
Sample (adjusted): 2545 2555
Periods included: 3
Cross-sections included: 218
Total panel (unbalanced) observations: 631

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	2.049645	1.178619	1.739023	0.0828
D54	2.131362	1.325495	1.607975	0.1086
ROA	0.274741	0.074431	3.691234	0.0003
DE	-0.002842	0.012012	-0.236579	0.8131
FOREIGN	-0.090903	0.069844	-1.301522	0.1938
ASEAN	0.111407	0.124187	0.897094	0.3702
CAPITAL	0.007507	0.154636	0.048550	0.9613
LSIZE	1.014666	1.395674	0.727008	0.4676
HBOI	-7.514181	2.569741	-2.924100	0.0037
LBOI	-4.671261	2.061303	-2.266169	0.0240
LOSS	-13.15313	1.495077	-8.797630	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.601793	Mean dependent var	16.63870
Adjusted R-squared	0.375944	S.D. dependent var	13.70800
S.E. of regression	10.82894	Akaike info criterion	7.877300
Sum squared resid	47140.93	Schwarz criterion	9.491299
Log likelihood	-2256.288	Hannan-Quinn criter.	8.504174
F-statistic	2.664581	Durbin-Watson stat	3.335366
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-3 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่างๆ ในอุตสาหกรรมส่งออก โดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
 Method: Panel Least Squares
 Date: 05/15/12 Time: 20:23
 Sample (adjusted): 2545 2555
 Periods included: 3
 Cross-sections included: 41
 Total panel (unbalanced) observations: 122

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	2.995866	2.786189	1.075256	0.2860
D54	1.872333	3.110783	0.601885	0.5492
D50BOI	-0.122388	0.042545	-2.876632	0.0053
D54BOI	-0.101276	0.047826	-2.117584	0.0378
ROA	0.054493	0.134155	0.406198	0.6858
DE	-0.149615	0.665298	-0.224884	0.8227
FOREIGN	-0.165547	0.151016	-1.096220	0.2767
ASEAN	0.135419	0.175735	0.770588	0.4435
CAPITAL	-0.713297	0.570013	-1.251371	0.2150
LSIZE	-0.634397	2.634720	-0.240783	0.8104
LOSS	-10.51260	3.354119	-3.134237	0.0025

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.751169	Mean dependent var	13.35342
Adjusted R-squared	0.569877	S.D. dependent var	11.17355
S.E. of regression	7.328029	Akaike info criterion	7.118223
Sum squared resid	3759.000	Schwarz criterion	8.313380
Log likelihood	-382.2116	Hannan-Quinn criter.	7.603659
F-statistic	4.143434	Durbin-Watson stat	2.745974
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-4 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอุตสาหกรรมส่งออกโดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/15/12 Time: 20:25
Sample (adjusted): 2545 2555
Periods included: 3
Cross-sections included: 41
Total panel (unbalanced) observations: 122

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	-2.529322	2.037099	-1.241629	0.2185
D54	-2.215353	2.329871	-0.950848	0.3450
ROA	0.038783	0.133857	0.289732	0.7729
DE	-0.215311	0.668006	-0.322319	0.7482
FOREIGN	-0.117755	0.154000	-0.764642	0.4471
ASEAN	0.166155	0.172063	0.965660	0.3375
CAPITAL	-0.557646	0.569970	-0.978378	0.3313
LSIZE	0.807550	2.634035	0.306583	0.7601
HBOI	-10.07776	3.362610	-2.997006	0.0038
LBOI	-5.901172	2.966288	-1.989413	0.0506
LOSS	-8.852109	3.419925	-2.588393	0.0117

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.750049	Mean dependent var	13.35342
Adjusted R-squared	0.567941	S.D. dependent var	11.17355
S.E. of regression	7.344503	Akaike info criterion	7.122715
Sum squared resid	3775.921	Schwarz criterion	8.317871
Log likelihood	-382.4856	Hannan-Quinn criter.	7.608150
F-statistic	4.118716	Durbin-Watson stat	2.885844
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-5 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อการภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง โดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
 Method: Panel Least Squares
 Date: 05/15/12 Time: 20:32
 Sample (adjusted): 2545 2555
 Periods included: 3
 Cross-sections included: 50
 Total panel (unbalanced) observations: 146

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	3.991681	2.733866	1.460087	0.1480
D54	9.104533	2.805339	3.245430	0.0017
D50BOI	-0.099669	0.066682	-1.494697	0.1387
D54BOI	-0.219725	0.070864	-3.100640	0.0026
ROA	0.244834	0.175830	1.392446	0.1674
DE	-0.014198	0.093419	-0.151986	0.8796
FOREIGN	-0.189691	0.138068	-1.373898	0.1731
ASEAN	-0.868634	0.551111	-1.576149	0.1187
CAPITAL	-0.024692	0.369004	-0.066916	0.9468
LSIZE	3.085485	3.048169	1.012242	0.3143
LOSS	-11.81487	2.780937	-4.248523	0.0001

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.697883	Mean dependent var	14.89721
Adjusted R-squared	0.484623	S.D. dependent var	13.94244
S.E. of regression	10.00925	Akaike info criterion	7.739557
Sum squared resid	8515.724	Schwarz criterion	8.986132
Log likelihood	-503.9876	Hannan-Quinn criter.	8.246069
F-statistic	3.272459	Durbin-Watson stat	2.811377
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-6 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอุตสาหกรรมสินค้าขั้นกลาง โดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/15/12 Time: 22:35
Sample (adjusted): 2545 2555
Periods included: 3
Cross-sections included: 50
Total panel (unbalanced) observations: 146

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	2.118944	2.424777	0.873872	0.3847
D54	5.864064	2.679997	2.188086	0.0314
ROA	0.295776	0.172051	1.719119	0.0892
DE	-0.002463	0.096555	-0.025510	0.9797
FOREIGN	-0.071908	0.136784	-0.525709	0.6005
ASEAN	-0.569371	0.542529	-1.049476	0.2969
CAPITAL	0.125711	0.370862	0.338970	0.7355
LSIZE	2.678679	3.083993	0.868575	0.3875
HBOI	-12.11875	4.107081	-2.950698	0.0041
LBOI	-8.070270	3.516525	-2.294956	0.0242
LOSS	-11.58655	2.790915	-4.151525	0.0001

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.697221	Mean dependent var	14.89721
Adjusted R-squared	0.483494	S.D. dependent var	13.94244
S.E. of regression	10.02020	Akaike info criterion	7.741745
Sum squared resid	8534.382	Schwarz criterion	8.988320
Log likelihood	-504.1474	Hannan-Quinn criter.	8.248257
F-statistic	3.262207	Durbin-Watson stat	3.027786
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-7 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่างๆ ในอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
 Method: Panel Least Squares
 Date: 05/15/12 Time: 20:46
 Sample (adjusted): 2545 2555
 Periods included: 3
 Cross-sections included: 58
 Total panel (unbalanced) observations: 165

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	6.204299	2.579661	2.405083	0.0181
D54	2.814170	2.888612	0.974229	0.3324
D50BOI	-0.036767	0.074889	-0.490954	0.6246
D54BOI	-0.054680	0.089529	-0.610748	0.5428
ROA	0.473706	0.162740	2.910807	0.0045
DE	0.512016	0.478616	1.069785	0.2874
FOREIGN	-0.109234	0.118498	-0.921817	0.3589
ASEAN	0.129146	0.311433	0.414683	0.6793
CAPITAL	0.975957	0.273156	3.572897	0.0006
LSIZE	4.090372	2.746185	1.489474	0.1396
LOSS	-15.45942	2.915777	-5.301989	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.659132	Mean dependent var	17.07555
Adjusted R-squared	0.417683	S.D. dependent var	13.67573
S.E. of regression	10.43590	Akaike info criterion	7.823148
Sum squared resid	10455.17	Schwarz criterion	9.121997
Log likelihood	-576.4097	Hannan-Quinn criter.	8.350396
F-statistic	2.729907	Durbin-Watson stat	3.451580
Prob(F-statistic)	0.000003		

ตารางที่ ข-8 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอุตสาหกรรมภายในประเทศโดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/15/12 Time: 22:45
Sample (adjusted): 2545 2555
Periods included: 3
Cross-sections included: 58
Total panel (unbalanced) observations: 165

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	5.467195	2.437472	2.242977	0.0272
D54	1.738581	2.778653	0.625692	0.5330
ROA	0.484185	0.165829	2.919786	0.0044
DE	0.499223	0.474086	1.053022	0.2950
FOREIGN	-0.085595	0.117247	-0.730037	0.4671
ASEAN	0.129579	0.309237	0.419027	0.6761
CAPITAL	0.904847	0.276038	3.277984	0.0015
LSIZE	4.182365	2.776810	1.506176	0.1353
HBOI	-5.800342	5.018668	-1.155753	0.2507
LBOI	-0.205065	4.112867	-0.049859	0.9603
LOSS	-15.62487	2.935640	-5.322475	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.664451	Mean dependent var	17.07555
Adjusted R-squared	0.426770	S.D. dependent var	13.67573
S.E. of regression	10.35416	Akaike info criterion	7.807419
Sum squared resid	10292.02	Schwarz criterion	9.106269
Log likelihood	-575.1121	Hannan-Quinn criter.	8.334668
F-statistic	2.795563	Durbin-Watson stat	3.485402
Prob(F-statistic)	0.000002		

ตารางที่ ข-9 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อการภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมบริการ โดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
 Method: Panel Least Squares
 Date: 05/15/12 Time: 22:04
 Sample (adjusted): 2545 2555
 Periods included: 3
 Cross-sections included: 72
 Total panel (unbalanced) observations: 212

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	2.094735	1.833372	1.142559	0.2553
D54	1.379196	1.952719	0.706295	0.4813
D50BOI	-0.136506	0.081322	-1.678580	0.0957
D54BOI	-0.121291	0.096869	-1.252123	0.2128
ROA	0.298720	0.098236	3.040837	0.0029
DE	-0.007140	0.011041	-0.646646	0.5190
FOREIGN	-0.081323	0.092238	-0.881662	0.3796
ASEAN	0.129756	0.242128	0.535899	0.5930
CAPITAL	-0.247177	0.175367	-1.409482	0.1611
LSIZE	-1.957027	1.969276	-0.993780	0.3222
LOSS	-15.03825	2.430115	-6.188285	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.646539	Mean dependent var	18.29195
Adjusted R-squared	0.421858	S.D. dependent var	12.72913
S.E. of regression	9.678671	Akaike info criterion	7.663971
Sum squared resid	12084.29	Schwarz criterion	8.978106
Log likelihood	-729.3810	Hannan-Quinn criter.	8.195114
F-statistic	2.877590	Durbin-Watson stat	2.808601
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-10 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอุตสาหกรรมบริการ โดยวิธี fixed effect estimation

Dependent Variable: ETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/15/12 Time: 22:05
Sample (adjusted): 2545 2555
Periods included: 3
Cross-sections included: 72
Total panel (unbalanced) observations: 212

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D50	1.445987	1.796589	0.804851	0.4224
D54	1.055100	1.930994	0.546403	0.5857
ROA	0.310420	0.096240	3.225487	0.0016
DE	-0.006553	0.011397	-0.574962	0.5663
FOREIGN	-0.079750	0.092397	-0.863120	0.3897
ASEAN	0.142501	0.241467	0.590148	0.5561
CAPITAL	-0.284435	0.171648	-1.657088	0.0999
LSIZE	-2.755447	2.009712	-1.371065	0.1727
HBOI	-10.65516	5.593841	-1.904803	0.0590
LBOI	-1.667371	3.340331	-0.499163	0.6185
LOSS	-15.07714	2.426408	-6.213769	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

R-squared	0.647813	Mean dependent var	18.29195
Adjusted R-squared	0.423943	S.D. dependent var	12.72913
S.E. of regression	9.661206	Akaike info criterion	7.660359
Sum squared resid	12040.72	Schwarz criterion	8.974494
Log likelihood	-728.9981	Hannan-Quinn criter.	8.191502
F-statistic	2.893696	Durbin-Watson stat	2.853389
Prob(F-statistic)	0.000000		

ตารางที่ ข-11 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาระ
ภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร โดยวิธี *first differenced panel*

data

Dependent Variable: DETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/18/12 Time: 16:11
Sample (adjusted): 2550 2555
Periods included: 2
Cross-sections included: 28
Total panel (balanced) observations: 56

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DD50	-3.789979	2.664525	-1.422384	0.1618
DD54	-4.812038	4.027873	-1.194685	0.2385
DD50BOI	-0.151973	0.083249	-1.825511	0.0746
DD54BOI	-0.357868	0.138309	-2.587450	0.0130
DROA	0.071110	0.240838	0.295262	0.7692
DDE	-1.845117	2.338611	-0.788980	0.4343
DFOREIGN	0.094485	0.260925	0.362114	0.7190
DASEAN	-0.332515	0.313872	-1.059395	0.2951
DCAPITAL	0.632130	0.978826	0.645804	0.5217
DLSIZE	3.251009	5.311338	0.612089	0.5436
DLOSS	-9.051927	4.960658	-1.824743	0.0747
R-squared	0.312641	Mean dependent var		-1.627087
Adjusted R-squared	0.159894	S.D. dependent var		11.91783
S.E. of regression	10.92356	Akaike info criterion		7.793888
Sum squared resid	5369.585	Schwarz criterion		8.191725
Log likelihood	-207.2289	Hannan-Quinn criter.		7.948129
Durbin-Watson stat	2.574603			

ตารางที่ ข-12 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร โดยวิธี first differenced panel data

Dependent Variable: DETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/18/12 Time: 15:17
Sample (adjusted): 2550 2555
Periods included: 2
Cross-sections included: 28
Total panel (balanced) observations: 56

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DD50	-3.331995	2.691778	-1.237842	0.2222
DD54	-2.625482	4.159539	-0.631195	0.5311
DROA	0.145835	0.240159	0.607242	0.5467
DDE	-1.230051	2.301597	-0.534434	0.5957
DFOREIGN	0.083599	0.258153	0.323835	0.7476
DASEAN	-0.063913	0.332064	-0.192474	0.8482
DCAPITAL	0.184608	0.981719	0.188045	0.8517
DLSIZE	1.355450	5.404906	0.250781	0.8031
DHBOI	-14.08981	5.846456	-2.409974	0.0201
DLBOI	-8.851812	4.497430	-1.968193	0.0552
DLOSS	-4.205476	5.306929	-0.792450	0.4323
R-squared	0.299910	Mean dependent var		-1.627087
Adjusted R-squared	0.144334	S.D. dependent var		11.91783
S.E. of regression	11.02425	Akaike info criterion		7.812241
Sum squared resid	5469.039	Schwarz criterion		8.210078
Log likelihood	-207.7427	Hannan-Quinn criter.		7.966481
Durbin-Watson stat	2.536879			

ตารางที่ ข-13 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาระ
ภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม โดยวิธี first differenced
panel data

Dependent Variable: DETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/18/12 Time: 19:14
Sample (adjusted): 2550 2555
Periods included: 2
Cross-sections included: 28
Total panel (balanced) observations: 56

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DD50	3.594307	2.181664	1.647507	0.1064
DD54	6.385657	2.860941	2.232012	0.0306
DD50BOI	-0.107429	0.042074	-2.553323	0.0141
DD54BOI	-0.233717	0.057036	-4.097700	0.0002
DROA	0.246936	0.189863	1.300602	0.2000
DDE	0.411555	0.280768	1.465820	0.1497
DFOREIGN	0.064882	0.111899	0.579825	0.5649
DASEAN	-0.363120	0.340653	-1.065951	0.2921
DCAPITAL	-0.242773	0.490379	-0.495073	0.6230
DLSIZE	1.433646	2.763076	0.518859	0.6064
DLOSS	-12.42839	2.248191	-5.528174	0.0000
R-squared	0.569997	Mean dependent var		1.995689
Adjusted R-squared	0.474441	S.D. dependent var		10.97001
S.E. of regression	7.952760	Akaike info criterion		7.159083
Sum squared resid	2846.087	Schwarz criterion		7.556920
Log likelihood	-189.4543	Hannan-Quinn criter.		7.313324
Durbin-Watson stat	1.677688			

ตารางที่ ข-14 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมโดยวิธี first differenced panel data

Dependent Variable: DETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/18/12 Time: 16:42
Sample (adjusted): 2550 2555
Periods included: 2
Cross-sections included: 28
Total panel (balanced) observations: 56

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DD50	1.836714	1.979672	0.927787	0.3585
DD54	1.620503	2.638208	0.614244	0.5421
DROA	0.404465	0.184243	2.195280	0.0333
DDE	0.382739	0.272544	1.404321	0.1671
DFOREIGN	0.083508	0.106973	0.780650	0.4391
DASEAN	-0.248099	0.330400	-0.750905	0.4566
DCAPITAL	-0.265245	0.476594	-0.556542	0.5806
DLSIZE	0.872127	2.780724	0.313633	0.7552
DHBOI	-13.50884	3.003406	-4.497840	0.0000
DLBOI	-4.273737	2.516179	-1.698503	0.0963
DLOSS	-11.18473	2.180684	-5.129002	0.0000
R-squared	0.594000	Mean dependent var		1.995689
Adjusted R-squared	0.503778	S.D. dependent var		10.97001
S.E. of regression	7.727610	Akaike info criterion		7.101644
Sum squared resid	2687.218	Schwarz criterion		7.499481
Log likelihood	-187.8460	Hannan-Quinn criter.		7.255885
Durbin-Watson stat	2.122568			

ตารางที่ ข-15 ผลการประมาณค่าผลกระทบของการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อภาระ
ภาษีเงินได้นิติบุคคลช่วงเวลาต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคโดยวิธี **first differenced**
panel data

Dependent Variable: DETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/18/12 Time: 19:36
Sample (adjusted): 2550 2555
Periods included: 2
Cross-sections included: 23
Total panel (balanced) observations: 46

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DD50	4.222278	2.255081	1.872340	0.0695
DD54	5.810811	3.011565	1.929499	0.0618
DD50BOI	-0.024474	0.058574	-0.417823	0.6786
DD54BOI	-0.001750	0.136913	-0.012783	0.9899
DROA	0.310528	0.207634	1.495553	0.1437
DDE	0.241362	2.174705	0.110986	0.9123
DFOREIGN	-0.160602	0.130521	-1.230471	0.2267
DASEAN	0.003780	0.399896	0.009451	0.9925
DCAPITAL	-0.595194	0.523560	-1.136821	0.2633
DLSIZE	-6.650081	4.394430	-1.513298	0.1392
DLOSS	-14.31440	3.161409	-4.527853	0.0001
R-squared	0.499927	Mean dependent var		4.082643
Adjusted R-squared	0.357049	S.D. dependent var		10.47531
S.E. of regression	8.399548	Akaike info criterion		7.299200
Sum squared resid	2469.334	Schwarz criterion		7.736484
Log likelihood	-156.8816	Hannan-Quinn criter.		7.463010
Durbin-Watson stat	2.459121			

ตารางที่ ข-16 ผลการประมาณค่าความแตกต่างระดับการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก BOI ต่อ
การภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคโดยวิธี first differenced panel data

Dependent Variable: DETR2
Method: Panel Least Squares
Date: 05/18/12 Time: 16:37
Sample (adjusted): 2550 2555
Periods included: 2
Cross-sections included: 23
Total panel (balanced) observations: 46

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DD50	3.465604	2.130283	1.626828	0.1127
DD54	4.717201	2.790082	1.690703	0.0998
DROA	0.231592	0.196942	1.175937	0.2476
DDE	0.607281	2.032282	0.298817	0.7668
DFOREIGN	-0.149457	0.110937	-1.347217	0.1866
DASEAN	0.342791	0.406536	0.843200	0.4048
DCAPITAL	-0.799382	0.526474	-1.518370	0.1379
DLSIZE	-7.220406	4.190544	-1.723024	0.0937
DHBOI	-6.427047	5.666281	-1.134262	0.2644
DLBOI	2.231047	4.595385	0.485497	0.6303
DLOSS	-14.98950	3.002649	-4.992094	0.0000
R-squared	0.559835	Mean dependent var		4.082643
Adjusted R-squared	0.434073	S.D. dependent var		10.47531
S.E. of regression	7.880376	Akaike info criterion		7.171596
Sum squared resid	2173.511	Schwarz criterion		7.608880
Log likelihood	-153.9467	Hannan-Quinn criter.		7.335405
Durbin-Watson stat	2.473575			

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวริทธิ์ คัมภีพันธ์ เกิดเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยม จากโรงเรียนมัธยมสาธิตสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2547 จากนั้นจึงเข้าศึกษาปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาเคมีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือในปีการศึกษา 2552 จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาการคลังสาธารณะ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยและสำเร็จการศึกษาในปี 2554